

Jaarstukken 2025

gemeente

Weststellingwerf

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
Leeswijzer	7
Jaarrekening op hoofdlijnen	8
Jaarrekening 2025 in één oogopslag	13
Kerngegevens.....	14
Jaarverslag - Programma's	15
Programma 0 Bestuur en Ondersteuning.....	16
Programma 1 Veiligheid	29
Programma 2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat	33
Programma 3 Economie	37
Programma 4 Onderwijs	42
Programma 5 Sport, Cultuur en Recreatie	47
Programma 6 Sociaal domein	55
Programma 7 Volksgezondheid en Milieu	69
Programma 8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing	76
Overzicht Algemene dekkingsmiddelen	82
Overhead, Vennootschapsbelasting en Overige baten en lasten	84
Jaarverslag - Paragrafen	85
Paragraaf Lokale heffingen	86
Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing.....	93
Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen	101
Paragraaf Financiering	105
Paragraaf Bedrijfsvoering	111
Paragraaf OWO-samenwerking	115
Paragraaf Verbonden Partijen	117
Paragraaf Grondbeleid	128
Paragraaf Regiodeal Zuidoost Friesland	132
Paragraaf Dynamisch investeringsprogramma	134
Paragraaf Wet open overheid (Woo).....	137
Jaarrekening - Balans.....	139
Grondslagen voor waardering en resultaat bepaling	140
Balans per 31 december 2025	145
Toelichting op de activa	148
Toelichting op de passiva	154
Jaarrekening - Overzicht van baten en lasten.....	163
Overzicht baten en lasten.....	164
Programma 0 Bestuur en Ondersteuning.....	165

Programma 1 Veiligheid	166
Programma 2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat	167
Programma 3 Economie	170
Programma 4 Onderwijs	172
Programma 5 Sport, Cultuur en Recreatie	174
Programma 6 Sociaal domein	176
Programma 7 Volksgezondheid en Milieu	179
Programma 8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing	182
Overzicht Algemene dekkingsmiddelen	184
Overzicht kosten overhead	186
Vennootschapsbelasting	189
Overige baten en lasten	190
Jaarrekening - Overig	191
Rechtmatigheidsverantwoording	192
Wet WNT	194
Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen (SiSa)	196
SiSa overzichten	197
Taakvelden overzicht	219
Controle verklaring	222
Overzicht incidentele budgetten	223
Incidentele middelen van 2025 naar 2026	225
Bijlagen	227
Bijlage 1: Beleidsindicatoren	228
Bijlage 2: Verstrekte subsidies	231
Bijlage 3: Lijst met afkortingen	232
Bijlage 4: Lijst met financiële begrippen	237
Bijlage 5: OWO-afdeling in cijfers 2025	239

Voorwoord

Beste leden van de gemeenteraad van Weststellingwerf

Met trots presenteren wij u de jaarstukken van het laatste volledige jaar van onze bestuursperiode 2022–2026. In het collegeprogramma ‘*Samen blijven bouwen aan een sterk Weststellingwerf*’ hebben wij onze doelstellingen voor deze periode vastgelegd. Het afgelopen jaar hebben wij kunnen afsluiten met een positief resultaat van € 2,5 miljoen.

Bij de najaarsnota werd, na een storting in de algemene reserve van € 2,5 miljoen, een positief rekeningresultaat verwacht van € 0,4 miljoen. In de periode daarna hebben zich nog verschillende financiële mee- en tegenvallers voorgedaan. Als voorbereiding op de overgang van de pensioenen van politieke ambtsdragers per 2028 naar ABP hebben we verplichte stortingen in de voorzieningen wethouderspensioenen en personeel moeten doen. Ook hebben we financiële tegenvallers voor de jeugdzorg.

Daarentegen zijn in de septembercirculaire en de decembercirculaire van het gemeentefonds nog extra middelen in 2025 beschikbaar gesteld door het Rijk. Ook bleef een deel van de ontvangen middelen voor de opvang van Oekraïense ontheemden onbesteed, omdat deze nog niet volledig zijn ingezet voor de huisvesting van spoedzoekers. Verder zijn enkele activiteiten in 2025 later uitgevoerd dan gepland. Dit verklaart dat een deel van het positieve resultaat incidenteel van aard is en in 2026 alsnog nodig is voor de uitvoering van deze werkzaamheden.

Een aantal ontwikkelingen en resultaten in 2025:

- De herijkte visie op dienstverlening is vastgesteld en organisatiebreed uitgerold, met het motto *Betrouwbaar – Duidelijk – Betrokken*
- De digitale weerbaarheid van inwoners is vergroot via campagnes, de theatershow *Senioren en Veiligheid* en het spel *Hackshield* op basisscholen.
- Het *Gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan (GVVP)* is vastgesteld en belangrijke infrastructurele verbeteringen zijn gerealiseerd, waaronder het groot onderhoud aan de brug Steenwijkerweg.
- De lokale economie en leefbaarheid van onze centra zijn versterkt door de start van het *Ondernemershuis Wolvega* en de grotendeels afgeronde herinrichting van de centra van Wolvega en Noordwolde, met verdere voorbereidingen voor het Groene Hart en het Acht-Pilarenplein.
- Het *Integraal Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs (ISHP)* is vastgesteld in nauwe samenwerking met de schoolbesturen.
- Met de opening van *Huis op de Hoogte*, inclusief jongeren centrum *Nexus*, is een belangrijke impuls gegeven aan het sociaal-cultureel aanbod en het jongerenwerk in Wolvega.
- Het nieuwe sportbeleid ‘*Sport en bewegen voor iedereen*’ is vastgesteld, met brede betrokkenheid van inwoners en maatschappelijke partners.
- Grote stappen zijn gezet in de voorbereiding op de *Participatiewet in balans* en de oprichting van *Werkcentrum Fryslân*.
- Via participatie- en re-integratietrajecten zijn 64 inwoners gestart in betaald werk en zijn statushouders beter toegerust richting participatie.
- Met *Welzijn op Recept* zijn in 2025 bijna 100 inwoners ondersteund, waarmee eenzaamheid en psychosociale klachten aantoonbaar zijn verminderd.
- Het proefjaar van *Diftar+* is doorlopen en de overstap is gerealiseerd met belangrijke mijlpalen.
- Er is verder gewerkt aan een gezonde leefomgeving, met samenhangende inzet op preventie, klimaat en duurzaamheid, waaronder energiebesparing en de lokale aanpak isolatie.
- We zijn blijven sturen op voldoende en passende woningbouw, met aandacht voor betaalbaarheid, doorstroming en wonen voor verschillende doelgroepen.

Tegelijkertijd is 2025 een jaar waarin gemeenten te maken hebben met aanhoudende onzekerheden. De structurele rijksfinanciering na 2025, de afhankelijkheid van incidentele middelen, de stijgende kosten in het sociaal domein en de krapte op de arbeidsmarkt blijven risico's die boven de markt hangen. Ook de invoering en doorontwikkeling van wet- en regelgeving vraagt blijvende aandacht in de uitvoering. Wij volgen deze ontwikkelingen en risico's zorgvuldig en sturen waar nodig tijdig bij. Daarmee blijven wij werken aan een financieel stabiele organisatie die ook in een veranderende omgeving haar maatschappelijke opgaven verantwoord kan blijven uitvoeren.

Tot slot willen wij iedereen bedanken voor hun inzet en betrokkenheid bij het realiseren van deze resultaten. **Samen blijven we bouwen aan een sterk Weststellingwerf!**

Leeswijzer

De leeswijzer vertelt hoe de jaarstukken 2025 zijn opgebouwd.

Jaarverslag

Het jaarverslag bevat voornamelijk de programmaverantwoording en de voorgeschreven paragrafen. Het begint met de jaarrekening op hoofdlijnen en de jaarrekening in één oogopslag. Direct na de kerngegevens komen de programma's en paragrafen. Elk programma en elke paragraaf is de verantwoording van het beleid van de programma's en paragrafen zoals die in de begroting 2025 aan u zijn gepresenteerd.

De paragrafen bieden een dwarsdoorsnede van onderwerpen die van belang zijn voor het inzicht van de raad. Daarnaast geven de paragrafen extra informatie ter beoordeling van de financiële positie en risico's. De cijfers worden per programma toegelicht bij het onderdeel jaarrekening.

Jaarrekening

De jaarrekening begint met de balans en deze wordt vervolgens per balanspost toegelicht. Hierna volgt het overzicht van baten en lasten. Per programma wordt een financiële analyse gegeven op de cijfers van de jaarrekening 2025 ten opzichte van de actuele begroting 2025. Ook de investeringen worden hier toegelicht.

Met de in de tabellen genoemde kolom actuele begroting wordt bedoeld de begroting ná wijzigingen en met de kolom primitieve begroting wordt bedoeld de begroting zoals die oorspronkelijk is vastgesteld door de raad in november 2024.

Dan volgt het onderdeel Rechtmatigheidsverantwoording, informatie over de Wet Normering Topinkomens (WNT), de informatie over besteding van specifieke uitkeringen (SiSa) en het taakveldenoverzicht.

De incidentele baten en lasten 2025 staan apart in een overzicht na de controleverklaring. Er zijn ook incidentele budgetten die doorlopen naar 2026 en 2027. In de nota financieel beleid staat dat deze budgetten via een begrotingswijziging naar het volgende jaar overgeboekt worden. Deze begrotingswijziging wordt tegelijk met de jaarrekening aangeboden aan de raad.

Controle verklaring

Verklaring van de accountant met het oordeel bij de jaarstukken, deze volgt na vaststelling.

Bijlagen

Er zijn 5 bijlagen:

- Beleidsindicatoren
- Verstrekke subsidies
- Lijst met afkortingen
- Lijst met financiële begrippen
- OWO-afdeling in cijfers 2025

Jaarrekening op hoofdlijnen

Inleiding

In dit onderdeel treft u in het kort het financiële beeld over 2025 aan. De leidraad voor de af te leggen verantwoording is de door de raad vastgestelde programmabegroting 2025. In het jaarverslag leggen wij de inhoudelijke verantwoording af. In de jaarrekening geven wij inzicht in de financiële positie en de besteding van de middelen over 2025.

Resultaat jaarrekening

De jaarrekening 2025 sluit met een positief resultaat van € 2,5 miljoen.

Bij de najaarsnota gingen wij nog uit, na een storting in de algemene reserve van € 2,5 miljoen, van een voordeel van € 0,4 miljoen. Het verschil wordt verderop in dit hoofdstuk op onderdelen verklaard. In de tabel overzicht baten en lasten staat het totaalbeeld van 2025 en de afwijkingen ten opzichte van de actuele begroting.

Schuldpositie

Een kengetal om de schuldpositie te bepalen, is de schuldratio. De schuldratio geeft aan welk deel van het gemeentelijk vermogen is gefinancierd door derden. De solvabiliteitsratio is een kengetal dat weergeeft welk deel van het gemeentelijk vermogen is gefinancierd met eigen vermogen. Beide ratio's zijn met elkaar verbonden doordat ze samen altijd 100% zijn. In tegenstelling tot de schuldratio is de solvabiliteitsratio één van de verplichte kengetallen die wordt toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Het college streeft naar een minimale solvabiliteitsratio van 20%. Eind 2025 hebben wij een solvabiliteit gerealiseerd van 50,11%. Daarmee voldoen wij ruim aan de norm.

Weerstandsvermogen en financiële kengetallen

In onze nota financieel beleid, die de raad in 2024 heeft vastgesteld, hebben wij een norm opgenomen ten aanzien van de minimale en maximale omvang van de financiële kengetallen. Wij sluiten daarbij aan bij de signaleringswaarden uit de stresstest voor gemeenten. De kengetallen hebben een signalerende functie, geven inzicht in de financiële positie en in de weerbaarheid en wendbaarheid van een gemeente. Alle kengetallen voldoen eind 2025 aan onze streefnorm.

In het financieel beleid staat dat wij een minimale weerstandsratio van 1,0 nastreven. Dat houdt in dat onze beschikbare weerstandscapaciteit minimaal gelijk moet zijn aan de benodigde weerstandscapaciteit. In ons collegeprogramma gaven wij aan dat wij een weerstandsratio van 2,0 hanteren. Op dit moment is onze weerstandsratio 2,07. Daarmee voldoen wij zowel aan ons financieel beleid als aan het uitgangspunt van ons collegeprogramma.

Woonlasten

In 2025 is de gemiddelde woonlastendruk iets hoger geworden dan in 2024, maar als wij kijken naar de andere Friese gemeenten dan behoren wij tot de 3 gemeenten met de laagste woonlasten.

Zowel voor eenpersoons- als meerpersoonshuishoudens is de totale woonlastendruk ten opzichte van 2024 gestegen. Zo ging de totale woonlast voor meerpersoonshuishoudens in onze gemeente van € 819 in 2024 naar € 843 in 2025. De gemeentelijke woonlasten in Weststellingwerf liggen echter nog wel ruim onder het landelijk gemiddelde van € 1.053 over 2025.

Bestemmingsvoorstel

Het resultaat van de jaarrekening 2025 is € 2,5 miljoen positief.

Wij stellen voor, conform werkwijze van voorgaand jaar, om hiervan € 1,16 miljoen te storten in de reserve voor spoedzoekers. Dit betreft het restant van de werkelijke ontvangen middelen voor opvang ontheemden uit Oekraïne. Hiermee reserveren wij middelen voor het huisvesten van spoedzoekers. Het overige deel van het resultaat (1,37 miljoen) voegen wij toe aan de Algemene reserve.

Er zijn een aantal incidentele middelen die in 2026 opnieuw beschikbaar moeten worden gesteld. Gelijktijdig met de vaststelling van de jaarrekening krijgt u dan ook een begrotingswijziging 2026 om ter dekking van deze incidentele uitgaven in 2026 € 1,54 miljoen uit de algemene reserve te onttrekken.

Hierna is de algemene reserve met € 0,17 miljoen afgenomen.

Overzicht Baten en Lasten

x €1.000

Overzicht van baten en lasten	Rekening 2024	Rekening 2025	Actuele begroting	Primitieve begroting	Verschil begroot - werkelijk
Baten					
0 Bestuur en Ondersteuning	833	892	621	448	271 V
1 Veiligheid	11	10	16	16	-6 N
2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat	310	292	215	200	76 V
3 Economie	647	689	21	21	668 V
4 Onderwijs	2.332	1.015	990	912	26 V
5 Sport, Cultuur en Recreatie	837	905	812	805	93 V
6. Sociaal Domein	13.348	14.265	13.565	11.485	700 V
7 Volksgezondheid en Milieu	7.338	8.440	9.669	7.053	-1.229 N
8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening	2.529	4.164	1.551	726	2.614 V
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	72.820	78.285	77.177	73.512	1.109 V
Overzicht kosten overhead	9.362	9.917	9.472	9.114	445 V
Totaal Baten	110.367	118.875	114.109	104.294	4.766 V
0 Bestuur en Ondersteuning	-4.787	-5.252	-3.988	-4.060	-1.264 N
1 Veiligheid	-2.135	-2.378	-2.479	-2.477	101 V
2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat	-8.423	-9.448	-9.576	-9.022	128 V
3 Economie	-615	-745	-325	-337	-420 N
4 Onderwijs	-4.291	-4.026	-4.051	-4.177	25 V
5 Sport, Cultuur en Recreatie	-5.066	-5.205	-5.087	-4.689	-118 N
6. Sociaal Domein	-40.691	-45.422	-45.346	-42.148	-76 N
7 Volksgezondheid en Milieu	-10.258	-12.063	-13.560	-10.467	1.497 V
8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening	-4.092	-5.574	-4.855	-2.981	-719 N
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	-828	-708	-462	-697	-245 N
Overzicht kosten overhead	-23.970	-24.127	-23.279	-20.527	-848 N
Overzicht vennootschapsbelasting	-0	-0	0	0	-0 N
Overzicht onvoorzienne uitgaven	0	0	-30	-1.370	30 V
Totaal Lasten	-105.157	-114.949	-113.040	-102.955	-1.909 N
Saldo van baten en lasten	5.210	3.926	1.069	1.339	2.857 V
Onttrekkingen	5.579	6.110	6.825	565	-715 N
Toevoegingen	-6.066	-7.508	-7.507	-25	-1 N
Mutaties reserves	487	1.398	682	540	-715 N
Resultaat	4.723	2.529	387	1.880	2.142 V

Structureel en incidenteel resultaat

Onderstaande tabel laat het resultaat zien in relatie tot de incidentele baten en lasten. Wij gebruiken daarbij de definitie van incidentele baten en lasten volgens het BBV. Dat betekent bijvoorbeeld dat alle personeelslasten als structureel worden gezien, maar ook de middelen van de algemene uitkering. De reservemutaties zijn bijna allemaal incidenteel. Deze definitie van incidentele baten en lasten is geen beoordeling of het resultaat éénmalig afwijkt of dat er sprake is van een structurele afwijking. Het structureel resultaat in deze tabel wil dus niet zeggen dat wij dit rekeningresultaat de komende jaren ook mogen verwachten. Voor die beoordeling verwijzen wij naar het kopje 'toelichting op het resultaat'.

x €1.000

Resultaat jaarrekening	Rekening 2024	Rekening 2025	Actuele begroting	Primitieve begroting	Vershil begroot - werkelijk
Saldo van baten en lasten					
Lasten	-105.157	-114.949	-113.040	-102.955	-1.909 N
Baten	110.367	118.875	114.109	104.294	4.766 V
Saldo van baten en lasten	5.210	3.926	1.069	1.339	2.857 V
Mutaties reserves					
Onttrekkingen	5.579	6.110	6.825	565	-715 N
Toevoegingen	-6.066	-7.508	-7.507	-25	-1 N
Mutaties reserves	-487	-1.398	-682	540	-715 N
Resultaat	4.723	2.529	387	1.880	2.142 V
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	813	2.433	4.636	397	-2.203 N
Structureel resultaat	5.536	4.962	5.023	2.277	-61 N

Toelichting resultaat

De programmabegroting 2025 is in november 2024 door de raad vastgesteld met een positief resultaat van € 1.880.000. Gedurende het jaar 2025 zijn er begrotingswijzigingen geweest die invloed hadden op dit saldo. Hierdoor komt het actuele saldo van de begroting uit op € 387.000.

De uitkomst van de jaarrekening 2025 is € 2.529.000.

Het verschil tussen de actuele begroting en de jaarrekening wordt hieronder op hoofdlijnen toegelicht. Meer details staan in de financiële toelichtingen per programma.

Hieronder benoemen wij verschillende afwijkingen die tot het resultaat hebben geleid. Op dit moment zien wij de aard van deze afwijkingen als incidenteel. Wij zijn ons er van bewust dat hier mogelijk ook structurele componenten in kunnen zitten, daar komen wij bij de voorjaarsnota en kadernota op terug.

x € 1.000

Grootste afwijkingen - = nadelig	Verschil met actuele begroting	Inc/struct	Waarvan over te hevelen	
			Specifieke Uitkeringen	Incidenteel
Eindstand najaarsnota 2025	387			
0 Bestuur en ondersteuning				
Storting in voorzieningen wethouders	-1.168	inc.		
2 Verkeer, vervoer en waterstaat				
Verkeerskundige knelpunten	221	inc.		221
3 Economie				
Grondexploitatie	274	inc.		
6 Sociaal Domein				
Oekraïne	1.162	inc.	1.162	
Jeugdzorg	-1.233	inc./str.		
Wmo	421	inc.		
7 Volksgezondheid en Milieu				
Klimaat & Duurzaamheid	280	inc.		120
8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing				
Implementatie Omgevingswet	455	inc.		455
Omgevingsplan (OWO)	222	inc.		222
Nationaal Programma Vitale Regio's	223	inc.		223
Nieuwe welstandsnota	100	inc.		100
SPUK Realisatiestimulans	336	inc.		
Huisvesting statushouders	283	inc.		
Meer leges vergunningen	132	inc.		
Overzicht algemene dekkingsmiddelen				
Algemene uitkering	858	inc.		
Algemeen				
Storting in voorzieningen personeel	-407	inc.		
Diverse kleine afwijkingen	-17	inc.		
Overige overhevelingen		inc.		198
Totaal afwijkingen ten opzichte van het saldo najaarsnota 2025	2.142		1.162	1.539
Eindstand Jaarrekening 2025	2.529			

Investeringskredieten (exclusief grondexploitatie)

Er is in 2025 € 52,8 miljoen beschikbaar voor investeringen. Er is hierop tot en met 2025 € 22,2 miljoen uitgegeven. De uitgaven betreffen voornamelijk ICT kosten, investeringen in de openbare ruimte, centrum- en planontwikkeling Wolvega, onderhoud en verbetering van de zwembaden en riolering. Het restant van de investeringsbudgetten wordt voor € 30,1 miljoen doorgeschoven naar 2026 zodat uitvoering van de geplande investeringen dan kan plaatsvinden.

Gemeentefondsuitkering

Het gemeentefonds is onze grootste inkomstenpost. In 2025 hebben wij ongeveer € 72 miljoen aan algemene uitkering ontvangen, zo'n € 858.000 meer dan wij hadden begroot bij de najaarsnota. Belangrijke redenen hiervoor is dat er via de septembercirculaire en de decembercirculaire van het gemeentefonds nog middelen in 2025 beschikbaar werden gesteld door het Rijk. De gemeenteraad is over de financiële gevolgen van de septembercirculaire en de decembercirculaire geïnformeerd. Ook hebben wij afrekeningen van voorgaande jaren ontvangen.

x € 1.000

Gemeentefonds - Algemene uitkering	Werkelijk	Begroot	Verschil begroot - werkelijk
Algemene uitkering			
2025	72.258	71.100	1.158
2024	-402	0	-402
2023	102	0	102
Totaal Algemene uitkering	71.958	71.100	858

Reserves

Wij zijn het jaar begonnen met een algemene reserve van € 17,9 miljoen (incl. resultaatbestemming 2024) en de eindstand over 2025 is € 18,9 miljoen. Dit is exclusief het resultaat van deze jaarrekening. Bij de najaarsnota 2025 is een storting in de algemene reserve gedaan van € 2,5 miljoen. De algemene reserve is in 2025 voor € 646.000 aangesproken voor de overheveling van de eenmalige budgetten van 2023 en 2024 naar 2025 en voor € 878.000 voor de herinrichting van de Lycklamaweg.

Naast onze algemene reserve hebben wij zes bestemmingsreserves. In de toelichting op de passiva wordt het verloop van deze reserves nader toegelicht.

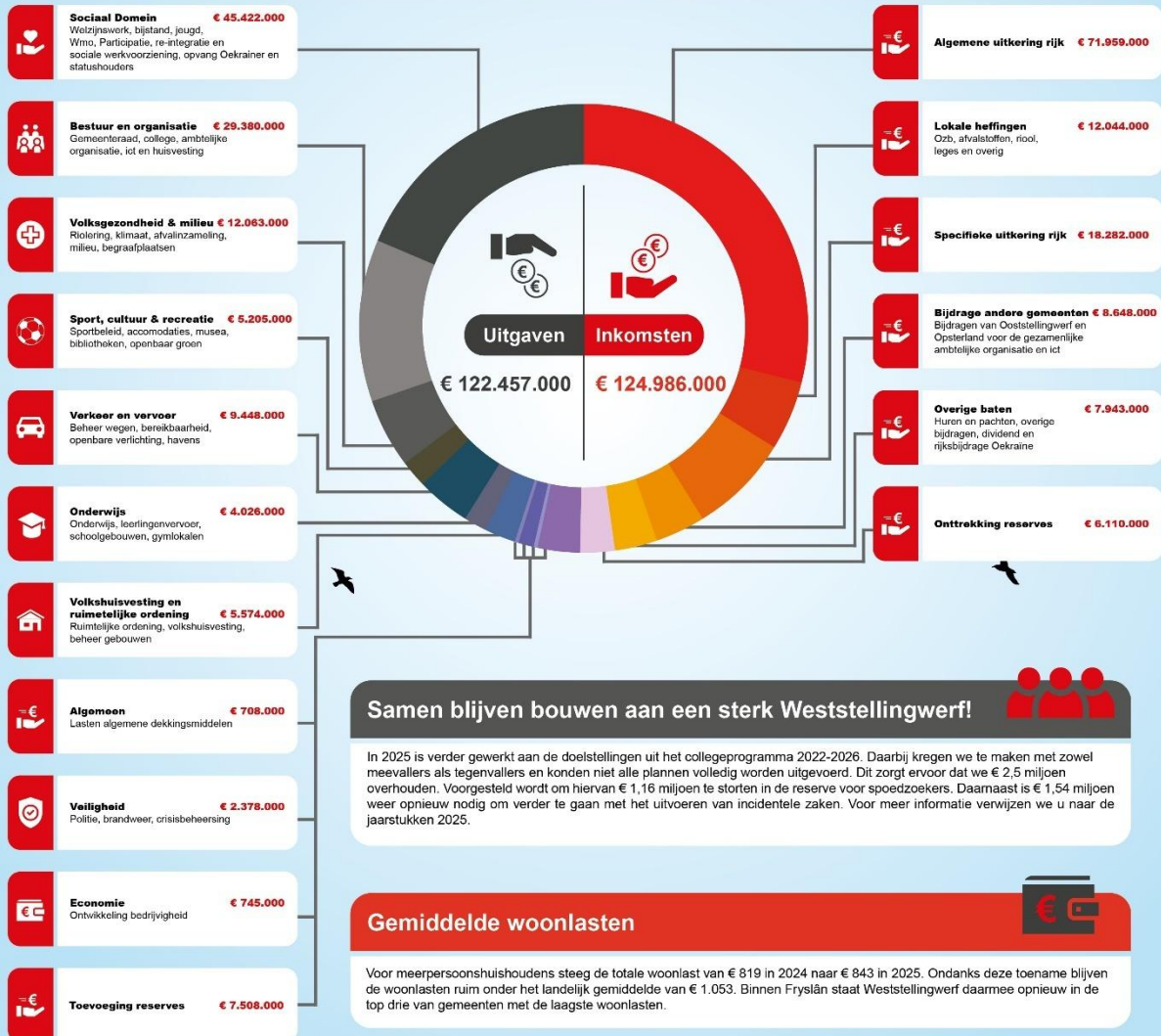
Jaarrekening 2025 in één oogopslag

Jaarrekening 2025

Totale uitgaven € 122.457.000

Totale inkomsten € 124.986.000

Samen blijven bouwen aan een sterk Weststellingwerf!

In 2025 is verder gewerkt aan de doelstellingen uit het collegeprogramma 2022-2026. Daarbij kregen we te maken met zowel meevallers als tegenvallers en konden niet alle plannen volledig worden uitgevoerd. Dit zorgt ervoor dat we € 2,5 miljoen overhouden. Voorgesteld wordt om hiervan € 1,16 miljoen te storten in de reserve voor spoedzoekers. Daarnaast is € 1,54 miljoen weer opnieuw nodig om verder te gaan met het uitvoeren van incidentele zaken. Voor meer informatie verwijzen we u naar de jaarstukken 2025.

Gemiddelde woonlasten

Voor meerpersoonshuishoudens steeg de totale woonlast van € 819 in 2024 naar € 843 in 2025. Ondanks deze toename blijven de woonlasten ruim onder het landelijk gemiddelde van € 1.053. Binnen Fryslân staat Weststellingwerf daarmee opnieuw in de top drie van gemeenten met de laagste woonlasten.

Met dit overzicht geven wij in één oogopslag inzicht in de inkomsten en uitgaven van de gemeente.

De jaarrekening vind je op:
www.weststellingwerf.nl/jaarrekening
of scan de QR-code.

Kerngegevens

Kerngegevens	Rekening 2025	Begroting 2025	Rekening 2024
Sociale structuur	31-12-2025	1-1-2025	31-12-2024
Inwoners			
van 0-4 jaar	1.174	1.140	1.221
van 5-19 jaar	4.084	4.100	4.088
van 20-64 jaar	14.318	14.325	14.394
vanaf 65 jaar	7.045	7.009	6.904
Totaal inwoners	26.621	26.574	26.607
Uitkeringsgerechtigden	452	435	455
Fysieke structuur			
Oppervlakte gemeente in km²			
binnenwater	8,15	8,15	8,15
overig	220,30	220,30	220,30
Totaal oppervlakte	228,45	228,45	228,45
Woonruimten			
Koopwoningen (exclusief recreatie)	8.277	8.117	8.186
Huurwoningen	3.334	3.324	3.294
Recreatiewoningen	221	196	209
Totaal woonruimten	11.832	11.637	11.689
Woonwagens	16	16	16
Woonschepen	1	1	1
Lengte van de wegen in meters			
Binnen de bebouwde kom	124.800	124.300	123.995
Buiten de bebouwde kom	284.815	284.815	284.815
Totaal lengte van de wegen	409.615	409.115	408.810
Lengte van de fietspaden in meters	87.490	87.490	87.490
Aantal m2 openbaar groen	1.142.807	1.137.505	1.135.331

Jaarverslag - Programma's

Programma 0 | Bestuur en Ondersteuning

Portefeuillehouder(s)	Van der Graaf & Hartog
Organisatie	Advies & Ondersteuning en Publiek & Communicatie

Taakvelden

- Bestuur
- Burgerzaken

Beleidsnota's

- [2017 Communicatievisie 2017-2020](#)
- [2018 Verordening privacybeleid](#)
- [2020 Notitie OWO-visie](#)
- [2021 OWO-iVisie 2021-2024](#)
- [2023 Verordening op de rekenkamer Weststellingwerf](#)
- [2024 Subsidieregeling Dorpenfonds gemeente Weststellingwerf](#)
- [2025 Visie op Dienstverlening](#)
- [2025 Verordening Basisregistratie Personen Weststellingwerf](#)
- [2025 Samenredzame dorpen, dorpenbeleid in de praktijk](#)

Actuele ontwikkelingen en gerealiseerd beleid

Privacybeleid

Ontwikkelingen op gebied van privacy zijn opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering.

Tweede Kamerverkiezing

De val van het kabinet en de daaropvolgende Tweede Kamerverkiezing had flink impact. Het organiseren van een verkiezing vraagt veel tijd en capaciteit, naast het reguliere werk.

De werkbelasting in de organisatie van verkiezingen is verder toegenomen door nieuwe landelijke regels. Sinds 2023 geldt de Wet nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslagen (NPVV). Gemeenten moeten daardoor bijvoorbeeld extra controles uitvoeren en een gemeentelijk stembureau instellen voor elke verkiezing. Sinds augustus 2025 zijn modellen en processen in de Kiesregeling aangepast, door de Wet programmatuur verkiezingsuitslagen, waardoor aanvullende controlestappen verplicht zijn. De verkiezing is volgens de wettelijke eisen verlopen en zorgvuldig uitgevoerd.

Verordening Basisregistratie Personen Weststellingwerf

In 2025 is de nieuwe Verordening Basisregistratie Personen (BRP) vastgesteld. De eerdere verordening was verouderd en sloot niet meer aan op de huidige wetgeving. De nieuwe versie zorgt ervoor dat wij persoonsgegevens veilig en zorgvuldig verwerken, voldoet aan de AVG-eisen en sluit beter aan op hoe wij nu met gegevens werken. Zo blijft de BRP betrouwbaar en kunnen wij onze wettelijke taken goed uitvoeren.

De bevordering van de participatie van inwoners binnen de besluitvorming van de gemeenteraad

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Wij hebben het volgende bereikt in 2025:

- Toename van het aantal inwoners dat gebruik maakt van inspreekmomenten.
- Structurele deelname aan Gast van de Raad.
- Positieve evaluaties van schoolbezoeken en klassenprogramma's.
- Vergroting van de zichtbaarheid van de gemeenteraad bij maatschappelijke organisaties.
- Meer directe contactmomenten tussen inwoners en raadsleden.
- Toename websitebezoeken raadsinformatie (trend positief).

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Actief promoten van inspraakmogelijkheden

Wij hebben ingezet op:

- Actieve promotie van inspraakmogelijkheden (inloopsprekuren, inspreekmomenten).
- Inzet van animatievideo's ('Vind de raad', 'Schrijf aan de raad', 'Praat met de raad').

Daarnaast is Debatrijk geïntroduceerd. In 2025 heeft de werkgroep Bestuurlijke Vernieuwing het digitale platform Debatrijk geïntroduceerd als hulpmiddel om informatie over de gemeenteraad eenvoudiger toegankelijk en begrijpelijk te maken voor inwoners en raadsleden. Hiermee wordt de participatie van inwoners verder vergroot door betere vindbaarheid en begrijpelijkheid van politiek relevante informatie.

Contacten met scholen

Wij hebben de volgende activiteiten georganiseerd:

- Bezoeken van basisscholen aan het gemeentehuis (minimaal 2x per jaar)

Dit heeft geleid tot 3 schoolbezoeken (basis + voortgezet).

Programma Klassenbezoek

Er is een Klassenbezoek voor het voortgezet onderwijs georganiseerd.

Gast van de raad

Wij hebben 6 keer een Gast van de Raad-avond georganiseerd.

Daarnaast is de cursus Politiek Actief georganiseerd. Dit waren 5 cursusavonden waarvoor circa 40 inwoners zich hebben aangemeld die geïnteresseerd zijn in politiek of mogelijk politiek actief willen worden.

Gemeenteraad op pad

Er zijn bezoeken gebracht aan lokale (sport)verenigingen. Er is verder uitvoering gegeven aan het programma Bestuurlijke Vernieuwing.

Presentatie aan Plaatselijke Belangen

Er zijn 5 bezoeken/presentaties aan Plaatselijke Belangen georganiseerd.

Opleidingen/thema-avonden voor raadsleden en duo-commissieleden

Er zijn 15 opleidings- en thema-avonden voor raads- en duo-commissieleden georganiseerd.

Pilot informatieve markt

Wij hebben de informatieve markt doorontwikkeld (opgenomen in "De raad in stelling").

De verbetering van de kwaliteit van de democratische besluitvorming van de gemeenteraad

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Wij hebben het volgende bereikt in 2025:

- Verbeterde digitale toegankelijkheid van de raadswebsite.
- Positieve feedback op begrijpelijkheid (B1-niveau) van communicatie.
- Toegenomen online raadpleging van vergaderstukken en terugkijkfunctionaliteit.
- De raad en inwoners kunnen agenda's, besluitvorming en achtergrondinformatie sneller vinden en volgen.
- Door het nieuwe MVI-systeem kunnen bezoekers en inwoners tijdens de vergadering meekijken naar de stemming door raadsleden op een raadsvoorstel.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Digitale toegankelijkheid van de gemeenteraadswebsite verbeteren

Wij hebben een Live-uitzending en archivering van raads- en commissievergaderingen via de website. Daarbij is ondertiteling mogelijk van vergaderingen voor doven en slechthorenden.

Registreren en actualiseren

Ingekomen stukken worden gepubliceerd en de website wordt regelmatig geactualiseerd.

Publiceren via website

Wij zorgen voor een structurele actualisatie van de onderdelen 'Vraagbaak' en 'Overzichten' op de website van de gemeenteraad. Wij hebben ons ingezet voor de implementatie en naleving van de Wet open overheid (Woo). Daarbij zorgen wij voor publicatie van ingekomen stukken (geanonimiseerd conform AVG).

Social media / overig

Wij hebben ingezet op actieve inzet van social media (in samenwerking met team communicatie). Daarnaast hebben wij (concept)agenda's gepubliceerd via krant en website.

Raadscommunicatieplan

Naast de reguliere publicatie- en communicatiemiddelen is Debatrijk geïntegreerd als aanvullende tool bij informatievoorziening. Debatrijk maakt gebruik van slimme zoek- en samenvattingsfuncties waardoor complexe documenten en vergaderingen sneller en begrijpelijker kunnen worden geraadpleegd door inwoners, raadsleden en griffie. Deze toepassing is aanvullend ingezet binnen de werkgroep Bestuurlijke Vernieuwing en de griffie in 2025.

Professionalisering communicatie

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Professionalisering Communicatie

In 2025 hebben wij verder gebouwd aan een professionele en toegankelijke communicatie. Wij willen dat inwoners en ondernemers ons ervaren als betrouwbaar, duidelijk en betrokken. Daarom communiceren wij helder, in begrijpelijke taal en via herkenbare middelen. Informatie is beter vindbaar en sneller beschikbaar. Daarmee werken wij aan een goede dienstverlening en transparante besluitvorming.

Wij ondersteunen de organisatie om planmatig en doelgericht te communiceren met inwoners, ondernemers en andere doelgroepen. Wij zetten communicatie professioneel in, zowel online als offline. Daarbij maken wij meedenken en meepraten makkelijker en aantrekkelijker – voor zowel inwoners als medewerkers.

Intern werken wij aan sterke communicatie via een actief intranet en maandelijkse informatielunches voor medewerkers.

De nieuwe communicatievisie is uitgesteld naar 2026. Eerst is de visie op dienstverlening als basis vastgesteld, de communicatievisie is vervolgens een van de onderdelen uit het uitvoeringsprogramma Dienstverlening.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Begrijpelijke communicatie

Het gebruik van heldere taal door medewerkers

Wij willen dat iedereen onze informatie begrijpt. Daarom schrijven wij zoveel mogelijk in heldere taal, bij voorkeur op taalniveau B1. Wij helpen medewerkers hierbij met trainingen, een schrijfwijzer op HENK (ons intranet) en praktische hulpmiddelen. In 2026 geven wij 'Heldere Taal' een nieuwe impuls. Wij ontwikkelden hiervoor in 2025 een concept en werkten aan een plan van aanpak.

Toegankelijke communicatie

Een begrijpelijke en toegankelijke website

Weststellingwerf.nl heeft sinds 2024 een A-status voor toegankelijkheid. Dat betekent dat de website goed bruikbaar is voor iedereen. In 2025 werkten wij eraan om deze status te behouden en verder uit te breiden.

De website blijft een belangrijk kanaal voor informatie en dienstverlening. In 2025 plaatsten wij 191 nieuwsberichten. Het aantal bezoeken nam toe tot 299.972 (+8% ten opzichte van 2024). Het aantal unieke paginaweergaven steeg naar 583.829.

Het aandeel mobiele bezoekers groeide verder naar 66,3%. Dit bevestigt dat inwoners onze informatie steeds vaker via hun telefoon raadplegen. Wij spelen hierop in door pagina's mobielvriendelijk en overzichtelijk in te richten.

Inwoners en ondernemers maakten dit jaar veel gebruik van de digitale mogelijkheden. In totaal zijn, naast de dienstverlening van iBurgerzaken, 6273 digitale formulieren ingevuld. Er kwamen 916 digitale meldingen openbare ruimte binnen.

Naast de homepage bezocht men vooral de volgende webpagina's: Diftar+, contact en openingstijden, zwembad De Steense, afvalbrengstation, vacatures en de pagina paspoort, ID-kaart of rijbewijs. De meest gebruikte zoekwoorden op de website waren: vacature(s), wmo, subsidie en gebiedsteam.

Digitale nieuwsbrieven

Via verschillende digitale nieuwsbrieven houden wij onze inwoners, ondernemers en dorpen op de hoogte van nieuws en ontwikkelingen:

- **Inwonersnieuwsbrief:** 1.102 abonnees (152 meer dan in 2024), 24 edities verstuurd.
- **Ondernemersnieuwsbrief:** 186 abonnees, 5 edities verstuurd.
- **Dorpennieuwsbrief:** 8 keer verstuurd aan dorp- en wijkverenigingen.
- Daarnaast hebben verschillende projecten een eigen nieuwsbrief, zoals Centrumontwikkeling Wolvega en Noordwolde, Bestemming Wolvega, Sport & Bewegen, Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO) en rioleringsproject Prinsessenbuurt.

Verbinden en vertrouwen

Verbinden en vertrouwen vraagt meer strategie, maatwerk en specifieke inhoud om verschillende doelgroepen te bereiken. Hier hebben wij via 2 sporen aan gewerkt:

1. Crossmediale communicatie

In 2025 kozen wij bewust voor een crossmediale aanpak. Wij combineren verschillende on- en offline communicatiemiddelen, zodat ze elkaar versterken. Zo vergroten wij ons bereik en stemmen wij onze communicatie beter af op de doelgroep.

Wij zetten hierbij de volgende communicatiemiddelen in:

- Website
- Social media
- Westwijzer (gemeentepagina in de huis-aan-huis krant)
- Kranten en magazines (zowel bestaande als zelfgemaakt)
- (Digitale) nieuwsbrieven
- Video's en animaties
- Posters, folders en flyers
- Brieven
- Digitale LED-borden in Wolvega

Daarnaast maakten wij veel gebruik van betaalde advertenties op social media. Hiermee bereikten wij gericht specifieke doelgroepen.

2. Een professionele en actieve inzet van sociale media

In 2025 professionaliseerden wij onze inzet van sociale media verder. Sociale media vormen een belangrijk communicatiekanaal om inwoners, ondernemers en samenwerkingspartners laagdrempelig en actueel te informeren. Door een meer planmatige en doelgerichte aanpak is de online zichtbaarheid van de organisatie versterkt.

Met de inzet van een contentspecialist is structureel gewerkt aan consistente content, heldere boodschappen en een betere afstemming op de verschillende doelgroepen per kanaal. Deze aanpak heeft geleid tot een duidelijke groei in zowel het aantal volgers als het totale bereik op Facebook, Instagram en LinkedIn.

Social media kanaal	Aantal geplaatste berichten in 2025	Aantal volgers in 2025	Totaal bereik	Type content
Facebook	166 berichten 116 verhalen	4500 (719 meer dan 2024)	Meta biedt geen mogelijkheid meer om het totale bereik over een volledig kalenderjaar in één overzicht weer te geven.	Nieuws, informerende berichten en campagnes
Instagram	138 berichten 116 verhalen	1.808 (337 meer dan 2024)	29.400 (9.549= 2024)	Nieuws, vooral 'positief'
LinkedIn	55 berichten	5.380 (519 meer dan 2024)	163.914 (108.675= 2024)	Vacatures, nieuws voor ondernemers en nieuws over de organisatie

Naast de gemeentelijke social mediakanalen, zijn er aparte social media-accounts voor: zwembaden Weststellingwerf, Vrijwilligerspunt, Lindewijk, JOGG Weststellingwerf en de jongerenwerkers.

Participatie

Projectcommunicatie

Veel communicatie organiseren wij projectmatig. Voor grotere projecten maken wij een communicatieplan op maat met een gerichte communicatiestrategie. Zo communiceren wij bewust, planmatig en doelgericht.

In 2025 ging veel aandacht uit naar Diftar+. De focus in de communicatie lag op de overgang naar Omrin, containerwissel, compenserende maatregelen, afvalapp en de nieuwe tarieven. Naast de reguliere communicatiemiddelen hebben wij hiervoor een speciale afvalkrant ontwikkeld. Een ander onderwerp dat veel aandacht vroeg was de wolf. Samen met de provincie hebben wij een communicatieplan opgesteld en uitgerold. In 2025 hebben wij ook uitgebreid ingezet op de communicatie rond het thema klimaat en duurzaamheid en de Centrumontwikkeling Wolvega. Daarnaast waren opvang van statushouders en Oekraïners, sporten en bewegen, armoede en de Tweede Kamerverkiezingen belangrijke onderwerpen. Voor het thema gezondheid hebben wij een Lekker Leven magazine gemaakt en een gezondheidsmarkt georganiseerd. Ook hebben wij het ondernemershuis in Wolvega voorzien van een frisse huisstijl en gezorgd voor het vergroten van de bekendheid.

Verbeteren dienstverlening

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Herijking visie op dienstverlening vastgesteld

In 2025 heeft de gemeenteraad de vernieuwde visie op dienstverlening vastgesteld. Deze visie geeft richting aan hoe wij inwoners, ondernemers en organisaties helpen.

Wij werken daarbij vanuit het motto: Betrouwbaar – Duidelijk – Betrokken

- Betrouwbaar: wij komen afspraken na en nemen verantwoordelijkheid.
- Duidelijk: wij communiceren begrijpelijk en toegankelijk.
- Betrokken: wij staan dicht bij onze inwoners en houden rekening met verschillen.

In 2025 is de visie organisatiebreed gedeeld. De visie op dienstverlening sluit ook aan bij de organisatievisie "Welzijn in Weststellingwerf", waarin veranderende dienstverlening in 2025 een aandachtspunt was. Teams zijn begonnen om dienstverlening als thema te vertalen naar hun dagelijkse werk en werkprocessen.

Programma Dienstverlening opgestart

Na de vaststelling van de herijkte visie is in 2025 het uitvoeringsprogramma Dienstverlening opgestart. Met dit programma werken wij gericht aan:

- betere en efficiëntere processen
- meer gebruikersgemak voor inwoners en ondernemers
- een gelijke manier van werken binnen de hele organisatie
- bewustwording bij medewerkers over wat goede dienstverlening betekent.

Het programma loopt door in 2026, waarin verdere uitwerking en uitvoering plaatsvinden.

Digitalisering

In 2025 hebben wij belangrijke stappen gezet in het verder digitaliseren van onze dienstverlening – zowel voor inwoners als intern in onze werkprocessen. Steeds meer aanvragen en meldingen kunnen eenvoudig online worden gedaan. Zaakgericht werken speelt hierbij een belangrijke rol: hiermee krijg je meer inzicht en kan je consistentere werken.

Daarnaast hebben wij ons voorbereid op de Wet modernisering elektronische bestuurlijk verkeer (Wmebv), die op 1 januari 2026 is in gegaan. Deze wet verplicht gemeenten om formele diensten digitaal aan te bieden via veilige, door de gemeente aangewezen kanalen. Tegelijk blijven wij inwoners ondersteunen die minder digitaal vaardig zijn.

Door deze ontwikkelingen worden onze digitale diensten steeds gebruiksvriendelijker, sneller en beter toegankelijk. Digitalisering vraagt blijvende aandacht, denk bijvoorbeeld aan AI. Daarom blijven wij onze systemen en processen de komende jaren verder doorontwikkelen.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Doorontwikkelen dienstverlening

Dienstverlening als onderdeel van “Welzijn in Weststellingwerf”

Het organisatieplan Welzijn in Weststellingwerf is in 2025 gestart. Dienstverlening is daarin een vast onderdeel.

Elke medewerker draagt bij aan goede dienstverlening, ongeacht de functie. Hierdoor staat dienstverlening centraal in alle teams en processen. Er wordt stap voor stap gewerkt aan een herkenbaar dienstverleningsniveau binnen de hele organisatie.

Onderzoek naar bereikbaarheid

In april en mei 2025 hebben wij onze telefonische en digitale bereikbaarheid laten onderzoeken. Uit het onderzoek blijkt dat de bereikbaarheid beter kan, vooral bij het terugbellen en reageren via de teams/vakafdelingen. Op basis van de uitkomsten zijn wij begonnen met verbeteracties, zoals:

- afspraken over het afhandelen van contactverzoeken
- beter inzicht in doorlooptijden en opvolging
- organiseren van bereikbaarheid

Start met BuitenBeter

Sinds november 2025 gebruiken wij de nieuwe BuitenBeter-app voor meldingen over de openbare ruimte. Inwoners kunnen:

- snel en eenvoudig een melding doen
- een foto en locatie meesturen
- volgen wat er met hun melding gebeurt
- controleren of een melding al door iemand anders is gedaan

De meldingen komen direct bij het juiste team terecht. Hierdoor kunnen wij problemen in de buitenruimte sneller oppakken en oplossen.

Werkprocessen verbeterd

In 2025 hebben wij verschillende processen verbeterd, onder andere:

- de afhandeling van contactverzoeken verduidelijkt, belang voor juiste en tijdige afhandeling contactverzoeken
- betere afstemming tussen het klantencontractcentrum en teams/vakafdelingen
- verbeteren van informatie op de website
- verdere digitalisering van Burgerzakenprocessen

Deze verbeteringen sluiten aan op landelijke verplichtingen om diensten digitaal én toegankelijk aan te bieden. Ook binnen andere teams is aandacht geweest voor het verbeteren van werkprocessen, zoals VTH en het sociaal domein.

Toepassen Wmebv

In 2025 hebben wij ons voorbereid op de komst van de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv), die op 1 januari 2026 inging. Deze wet geeft inwoners en bedrijven het recht om formele berichten, zoals aanvragen en bezwaren, digitaal in te dienen via veilige, door de gemeente aangewezen kanalen.

In 2025 hebben we:

- alle processen in kaart gebracht die onder de wet vallen
- digitale kanalen verbeterd en waar nodig veiliger gemaakt
- een concept-aanwijzingsbesluit voorbereid, waarin staat welke digitale kanalen inwoners kunnen gebruiken

Het aanwijzingsbesluit moet in 2026 nog formeel worden vastgesteld om op de ingangsdatum van de wet volledig te voldoen.

Omgaan met de piek in reisdocumenten

In 2025 was opnieuw een druk jaar voor reisdocumenten. Dat komt door de piek in aanvragen naar reisdocumenten die van 2024 tot 2029 loopt.

De extra drukte konden wij opvangen door:

- inwoners gericht tijdig te benaderen voor een verlenging van het paspoort of identiteitskaart
- extra balies te openen
- extra personeel in te zetten

Naturalisatie ceremonie

Als gemeente nemen wij aanvragen voor naturalisatie in en controleren wij deze. Ook organiseren wij de naturalisatieceremonies. In 2025 hebben wij het proces aangepast, zodat inwoners sneller een ceremonie kunnen plannen.

Mensen die Nederlander willen worden, wonen hier bijvoorbeeld omdat ze hier werken, gevlucht zijn, bij hun gezin komen wonen, of getrouwd zijn met een Nederlander.

Bij naturalisatie doorloopt iemand een uitgebreide procedure. Dit proces duurt meestal een jaar, soms twee jaar. De Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) onderzoekt onder andere de identiteit, de duur van het verblijf en het taalniveau. Ook moet iemand minimaal vijf jaar met een geldige verblijfsvergunning in Nederland wonen. Naast naturalisatie bestaat ook het optieverzoek. Dit is een snellere en eenvoudigere procedure. Het geldt alleen voor bepaalde groepen, zoals mensen die in Nederland zijn geboren of hier al heel lang wonen.

Het faciliteren van initiatieven vanuit de samenleving (wijken en kernen)

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Burgemeester Van der Graaf maakte in het najaar van 2025 uitgebreid kennis met de dorpen. Tijdens deze bijeenkomst, georganiseerd door de Vereniging Kleine Dorpen Weststellingwerf, konden wij met een gerust hart vaststellen: ook in 2025 gebeurde heel veel in onze dorpen. Het was inspirerend om te horen hoe elk plaatselijk belang zijn rol daarin had. Zij pakten de regie of lieten juist het initiatief bij inwoners om ideeën uit te werken en activiteiten te organiseren, met als grote gemene deler: ontmoeten, bewegen en welzijn. Linksom of rechtsom, al die inspanningen maakten onze dorpen tot wat ze zijn: een fijne plek waar naar elkaar werd omgekeken!

In 2025 stelden wij de notitie “Samenredzame dorpen, dorpenbeleid in de praktijk vast”, als basis voor onze samenwerking met de dorpen. Daarin is beschreven dat wij veel waarde hechten aan een gezond lokaal plaatselijk belang (PB) als duidelijk aanspreekpunt, adviseur, klankbord, aanjager, verbinder, informeerder van inwoners en bij het betrekken van het dorp bij nieuwe ontwikkelingen. De gemeente stimuleert en ondersteunt dat onder andere door korte communicatielijnen, het beschikbaar stellen van werkbudgetten en andere subsidiemogelijkheden voor het PB. Op bestuurlijk niveau zijn de gebiedswethouders bekende aanspreekpunten.

Wij kregen geen nieuwe subsidieaanvragen voor een haalbaarheidsonderzoek naar woningbouw. Wel waren 15 PB-en (deze vertegenwoordigen 20 dorpen) zelf actief of betrokken bij lokale woningbouwinitiatieven. In vrijwel elk dorp was een werkgroep actief die zich oriënteerde op het onderwerp, woningbehoefteonderzoek deed of al was gestart met een haalbaarheidsonderzoek. Medio 2025 stelden wij een woningbouwcoördinator aan om die lokale initiatieven nog beter te ondersteunen.

Wij zagen in veel dorpen dat het lastig was om het bestuur op volle sterkte te krijgen. In De Blesse, Ter Idzard en Nijetrijne was en is de nood erg hoog. Hoewel dit soort ontwikkelingen liever wordt voorkomen, is het ook een moment voor PB om in gesprek te gaan met het dorp over de functie, rol en taken van een PB. De gemeente ondersteunde PB De Blesse bij dit vraagstuk, onder andere door de inzet van externe deskundigen. Wij nodigden dorpen ook uit om met een frisse blik te kijken naar de rol en vorm van het PB. In De Blesse leidde dat tot een volledig nieuw bestuur dat vol elan aan de slag is gegaan. Wij constateerden ook dat ondanks deze problematiek, ook in deze dorpen volop activiteiten werden georganiseerd die bijdroegen aan leefbare en levendige dorpen.

Het is wel een belangrijke reden waarom in 2025 geen nieuwe dorpsvisies werden opgesteld. De PB-en hebben het druk en richten zich vaker op een beperkt aantal speerpunten. Met de dorpen waar de dorpsvisie wezenlijk onderdeel is van de werkwijze van het PB, verbonden wij gemeentelijk activiteiten aan die dorpsvisie en betrokken wij hen bij de verdere planvorming.

Nieuwe vormen van dorpsbrede plannen, zoals de Bloeiweek Wolvega hebben wij intensief ondersteund met geld, kennis en advies. Dit werd gewaardeerd door de organisatie. Deze succesvolle bloeiweek was een aanjager voor nieuwe initiatieven in Wolvega en hielp ons om ons netwerk binnen het dorp uit te breiden.

De gemeente stond positief tegenover vragen en initiatieven uit dorpen en wijken. Vanuit het uitgangspunt "ja, mits" is steeds gekeken hoe plannen mogelijk gemaakt konden worden. De dorpencoördinator speelde hierbij een belangrijke rol door gemeentelijke kennis en externe partners te verbinden. Door aan te sluiten bij bestaand beleid of geplande werkzaamheden konden veel ideeën worden gerealiseerd of financieel ondersteund. Het dorpenfonds versterkte deze samenwerking: vaak kon ondersteuning via reguliere middelen plaatsvinden, en waar dat niet kon bood het fonds uitkomst. Zo werkte het Dorpenfonds niet alleen als financiële steun, maar vooral als middel om samenwerking en verbinding te stimuleren.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Dichtbij besturen

Gebiedswethouders

In 2025 waren er gebiedswethouders als bestuurlijk aanspreekpunt voor plaatselijke belangen (PB). Zij schoven op verzoek aan bij bestuursvergaderingen en waar mogelijk waren zij aanwezig bij ledenvergaderingen en bijzondere activiteiten van deze dorpsorganisaties. Die aanwezigheid en zichtbaarheid werd gewaardeerd.

Communicatie

Via acht nieuwsbrieven, tientallen overleggen en duizenden berichten via email, informeerde de dorpencoördinator de plaatselijke belangen, werkgroepen en initiatiefnemers over actuele ontwikkelingen en mogelijkheden van de gemeente. Wij hebben actief de regionale en provinciale subsidiemogelijkheden onder de aandacht gebracht, zoals het Iepen Mienskipsfûns, de subsidieregeling Verduurzaming Maatschappelijk Vastgoed en Leader. Ook bijeenkomsten, cursussen en interessante initiatieven in de buurdorpen kregen regelmatig aandacht.

Verbindende rol dorpencoördinator

Voor de honderden vragen en ideeën die ons bereikten via het PB en initiatiefnemers, hadden wij een duidelijk aanspreekpunt in de vorm van de dorpencoördinator. Niet alle vragen en ideeën lagen binnen de verantwoordelijkheid van de gemeente: vaak had de dorpencoördinator de rol als verbinder tussen initiatiefnemer en het netwerk van overheden, belangenorganisaties, fondsen of deskundige mede-inwoners.

In samenwerking met de provincie Fryslân en provinciale steunfuncties Doarpswurk, Sport Fryslân en Keunstwurk is verder gebouwd aan een ondersteuningsnetwerk voor maatschappelijke initiatieven. Dit netwerk helpt inwoners en verenigingen om hun ideeën makkelijker uit te werken en te realiseren, onder andere via het platform Stipe.frl.

Inzet deskundigheid

Bij veel leefbaarheidsprojecten namen onze inwoners het voortouw. Onze medewerkers ondersteunden dit waar mogelijk door op locatie af te spreken en deel te nemen aan avondvergaderingen. Digitaal overleg bleek minder populair; inwoners gaven de voorkeur aan persoonlijke gesprekken rond de bestuurstafel, wat zeer werd gewaardeerd. Mede door prioriteiten die wij stelden, konden onze medewerkers niet aan elk verzoek tegemoet komen als het gaat om de intensieve inzet en financiële steun. In dat geval trachtten wij snel duidelijkheid te geven en inzicht te geven in alternatieve mogelijkheden. Zo kon bijvoorbeeld met inzet van het dorpenfonds externe deskundigheid worden ingehuurd om goede plannen verder uit te werken.

Netwerk dorps- en wijkorganisaties vormt basis voor beleid

Belangrijke samenwerkingspartners

De Plaatselijke Belangen (PB), wijkverenigingen en de Vereniging Kleine Dorpen Weststellingwerf vormden een waardevolle bron van informatie, hadden de voelsprietten in de eigen gemeenschap en voorzagen ons van gevraagd en ongevraagd advies. Tijdens de bijeenkomst over de nieuwe Omgevingsvisie waren de PB-en ruim vertegenwoordigd en kregen wij een goed beeld van hun ervaringen en nuttige adviezen. Dit samenspel en de rol van het PB daarin hebben wij ondersteund met een werkbudget waarover zij zelf konden beslissen. Daarmee konden zij kleinschalige initiatieven ondersteunen en de lokale organisatiekracht versterken.

Vereniging Kleine Dorpen Weststellingwerf

De Vereniging Kleine Dorpen Weststellingwerf bleek ook in 2025 een actieve en betrokken partner. De VKD bracht signalen en ontwikkelingen onder de aandacht en dacht mee over mogelijke oplossingen. De inbreng van de vereniging bleef daarmee een belangrijke schakel tussen dorpen en gemeente. De samenwerking op het thema woningbouw is voortgezet, onder andere door mee te denken over de inzet van de Woningbouw Impuls. De VKD speelde een belangrijke rol in het agenderen van de problematiek rond de wolf, dit leidde onder andere tot een rondetafelgesprek met het provinciebestuur in Boijl. Ingegeven door de ontwikkelingen op het wereldtoneel en de zorgen die het onze inwoners baart, kaartte de VKD ook het thema Veiligheid in bredere zin aan tijdens een bijeenkomst in Nijeholtpade. Met bijdragen van politie en burgemeester Van de Nadort werden de dorpen geïnformeerd over de rol van de gemeente en de gemeenschap in tijden van crises. Belangrijk was ook het initiatief van de VKD om de dorpen zich voor te laten stellen aan de nieuwe burgemeester. Tijdens de bijeenkomst bleek hoe levendig en initiatiefrijk onze dorpen zijn.

Communicatie

Wij informeerden de PB-en met 8 nieuwsbrieven over actuele ontwikkelingen, financiële mogelijkheden en interessante bijeenkomsten.

Wij ontvingen via de dorpencoördinator ruim 1.000 vragen en initiatieven. Vaak konden deze snel worden beantwoord of worden verbonden met de juiste medewerker of organisatie. De PB-en waardeerden de bereikbaarheid en snelle eerste reactie.

Het tijdig informeren en betrekken van inwoners bij activiteiten in het dorp was voor 10 PB-en reden om een eigen dorpsapp aan te schaffen. De gemeente zag en ziet het belang van een herkenbaar en eenvoudig communicatiemiddel in de dorpen en heeft de ingebruikname van een dorpsapp gestimuleerd met behulp van een subsidie uit het dorpenfonds. Gemeentenieuws wordt automatisch weergegeven in de app en vormt een extra en nieuw middel om onze inwoners te informeren en te betrekken.

Ondersteunen van initiatieven

De inzet van het budget Voeding Dorpenfonds in de vorm van projectenbudget, werkbudget en procesbudget, hielp onze dorpsorganisaties en actieve inwoners om de volgende stap te zetten in zowel de planvorming als bij de realisatie van ideeën.

De cijfers van 2025

Inzet dorpenfonds 2025 – Budget €200.000	Subsidie	Totale investering
Werkbudget PB	€ 43.750	€ 43.750
Projectenbudget	€ 102.434	€ 502.806
Procesbudget dorpsplannen	€ 19.738	€ 19.767
Procesbudget woningbouwinitiatieven	€ 0	€ 0
Niet geormerkt, t.b.v. actuele maatschappelijke ontwikkelingen	€ 35.982	€ 60.982
Besteed	€ 201.904	€ 627.305

- 25 plaatselijke belangen, wijkverenigingen en de Vereniging Kleine Dorpen ontvingen een werkbudget;
- Het procesbudget is vooral ingezet voor de aanschaf en implementatie van een dorpsapp. Tien PB-en (inclusief de Vereniging Kleine Dorpen Weststellingwerf) hebben een start gemaakt met het gebruik van de “BijOns-app”, met als doel om de communicatie tussen verenigingen en inwoners te versterken.
- Wij ondersteunden 14 initiatieven met een subsidie uit het projectenbudget. Aansprekend is het project Faunatorenans van Vogelwacht Oldeholtspade, maar ook proces rond het komen tot een nieuwe dorpsvlag in Zandhuizen is een mooi voorbeeld van het belang van cultuur en eigen identiteit. Met het dorpenfonds kon bovendien Wolvega Bloeit een vliegende start maken.
- In 2025 kregen wij geen nieuwe subsidieaanvragen voor haalbaarheidsonderzoek naar woningbouw. Wel was in vrijwel elk dorp een werkgroep actief die zich oriënteerde, woningbehoefteonderzoek deed of al was gestart met een haalbaarheidsonderzoek.
- Een deel van het budget Voeding Dorpenfonds reserveerden wij voor actuele leefbaarheidsvraagstukken. In 2025 financierden wij hiermee het onderzoek naar een toekomstbestendig dorps huis-sportaccommodatie in de Grote Veepolder en konden wij de maatschappelijke activiteiten rond het Lindefestival eenmalig ondersteunen.
- Het werkbudget van de dorpencoördinator is ingezet als “Haarlemmerolie”. Hiermee konden wij snel en zonder omwegen kleine en grotere knelpunten oplossen, onderzoek doen en op andere manieren de samenwerking tussen dorpen en gemeente op koers houden of versnellen.

Indicatoren

Bezoekers

Aantal geregistreerde baliebezoeken in 2025: 13.236 bezoeken.

Bezoeken Publiekszaken	2023	2024	2025
Aantal	8.089	11.913	13.236

Er zijn in 2025 ongeveer 1300 meer bezoekers geregistreerd voor het cluster Publiekszaken. Dat is een stijging van meer dan 10%. Dit komt vooral door betere registratie. Een voorbeeld hiervan is dat in 2025 is gestart met registreren van het afhalen van een afvalpas. Daarnaast konden inwoners met een bon (door de invoering van Diftar+) een gratis afval Emmertje ophalen. Het aantal aanvragen voor bijvoorbeeld paspoorten en rijbewijzen is vergelijkbaar met 2024 gebleven. Dat geldt ook voor andere producten.

Wij werken op afspraak, daarmee zijn er vrijwel geen wachttijden voor onze inwoners. 90% van onze bezoekers met een afspraak wordt binnen 5 minuten geholpen. Heeft een inwoner geen afspraak gemaakt dan kijken wij naar de mogelijkheden, mogelijk dat er nog ruimte is en anders maken wij een afspraak. Meestal gaat het om het afhalen van een reisdocument of rijbewijs; dat kan vaak direct bij de receptie en is een afspraak ook niet nodig. Dan worden nog steeds 75% van de bezoekers binnen 5 minuten geholpen.

Telefonie

Er zijn 23.240 telefoongesprekken direct bij het KCC aangeboden.

Ontvangen telefoongesprekken	2023	2024	2025
Aantal	24.374	24.098	23.240

Het aantal keren dat de gemeente gebeld is nam in 2025 af. Sinds 2023 is er een lichte daling van enkele procenten per jaar, de jaren daarvoor was de daling groter.

Onderzoek bereikbaarheid

Naar aanleiding van de vernieuwing van de visie op dienstverlening is er een onderzoek uitgevoerd naar de bereikbaarheid van de organisatie. Hieronder staan de belangrijkste resultaten.

Aandachtspunt	Score
KCC technisch bereikbaar	100%
Binnen 30 seconden opnemen KCC	33%
Bereikbaarheid organisatie	23%
Geslaagde gerichte contactpogingen naar medewerkers	43%
Contactverzoeken afgehandeld	54%

Binnen het programma dienstverlening is verbeteren van de bereikbaarheid van de organisatie een actiepoint. De resultaten van het onderzoek vormen de basis hiervoor. In 2025 is hiermee gestart.

Huwelijken en geregistreerd partnerschappen

In 2025 zijn 117 stellen gehuwd of een geregistreerd partnerschap aangegaan door een (bijzonder) ambtenaar van de burgerlijke stand.

Huwelijken en partnerschappen	2023	2024	2025
Huwelijk	51	50	54
Geregistreerd partnerschap	50	57	63
Omzetting huwelijk/partnerschap	4	4	8
Totaal	105	111	125
Waarvan kosteloos	51	66	76

Er zijn geen bijzonderheden ten opzichte van voorgaande jaren.

Naturalisatie en optieverzoek

In 2025 hebben minder mensen in Weststellingwerf de Nederlandse nationaliteit gekregen dan in 2024. Op basis van de lage aantallen kunnen er geen directe redenen aangewezen worden. Mogelijke redenen zijn: dat mensen wachten met een aanvraag, ook was landelijk de instroom van niet-Nederlanders 5 jaar geleden lager dan de jaren ervoor.

Naturalisatie en optieverzoek	2023	2024	2025
Naturalisatie	25	24	13
Optieverzoek	1	3	2

Meldingen openbare ruimte

In 2025 zijn er in totaal 2.332 meldingen openbare ruimte geregistreerd. Dit is een afname ten opzichte van 2024. Dit komt vooral doordat er minder meldingen over afval en kapotte containers geregistreerd zijn dan vorige jaren. Eind 2025 zijn wij over gegaan op BuitenBeter, dat had geen invloed op de afname. Doordat meldingen nu uniform geregistreerd worden in één systeem, worden aantallen juist beter inzichtelijk.

Meldingen openbare ruimte	2023	2024	2025
Aantal	2.524	2.663	2.332

De top drie soorten meldingen in 2025 gaan over:

1. Openbaar groen (verzoek bomen/struiken kappen, bladoverlast, wortelopdruk stoep/pad/straat/weg)
2. Handhaving (parkeren, jeugdoverlast, burenoverlast, vuurwerkoverlast, afval)
3. Wegen (strooien, stoep/tegel/klinker los, gat in de weg of open put/rooster, asfalt beschadigd)

Bronnen: Bezoekers: JCC-klantgeleiding; Telefonische contacten: Genesys; Meldingen openbare ruimte: iZaakafhandeling en BuitenBeter, geraadpleegd op 17 februari 2026

Beleidsindicatoren

De effecten van beleid worden toegelicht aan de hand van een vaste set beleidsindicatoren.

Beleidsindicatoren vanuit het rijk	Eenheid	2022	2023	2024	2025
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	12,0	12,2	12,5	13,4
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	11,3	11,7	12,7	13,0
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€ 828,54	€ 969,66	€ 1.003,71	€ 1.150,93
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	23,8%	21,3%	19,5%	18,6%
Overhead	% van totale lasten	10,5%	10,6%	13,1%	11,5%

Bron: eigen gegevens

De berekening van deze indicatoren is gebaseerd op het document van de VNG 'Definities beleidsindicatoren 'bestuur en organisatie'.

Hoeveel heeft het gekost?

De toelichting op deze cijfers staat bij het onderdeel jaarrekening, overzicht van baten en lasten, programma 0.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2025	Begroting 2025	Primitieve begroting 2025	Verschil begroot - werkelijk
Lasten	-5.252	-3.988	-4.060	-1.264
Baten	892	621	448	271
Saldo van lasten en baten	-4.361	-3.367	-3.612	-993
Onttrekkingen	0	0	0	0
Resultaat	-4.361	-3.367	-3.612	-993

Programma 1 | Veiligheid

Portefeuillehouder(s)	Van der Graaf
Organisatie	Advies & Ondersteuning

Taakvelden

- Crisisbeheersing en brandweer
- Openbare orde en veiligheid

Beleidsnota's

- [2022 Regionaal risicoprofiel 2022-2025 Veiligheidsregio Fryslân](#)
- [2023 Meerjarenkoers 2023-2026](#)
- [2023 Convenant Natuurbrandbeheersing 2023](#)
- [2024 Integraal veiligheidsbeleid 2024 - 2027](#)
- [2024 Regionaal beleidsplan veiligheid Noord Nederland 2024-2027](#)

Actuele ontwikkelingen en gerealiseerd beleid

Vanuit Openbare orde en Veiligheid werken wij op basis van het door de raad vastgestelde Integraal Veiligheidsbeleid 2024 - 2027. Het veiligheidsbeleid bevat, naast nieuwe fenomenen, vervolgcacties vanuit het vorig veiligheidsbeleid. Landelijk is er veel aandacht voor ondermijnende criminaliteit. Ook in 2025 is dit onderwerp bij de gemeente en politie geprioriteerd. De doorontwikkeling van de Friese Norm stond in 2025 centraal en er is gewerkt aan de daaraan verbonden ambities. Zo is het Bibiob-beleid in 2025 geïmplementeerd en geborgd.

Daarnaast waren ook de aanpak digitale criminaliteit; aanpak van personen met verward gedrag; jeugdoverlast en de ketensamenwerking Zorg en Veiligheid actuele thema's in 2025. De gemeentelijke rol in de keten rondom aanpak digitale criminaliteit was en blijft in beweging. Om kinderen bewuster te laten worden op het gebied van digitale gevaren, is de cybersecurity game Hackshield voortgezet.

De politie heeft in 2023 aangekondigd het politiebureau in Wolvega in 2025 te gaan sluiten. Begin 2025 heeft de politie, na alle inspanningen van het college en gemeenteraad, besloten de sluiting uit te stellen naar eind 2026. Ook heeft de politie besloten dat er een opkomstlocatie in Wolvega blijft. Hoe en waar deze opkomstlocatie vorm moet krijgen is, in samenwerking tussen politie en gemeente, in 2025 onderzocht.

Net als voorgaande jaren hebben wij ook in 2025 te maken gehad met onvoorziene incidenten waar werkzaamheden uit voortvloeiden, denk aan de crisisbeheersing (zware ongevallen) en overlast van een jeugdgroep in Wolvega.

Dierenbescherming

Eind 2025 is de overeenkomst voor de samenwerking met de Dierenbescherming verlengd. Zij nemen, onder andere, alle zorgen en plichten rondom hulp aan gewonde en gevonden dieren over van de gemeente.

Uitvoeren van beleidsplan integrale veiligheid

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

In 2025 hebben wij onze inspanningen op de geprioriteerde thema's uit het Integraal Veiligheidsbeleid 2024 - 2027 voortgezet. Dit is kaderstellend en door de gemeenteraad voor een periode van vier jaar vastgesteld. Speerpunten in het IVB zijn:

1. Aanpak ondermijnende criminaliteit;
2. Aanpak digitale criminaliteit verbeteren;
3. Het verbinden van zorg en veiligheid voor een veilige woon- en leefomgeving;
4. Lokale verbinding en betrokkenheid bij brandveiligheid.

Per speerpunt zijn concrete doelen, ambities en planning beschreven in uitvoeringsplannen.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Aanpak ondermijnende criminaliteit

In 2025 is gewerkt aan het weerbaarder maken van de gemeente Weststellingwerf door misbruik van de gemeentelijke faciliteiten en regelgeving te minimaliseren. Door het vaststellen en implementeren van het Bibob-beleid is hier vorm aangegeven. De gemeente had een herkenbare rol als regiehouder en is ingericht als centraal punt voor informatie voor zowel in- als externe partners.

Inwoners en bedrijven zijn bewust gemaakt over de risico's van ondermijning. Voor inwoners is zichtbaar dat er werd opgetreden tegen ondermijnende criminaliteit. Gedurende het jaar 2025 hebben er meer dan 20 integrale controles plaatsgevonden om ondermijnende criminaliteit tegen te gaan. De aandachtsgebieden zijn risicobranches en variëren van de bedrijventerreinen tot het buitengebied. De controles waren zowel preventief als repressief van aard. Een goed voorbeeld hiervan zijn de bezoeken aan de agrariërs waarbij wij letterlijk en figuurlijk 'De Boer Op' gaan. Maar ook dat samen met Platform Veilig Ondernemen (PVO), Land- en Tuinbouw Organisatie (LTO) en politie, in november een bijeenkomst 'veilig buitengebied' georganiseerd is voor de agrariërs.

Aanpak digitale criminaliteit verbeteren

De geregistreerde en traditionele criminaliteit in Nederland neemt af, terwijl andere (minder zichtbare) vormen toenemen. Digitale criminaliteit is hier een voorbeeld van. Dat kan gaan over zaken als je privacy maar ook om bijvoorbeeld identiteitsfraude en Marktplaatsfraude. In samenwerking met belangrijke partners zoals politie en experts, zijn de inwoners en ondernemers bewuster en weerbaarder gemaakt, onder andere door (landelijke) campagnes, tegen gedigitaliseerde criminaliteit. Ook is met de ketenpartners een intentieovereenkomst digitale weerbaarheid 45plus ondertekend.

In 2025 is in samenwerking met gemeenten Heerenveen, Ooststellingwerf, Opsterland en Weststellingwerf de theatershow 'Senioren en Veiligheid' georganiseerd, met als doel senioren weerbaarder te maken op het gebied van online criminaliteit.

Op een aantal basisscholen zijn de kinderen in de bovenbouw bewuster gemaakt met behulp van het project Hackshield. Dit is een online game waarmee kinderen de digitale gevaren leren herkennen.

Het verbinden van zorg en veiligheid voor een veilige woon- en leefomgeving

Het verbinden van zorg en veiligheid is het vinden van balans in het tegengaan van overlast, onveiligheid en het bieden van tijdige en goede zorg. Hierin heeft Veiligheid en het Sociaal domein haar samenwerking in 2025 geïntensiveerd. De geïmplementeerde persoonsgerichte aanpak heeft ervoor gezorgd dat wij ernstige overlast door personen in de woonomgeving, bij huiselijk geweld, zorgmijders, als ook (jeugd)criminaliteit en (jeugd)overlast, tegen zijn gegaan.

Lokale verbinding en betrokkenheid bij brandveiligheid

In 2025 heeft de Veiligheidsregio Fryslân (volgens de Wet op de veiligheidsregio's) de brandweertaken in de gemeente Weststellingwerf uitgevoerd. In de Lokale Beleidsindicatoren geeft de Veiligheidsregio Fryslân, brandweer, verantwoording af. De gemeente heeft een verbindende rol gehad tussen het regionale beleid en de lokale uitvoering. De gemeente heeft inzet gepleegd op het vergroten van de bewustwording van risico's op brand en het uitvoeren van brandpreventie.

Beleidsindicatoren

De gemeenteraad krijgt jaarlijks via de begrotingscyclus inzicht in de activiteiten die worden gepland en uitgevoerd. De verantwoording over de uitvoering van de prioriteiten is kwantitatief van aard, namelijk welke acties zijn uitgevoerd, welke doelgroep is bereikt en wat het bereik is geweest. Criminaliteitscijfers worden waar mogelijk ondersteunend gebruikt.

De onderstaande beleidsindicatoren geven inzicht in de veiligheidssituatie binnen de gemeente op basis van geregistreerde meldingen en administratieve vastleggingen. Bij de interpretatie van deze cijfers is voorzichtigheid geboden. Er kunnen fluctuaties in de aantallen optreden die niet altijd direct samenhangen met feitelijke beleidsmatige ontwikkelingen.

Daarnaast geldt dat het ontbreken van een melding niet betekent dat een incident of overtreding niet heeft plaatsgevonden. Een stijging of daling van het aantal meldingen kan mede het gevolg zijn van veranderde meldingsbereidheid, registratiepraktijken of prioritering in toezicht en handhaving. De indicatoren bieden daarmee een indicatief beeld en dienen in samenhang met kwalitatieve duiding en context te worden gelezen. Met name bij jaar-op-jaarvergelijkingen kunnen afwijkingen ontstaan door externe factoren of specifieke gebeurtenissen, waardoor conclusies niet uitsluitend op basis van de cijfers kunnen worden getrokken.

De gemeente is een veilige samenleving op het gebied van de sociale kwaliteit woon- en leefomgeving

aantal x1

Lokale beleidsindicator	2022	2023	2024	2025
Burenruzies voorgelegd aan mediator*	0	0	0	0
Geregistreerde meldingen over burengerucht**	98	228	253	98
Meldingen van overspannen/verwarde personen**	110	138	135	134
Nazorg ex-gedetineerden trajecten***	3	6	11	7
Waarvan begeleiding vanuit zorg mbt ex- gedetineerden****	0	0	0	2
Incidenten vernieling en zaakbeschadiging**	95	83	92	81
Incidenten overlast**	332	321	407	274

*Bron: Interne registratie veiligheid

**Bron: 12 maand rapportage politie 2025

***Bron: Justid

****Bron: Interne registratie procesregisseur Sociaal domein

Verklaring stijgingen en daling:

Bij de geregistreerde meldingen over burengeruchten zien wij in de cijfers een forse daling ten opzichte van de jaren 2023 en 2024. De aantallen komen nu overeen met het jaar 2022. De politie geeft aan geen feitelijke verklaring te hebben. Ook is een daling van de registraties overlast incidenten zichtbaar. Ondanks dat in 2025 een jeugdgroep negatief in beeld was heeft dit niet tot meer gemelde incidenten geleid, wat in 2024 juist wel het geval was.

De gemeente is een veilige samenleving op het gebied van de objectieve veiligheid en de criminaliteit

aantal
x1

Lokale beleidsindicator	2022	2023	2024	2025
Aangiftes woninginbraken*	20	27	32	16
Aangiftes inbraken in schuren/bijgebouwen*	6	6	6	7
Aangiftes mishandelingen*	28	49	28	48
Aangiftes bedreigingen*	29	26	25	21
Opgelegde huisverboden**	7	4	0	0
Registraties huiselijk geweld*	62	21	13	19

*Bron: 12 maand rapportage politie 2025

**Bron: Online registratie huisverboden Khonraad

De gemeente is een veilige samenleving op het gebied van verkeersveiligheid

aantal
x1

Lokale beleidsindicator	2022	2023	2024	2025
VVN vrijwilligers acties op scholen in samenwerking met scholen en plaatselijke belangen/verkeerswerkgroepen politie	15	24	20	34

Bron: Atlas Verkeerseducatie - Provincie Fryslân

De gemeente is een veilige samenleving op het gebied van de brandveiligheid

aantal
x1

Lokale beleidsindicator	2022	2023	2024	2025
Controles op brandveiligheid bedrijven*	55	63	68	46
Voorlichtingen op scholen**	14	5	27	5
Oefeningen in de wijk**	0	2	5	0
Voorlichtingen na brand**	1	1	2	0

*Bron: Jaarrapportage VTH

**Bron: Jaarrapportage brandweer

Hoeveel heeft het gekost?

De toelichting op deze cijfers staat bij het onderdeel jaarrekening, overzicht van baten en lasten, programma 1.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2025	Begroting 2025	Primitieve begroting 2025	Vershil begroot - werkelijk
Lasten	-2.378	-2.479	-2.477	101
Baten	10	16	16	-6
Saldo van lasten en baten	-2.368	-2.463	-2.461	95
Resultaat	-2.368	-2.463	-2.461	95

Programma 2 | Verkeer, Vervoer en Waterstaat

Portefeuillehouder(s)	Hartog, Hoen en Zonderland
Organisatie	Beleid en Vastgoed, Grondzaken & Facilitair

Taakvelden

- Openbaar vervoer
- Economische havens en waterwegen
- Openbaar groen en (openlucht) recreatie (in de openbare ruimte)
- Verkeer en vervoer
- Recreatieve havens
- Parkeren (geen lasten en baten)

Beleidsnota's

- [2010 Nota Openbare verlichting](#)
- 2012 Beleidsplan Kwaliteitsambitie openbare ruimte 2012-2016
- [2017 Bomenbeleidsplan 2017 - 2027](#)
- [2018 Landschapsvisie Zuidoost Friesland 2018 - 2028](#)
- [2019 Omgevingsvisie Weststellingwerf 2019](#)
- [2021 Centrumvisie Wolvega 2021](#)
- [2025 GVVP](#)
- [2025 Uitvoeringsprogramma GVVP](#)
- [2025 Plaatsingsbeleid laadinfrastructuur elektrische voertuigen](#)

Actuele ontwikkelingen en nieuw beleid

Integrale Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR)

Het Integrale Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR) is klaar voor besluitvorming. Hierin hebben wij met elkaar afgesproken dat de gehele openbare ruimte op een zogenaamd onderhoudsniveau B wordt onderhouden. In een verdere uitwerking wordt de omvang van de vervangingsopgave inzichtelijk gemaakt.

In september 2025 is de gemeenteraad tijdens een informatieve bijeenkomst uitgebreid meegenomen in de inhoud en keuzes binnen het IBOR. Tijdens deze sessie is stilgestaan bij de verschillende beheer- en onderhoudsniveaus en de financiële consequenties die daarmee samenhangen. Dit is inzichtelijk gemaakt via een fysieke schouw en een zogenoemd knoppenspel, waarin raadsleden zelf konden ervaren wat hogere of lagere kwaliteitsniveaus betekenen voor het beeld van de openbare ruimte én voor de kosten. Hiermee is een gedeeld begrip ontstaan van de samenhang tussen beeldkwaliteit, beheerkeuzes en financiële haalbaarheid.

Handboek inrichting Openbare Ruimte (HIOR)

Er is eerder een richtlijn voor Duurzame Inrichting Openbare Ruimte (DIOR) opgesteld welke nog niet is vastgesteld. Er is gekozen om de DIOR te nemen als basis voor het uitwerken van een compleet Handboek Inrichting Openbare Ruimte (HIOR).

Groenstructuurplan

Wij zijn gestart met een basis voor het groenbeleid. Dat doen wij in de vorm van het opstellen van een Groenstructuurplan. In 2025 hebben wij het eerste raamwerk in kaart gebracht met de aanwezige groenstructuren en welke functies zij vervullen. Daarmee zorgen wij dat voor een ieder helder is welke structuren er zijn, wat hun functies zijn en onder welke voorwaarden zij uitwisselbaar zijn. Tegelijk hebben wij ook een eerste inventarisatie gemaakt voor de BasiskwaliteitNatuur (BKN). De BKN staat ervoor om algemene dier- en plantensoorten algemeen te houden of omstandigheden weer geschikt te maken voor hen. Een algemene planten- en diersoort is een soort die veel voorkomt en daarom geen speciale wettelijke bescherming heeft. De eerste inventarisatie geeft ons inzicht in welke gebieden men soorten heeft waargenomen en meldingen heeft gedaan en welke soorten dit dan allemaal zijn.

Plaatsingsbeleid infrastructuur elektrische voertuigen

Er is beleid ontwikkeld om beter te kunnen inspelen op de veranderende laadbehoefte van inwoners en andere gebruikers. Hierdoor heeft de gemeente meer regie op het aanleggen van laadpalen en op het meegroeien in de toenemende vraag naar laadpalen. Het plaatsingsbeleid is in februari 2025 vastgesteld.

Eikenprocessierups

Wij hebben onder andere circa 8.000 bomen preventief behandeld tegen de eikenprocessierups. Hierdoor is de overlast beperkt. In 2025 is een onderzoek uitgevoerd naar het aantal vlinders van de eikenprocessierups in Weststellingwerf. Het gemiddelde aantal vlinders in Weststellingwerf ligt duidelijk hoger dan zowel het landelijke als het provinciale gemiddelde. Bovendien is in alle provincies een stijging zichtbaar van het gemiddeld aantal vlinders.

Inzet verbinder landbouw/beleidsmedewerker landelijk gebied

De verbinder landbouw/beleidsmedewerker landelijk gebied is ingezet om de samenwerking tussen agrarische ondernemers, gebiedspartijen en de gemeentelijke organisatie te versterken en om de voortgang in de opgaven in het landelijk gebied te ondersteunen. De werkzaamheden richtten zich op actuele thema's zoals stikstof, natuur- en gebiedsprocessen, ontwikkelingen in de landbouw- en sierteeltsector, de aanwezigheid van de wolf en initiatieven rondom groen gas. Ontwikkelingen zijn gevolgd en vertaald naar memo's en adviezen. Daarnaast is ondersteuning geleverd aan ambtelijke afstemming, de voorbereiding van bestuurlijke besluitvorming en de werkgroep Wolf. Ook is bijgedragen aan projecten zoals het fietspad Beekdal Linde fase 3. Deze inzet heeft bijgedragen aan versterkte samenwerking, groter draagvlak en voortgang binnen de gebiedsopgaven.

Lelylijn

Rijk en regio onderzoeken de mogelijke aanleg van de Lelylijn, een nieuwe spoorverbinding tussen Lelystad en Groningen en Leeuwarden. Ook onderzoeken zij welke mogelijkheden voor ontwikkeling de lijn kan bieden aan Noordelijk Nederland. De gemeente Weststellingwerf hecht waarde aan deze ontwikkeling en is samen met andere Friese gemeenten aangehaakt.

In 2025 is gewerkt aan het Masterplan Lelylijn. Dit bestaat uit een Financieel Masterplan dat mogelijkheden voor financiering en bekostiging beschrijft. Daarnaast is er ingezoomd op 4 mogelijke stationslocaties voor de Lelylijn en keek een groep deskundigen juist 100 jaar vooruit naar mogelijke effecten van een spoorlijn. Er is echter nog geen duidelijkheid over het tracé en het effect voor de gemeente Weststellingwerf. De eerstvolgende stap is aan het Rijk: een verkenning in het MIRT (Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte en Transport).

Brug Steenwijkerweg

In 2025 is het geplande groot onderhoud uitgevoerd aan de betonnen verkeersbrug in de Steenwijkerweg tussen Wolvega en De Blesse. Tijdens deze werkzaamheden zijn de oplegblokken vervangen, betonrot hersteld en de voegovergangen vernieuwd, waardoor de brug weer jarenlang veilig kan functioneren. Het verkeer heeft van de werkzaamheden nagenoeg geen hinder ondervonden; waar kortdurende overlast noodzakelijk was, bleef deze tot een minimum beperkt. Daarnaast is het jaarlijkse onderhoudsprogramma voor bruggen, steigers en duikers volledig uitgevoerd.

Veenweide

Het Veenweideprogramma 2021-2030 is in 2024 herijkt. Met het stopzetten van het Nationaal en Fries Programma Landelijk Gebied (NPLG en FPLG) ontbreekt één integraal kader voor de opgaven die er zijn voor de natuur, stikstof, landbouw, water, bodem en klimaat. In plaats van het transitiefonds landelijk gebied rest nu het reeds geoormerkte geld voor het Veenweideprogramma. Met geld uit het Maatregelpakket Klimaat & Veenweide kan het programma voorlopig 2 jaar nog door.

De Grote Veenpolder wordt nog steeds als kansrijk gebied gezien. Er is nog financiering om in 2026 tot een aanpak te komen. De lokale gebiedscommissie vindt het belangrijk dat de complexe hydrologische situatie inzichtelijk gemaakt wordt en dat er een integrale gebiedsanalyse komt. Het laatste vooral ook om breder draagvlak te creëren. Dit kan de gebiedscommissie niet alleen. Het college heeft bij andere overheden benadrukt dat Weststellingwerf hierin andere overheden nodig heeft. Dit is gedaan zowel bij de voorbereiding op de Nota Ruimte, op de Provinciale Omgevingsvisie (POVI) als bij tracéstudies naar de Lelylijn en de 380kV hoogspanningsverbinding Vierverlaten-Ens.

In 2025 is een voortgangsrapportage van het Veenweideprogramma 2021 – 2030 *Foarút mei de Fryske Feangreiden* opgesteld. Het werkplan voor 2026 is in de eerste plaats vooral gericht op de vier ontwikkelingsgebieden en de 4 programmadoelen. Vanuit het Maatregelpakket Klimaat & Veenweide kan de komende twee jaar de formatie voor het veenweideprogramma deels gedekt worden.

Funderingsproblematiek

Vanuit de samenwerkingsafspraken in Fryslân, de funderingsaanpak, is verder gewerkt op de sporen bewustwording, lobby en data. De funderingsloketten worden in Weststellingwerf bovengemiddeld goed bezocht. Huizenbezitters vragen om aanvullend onderzoek na een bezoek aan het loket. Er is vanuit Wetterskip en Provincie nu ook subsidie beschikbaar voor herstelwerkzaamheden. Aansluiting bij het Platform Slappe Bodem (PSB) ontsluit meer kennis. Voor Weststellingwerf is kennis over schade aan wegen van belang. Andersom is er veel interesse in de Friese Funderingsaanpak vanuit het Rijk in relatie tot de nationale aanpak funderingschade. Data Fryslân heeft de opdracht gekregen een studie te doen naar een Friese funderingen-database over de funderingsstaat van woningen met als doel een beter inzicht te krijgen in de aard en omvang van de funderingsproblematiek.

Code rood Regeling voor funderingsherstel

In 2025 is het afgeven van de subsidiebeschikkingen voor funderingsherstel afgerond aan de 12 betrokken eigenaren. Hetzelfde geldt voor noodzakelijke omgevingsvergunningen en principebesluiten. Daarmee is de projectmatige aanpak van de Code Rood regeling afgerond en zijn de betrokken overheden (provincie, gemeente en Wetterskip) gestart met de 'nazorgfase'. Dit houdt in dat de eigenaren begeleiding krijgen, waar deze nodig is. Ook wordt er ambtelijk en bestuurlijk afgestemd tussen de overheden als dit wenselijk is.

380kV hoogspanningsverbinding Vierverlaten-Ens

De provincie Fryslân heeft samen met Groningen, Overijssel en Flevoland een regioadvies opgesteld voor het tracé van de nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding tussen Vierverlaten en Ens. Wetterskip Fryslân en de betrokken gemeenten zijn hierbij betrokken. Deze verbinding is volgens de minister van nationaal belang, maar kent ingrijpende gevolgen voor de regio. Tracés die door de gemeente Weststellingwerf lopen zijn nadrukkelijk in beeld als voorkeurstracé. Daarom is nu al nadrukkelijk het signaal afgegeven, dat dit vraagt om mitigerende maatregelen in het gebied en compensatie.

Van beleid naar uitvoering

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan (GVVP)

In 2025 is verder gewerkt aan het opstellen van het GVVP. Een ontwerp van het plan heeft eind 2024 gedurende zes weken voor eenieder ter inzage gelegen. In reactie op de 20 ingediende zienswijzen is het ontwerp GVVP op een paar punten aangepast. Het GVVP is in april 2025 door de gemeenteraad vastgesteld.

Uitvoeringsprogramma GVVP

De ambities en doelstellingen uit het GVVP zijn in het uitvoeringsprogramma vertaald in concrete maatregelen en onderzoeken. De gemeenteraad heeft in oktober 2025 ingestemd met het uitvoeringsprogramma GVVP. Het uitvoeringsprogramma is dynamisch van aard en zal jaarlijks worden bijgesteld.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Het oplossen van verkeerskundige knelpunten

De aanpak van verkeerskundige knelpunten die door middel van kleinschalige maatregelen (zoals het aanleggen van parkeerplaatsen, het plaatsen van verkeersdrempels, verkeersborden, kleinschalige herinrichting, etcetera) kunnen worden opgelost heeft onverminderd de aandacht. Het grootste deel van de knelpunten die worden gefinancierd vanuit de zogenaamde knelpuntenpot zijn in 2025 uitgevoerd of in voorbereiding genomen.

Knelpunten die zijn aangepakt betreffen onder meer:

- Aanleg wegversmallingen/verkeersdrempels komgrenzen Grindweg Scherpenzeel en Munnekeburen + plantvakken Scherpenzeel;
- Aanleg verkeersdrempel en instellen 30 km zone Hoofdweg Wolvega tussen rotonde om den Noort viaduct A32;
- Tijdelijke maatregelen Lycklamaweg (drempels, bebording, belijning);
- Aanleg oversteekvoorziening ter hoogte van basisschool Matthijsje, Oosterstreek.

Voor een aantal knelpuntlocaties konden de maatregelen nog niet of nog niet volledig worden uitgevoerd omdat de voorbereiding meer tijd vergde dan voorzien. Deze maatregelen worden in 2026 volledig afgerond. Het betreft hierbij onder meer:

- Aanleg eenduidige verkeersremmende maatregelen bij een viertal verschillende komgrenzen;
- Aanleg fietsoversteek Steenwijkerweg tussen Lindepad en Domeinenweg;
- Plaatsen attentie verhogende palen bij basisscholen;
- Aanleg verkeersremmende maatregelen in Zandhuizen.

Hoeveel heeft het gekost?

De toelichting op deze cijfers staat bij het onderdeel jaarrekening, overzicht van baten en lasten, programma 2.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2025	Begroting 2025	Primitieve begroting 2025	Vershil begroot - werkelijk
Lasten	-9.448	-9.576	-9.022	128
Baten	292	215	200	76
Saldo van lasten en baten	-9.156	-9.361	-8.822	205
Onttrekkingen	636	867	443	-231
Stortingen	-3.461	-3.461	0	0
Saldo mutatie reserves	-2.825	-2.594	443	-231
Resultaat	-11.982	-11.955	-8.380	-26

Programma 3 | Economie

Portefeuillehouder(s)	Van der Graaf en Hoen
Organisatie	Vastgoed, Grondzaken & Facilites en Beleid

Taakvelden

- Economische ontwikkeling
- Fysieke bedrijfsinfrastructuur
- Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
- Economische promotie

Beleidsnota's

- [2020 Subsidieregeling Ondernemersfonds Weststellingwerf 2020](#)
- [2021 Detailhandelsvisie gemeente Weststellingwerf](#)
- [2021 Centrumvisie Wolvega](#)
- [2021 Uitvoeringsprogramma Centrumvisie Wolvega](#)
- [2022 Beleid uitgifte bedrijfskavels in de gemeente Weststellingwerf](#)
- 2022 Afspraken bedrijventerrein regio zuidoost 2022-2035
- [2025 Nota grondbeleid](#)
- [2025 Beleidsnotitie Economie 'Het Werkt! in Weststellingwerf'](#)
- [2025 Grondprijzenbrief](#)

Actuele ontwikkelingen en gerealiseerd beleid

Bedrijventerreinen

Er is 1 hectare aan bedrijfskavels verkocht, 0,25 hectare op De Plantage en 0,75 hectare op Uitbreiding Schipsloot. De in optie zijnde bedrijfskavels staan op onze website www.bedrijventerreinwolvega.nl. De kopers zijn allen bedrijven die werkzaam zijn in de sector bouwnijverheid. Zie ook Paragraaf Grondbeleid.

Ondernemend Weststellingwerf

De nieuwe overkoepelende organisatie voor ondernemersverenigingen Ondernemend Weststellingwerf is in 2024 opgericht. Het jaar 2025 diende als een overgangperiode voor de verschillende verenigingen en de nieuwe organisatiestructuur, die per 1 januari 2026 volledig operationeel is. Ondernemend Weststellingwerf een belangrijke samenwerkingspartner. Onder meer om goed zicht te houden op wat er leeft onder de ondernemers in onze gemeente. Wij onderhouden regelmatig contact met het bestuur van Ondernemend Weststellingwerf. In 2025 heeft één bestuurlijk overleg genaamd 'samenwerkingsplatform' plaatsgevonden. Dit is een resultaat uit de actieagenda van de Beleidsnotitie Economie.

Netcongestie

Zoals bekend hebben regionale netbeheerders en landelijk netbeheerder TenneT aangegeven dat de elektriciteitsnetten in Nederland tegen hun maximale capaciteit aanlopen. Dit geldt ook voor het elektriciteitsnet in onze gemeente. Dit betekent dat er sprake is van netcongestie. Daardoor kunnen bijvoorbeeld bedrijven geen nieuwe grootverbruikersaansluiting of capaciteitsuitbreiding krijgen. Wanneer een bedrijf zo'n aanvraag heeft gedaan, komt deze op een wachtlijst. Ook ontstaat er druk op de kleinverbruikersaansluitingen dat van invloed kan zijn op de nieuwe bedrijfsvestigingen op onze bedrijventerreinen De Plantage of Uitbreiding Schipsloot.

Bij de verkoop van bedrijventerreinen worden de kopers/belangstellenden geattendeerd over de beperkingen van de elektra-aansluiting. Kopers worden geadviseerd om zo spoedig mogelijk een aanvraag voor nutsvoorzieningen in te dienen.

Er is vier keer per jaar bestuurlijk overleg met Liander. De netcongestie en de oplossingen is een vast agendapunt bij dit overleg. Meer informatie hierover is te vinden op de website van [Liander](#).

Aanpak versterken lokale economie

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

In samenwerking met ondernemers en ondernemersverenigingen is gewerkt aan het versterken van een positief ondernemersklimaat. Dit is gedaan door ondernemers en winkeliers te ondersteunen, te verbinden en actief met hen in gesprek te blijven. Een concreet voorbeeld hiervan is het proces rond de totstandkoming en vaststelling van de Beleidsnotitie Economie 'Het Werkt! in Weststellingwerf'. Daarnaast zijn er bedrijfsbezoeken afgelegd en is de Dag van de Ondernemer georganiseerd. Deze activiteiten helpen om het contact met ondernemers te verbeteren en om beter zicht te krijgen op hun vragen en behoeften.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Een economische beleidsnotitie opstellen

Vastgestelde Beleidsnotitie Economie

Er is een nieuwe economische beleidsnotitie vastgesteld. Deze beleidsnotitie "'Het Werkt! in Weststellingwerf" is opgesteld via een zorgvuldig proces waarin ondernemers en ondernemersverenigingen actief zijn betrokken. Daarmee ligt er een stevig en breed gedragen fundament voor het economisch beleid. Ook is er een actieagenda opgesteld dat zich richt op de drie actielijnen Verbinden, Versterken en Doen. Een aantal acties is inmiddels uitgevoerd zoals in dit programma is toegelicht.

Pilot Ondernemershuis

Met de opening van het Ondernemershuis op 31 oktober 2025 is uitvoering gegeven aan één van de acties uit de Beleidsnotitie Economie. Het Ondernemershuis is op pilotbasis gestart in het pand Van Harenstraat 48 te Wolvega. Het Ondernemershuis staat symbool voor 'Verbinden, Versterken en Doen' (de pijlers uit het nieuwe economisch beleid). De kracht van deze pilot ligt in de samenwerking met lokale en regionale partners zoals Ynbusiness, Bureau Zelfstandigen Fryslân, Innovatiepact Fryslân, Werk.frl en Ondernemend Weststellingwerf.

In Fryslân zijn diverse initiatieven actief die zich richten op ondersteuning van ondernemers, waaronder incubators, netwerkprogramma's en thematische hubs. Deze ondersteuning is veelal regionaal georganiseerd en niet in alle gemeenten via een lokale, fysieke voorziening beschikbaar. Dat maakt deze pilot midden in het kernwinkelgebied van Wolvega uitzonderlijk.

De pilot eindigt op 1 januari 2027 en is succesvol wanneer samenwerkingen met lokale partners tot stand zijn gebracht en het initiatief succesvol blijkt voor de ondernemers, Ondernemend Weststellingwerf en de gemeente. Op basis van de evaluatie wordt bepaald of en op welke manier het Ondernemershuis een structureel vervolg krijgt.

Vereenvoudiging financiële stromen

Door de samenwerking met Ondernemend Weststellingwerf is er aanleiding om de financiële stromen te vereenvoudigen, zodat de middelen zo effectief en efficiënt mogelijk kunnen worden ingezet. De voorbereidingen tot de nieuwe opzet zijn dit jaar gestart. Een resultaat hiervan is dat in de Begroting 2026 een subsidieplafond van € 75.000 voor Ondernemend Weststellingwerf is vastgesteld.

Invoering reclamebelasting te Noordwolde

In 2024 is gestart met de verkenning of er in Noordwolde ook een Ondernemersfonds kon komen. Ondernemend Weststellingwerf vroeg hierom, omdat de ervaringen met het Ondernemersfonds in Wolvega positief zijn. Dit heeft geleid tot het besluit om in Noordwolde reclamebelasting in te voeren. De gemeenteraad heeft in oktober 2025 de 'Verordening op de reclamebelasting Noordwolde' vastgesteld. Vanaf 2026 wordt deze belasting geheven.

De opbrengst van de reclamebelasting gaat als subsidie naar de Stichting Ondernemersfonds Weststellingwerf (SOW). Deze stichting beheert al het fonds in Wolvega en gaat dat vanaf 2026 ook doen voor Noordwolde. Het geld wordt gebruikt voor gezamenlijke activiteiten van ondernemers in Noordwolde. Dit draagt bij om het dorp aantrekkelijker te maken en de lokale economie te versterken. Ondernemend Weststellingwerf heeft gewerkt aan het creëren van draagvlak. Er zijn bijvoorbeeld informatiebijeenkomsten georganiseerd. Hierdoor kan het Ondernemersfonds vanaf 2026 van start gaan.

Het centrum van Wolvega en Noordwolde aantrekkelijk en toekomstbestendig maken

Centrum Wolvega

In december 2025 vond de oplevering door de aannemer van het vernieuwde centrum plaats. De werkzaamheden waren toen grotendeels afgerond. Een opvallend onderdeel aan de vernieuwing zijn de fraaie stalen bloembakken, hoefijzerlampen en sulkysporen (tweewielige kar achter paarden) in de bestrating die verwijzen naar de drafspoor waar Wolvega om bekend staat. Op het kruispunt van de Van Harenstraat en de Hoofdstraat Oost is een 'jumping fountain' aangebracht. Om de veiligheid in het centrum te vergroten wordt tevens nog cameratoezicht ingevoerd. Met de herinrichting heeft Wolvega nadrukkelijk gekozen voor een winkelgebied waar voetgangers en fietsers meer ruimte krijgen. Auto's zijn te gast. Fietsen blijft in alle straten toegestaan. In de zomer is de rijrichting in de Hoofdstraat Oost en de Van Harenstraat aangepast.

De herinrichting van de winkelstraat heeft een positief effect op het ondernemersklimaat. Met de afronding van de werkzaamheden in het zicht zetten meerdere centrumondernemers stappen om te investeren in hun panden en bedrijfsactiviteiten. Dit blijkt uit het aantal (voor)overleggen en aanvragen omgevingsvergunningen. Een concreet voorbeeld hiervan is de herontwikkeling van een braakliggende locatie aan de Hoofdstraat Oost voor de realisatie van een nieuw (zorg)concept. Ook zijn de eerder door brand verwoeste panden aan de Hoofdstraat Oost weer compleet nieuw gebouwd en in gebruik genomen. Deze ontwikkelingen laten zien dat de gemeentelijke investering in de winkelstraat bijdraagt aan behoud, vernieuwing en vertrouwen bij ondernemers in het centrum van Wolvega.

Groene Hart Wolvega

Om ruimte te maken voor de realisatie van het Groene Hart van Wolvega is met diverse eigenaren reeds een akkoord bereikt over de aankoop van diverse panden in het plangebied. Het ontwerp van een Roodbaardachtig park vanaf de zuidzijde van Huize Lindenoord, het Pastorieplein en het bos achter de Kerk op de Hoogte ('Tuin van mejuffrouw Sickenga') is in 2025 nader uitgewerkt. Vooruitlopend op de openstelling van de Tuin van mejuffrouw Sickenga is in 2025 een aantal elementen gerealiseerd, waaronder de verharde wandelpaden en een nieuwe brug. Voor een goed beeld van de consequenties van de diverse scenario's (met en zonder een ondergrondse parkeergarage), zijn er in 2025 intensieve gesprekken gevoerd met de ontwikkelaar. Uitgangspunt in alle scenario's is en blijft een fraaie en groene parkomgeving met Roodbaard-elementen.

In juni opende een restaurant in het hoogste segment haar deuren in het geheel gerenoveerde monumentale Huize Lindenoord. Het restaurant heeft een landelijke reputatie en erkenning binnen de top van de Nederlandse gastronomie. Deze ontwikkeling is een waardevolle toevoeging aan het voorzieningen- en toeristisch aanbod van Wolvega. Door de combinatie van hoogwaardige culinaire kwaliteit en de bijzondere setting van Huize Lindenoord trekt het restaurant gasten niet alleen uit de regio, maar ook van buiten Friesland. Dit levert een positieve impuls op voor de aantrekkingskracht van de winkelstraat, het vestigings- en verblijfsklimaat in het centrum en de regionale economische profilering.

Gebiedsontwikkeling Acht-Pilarenplein

Ten behoeve van de verdere planuitwerking is onderzoek verricht naar de verkeersstromen rond het plein en zijn verkeersstellingen uitgevoerd. Deze onderzoeken maken onderdeel uit van de planvoorbereiding en bevestigen dat de ontwikkeling actief wordt voortgezet.

De ontwikkeling richt zich op verbetering van de ruimtelijke kwaliteit, functionele benutting, bereikbaarheid en parkeervoorzieningen, met het oog op toekomstige herinrichtings- en klimaatadaptieve maatregelen.

Centrum Noordwolde

In januari is gestart met de herinrichting van het centrum naar een ontwerp wat samen met het dorp is opgesteld. Dit heeft geleid tot het aanpassen van de parkeerplaatsen op het Manaplein en twee nieuwe in- en uitritten op het plein. Eén vanaf de Hoofdstraat-Oost en één vanaf de Weemstraat.

Naar wens van de inwoners en ondernemers zijn ook de parkeervakken op de Dr. Mulderstraat en de Hellingstraat voor een deel aangepast en heringericht. Daarnaast zijn extra bomen, beplanting en bloemvakken aangebracht ter vergroening en verfraaiing van het centrum. De muziekkoepeel is verwijderd en samen met het dorp wordt naar een nieuwe locatie gezocht.

Door de verwijdering van de muziekkoepeel heeft het Manaplein een meer overzichtelijke inrichting gekregen. Tevens is de ruimte voor de markt en de kermis verbeterd, waardoor deze activiteiten beter toegankelijk en ruimtelijk beter inpasbaar zijn.

Lindefestival

Het Lindefestival in Wolvega is een jaarlijks hoogtepunt voor de regio Weststellingwerf. In de derde week van september biedt het festival een gevarieerd programma met live muziek, een grote braderie en een kermis op het Van der Sandeplein. Daarnaast zijn er speciale activiteiten in de tent voor verschillende doelgroepen. Bijvoorbeeld een jongerenmiddag, een middag georganiseerd voor en door de Ouderenvereniging in Wolvega en voorstellingen van lokale muziekverenigingen en talenten. De zaterdag staat in het teken van de braderie aangevuld met muziekoptredens en een open dag van de hulpdiensten.

Het Lindefestival draagt aantoonbaar bij aan de leefbaarheid van Wolvega door het versterken van de sociale cohesie en het bevorderen van lokale betrokkenheid. Het evenement fungeert als een laagdrempelige ontmoetingsplek voor zowel inwoners als oud-inwoners, waardoor het gemeenschapsgevoel wordt versterkt. De samenwerking tussen lokale ondernemingen en culturele organisaties zorgt voor een breed en divers programma, dat aansluit bij verschillende doelgroepen. Daarnaast biedt het festival een belangrijk podium aan lokale talenten en draagt het bij aan de economische vitaliteit van het centrum van Wolvega. De positieve impact wordt bevestigd door de brede tevredenheid onder bezoekers en organisatoren over de sfeer en uitvoering van eerdere edities.

De organisatie is grotendeels in handen van vrijwilligers en lokale partijen. Stichting Horeca Centrumplein Wolvega verzorgt het muzikale programma; winkeliersvereniging WOW is verantwoordelijk voor de braderie en de vuurwerkshow. Het Lindefestival voorziet in het bevorderen van leefbaarheid en gemeenschapsgevoel. Indien het onderdeel van wat door de Stichting Horeca Centrumplein Wolvega wordt georganiseerd een positief financieel resultaat oplevert, blijven deze middelen binnen de stichting en worden zij hergebruikt voor toekomstige edities van het Lindefestival. De Stichting heeft geen winstoogmerk.

Hoeveel heeft het gekost?

De toelichting op deze cijfers staat bij het onderdeel jaarrekening, overzicht van baten en lasten, programma 3.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2025	Begroting 2025	Primitieve begroting 2025	Verschil begroot - werkelijk
Lasten	-745	-325	-337	-420
Baten	689	21	21	668
Saldo van lasten en baten	-56	-304	-316	248
Onttrekkingen	0	0	0	0
Stortingen	-36	-36	0	0
Saldo mutatie reserves	-36	-36	0	0
Resultaat	-92	-340	-316	248

Programma 4 | Onderwijs

Portefeuillehouder(s)	Hoer en Hartog
Organisatie	Beleid en Gebiedsteams

Taakvelden

- Onderwijsbeleid en leerlingzaken
- Onderwijshuisvesting
- Openbaar basisonderwijs

Beleidsnota's

- [2014 Verordening Leerlingenvervoer](#)
- [2015 Beleidsregel Bekostiging lokalen bewegingsonderwijs](#)
- [2015 Verordening Voorziening huisvesting onderwijs](#)
- 2018 Kadernotitie Peuteropvang Weststellingwerf
- 2021 Beleidsvisie Het onderwijs als schatkamer
- 2021 Beleidskader Spelonderwijs (onderwijsachterstandenbeleid)
- 2025 Beleidsregels gemeentelijke taken Toezicht en Handhaving Wet Kinderopvang Gemeente Weststellingwerf
- 2025 Integraal Strategisch Huisvestingsplan 2026 - 2041

Actuele ontwikkelingen en gerealiseerd beleid

Leerlingenvervoer

Elk kind heeft recht op onderwijs volgens de Leerplichtwet. Daarom is leerlingenvervoer geregeld in de wet. De regels voor leerlingenvervoer in Weststellingwerf staan in een verordening. In 2025 is er gewerkt aan een nieuwe verordening. Naar verwachting wordt deze in 2026 vastgesteld.

Als leerlingen niet zelf naar school kunnen reizen, kunnen ouders een tegemoetkoming voor de kosten voor het leerlingenvervoer aanvragen. Dit geldt ook voor kinderen die door hun zorgbehoefte naar een speciale school gaan. Per situatie wordt er gekeken of ouders recht hebben op een tegemoetkoming en welke mogelijkheden en opties er zijn voor vervoer, zoals bijvoorbeeld de fiets, het openbaar vervoer en waar nodig speciaal taxivervoer. Wij overleggen ook met ouders om te kijken welke rol zij zelf spelen.

Handhaving en Toezicht Kinderopvang

De gemeente heeft samengewerkt met de gemeente Opsterland om het beleid wat betreft handhaving en toezicht te verbeteren. Een belangrijke stap hierin was het opstellen en vaststellen van nieuwe beleidsregels handhaving en toezicht kinderopvang. Deze beleidsregels zijn in mei 2025 vastgesteld.

VVE-Beleid

In 2025 zijn de eerste resultaten van een kansengelijkheidsmonitor opgeleverd. Deze monitor is uitgevoerd voor de gemeenten Ooststellingwerf, Opsterland en Weststellingwerf. In het onderzoek is gekeken naar de manier waarop het onderwijsachterstandenbeleid wordt uitgevoerd, zowel in de voor- en vroegschoolse periode als in de basisschoolperiode en de overgang naar het voortgezet onderwijs. De resultaten zijn besproken met de werkgroep VVE en de LEJA (lokale educatieve jeugd agenda).

Nationaal programma onderwijs

Het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) was een steunprogramma van de Rijksoverheid dat op 17 februari 2021 werd gestart met als doel om de door coronacrisis opgedane leervertragingen en het verminderde welbevinden van leerlingen en studenten te verbeteren. De gelden vanuit dit steunprogramma konden tot 31 juli 2025 besteed worden. In Weststellingwerf is er in 2021 een plan gemaakt in samenwerking met schoolbesturen voor de besteding van deze middelen. De middelen zijn met name ingezet voor bovenschoolse maatregelen, zoals bijvoorbeeld de Bieb op school, extra muzieklessen op het voortgezet onderwijs en Hackshied (een spel om cybersecurity te vergroten bij kinderen tussen de 8 en 12 jaar). Daarnaast zijn de middelen ingezet in de voorschoolse periode, bijvoorbeeld voor trainingen voor voorschoolse educatie. Ook zijn er gelden besteed in het kader van zorg en welzijn van kinderen, bijvoorbeeld rondom sport en bewegen en een voorstelling over kindermishandeling.

Een goed doorgaande schoolloopbaan voor iedereen Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Lokaal en regionaal zetten wij ons dagelijks in voor het recht op onderwijs en de ontwikkeling van alle jeugdigen en jongeren van 5 tot 23 jaar. Jeugdigen en jongeren zijn gestimuleerd en begeleid om de schoolopleiding af te ronden. Hiermee voorkomen wij schoolverzuim, zodat zoveel mogelijk jongeren de best passende en duurzame plek binnen de maatschappij en op de arbeidsmarkt vinden.

Wij hebben ingezet op een taalrijke omgeving zowel thuis, in de voorschoolse opvang als in het onderwijs. Dit draagt bij aan de ontwikkelingskansen van een kind. Ook hebben wij ingezet op een kwalitatief pedagogisch aanbod (taalaanbod) in voorschoolse voorzieningen en het onderwijs.

Door te verbinden en samen te werken hebben wij gewerkt aan sterke onderwijsvoorzieningen, zodat alle leerlingen een passend en thuisnabij onderwijstraject kunnen krijgen en ieder kind het onderwijs kan vinden dat het beste aansluit bij zijn of haar mogelijkheden en talenten. Wij werkten samen met de kinderopvang en het onderwijs aan een goede doorgaande leerlijn/schoolloopbaan. Een goede doorgaande lijn komt ten goede aan een optimale ontwikkellijn.

Er zijn leerlingen die extra zorg en ondersteuning nodig hebben om zich optimaal te ontwikkelen. Wij zetten daarom in op de samenwerking tussen onderwijs, jeugdhulp (gebiedsteam), opvoedondersteuning (GGD) en dagbesteding of arbeidstraining.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Leerplicht

De gemeente streeft ernaar om de jongeren die leerplichtig (tot 18 jaar) zijn, de kans te geven om een startkwalificatie te behalen. Een startkwalificatie (HAVO, VWO of MBO niveau-2 diploma) wordt gezien als basis om een goede start te kunnen maken in de maatschappij.

Vanuit de Leerplichtwet werken onderwijsinstellingen en gemeente samen, bijvoorbeeld aan het toerusten van leerlingen in hun schoolloopbaan en het ontwikkelen van hun talenten in en om de school zodat zij een startkwalificatie halen. In samenwerking met Startwijzer heeft de gemeente Weststellingwerf met zes andere gemeenten (Doorstroompuntregio Friese Wouden) in Friesland beleid rondom leerplicht vastgelegd. Hierin wordt gezamenlijk opgetrokken om het percentage voortijdig schoolverlaters en ongeoorloofd verzuim laag te houden.

Er is vanuit het regionaal programma onder andere gewerkt aan het voorkomen en terugdringen van voortijdig schoolverlaten en het begeleiden van jongeren in een kwetsbare positie bij een vervolgstap vanuit het onderwijs. Er wordt gewerkt met een lokale leerplichtambtenaar en daarnaast regionale BOA's die uniform en efficiënt uitvoering geven aan handhavende taken binnen alle regiogemeenten. De leerplichtambtenaar van Weststellingwerf is vanuit preventief handelen betrokken bij zorgvraagstukken en dreigend schooluitval.

Regionaal wordt er gewerkt aan de aanpak Schoolaanwezigheid. Dit is een internationale evidence-based aanpak, waarbij de focus op schoolverzuim wordt verlegd naar deelname aan het onderwijs. De aanpak richt zich er op om te gaan werken aan dat wat nodig is om alle kinderen goed naar school te kunnen laten gaan. Er wordt gekeken naar randvoorwaarden, zoals een goed pedagogisch klimaat, een toegankelijke school voor iedereen en de leerling/studenten zien en horen. In 2024 heeft de regio startWijzer de opdracht gegeven om scholen in de regio te ondersteunen bij de implementatie van de aanpak schoolaanwezigheid. In 2025 is er gewerkt aan de implementatie van de aanpak schoolaanwezigheid in de regio, hier zal ook in de komende jaren aan gewerkt worden.

Passend onderwijs

Wij brengen de lokale partners samen en zetten in op een goede samenwerking tussen de kinderopvang, het basisonderwijs, voortgezet onderwijs en de gebiedsteams. Wij hebben hierbij extra aandacht voor het ontwikkelen van- en toeleiden naar onderwijsondersteuning, gecombineerd met jeugdhulp (programma 6 van deze begroting). De Peuterplus voorziening biedt intensieve ontwikkelingsstimulering aan kinderen in de leeftijd van 2 tot 5 jaar binnen de eigen gemeente. Peuterplus is voor peuters die meer ondersteuning nodig hebben dan in de kinderopvang of voorschoolse educatie geboden kan worden, maar waarbij specialistische jeugdhulp te zwaar is.

Gelijke kansen

Gelijke kansen voor kinderen

Ieder kind moet de kans krijgen zijn of haar talenten te ontwikkelen. Ieder kind moet de kans krijgen zich volledig te ontwikkelen. Hierin mag achtergrond, opleidingsniveau van ouders of financiële situatie niet van invloed zijn op de schoolprestatie van een kind. Daarom hebben wij in Weststellingwerf een breed aanbod van cultuur en sport aangeboden. Dit is terug te vinden in de lokale samenwerking tussen voorzieningen, zoals:

- voorschoolse voorzieningen
- naschoolse opvang
- jongerenwerk
- culturele bijeenkomsten
- aanbieden van sport bij lokale sportverenigingen
- buurtsportcoaches

De OWO-gemeenten hebben de kansgelijkheid in de gemeenten gemonitord middels een kansgelijkheidsmonitor. Deze monitor loopt de komende jaren door.

Gelijke kansen voor iedereen

Ook voor volwassen inwoners zijn gelijke kansen van belang. De gemeente heeft gewerkt aan het versterken van de basisvaardigheden van inwoners, bijvoorbeeld via taallessen, het digi-taalhuis en taalmaatjes. In 2025 werd het Regionaal Programma basisvaardigheden WEB (Wet educatie en beroepsonderwijs) 2025 tot en met 2028 vastgesteld door de centrumgemeente (gemeente Leeuwarden). Dit regionale programma is de basis voor het verbeteren van basisvaardigheden en de besteding van het budget voor volwasseneneducatie. Ook voor de periode 2025-2028 stelt het Rijk middelen beschikbaar aan gemeenten om nieuwe regionale plannen te maken, gericht op de verbetering van basisvaardigheden. De middelen worden door het Rijk overgemaakt naar gemeente Leeuwarden als contactgemeente en worden verdeeld, zoals vastgelegd in de WEB.

Kinderopvang en Peuteropvang

In 2025 waren er voldoende peuterplaatsen beschikbaar en waren er geen wachtlijsten. Naast peuteropvang is er in Weststellingwerf een gevarieerd aanbod kinderopvang. Vanuit de toezichhoudende taak op de kwaliteit van de kinderopvangvoorzieningen heeft Weststellingwerf afspraken gemaakt met de GGD over uit te voeren inspecties in 2025. De kinderopvang is in 2025 actief betrokken bij de uitvoering van actiepunten die voortvloeien uit de visie op het onderwijsachterstandenbeleid (Spelenderwijs).

Toekomstbestendige onderwijshuisvesting

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Het Integraal Strategisch Huisvestingsplan (ISHP) is een bundel van lokale afspraken, ambities en plannen rondom de onderwijshuisvesting. Het plan is opgesteld in samenspraak met de schoolbesturen en in oktober 2025 vastgesteld. In het ISHP zijn onderwerpen zoals spreiding van scholen, duurzaamheid, de keuzevrijheid voor de ouders en toekomstbestendige huisvesting belangrijke onderwerpen. Door middel van het ISHP is er een gezamenlijke ambitie uitgedragen om de kwaliteit en betaalbaarheid van de onderwijshuisvesting te borgen.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Integraal Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs

Samen met de schoolbesturen en de kinderopvangorganisaties zijn wij tot een gedragen plan gekomen waarin toekomstbestendigheid, haalbaarheid en betaalbaarheid een plek hebben gekregen. Daarnaast zijn er voorbereidingen getroffen voor de uitbreiding van de Sint Franciscusschool. De vernieuwbouw van Matthijsje is opgeleverd en afgerond. Het ISHP is volgens planning in oktober 2025 vastgesteld.

Openbaar onderwijs

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Er is voldoende aanbod aan openbaar onderwijs.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Samenwerking met schoolbestuur Comprix

Vanuit de Wet Primair Onderwijs heeft de gemeente een zorgplicht als het gaat om voldoende scholen voor openbaar basisonderwijs. Stichting Comprix is verantwoordelijk voor het openbaar basisonderwijs in Weststellingwerf. Zij hebben binnen de gemeente 14 scholen, waarvan één school voor speciaal basisonderwijs (SBO) en 13 scholen voor openbaar basisonderwijs. De gemeenteraad heeft een extern toezichthoudende rol en ontvangt jaarlijks de begroting en jaarstukken van Stichting Comprix.

Beleidsindicatoren

Goede schoolloopbaan voor iedereen: zoveel mogelijk leerlingen en cursisten hebben een doorlopende schoolloopbaan

aantal x 1

Omschrijving	2021-2022	2022-2023	2023-2024	2024-2025
Kindplaatsen Voorschoolse Educatie		45	51	54*
Leerlingen basisonderwijs	1.912	1.925	2.004	2.040**
Leerlingen voortgezet onderwijs	1.448	1.400	1.334	1.250**
Leerlingen speciaal onderwijs				60**
Locaties Kinderopvang/Peuteropvang	19	19	20	20
Scholen primair onderwijs	21	21	20	20
Scholen voortgezet onderwijs	2	2	2	2

* Nieuwe bron: aantal beschikkingen

** Bron: waarstaatjegemeente.nl/CBS

Deelnemers leerlingenvervoer

aantal x 1

Omschrijving	2021-2022	2022-2023	2023-2024	2024-2025
Leerlingen	145	137	129	114

Hoeveel heeft het gekost?

De toelichting op deze cijfers staat bij het onderdeel jaarrekening, overzicht van baten en lasten, programma 4.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2025	Begroting 2025	Primitieve begroting 2025	Verschil begroot - werkelijk
Lasten	-4.026	-4.051	-4.177	25
Baten	1.015	990	912	26
Saldo van lasten en baten	-3.011	-3.062	-3.265	51
Resultaat	-3.011	-3.062	-3.265	51

Programma 5 | Sport, Cultuur en Recreatie

Portefeuillehouder(s)	Hoen, Van der Graaf, Hartog
Organisatie	Beleid en Sport & Leefstijl

Taakvelden

- Openbaar groen en (openlucht) recreatie
- Cultureel erfgoed
- Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
- Media
- Musea
- Sportaccommodaties
- Sportbeleid en activering

Beleidsnota's

- 2009 Nota Kunst en Cultuur
- [2015 Nota Recreatie en toerisme, perspectief Weststellingwerf](#)
- [2022 Notitie Kleinschalige Recreatie](#)
- [2023 Lokaal Sportakkoord 2.0 Weststellingwerf | Gemeente Weststellingwerf](#)
- [2025 Sport en Bewegen voor Iedereen! Sportbeleid 2025-2029](#)

Actuele ontwikkelingen en gerealiseerd beleid

Sportbeleid 2025-2029

Het sportbeleid 2025-2029: *sport en bewegen voor iedereen! In onze bruisende sportgemeente is iedereen in beweging!* is in september 2025 vastgesteld door de raad.

Kunst en Cultuur

Radio Weststellingwerf Centraal

Met de komende wijziging van de Mediawet worden lokale omroepen gevraagd zich te verbinden in regioverband. Radio Centraal heeft zich verbonden aan de lokale omroepen in de gemeenten Steenwijkerland, Ooststellingwerf en een nieuwe omroep in Westerveld. Het opstarten van de nieuwe omroep met de werktitel 'De Werven' is in 2025 begonnen. Wij zijn bestuurlijk in gesprek met Radio Weststellingwerf Centraal om de nieuwe verhouding en positionering tussen de omroep en gemeente in gezamenlijkheid in te vullen. Daarbij speelt dat de uitwerking van deze vernieuwing mede wordt vormgegeven in de nieuwe Mediawet die in 2026 wordt verwacht.

Bibliotheek Zuidoost Fryslân

De gewijzigde Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen wordt verwacht per 2027. Vooruitlopend op de wetwijziging heeft het Ministerie in 2025 en 2026 een overgangsregeling ingesteld voor de wettelijke zorgplicht die gemeenten krijgen voor de bibliotheek. Daarvoor heeft het Ministerie zorgplichtgelden beschikbaar gesteld voor de gemeenten. Voor onze gemeente betreft het een bedrag van jaarlijks 100.000 euro voor deze twee jaren. Dit bedrag kan worden ingezet via een extra subsidie om de bibliotheek klaar te maken voor de nieuwe wettelijke taken. In 2025 zijn er met de bibliotheek bestuurlijke gesprekken gevoerd over een mogelijke verhuizing van de bibliotheek naar het Groene Hart van Wolvega.

Theater op de Hoogte en Huis op de Hoogte

Begin 2025 werd de Kerk op de Hoogte en de Ark overgedragen aan de gemeente. Deze locaties zijn aangekocht door de gemeente om culturele en sociale activiteiten te organiseren in Wolvega. Dit initiatief komt voort uit Bestemming Wolvega. Na verbouw is het Huis op de Hoogte, de voormalige Ark, dit najaar geopend. De activiteiten hebben een sterk sociaal-cultureel karakter. Het Theater op de Hoogte, de voormalige kerk, zal zich met een professioneel podium meer richten op ontmoeten en culturele activiteiten zoals muziek, theater, film. Het Theater op de Hoogte heeft een aantal introductie activiteiten gehad maar zal nog ingrijpend moeten worden verbouwd voordat het als een cultureel centrum in gebruik kan worden genomen.

Recreatie & Toerisme

De huidige nota Recreatie & Toerisme is opgesteld in 2015 en sluit niet langer aan bij de actuele ontwikkelingen en ambities van de gemeente. Hoewel de in 2022 vastgestelde Regionale Visie richting heeft gegeven, biedt deze voor Weststellingwerf onvoldoende diepgang en lokale toepasbaarheid. Zowel bestuurlijk als vanuit de gemeenteraad is in een eerder stadium de wens uitgesproken om een nieuwe, specifiek op onze gemeente toegesneden, nieuwe Visie op het gebied van Recreatie en Toerisme te ontwikkelen. In 2024 is onderzocht welke aanpak het meest geschikt is om tot een toekomstbestendige Recreatieve en Toeristische Visie te komen.

Op basis van deze uitkomsten is in 2025 gewerkt aan de inhoudelijke voorbereiding en uitwerking van een nieuwe visie. Dit proces heeft geresulteerd tot de Recreatieve Toeristische Visie 2026-2031, die naar verwachting in het voorjaar van 2026 door de gemeenteraad wordt vastgesteld.

Na vaststelling door de raad wordt de Visie uitgewerkt in een uitvoeringsagenda of programma, waarmee concrete projecten, prioriteiten en middelen voor de komende jaren helder worden.

Onzekerheid toekomstige baten Brede SPUK/AZWA

Vanuit Aanvullend Zorg & Welzijnsakkoord (AZWA) verwachten wij middelen op preventie en interventie onderdelen en voor de basis infrastructuur. Vanuit het transformatieplan Mentale Gezondheid & Veerkracht verwachten wij (in Fries verband) eenmalige transformatiemiddelen op basis van 18 onderdelen die bijdragen aan het verbeteren van de mentale gezondheid en veerkracht van onze inwoners. In 2025 en 2026 maken wij nog gebruik van de baten vanuit de Brede SPUK regeling bij de onderwerpen: brede regeling combinatiefunctionarissen en het Lokaal Sport Akkoord. De lasten die hieruit voortvloeien zijn gebaseerd op reeds vastgesteld gemeentelijk beleid, terwijl de mogelijke toekomstige baten uit deze plannen nog onzeker zijn. Wij komen hier in ieder geval op terug bij de voorjaarsnota 2026 en kadernota 2027-2030.

Gebiedsontwikkeling Driewegsluis

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Op het westelijke eiland zijn de civieltechnische werkzaamheden voor de herinrichting van de Driewegsluis afgerond.

Op het oostelijke eiland staat de bouw van het nieuwe sanitair gebouw als laatste onderdeel van de realisatie op de planning. De voorbereidingsfase is inmiddels volledig afgerond. De benodigde offertes zijn gegund en alle voorbereidingen zijn getroffen.

Er is een Toeristisch Overstappunt (TOP) ontwikkeld en geplaatst, waarmee de toegankelijkheid en beleving van het gebied verder zijn versterkt. Daarnaast zijn er nieuwe picknickbankjes en fietsnietjes gerealiseerd, die bijdragen aan een aantrekkelijker en gebruiksvriendelijker recreatief aanbod voor inwoners en bezoekers.

Sport en bewegen

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

In 2025 is uitvoering gegeven aan het sportbeleid, gericht op het bevorderen van sport en bewegen voor alle inwoners van Weststellingwerf. Het verbinden van sportparticipatie, het versterken van de verenigingen en het doorontwikkelen van de sportinfrastructuur – zijn leidend in het nieuwe sportbeleid.

Door de inzet van buurtsportcoaches is een breed en vraaggestuurd sport- en beweegaanbod ontwikkeld voor verschillende doelgroepen, waaronder jeugd, senioren en inwoners met een ondersteuningsvraag. Hiermee is de participatie in sport en bewegen vergroot en zijn drempels verlaagd om te sporten en bewegen.

Daarnaast is ingezet op het versterken van sportverenigingen door middel van begeleiding, kadercoaching en ondersteuning op maat. Dit draagt bij aan de kwaliteit, continuïteit en toekomstbestendigheid van het georganiseerde sportaanbod binnen de gemeente.

Het sportbeleid is in 2025 vastgesteld en tot stand gekomen in nauwe samenwerking met inwoners, sportaanbieders en maatschappelijke partners. Deze gezamenlijke totstandkoming zorgt voor draagvlak en sluit aan bij de behoeften die in de praktijk leven.

In de komende periode wordt verder uitvoering gegeven aan dit sportbeleid, met nadruk op het ontwikkelen van nieuwe projecten, het versterken van bestaande initiatieven en het monitoren van de effecten op langere termijn.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Bewegteam Weststellingwerf

In het afgelopen jaar hebben de buurtsportcoaches zich actief ingezet voor het stimuleren van sport en bewegen in de gemeente Weststellingwerf. Daarbij is nadrukkelijk invulling gegeven aan de gemeentelijke opdracht om te werken met een vraaggestuurd sport- en beweegaanbod, afgestemd op de behoeften van inwoners, verenigingen en maatschappelijke partners.

Dit heeft onder meer geresulteerd in de volgende activiteiten en resultaten:

- **Beweeghummeltjes**
Op 19 locaties is een uitgebreid aanbod aan beweegmaterialen gecombineerd met scholing voor pedagogisch medewerkers. Hiermee is de kwaliteit van het aanbod voor jonge kinderen versterkt. In het komende jaar worden alle locaties opnieuw bezocht om het behaalde niveau te borgen en waar nodig verder te ontwikkelen.
- **Rondje Lindewijk**
De voorbereidingen voor dit evenement waren succesvol. Meer dan 40 kinderen hebben gedurende drie weken meegetraind met de buurtsportcoaches om goed voorbereid aan de start te verschijnen. Dit droeg bij aan zowel sportieve prestaties als plezier in bewegen.
- **Vakantieactiviteiten**
Tijdens de schoolvakanties hebben meer dan 350 kinderen deelgenomen aan sport- en beweegactiviteiten. Deze zijn bewust georganiseerd in de dorpen, zodat het aanbod laagdrempelig en toegankelijk was voor alle kinderen in de gemeente. In samenwerking met JOGG is daarbij extra aandacht besteed aan gezonde voeding.
- **X-Wall en E-sports**
Met de inzet van de X-Wall is vernieuwend en aantrekkelijk aanbod gerealiseerd voor jeugd en jongeren, waarbij gamen en bewegen worden gecombineerd. Daarnaast namen 53 jongeren deel aan E-sports-events, waarmee een goede aansluiting is gevonden bij hun belevingswereld.

- **Beweegmakelaar**
In het afgelopen jaar is gestart met de Beweegmakelaar. Dit initiatief richt zich op het persoonlijk begeleiden van inwoners naar een sport- of beweegvorm die past bij hun wensen en mogelijkheden, met maatwerk als uitgangspunt.
- **Beweging in De Haenepolle**
In speel- en beweegtuin De Haenepolle is structureel extra beweging gerealiseerd. Wekelijks wordt hier niet-sportgebonden aanbod (NSA) georganiseerd en elke dinsdag begeleidt een buurtsportcoach een beweeggroep van meer dan tien senioren.
- **1-op-1 begeleiding voor sportverenigingen**
Diverse verenigingen zijn ondersteund met individuele begeleiding, gericht op specifieke vraagstukken binnen de club. Hierbij is professionele ondersteuning geboden op maat.
- **Clubkadercoaching**
Twee verenigingen hebben een Clubkadercoachingstraject doorlopen. Trainers zijn op de club begeleid en gecoacht in hun ontwikkeling, wat bijdraagt aan de kwaliteit en duurzaamheid van het sportaanbod.
- **Buitenkans Steggerda**
In samenwerking met het dorp Steggerda en de Coördinator Sport en Preventie is gestart met het initiatief *Buitenkans Steggerda*. Dit project richt zich op het versterken van sport, beweging en ontmoeting, met als doel het vergroten van de leefbaarheid in het dorp.

Met deze inzet dragen de buurtsportcoaches bij aan een vitale, inclusieve en gezonde gemeente, waarin sport en bewegen toegankelijk zijn voor alle inwoners.

Lokaal Sportakkoord

In 2025 is binnen het Lokaal Sportakkoord gewerkt aan meerdere thema's, zoals;

- Inclusie en diversiteit.
- Sociaal veilige sport.
- Vitale sportaanbieders en vaardig in bewegen.

Er is ingezet op het versterken van verenigingen door;

- Scholing van vrijwilligers.
- Ondersteuning van bestuur en kader.
- Vergroten van de zichtbaarheid en toegankelijkheid van het Sportakkoord.

Daarnaast is nieuw en passend sportaanbod ontwikkeld voor onder andere senioren, met aandacht voor zowel bewegen als ontmoeting. Ook is gewerkt aan veilige sportomgevingen door ondersteuning op het gebied van sociale veiligheid en vertrouwensstructuren. Hiermee draagt het Lokaal Sportakkoord bij aan een sterk, toegankelijk en toekomstbestendig sport- en beweegklimaat binnen de gemeente.

Sport in verbinding met Sociaal domein

Meer inwoners hebben deelgenomen aan het Volwassenenfonds voor Sport en Cultuur. Het Volwassenenfonds heeft het volledige subsidiebedrag benut, 203 inwoners hebben hierdoor deelgenomen aan sport of cultuur. Ook een lidmaatschap van de bibliotheek is vanuit het Volwassenenfonds verstrekt. Inwoners sporten bij diverse verenigingen, gaan zwemmen of sporten in de sportschool. Maar ook aan andere culturele activiteiten hebben inwoners deelgenomen zoals zang, toneel of schilderles. Hierdoor hebben inwoners met een laag inkomen deelgenomen aan de maatschappij. Dit draagt bij aan het speerpunt kansengelijkheid uit het sportbeleid.

Ook zijn wij aangesloten bij de aanvoerdersgroep kansengelijkheid in sport en bewegen voor jeugd. Dit sluit aan bij het speerpunt kansengelijkheid en praktijkonderzoek.

De buurtsportcoaches hebben diverse activiteiten opgezet en begeleid waarbij sport met het sociaal domein wordt verbonden, zoals het fietsen met nieuwkomers. In Nederland biedt de fiets veel vrijheid, maar veel nieuwkomers hebben nooit leren fietsen. Vooral vrouwen geven aan behoefte te hebben aan deze lessen. Samen met de activeringscoach inburgering hebben wij een reeks van vier lessen opgezet, waar tot nu toe 8 deelnemers gebruik van hebben gemaakt. Na afloop bekijken wij of vervolglussen nodig zijn, zodat iedereen veilig en zelfstandig kan fietsen en zich vrijer kan bewegen in de eigen omgeving.

In 2025 is ook de coördinator sport en preventie ingezet om meer verbinding te creëren tussen sport en het sociaal domein.

Zwemgelegenheden

Onderhoud en verduurzaming sportaccommodaties

Vanuit de vastgestelde meerjarenonderhoudsplanningen (MJOP) is in 2025 uitvoering gegeven aan diverse onderhouds- en renovatiewerkzaamheden aan onze zwembaden. Hieronder worden de belangrijkste uitgevoerde maatregelen en verbeteringen toegelicht.

Sportcomplex de Steense

Renovatie van de zwemhal;

- Vervangen van de luchtbehandeling van het zwembad door een duurzame en efficiënte installatie met warmte terugwinning uit afgezogen lucht en vocht
- Vervangen van de luchtbehandeling van de kleedruimten voor een duurzame ventilatie met warmte terugwinning
- Vernieuwing het plafond in de zwemhal, inclusief het toepassen van duurzame ledverlichting
- Vervangen van de dakbedekking van de kleedruimten, waarbij de isolatie is verhoogd naar de nieuwbouwstandaard.

Zwembad de Dobbe

- Renovatie van de kleedruimten
- De verlichting vervangen voor duurzame ledverlichting

Opwaardering zwemgelegenheden

In 2026 worden zwembaden de Steense en de Dobbe conform het Raadsvoorstel van 7 april 2025 opgewaarderd. Voor zwembad De Steense is de upgrade reeds gestart in 2025.

Verenigingen en sportaccommodaties

Het onderzoek naar het (toekomstig) accommodatiegebruik en -behoefte aan binnen en buitensportaccommodaties is afgerond en de resultaten zijn meegenomen in het sportbeleid 2025-2029.

In 2025 zijn er verschillende gesprekken gevoerd met sportvereniging over hun sportaccommodaties. Dit krijgt een vervolg in 2026.

Versterken van het kunst- en cultuuraanbod in Weststellingwerf

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Het versterken en stimuleren van de kunst en cultuuraanbod en de actieve deelname in de gemeente is belangrijk. Het geeft de actieve deelnemers en het publiek prachtige ervaringen. Maar het is ook goed voor de leefbaarheid van de gemeente en het geeft een verbondenheid aan de inwoners van de gemeente. De uitingsvormen kunnen heel verschillend zijn. Zowel voorstellingen, exposities, lezingen over de historie, muziekkuitvoeringen, amateurkunstbeoefening en cultureel erfgoed zoals het immaterieel erfgoed van het Stellingwerfs als essentieel onderdeel van de identiteit en samenleven van onze gemeenschap.

- Het Vlechtmuseum heeft in dit jaar een unieke prestatie behaald met het realiseren van meer dan 10.000 betalende bezoekers in het museum. Daarmee heeft het museum een bijzondere positie ingenomen binnen de museale wereld. Maar uiteraard is dit ook voor Noordwolde een belangrijke mijlpaal dat haar historie zoveel belangstelling kan verwelkomen.

- Met een extra kunstproject heeft het Vlechtmuseum deelgenomen aan het cultuurprogramma Arcadia 2025, de legacy van Culturele Hoofdstad 2018. Met de kunstzinnige productie werd het ambacht en de historie van het vlechten in tal van streken in Fryslân met de unieke pitrietauto van het museum en tot slot bij Oldehove Leeuwarden gepresenteerd.
- Verenigingen amateurkunstbeoefening hebben weer tal van activiteiten georganiseerd. Dit zowel voor de leden van de vereniging maar ook voor de inwoners met uitvoeringen, exposities, presentaties en voorstellingen zoals toneelvoorstellingen, muziek uitvoeringen van koren en Hafabra gezelschappen. Deze verenigingen vormen een belangrijk onderdeel van de kunst en cultuur beleving en participatie in onze gemeente.
- Opera Spanga presenteerde met hun zomerproductie een indrukwekkende uitvoering van Tosca die veel belangstelling kreeg. Hierbij was er veel aandacht van regionale en landelijke pers. Daarnaast heeft Opera Spanga in het kader van 80 bevrijding een bijzondere uitvoering verzorgd van hun voorstelling Anne en Zef op 5 mei in het gemeentehuis.
- Opera Nijetrijne heeft in augustus 2025 haar laatste zomervoorstelling gespeeld. En daarmee de laatste voorstellingen van 25 jaar bijzondere opera producties in de Rottige Meente aan de rivier de Scheene. Daarmee wordt een bijzonder en uniek hoofdstuk van cultuurproducties in de gemeente afgesloten. De gemeente is stichting Intermezzo/Opera Nijetrijne zeer erkentelijk voor haar grote inzet en realisatie van dit cultuurprogramma in Weststellingwerf. Behalve de vele toeschouwers die hebben kunnen genieten van de grote serie voorstellingen speelt ook het feit dat de gemeente via landelijke media met recensies en interviews op positieve wijze werd gepresenteerd.
- Op 5 mei was ook de onthulling van het verzetsmonument 'Eenheid tussen man en vrouw in de oorlogsjaren' van Jan van Luijn voor het gemeentehuis.
- In april heeft de gemeente de onthulling gepresenteerd van het beeld 'Big Pretty Lady' van Guus Hellegers bij de trouwingang van het gemeentehuis.
- Weststellingwerf is verbonden aan het convenant Nedersaksisch en geeft daar uitvoering aan. Weststellingwerf en Ooststellingwerf stimuleren het Stellingwerfs onder andere door productafspraken met de Stellingwarver Schrieversronte. In Ooststellingwerf is een discussie gaande over de reikwijdte van het Fries taalbeleid. Weststellingwerf kent die discussie niet vanwege de vrijstelling van onze gemeente in de Wet gebruik Friese Taal. De provincie heeft gezien de nieuwe taal situatie in Ooststellingwerf de subsidie aan de Schrieversronte geminderd. Het spreekt voor zich dat Weststellingwerf zich blijft richten op het gebruik, de verankering en het stimuleren van het Stellingwerfs in onze gemeente. De ontwikkelingen bij genoemde partners wordt gemonitord om de belangen van het Stellingwerfs voor onze gemeente in aansluiting op de wettelijke positionering te borgen.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Talentontwikkeling kinderen en jongeren

Creativiteit stimuleert een gezonde ontwikkeling van kinderen en jongeren, hun denkvermogen, en het vermogen om samen te werken.

Elk kind en elke jongere in onze gemeente krijgt de kans om zijn/haar talenten te ontwikkelen. Ook in 2025 hebben wij sterk ingezet op het ondersteunen van talentontwikkeling van kinderen en jongeren met diverse programma's Kunst en Cultuur. Voorbeelden zijn onder andere:

- Elke leerling heeft vanaf 4 jaar tot 18 jaar elk jaar muzieklessen op school aangeboden gekregen.
- Elk kind tot 18 jaar kan gratis lid zijn van de bibliotheek. In Weststellingwerf is bijna elk kind lid van de bibliotheek.
- De Bibliotheek heeft activiteiten voor kinderen georganiseerd zoals onder andere voorleesontbijt, boekstart, voorleeswedstrijden, mediawijsheid.

- Bijna elke leerling heeft gebruik gemaakt van het extra programma de 'bibliotheek op school' voor het bevorderen van het lezen en leesplezier.
- Er zijn veel culturele activiteiten georganiseerd voor kinderen zoals speelweken, knutselen en amateurkunstbeoefening.
- Wij hebben maximaal vier jaar muzieklessen voor leerlingen Hafabra ondersteund.
- Wij hebben taalprogramma's Stellingwerfs voor leerlingen en het bezoeken van lokaal verbonden kunstinstituten zoals musea via cultuurprogramma's zoals Heemkunde / Veerkieker ondersteund.
- Wij hebben stichting Leergeld voor het bijdragen aan lesgelden of contributie voor kinderen voor cultuur activiteiten ondersteund.

Gesubsidieerde partijen/partners

In de afgelopen jaar zijn prestatieafspraken gemaakt met aantal instellingen. Voor de gehele lijst verwijzen wij u naar bijlage 2: verstrekte subsidies.

Bevorderen recreatie en toerisme Weststellingwerf

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Het Toeristisch Investeringsfonds heeft bijgedragen aan projecten ter verbetering van recreatieve voorzieningen. Met deze middelen zijn projecten ondersteund die de kwaliteit, toegankelijkheid en aantrekkelijkheid van het recreatief aanbod verder verbeterd. Daarnaast hebben onder andere het Platform Recreatie en Toerisme en Toerisme Regiomarketingorganisatie Zuidoost Friesland, zich in nauwe samenwerking met de gemeente, actief ingezet om Weststellingwerf als toeristische bestemming verder op de kaart te zetten.

In samenwerking met Marketing Drenthe is voor de Koloniën van Weldadigheid gewerkt aan gerichte marketing en productontwikkeling. Met deze gezamenlijke inzet wordt gefocust op het vergroten van de bekendheid en het bezoekersaantal van het Koloniegebied, met als doel het stimuleren van een langer verblijf van toeristen en het versterken van de lokale economie.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Koloniën van Weldadigheid

Er is in samenwerking met Marketing Drenthe gericht gewerkt aan het vergroten van de aantrekkingskracht en het bezoekersvolume van het Koloniegebied, met als beoogd resultaat een langere verblijfsduur van toeristen en een versterking van de lokale recreatieve en economische waarde.

Met een enthousiaste groep vrijwilligers is een project gestart met betrekking tot het vergroten van de zichtbaarheid en het vertellen van de verhalen met betrekking tot Oost- en Westvierdeparten.

Toeristische recreatieve voorzieningen

- Stichting Toerisme Regiomarketing Zuidoost Friesland (TRZF) (marketing Het Andere Friesland) heeft zich actief ingezet voor het 'vermarkten' en promoten van de regio.
- In samenwerking met Recreatieschap Marrekrite is de Toeristische Overstapplaats (TOP) bij Driewegsluis ontwikkeld en in het voorjaar gerealiseerd.
- Samen met Recreatieschap Marrekrite is een start gemaakt met de ontwikkeling van Toeristische Overstapplaatsen bij Wolvega en Noordwolde.

- De samenwerking met het Platform Recreatie en Toerisme is zowel ambtelijk als bestuurlijk verder versterkt. De gemeente heeft het Platform financieel ondersteund. Zo is naar aanleiding van een uitvraag onder ondernemers in de toeristische en horecasector over de behoefte aan extra of verbeterde bewegwijzering is, op basis van de grote respons, een plan uitgewerkt dat in 2026 wordt gerealiseerd.
- Er heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de mogelijkheden voor het ontwikkelen van een Heemkunderoute. Dit heeft geleid tot een groslijst met potentiële locaties en onderwerpen. Op basis hiervan zijn de mogelijkheden voor de verdere inhoudelijke en praktische uitwerking van de route onderzocht en wordt bezien op welke wijze en binnen welke kaders realisatie kan plaatsvinden.
- De Stellingwarver Schrieversronte werkt in samenwerking met de gemeente aan een project dat zich richt op het vergroten van de zichtbaarheid en het gebruik van het Stellingwerfs binnen toerisme, horeca recreatie en lokale dienstverlening in Oost- en Weststellingwerf. Ondernemers kunnen praktische handvatten ontvangen om de streektaal toe te passen.

Hoeveel heeft het gekost?

De toelichting op deze cijfers staat bij het onderdeel jaarrekening, overzicht van baten en lasten, programma 5.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2025	Begroting 2025	Primitieve begroting 2025	Vershil begroot - werkelijk
Lasten	-5.205	-5.087	-4.689	-118
Baten	905	812	805	93
Saldo van lasten en baten	-4.300	-4.275	-3.884	-25
Onttrekkingen	0	0	65	0
Stortingen	-518	-518	0	0
Saldo mutatie reserves	-518	-518	65	0
Resultaat	-4.818	-4.793	-3.819	-25

Programma 6 | Sociaal domein

Portefeuillehouder(s)	Hartog, den Hartigh en Zonderland
Organisatie	Beleid, Projecten, Schakelteam en Gebiedsteams

Taakvelden

- Samenkracht en burgerparticipatie
- Toegang en eerstelijnsvoorziening
- Inkomensregelingen
- WSW en beschut werk
- Arbeidsparticipatie
- Maatwerkvoorzieningen (Wmo)
- Maatwerkdienstverlening 18+
- Hulp bij het huishouden (Wmo)
- Begeleiding (Wmo)
- Dagbesteding (Wmo)
- Overige maatwerkarrangementen (Wmo)
- Maatwerkdienstverlening 18-
- Jeugdhulp begeleiding
- Jeugdhulp behandeling
- Jeugdhulp dagbesteding
- Jeugdhulp zonder verblijf overig
- Pleegzorg
- Gezinsgericht
- Jeugdhulp met verblijf overig
- Jeugdhulp behandeling GGZ zonderverblijf
- Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf
- Gesloten plaatsing
- Geëscaleerde zorg 18+
- Beschermd wonen (Wmo)
- Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)
- Geëscaleerde zorg 18-
- Jeugdbescherming
- Jeugdreclassering

Beleidsnota's

- 2014 Handhavingsverordening Participatiewet
- 2014 Beleidsplan Nieuwe Wmo
- 2017 Maatregelverordening Weststellingwerf 2017
- 2018 Kadernota Armoedebeleid en Schuldhulpverlening 2018 - 2021
- 2022 Beleidsnota nieuwe Wet inburgering OWO 2022-2025
- 2024 Verordening Maatschappelijke ondersteuning Weststellingwerf
- 2023 Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Weststellingwerf 2023
- 2025 Kader lokaal preventief jeugdbeleid Weststellingwerf
- 2025 Verordening Hart voor de Jeugd Weststellingwerf
- 2024 Beleidsplan Arbeidsdeelname en Participatie 'Iedereen kan meedoen in Weststellingwerf!' 2024-2028
- 2024 Verordening Individuele inkomenstoelage

Actuele ontwikkelingen en gerealiseerd beleid

Programmaplan Participatiewet in Balans

De herziening van de Participatiewet in balans brengt ingrijpende wijzigingen met zich mee voor de manier waarop wij onze taken aan inwoners vormgeven. Met het landelijke programmaplan Participatiewet in balans wordt deze herziening in drie sporen uitgewerkt. Na een aantal keer vertraagd te zijn, treedt de Participatiewet in balans (spoor 1) per 1 januari 2026 in. In 2025 zijn wij gestart met een programmatische aanpak van dit thema. In een kerngroep werken wij aan het programma Participatiewet in balans en ligt de focus op spoor 3: de cultuuromslag. In een werkgroep, bestaande uit medewerkers van het beleidsteam, juridisch kwaliteitsmedewerkers en vanuit de uitvoering, werken wij sinds eind 2025 aan de implementatie van ruim 20 maatregelen die per 1 januari 2026 gefaseerd in werking treden.

Oprichting van het Werkcentrum Fryslân als onderdeel hervorming arbeidsmarktinfrastructuur

Met de hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur zijn arbeidsmarktregio's verplicht om een Werkcentrum in te richten per 1 januari 2026. Op 9 oktober 2025 is gestart met het Werkcentrum Fryslân. Werkcentrum Fryslân is er voor iedereen met vragen over werk. Het doel van dit centrale loket is het voor inwoners en werkgevers eenvoudiger maken om de juiste ondersteuning en hulp te vinden bij vragen over werk.

Tussenevaluatie Wet inburgering door Rijk en Algemene Rekenkamer

Uit een tussenevaluatie van de Wet inburgering door het Rijk en het onderzoek van de Algemene Rekenkamer blijkt dat de uitvoering van de Wet inburgering beter kan. Dat ligt voor een groot deel aan factoren waar de gemeente geen invloed op heeft. Te denken valt aan de lange termijnen van afhandeling van de asielaanvraag door de IND en het tekort aan woningen waardoor mensen na de asielprocedure langer in een AZC of doorstroomlocatie verblijven. Gemeenten moeten hun inspanningen richten op het behalen van het hoogst haalbare taalniveau en zorgen voor een betere begeleiding van statushouders naar duurzaam werk.

Evaluatie Vroegsignalering schulden

In 2021 is vroegsignalering via een wetswijziging beter opgenomen in de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening. Vroegsignalering is bedoeld om beginnende schulden klein te houden en problematische schulden te voorkomen. De gemeente ontvangt een signaal van de vaste lasten partners wanneer inwoners een achterstand hebben op de rekeningen voor drinkwater, energie, huur en/of de zorgverzekering. Doordat gemeenten de signalen in een vroeg stadium ontvangen kunnen ze de inwoners ook tijdig passende hulp bieden.

Uit de landelijke evaluatie die in 2025 is uitgevoerd blijkt dat de vroegsignalering doeltreffend is. Vroegsignalering bereikt groepen die niet zelf hulp vragen en heeft een grote maatschappelijke waarde. Zo wordt afsluiting van gas, water en licht voorkomen, evenals dreigende huisuitzetting door huurachterstand. Tot slot draagt vroegsignalering bij aan het voorkomen van hoge schulden.

Op 24 juni 2025 heeft de staatssecretaris van Participatie en Integratie de Tweede Kamer geïnformeerd over plannen voor de komende jaren. Er komen enkele nieuwe maatregelen. Er wordt daarbij gestuurd op twee doelen, namelijk het halveren van ongewenste uitval van signalen en een verdubbeling van het bereik in 2028 ten opzichte van 2023.

Opvang Oekraïense ontheemden

In 2025 is verder ingezet op de zelfredzaamheid van Oekraïense ontheemden in Weststellingwerf. De eigen bijdrage is ingevoerd voor Oekraïners met een betaalde baan. Zij dragen sinds begin 2025 bij aan hun eigen opvangkosten.

Ter vervanging van de opvanglocatie aan de Heerenveenseweg in Wolvega zijn negen chalets tijdelijk in de Lindewijk geplaatst ter overbrugging van de nieuwe opvanglocatie in Oldeholtwolde. Deze opvanglocatie is voor meerdere jaren beschikbaar en gaat plaats bieden aan 80 ontheemden uit Oekraïne. De opvanglocatie in Nijeholtpade is met één jaar verlengd tot oktober 2026.

De Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB) is verlengd tot 4 maart 2027. Hierdoor mogen Oekraïners in Nederland voorlopig blijven als ontheemde.

De Rijksoverheid werkt nu aan een plan voor de komende jaren voor alle Oekraïense ontheemden in Nederland. Dit plan moet zorgen voor meer duidelijkheid over hun toekomst.

Onzekerheid toekomstige baten Brede SPUK/AZWA

Vanuit Aanvullend Zorg & Welzijnsakkoord (AZWA) verwachten wij middelen op preventie en interventie onderdelen en voor de basis infrastructuur. Vanuit het transformatieplan Mentale Gezondheid & Veerkracht verwachten wij (in Fries verband) eenmalige transformatiemiddelen op basis van 18 onderdelen die bijdragen aan het verbeteren van de mentale gezondheid en veerkracht van onze inwoners. In 2025 en 2026 maken wij nog gebruik van de baten vanuit de Brede SPUK regeling bij de onderwerpen: terugdringen gezondheidsachterstanden, versterken sociale basis, mantelzorg, één tegen eenzaamheid en welzijn op recept. De lasten die hieruit voortvloeien zijn gebaseerd op reeds vastgesteld gemeentelijk beleid, terwijl de mogelijke toekomstige baten uit deze plannen nog onzeker zijn. Wij komen hier in ieder geval op terug bij de voorjaarsnota 2026 en kadernota 2027-2030.

Versterken van de uitvoering in het sociaal domein Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

De gemeente wil goede service blijven bieden aan inwoners die zorg nodig hebben. Daarom is ingezet op flexibiliteit, maatwerk en betere structuur en ondersteuning van het gebiedsteam. De triage is verbeterd en het toegangsteam is nu beter bereikbaar in Wolvega (5 ochtenden) en Noordwolde (3 ochtenden). De gemeente volgt of dit aansluit bij de behoefte van inwoners.

Een extern onderzoek in 2024 gaf inzicht in de ontwikkeling van het gebiedsteam sinds 2015. Op basis daarvan is in 2025 een plan voor doorontwikkeling gemaakt. Eind 2025 is een werkdocument opgeleverd met duidelijke werkafspraken en methodieken. Dit document ondersteunt medewerkers in hun dagelijkse werk en zorgt voor een uniforme werkwijze. Maatwerk blijft daarbij mogelijk.

Verder is extra capaciteit gerealiseerd op plekken waar dat nodig was, zoals bij jeugdconsulenten, de Talentenplek en toezicht sociaal domein. Extra aandacht is er voor integrale samenwerking en casuïstiek, bijeenkomsten en inwerkprogramma's.

Tot slot werkten de OWO-gemeenten aan nieuwe uniforme digitale systemen. Deze maken het voor inwoners makkelijker om aanvragen te doen en hun proces digitaal te volgen. Ook bieden ze betere stuurinformatie. In 2025 is hier veel werk in verricht. De oplevering van deze systemen is verschoven naar 2026.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Uitvoeren plan van aanpak

In 2025 zijn grote stappen gezet om het Plan Versterking Uitvoering uit te rollen.

Het Toegangsteam draait goed. De communicatie over de locaties en openingstijden is op gang en wordt regelmatig herhaald. Ook geven wij verder invulling aan het integraal werken en gebiedsgericht werken. Daar waar maatwerk nodig is, wordt dit ingezet. De relatie met de sociale basis wordt versterkt.

Niet uitgevoerd is het werken in één systeem. Het project Kernapplicaties wat meer integrale samenwerking gaat geven, heeft vertraging opgelopen. De gewenste sturingsinformatie is nog niet voorhanden.

Wij hebben de eerste stappen gezet in datagericht werken.

Om tevredenheid van onze doelgroep te meten onderzoeken wij cliënttevredenheid. Het onderzoeksbureau is geëvalueerd en van deze partij is eind 2025 afscheid genomen. In OWO verband start in 2026 een nieuw bureau.

Integraal werken: ieder kwartaal is er een bijeenkomst voor het hele gebiedsteam. Hier worden ontwikkelingen, methodes en samenwerkingen uitgewisseld. Doel is dat alle medewerkers zich betrokken voelen, kennis hebben van de vele collega's, facetten, kennis en onderdelen die in het Gebiedsteam beschikbaar zijn.

Inwerkprogramma: het gebiedsteam heeft een integraal inwerkprogramma, wat voor een basis zorgt die voor iedereen gelijk is. Per vakgroep of wet zijn hier specifieke onderdelen aan toegevoegd.

Aan de slag met de Sociale Basis

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

In 2025 hebben wij ingezet op meer zichtbaarheid onder de inwoners en hebben wij gewerkt aan het versterken van het netwerk met onze ketenpartners. Ontmoeting is één van de belangrijkste pijlers voor een sterke Sociale Basis, daarom is het ondersteunen en faciliteren van inwoners- en vrijwilligersinitiatieven gericht op ontmoeting heel belangrijk. Met de opening van Huis op de Hoogte en jongerencentrum Nexus is er een grote wens van Wolvega in vervulling gegaan en een enorme stap gemaakt in het vergroten van het voorzieningenniveau en versterken van de Sociale Basis.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Sociale basis

Mantelzorg

In 2025 hebben wij de mantelzorgers opnieuw in beeld gebracht en het bestand geüpdatet. Met alle geregistreerde mantelzorgers is er contact geweest en is er een gesprek gevoerd over de huidige stand van de mantelzorgsituatie en de ondersteuningsbehoefte. De contactmomenten zijn geïntensifieerd door naast het mantelzorgcafé, koffieochtenden te organiseren waarin lotgenoten met elkaar in contact konden komen.

Erkenning en waardering geven aan mantelzorgers blijft de kern van mantelzorgondersteuning waarbij wij bepaalde doelgroepen binnen de mantelzorg extra aandacht willen geven.

In november is in het kader van de Dag van de mantelzorger een gezellige bijeenkomst in de raadszaal georganiseerd voor deze doelgroep. Mantelzorgers ontvangen 2 x per jaar het magazine Mantelkracht.

In 2025 stonden er 265 mantelzorgers en 22 jonge mantelzorgers ingeschreven.

Vrijwilligerspunt

Het vrijwilligerspunt heeft zijn vijfjarig bestaan gevierd. Ter gelegenheid hiervan is via interviews in diverse media extra aandacht besteed aan het vrijwilligerswerk. Tijdens de jaarlijkse vrijwilligersmarkt zijn organisaties en bezoekers getraakteerd als dank voor het in ons gestelde vertrouwen.

Zichtbaarheid was een groot aandachtspunt voor 2025. Dit hebben wij gedaan door deel te nemen aan lokale markten, actief te communiceren via sociale mediakanalen en zichtbaar te zijn in de regionale krant met advertenties en redactionele bijdragen. Dit heeft in 2025, 129 matches en 11.949 bezoekers op de website opgeleverd.

Ter versterking van de relatie met vrijwilligers en organisaties is het initiatief 'Pluim van de Maand' gelanceerd. Hier spreken wij maandelijks onze waardering uit voor een vrijwilliger, organisatie of maatschappelijk initiatief.

Verder hebben wij in 2025 netwerkbijeenkomsten georganiseerd voor organisaties die met vrijwilligers werken. Met deze bijeenkomsten hebben wij een netwerk gecreëerd van vrijwilligersorganisaties binnen onze gemeente waarin kennis en ervaring konden worden gedeeld, samenwerkingen werden aangegaan en relaties konden worden opgebouwd.

Opbouwwerk

Het opbouwwerk heeft zich in 2025 vooral gericht op het versterken van de sociale basis door meer ontmoeting te stimuleren en te faciliteren. Hiervoor is er nauw samengewerkt met inwoners, vrijwilligers en verenigingen.

In zowel Noordwolde en Wolvega zijn buurtbakkie's en straatschouwen georganiseerd, waarbij inwoners en betrokken partijen (zoals de woningbouw of wijkagent) met elkaar in gesprek zijn geweest over de behoeftes met betrekking tot de leefbaarheid in de wijk.

In 2025 heeft het opbouwwerk een ondersteunende rol gespeeld in de realisatie van het Huis op de Hoogte, het nieuwe ontmoetingscentrum van Wolvega. Een grote wens van de inwoners van Wolvega, die door het project bestemming Wolvega werkelijkheid is geworden. Het project is 31 oktober beëindigd en heeft het opbouwwerk de ondersteuning van het bestuur, beheer en de werkgroepen overgenomen.

Verder is het opbouwwerk in Wolvega betrokken geweest bij Wolvega bloeit, hierin was het opbouwwerk de schakel tussen de organisatie van de Bloeiweek en de gemeente.

Het opbouwwerk is actief geweest bij het rioleringsproject in de Prinsessenbuurt. Deze integrale aanpak heeft geresulteerd in een sociale aanpak die heel goed is ontvangen en daardoor is het gehele proces soepel verlopen.

In Noordwolde was de aandacht gericht op de ondersteuning van verschillende inwonersinitiatieven: de moestuin van de Krommestede, inwonersinitiatief in de Haenepolle en de tuinen-opknappdag bij de Hevetille/Kwekerije.

Met de OSN (Onafhankelijke Seniorenvereniging Noordwolde) is een begin gemaakt met het toekomstbestendig maken van de vereniging.

Jongerenwerk

Het jongerenwerk heeft zich in 2025 gericht op zowel het ambulante jongerenwerk als het accommodatie gebonden jongerenwerk. Het doel van 2025 was om zoveel mogelijk jongeren te bereiken en ons daarbij te focussen op de kwetsbare doelgroepen.

Het ambulante jongerenwerk werd ingezet om tijdig signalen op te pikken. Het jongerenwerk zoekt jongeren op in hun eigen leefomgeving: in eigen wijk en dorp, op school of online. Zo is het jongerenwerk te vinden op scholen tijdens de pauzes, werden er gastlessen gegeven voor de verbinding en om actuele onderwerpen te bespreken. De MOP (mobiele ontmoetingsplek) is in 2025, 2 keer ingezet. De MOP en de daarbij behorende methodiek werd ingezet om de buurt en de jongeren met elkaar te verbinden.

Het jongerenwerk profileert zich als rolmodel, een soort 'grote broer of zus', en wil op deze manier een bijdrage leveren aan het leven van de jongere.

Het accommodatie gebonden jongerenwerk wordt ingezet vanuit de 2 jongerencentra die Weststellingwerf rijk is. To-B in Noordwolde en, sinds november 2025, Nexus in Huis op de Hoogte in Wolvega.

Nexus is in november geopend. Een groot aantal jongeren weet inmiddels dit jongeren centrum te vinden. Vooral de jongeren die de jongerenwerkers voorheen tegenkwamen op straat zitten nu vaak in het jongeren centrum. Dit heeft geresulteerd in aanzienlijk minder meldingen van overlast. Gemiddeld bezoekersaantal: 15-20 jongeren per dag.

To-B is op vrijdagavond geopend. Gemiddelde bezoekersaantal: 20 jongeren per avond.

Naast het fysieke contact is het jongerenwerk in 2025 digitaal steeds bereikbaarder geworden. Een groot gedeelte van het leven van jongeren speelt zich digitaal af. Door middel van social media en een podcast proberen wij de jongeren te bereiken en te betrekken.

Maatschappelijke Diensttijd (MDT)/talentenplek

In 2025 hebben wij vanuit 2 MDT/talentenplekken met 75 jongeren een traject afgerond. MDT is een voorliggende voorziening waarmee wij ons richten op het voorkomen van isolement en eenzaamheid, het versterken van sociale vaardigheden, vergroten van maatschappelijke betrokkenheid en het creëren van gelijke kansen onder jongeren. Dit doen wij door ons te richten op het ontwikkelen van de talenten van jongeren waarbij de jongeren ook iets terug doen voor de samenleving.

Dorpsondersteuner

De dorpsondersteuner hebben wij in 2025 ingezet in Wolvega en Noordwolde. Het doel is signalen/hulpvragen van individuele inwoners te verwijzen of te verbinden aan collectieve initiatieven. Daarnaast heeft de dorpsondersteuner zich samen met de opbouwerker ingezet bij onder andere buurtbakjes, koffie/inloopactiviteiten, straatschouwen en inwonersinitiatieven. Deze activiteiten hebben bijgedragen aan het versterken van de sociale basis in verschillende straten en wijken.

Welzijn op recept

Welzijn op recept heeft zich in 2025 bewezen als middel om inwoners die vastlopen door psychosociale klachten voorliggend te ondersteunen. De welzijnscoaches ondersteunen deze inwoners door naast ze te gaan staan en samen met hun de volgende stap te nemen die nodig is. Naast de individuele ondersteuning hebben de welzijnscoaches zich dit jaar gericht op collectieve activiteiten. Met deze werkwijze is het bereik groter geworden en zien wij vooral resultaten op gevoelens van eenzaamheid. Naast eenzaamheid zijn inwoners met beginnende dementie en hun mantelzorgers en inwoners na verlies partner een belangrijke doelgroep. In 2025 hebben 94 inwoners een traject gevolgd bij een welzijnscoach.

Ouderen

Samenwerking tussen formele en informele organisaties is van groot belang om de sociale basis te versterken. Een sterke sociale basis is nodig om ervoor te zorgen dat onze steeds ouder wordende ouderen langer, veilig en zelfstandig thuis kunnen blijven wonen.

In 2025 hebben wij ons gericht op de samenwerking in de driehoeksoverleggen in het kader van het wijkgericht werken. Samenwerking tussen huisartsen, wijkverpleging en het sociaal domein (Wmo en Opbouwwerk) met als doel de verschuiving van zorg naar welzijn.

Daarnaast ondersteunen en faciliteren wij informele organisaties die zich inzetten voor activiteiten voor ouderen. De OSN met de buurthap en de OSW met de Anshuufuafel zijn hier een mooi voorbeeld van.

Sociale voedseltuin

In 2025 is gewerkt aan de ontwikkeling van een sociale voedseltuin. Een groep inwoners werkt aan de realisatie van een sociale voedseltuin in Wolvega in de eerste helft van 2026. De gemeente ondersteunt hierbij.

Aan de slag met Inburgering

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

In 2025 zijn wij begonnen met het creëren van extra aanbod voor statushouders richting werk. Aanvullend op de inzet van de regievoerders inburgering/activeringscoaches kan, via de inkoop re-integratie en participatie instrumenten, coaching voor statushouders worden ingezet. Dit draagt bij aan het gemakkelijker maken voor werkgevers om vacatures in te vullen en voor statushouders om werk te vinden en te behouden. Het is nog een uitdaging om de wachtlijst voor de taallessen te beperken. Door intensivering van de contacten met de taalaanbieders en samenwerking met de gemeenten in de regio wordt de wachttijd zoveel mogelijk beperkt. Meer dan vorige jaren worden statushouders gestimuleerd om hun weg te vinden in onze gemeente en mee te doen.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Opgave inburgering

De huidige ambitie is dat statushouders snel en volwaardig meedoen, waar mogelijk via betaald werk. Dit vereist een aanpak van de gemeente dat een tijdige start en snelheid van de inburgering borgt. Dat uitgaat van maatwerk en dualiteit (zo snel mogelijk aan werk en zo snel mogelijk de taal leren) en bovendien kwaliteit garandeert.

In 2025 zijn de eerste voorbereidingen getroffen om de vastgestelde ambitie te actualiseren. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de landelijke tussenevaluatie van de nieuwe Wet inburgering en het in november 2025 verschenen rapport van de Algemene Rekenkamer.

Het aanbieden van leerroutes

Binnen de Wet inburgering zijn drie leerroutes. Firda verzorgt in Leeuwarden de onderwijsroute voor de jongeren. Stavoor voert in Wolvega de B1 route en Zelfredzaamheidsroute uit voor de 25 plussers. Om de participatie van statushouders te stimuleren is er zowel voor de B1 als de Zelfredzaamheidsroute een compacte variant. Weststellingwerf is de enige gemeente in onze provincie die deze werkwijze heeft gekozen. Dit bevordert de mogelijkheden dat statushouders naast de taallessen ook vrijwilligerswerk doen of werken. In 2025 hebben nog maar enkele statushouders hun inburgering afgesloten.

Integratie van statushouders

In 2025 is aanvullend op de huidige werkwijze een plan gemaakt om meer statushouders richting (vrijwilligers) werk te begeleiden. Met behulp van betrokken maatschappelijke organisaties en sportverenigingen wordt gestimuleerd dat statushouders actief deelnemen aan de samenleving. Voorbeelden hiervan zijn Alliade en FC Wolvega.

De statushouders die hun inburgering aan het afronden zijn, worden actief begeleid naar (vrijwilligers)werk. Er wordt daarbij gebruik gemaakt van de aanbieders van reïntegratie-en participatie instrumenten. Daarnaast zijn de voorbereidingen getroffen om met de inzet van een extra jobhunter onze statushouders via stages en werkervaringsplaatsen richting werk te begeleiden.

Om de statushouders extra te ondersteunen bij spreek- en luistervaardigheid is het Taalmaatjesproject uitgebreid. Onder leiding van een deskundige vrijwillige coördinator verzorgen circa 10 vrijwilligers taallessen aan statushouders.

Participatie naar vermogen

De regievoerders inburgering/activeringscoaches begeleiden de statushouders tijdens het inburgeringstraject. Zij stimuleren de statushouders naast het volgen van de taallessen ook actief mee te doen, waar het kan via (parttime)werk. Inmiddels zijn verschillende statushouders die nog wel aan het inburgeren zijn (door het volgen van de taallessen) uit de uitkering gestroomd.

In 2025 is de eerste Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP) uitgevoerd voor de doelgroep inburgeraars. Er is een programma van vijf dagdelen opgezet met de verplichte onderdelen zoals die in de wet zijn opgenomen. Dit zijn onder andere het belang van meedoen via (vrijwilligers)werk, kansberoepen, het maken van een CV en het afleggen van een aantal bedrijfsbezoeken. Aan de training deden 14 statushouders mee. De training heeft in de maanden november en december 2025 plaatsgevonden en werd verzorgd door twee regiovervoerders inburgering. De deelnemers hebben het programma als positief ervaren. De MAP wordt ingebed in de reguliere werkwijze.

Aan de slag met Participatie

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Met het beleidsplan 'Arbeidsdeelname en Participatie 'Iedereen kan meedoen in Weststellingwerf' werkten wij actief aan de ondersteuning aan onze inwoners richting de arbeidsmarkt via werkervaringsplekken, loonkostensubsidie, beschut werk of door andere instrumenten. Voor inwoners met een ontwikkelvraag blijven wij in contact en kijken wij naar meedoen in de vorm van bijvoorbeeld vrijwilligerswerk, activeringstrajecten en sociale contacten buitenshuis. Op 1 april 2025 hebben wij het uitvoeringsplan beleid Arbeidsdeelname en Participatie vastgesteld. In het uitvoeringsplan is vastgelegd hoe wij aan de slag gaan met de (sub)doelen van het beleidsplan. Via de Monitor Sociaal Domein krijgt de gemeenteraad stapsgewijs inzicht in de effecten op de (sub)doelen van het beleidsplan.

Samen met andere Friese gemeenten ontvangt de gemeente Weststellingwerf al jaren subsidie uit het Europees Sociaal Fonds (ESF) voor de uitvoering van ons participatiebeleid. Wij zijn in december 2023 een overeenkomst aangegaan met de centrumgemeente Leeuwarden voor het project 'ESF+ Samen aan de slag'. Dit project liep van januari 2024 tot en met december 2025.

Inkomensregelingen

Meer inwoners maken gebruik van een bijstandsuitkering. Door het huisvesten van meer statushouders in onze gemeente zien wij een toename in het aantal uitkeringsgerechtigden.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Iedereen kan meedoen in Weststellingwerf

In 2025 hebben wij gewerkt aan de uitvoering van het beleidsplan arbeidsdeelname en participatie onder de noemer 'Iedereen kan meedoen in Weststellingwerf'. De activiteiten die wij hebben uitgevoerd leveren een bijdrage aan de drie beleidsdoelen:

Doel 1: Iedereen is in beweging

Dit beleidsdoel is opgesteld vanuit de gedachte dat een grote groep binnen het uitkeringsbestand op korte termijn niet aan het werk kan. De Participatiewet gaat dus niet alleen over werk. De wet gaat ook over activering en het bieden van perspectief aan onze inwoners.

Een van de subdoelen die een bijdrage levert aan beleidsdoel 1 is: Alle inwoners zijn in beeld en de positie op de participatieladder is bekend en geregistreerd. Wij hebben in 2024 een overzicht gemaakt van de inwoners die bekend staan onder de 'aandachtsgroep'. Dit zijn inwoners die op trede 1, 2 en 3 van de Participatieladder staan. Hierdoor is er inzicht in de omvang van de doelgroep. Een grote groep is langere tijd niet (of niet structureel) gesproken. Deze groep heeft een grote afstand tot de arbeidsmarkt, kampt met fysieke- en of psychische belemmeringen of er is sprake van Multi-problematiek. Om deze groep in beeld te krijgen en vooral in beeld te houden, pakken wij dit stapsgewijs (op basis van leeftijdscategorieën) op. Eind van het 3e kwartaal in 2025 hebben wij alle inwoners in de eerste leeftijdscategorie gesproken, een diagnose opgesteld en een plan van aanpak gemaakt. Eind van het 4e kwartaal in 2025 is gestart met het actief spreken van inwoners die vallen binnen de leeftijdscategorie 35 tot 65 jaar.

Doel 2: Wij ondersteunen inwoners bij het vinden en behouden van werk

Dit beleidsdoel is opgesteld vanuit de gedachte dat het doel van de Participatiewet is om iedereen met arbeidsvermogen naar werk toe te leiden, ook inwoners met een arbeidsbeperking. Dit blijft het ultieme doel. In 2025 hebben wij de volgende resultaten gehaald:

- 64 inwoners zijn gestart met een betaalde baan in 2025, daarvan heeft een groot deel een indicatie doelgroepenregister en valt dus onder de banenafpraak.
- Overige werkplekken die zijn ingezet: 18 leerwerkplekken, <10 participatieplaatsen, <10 werkervaringsplaatsen, 20 vrijwilligerswerkplekken en <10 scholingstrajecten.
- In 2025 is de eerste Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP) uitgevoerd voor de doelgroep inburgeraars. Er is een programma van vijf dagdelen opgezet met de verplichte onderdelen zoals die in de wet zijn opgenomen. Dit zijn onder andere het belang van meedoen via (vrijwilligers) werk, kansberoepen, het maken van een CV en het afleggen van een aantal bedrijfsbezoeken. Aan de training deden 14 statushouders mee, de training is gestart op 4 november 2025 en werd verzorgd door twee regievoerders inburgering.

Doel 3: Wij werken samen met werkgevers aan passende betaalde en onbetaalde werkplekken

Dit beleidsdoel is opgesteld vanuit de gedachte dat werkgevers het verschil kunnen maken, kansen bieden en mensen via betaald werk meedoen in de samenleving. In 2025 hebben wij het volgende gedaan:

- Onder de noemer 'Samen geven wij iedereen een kans' hebben wij een folder voor werkgevers ontwikkeld.
- De jobhunter en jobcoach van de gemeente Weststellingwerf hebben sinds eind 2025 een spreekuur in het Ondernemershuis in Wolvega.
- In 2025 hebben wij 24 nieuwe werkgevers (waarin de afgelopen 5 jaar geen contact mee is geweest) gesproken.
- In 2025 hebben wij 148 werkgeversbezoeken afgelegd.
- Tijdens de 'Maand van de 1000 voorbeelden' (november 2025) hebben wij een aantal werkgevers in het zonnetje gezet. Deze werkgevers zetten zich in voor inclusiviteit en bieden inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt een plek in hun bedrijf.

Succesvolle inkoop van re-integratietrajecten

Voor de uitvoering van de Participatiewet zetten wij naast onze eigen dienstverlening ook re-integratietrajecten via aanbieders in. Deze trajecten hebben wij ingekocht via een Open House systematiek en loopt tot en met 2025. In 2025 hebben wij daarom in een OWO-projectgroep gewerkt aan een centrale inkoop in OWO verband. Dit project is succesvol geweest. Per 1 januari 2026 gaat dan ook de nieuwe inkoop van start onder de naam: Inkoop re-integratie en participatie instrumenten Participatiewet (OWO-gemeenten).

Sociale werkvoorziening (SW)

Start van de nieuwe periode dienstverleningsovereenkomst

Gemeenten zijn in het kader van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) verplicht om aan inwoners met een SW-indicatie passende arbeid te bieden onder aangepaste omstandigheden. De uitvoering van de Sociale Werkvoorziening is belegd bij Caparis. Per 1 januari 2025 is gestart met de verlenging van de dienstverleningsovereenkomst met een looptijd tot en met 2029.

Brief bestaanszekerheid voor iedereen

Op 28 mei 2025 heeft de gemeente Weststellingwerf, namens de OWO-gemeenten, een brief gestuurd naar de staatssecretaris van Fiscaliteit, Belastingdienst en Douane. In deze brief hebben de OWO-gemeenten aandacht gevraagd voor de financiële gevolgen van belastingmaatregelen voor onze inwoners met een SW-indicatie. Het ging over de belastingmaatregelen die per januari 2025 zijn ingevoerd, zoals het verlagen van de maximale arbeidskorting. Hierdoor zagen medewerkers met een SW-indicatie hun nettoloon met tientallen euro's per maand dalen. Dit bedrag varieerde van enkele euro's tot, in sommige gevallen, wel negentig euro. Daarbij komt dat ook het vakantiegeld in 2025 soms met wel honderden euro's verlaagd is, zoals bleek in een item van de NOS op 29 april 2025. In de brief hebben de OWO-gemeenten dan ook aan de staatssecretaris gevraagd om deze negatieve effecten te herstellen of deze groep mensen te compenseren. Naast de OWO-gemeenten hebben meerdere gemeenten aandacht voor deze situatie gevraagd.

Naar aanleiding van het door de Tweede Kamer aangenomen amendement Van Kent heeft het Kabinet op Prinsjesdag 2025 40 miljoen euro beschikbaar gesteld om werknemers in de sociale werkvoorziening in 2025 te compenseren. De compensatie betreft medewerkers die vallen onder de CAO Sociale Werkvoorziening en de CAO Aan de Slag. Via een decentralisatie-uitkering (DU) heeft de gemeente Leeuwarden, als centrumgemeente binnen het samenwerkingsverband GR SW Fryslân, de middelen ontvangen. Gemeente Leeuwarden heeft deze middelen doorgezet aan de Sociale Werkvoorziening. Caparis heeft in december 2025 de compensatie van € 504,- uitbetaald aan de medewerkers. De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft aangegeven dat er een structurele oplossing is gevonden en dat deze compensatie na 2025 niet meer nodig is.

Aan de slag met aanpak armoede en schulden Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Inwoners met een laag inkomen en geldzorgen hebben vanuit ons gebiedsteam hulp en ondersteuning ontvangen. Ook hebben wij samen met partners ons ingezet om de doelgroep nog beter te bereiken en te ondersteunen. Deze partijen komen bij elkaar bij de Thematafel Armoede.

Aanpak armoede

Vanuit onze aanpak armoede hebben wij ingezet op bekendheid en het vergroten van het bereik van de regelingen voor inwoners met een laag inkomen, zoals de gemeentepolis (collectieve zorgverzekering), bijzondere bijstand, individuele inkomenstoeslag, Stichting Leergeld en het Volwassenenfonds Sport en Cultuur. Wij hebben hiervoor inwoners actief benaderd vanuit het gebiedsteam en daarnaast gebruik gemaakt van De VoorzieningenWijzer. Inwoners hebben zelf of met een opgeleide adviseur via De VoorzieningenWijzer bekeken van welke regelingen ze gebruik konden maken of bekeken welke zorgverzekering het beste bij iemand past. Voor dit laatste hebben wij eind 2025 meerdere inloopmomenten voor inwoners voor een Zorgcheck georganiseerd. Om de VoorzieningenWijzer steeds vaker in te zetten zijn er weer nieuwe vrijwilligers en medewerkers van het gebiedsteam getraind om met De VoorzieningenWijzer aan de slag te gaan. Er zijn in 2025 347 bezoekers geweest die de VoorzieningenWijzer hebben bezocht, hiervan hebben 316 bezoekers een check gestart. In totaal zijn er 135 checks helemaal afgerond door bezoekers uit onze gemeente.

Meer inwoners hebben onze regelingen weten te vinden, zoals het Volwassenenfonds voor Sport en Cultuur en Stichting Leergeld. Daarnaast zijn onze voorzieningen zoals de uitgiftepunten voor menstruatieproducten verder uitgebreid met verschillende basisscholen en hebben wij ook andere producten, zoals zonnebrand, toegevoegd aan de punten en Buurkastjes. Zo hebben alle inwoners in onze gemeente laagdrempelig toegang tot gratis producten.

Aanpak schulden

Door onze inzet vanuit de vroegsignalering hebben wij inwoners met beginnende betaalachterstanden en geldzorgen bereikt. Wij hebben passende trajecten aangeboden en inwoners een oplossing geboden voor hun schuld. Ook hebben inwoners passende trajecten doorlopen om terugval te voorkomen.

Sociale voedseltuin

Al jaren is er een wens voor het realiseren van een sociale voedseltuin in Weststellingwerf. De tuin richt zich onder andere op inwoners met een beperkt inkomen en draagt bij aan gezondheid, participatie en armoedebestrijding.

Een van de voorwaarden van de gemeente om een sociale voedseltuin in de gemeente Weststellingwerf te ondersteunen is dat het lokaal wordt gedragen. Eind 2025 hebben een aantal enthousiaste inwoners een stichting opgericht: Stichting Sociale Voedseltuinen Weststellingwerf. Inmiddels is er een bestuur en zijn er meer dan 20 vrijwilligers betrokken. De stichting wordt ondersteund door de Stichting Sociale Voedseltuinen Nederland. Gemeente Weststellingwerf biedt financiële ondersteuning ten behoeve van de opstartfase en verpacht een stukje grond ten behoeve van de tuin. Stichting Sociale Voedseltuinen Weststellingwerf wil in 2026 starten met de realisatie van een sociale voedseltuin in Wolvega.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Integrale aanpak

Samen met partners die zich inzetten voor de doelgroep hebben wij vanuit de Thematafel Armoede inwoners bereikt met armoedeproblematiek. Partijen als de Voedselbank, OSW, Kledingbank, Stichting Leergeld, een afvaardiging vanuit kerken, Speel-o-theek, Papierwinkel, bibliotheek, GGD, Humanitas en ons gebiedsteam nemen deel aan de Thematafel. Wij hebben kennis en signalen met elkaar gedeeld, actuele thema's met elkaar besproken en gezorgd dat partijen elkaar beter vinden. Bijvoorbeeld door het bezoek dat wij vanuit de Thematafel hebben gebracht aan de Speel-o-theek. Er zijn onderling tussen de partijen samenwerkingsverbanden ontstaan. Hierdoor hebben wij met elkaar de doelgroep nog beter kunnen ondersteunen.

Als inwoners meer hulp en ondersteuning kunnen gebruiken zijn inwoners met ons gebiedsteam in contact gebracht. Vanuit het gebiedsteam krijgen inwoners ondersteuning op alle leefgebieden. Deze integrale aanpak heeft ook verder vorm gekregen door de verbinding tussen armoede en gezondheid.

Ondersteunen en bereiken doelgroep

Om inwoners meer financiële armlag te bieden en inwoners mee te laten doen kunnen inwoners van verschillende regelingen en voorzieningen gebruikmaken.

Meer gezinnen en kinderen hebben gebruik gemaakt van Stichting Leergeld, waardoor kinderen net als leeftijdsgenoten mee hebben gedaan aan bijvoorbeeld sport, zwemles of culturele activiteiten. Door het bereiken van meer gezinnen (146 in 2025, 134 in 2024) is het volledige subsidiebedrag dat wij aan Stichting Leergeld hebben verstrekt benut. Ook heeft Leergeld aan gezinnen een kledingbon en een zomertas verstrekt. In de zomertas zat een vakantieboek of kleurboek, zomerspeelgoed en zonnebrand. 289 kinderen hebben vanuit Stichting Leergeld een vergoeding ontvangen, waar dat mogelijk was zijn vergoedingen uitgebreid. Kinderen kunnen bijvoorbeeld sinds 2025 elke week naar muziekles, in plaats van tot een maximaal bedrag aan lesgeld.

Daarnaast is het aantal deelnemers aan het Volwassenenfonds Sport en Cultuur verder toegenomen naar 203 (187 in 2024). Naast sport, zwemmen en cultuur, zoals dans en tekenen hebben inwoners ook een lidmaatschap van de bibliotheek ontvangen. Dit heeft bijgedragen aan het deelnemen van inwoners binnen de samenleving.

Inwoners hebben gebruik gemaakt van de bijzondere bijstand, gemeentepolis (collectieve zorgverzekering) en individuele inkomensvoorslag. Wanneer dat mogelijk was hebben wij de individuele inkomensvoorslag ambtshalve (zonder aanvraag) verstrekt. Dit hebben wij gedaan aan inwoners die al eerder de voorslag hebben ontvangen. Ook hebben wij inwoners actief gewezen op het aanvragen van de voorslag als ze deze nog niet eerder hebben aangevraagd. Het gebiedsteam heeft het maatwerkbudget ingezet in situaties waarin dit nodig was om inwoners met financiële problemen verder te helpen.

Niet alleen vanuit het gebiedsteam zijn inwoners gewezen op de regelingen die wij bieden. Ook konden inwoners bij de Papierwinkel terecht voor ondersteuning bij het aanvragen van regelingen en het begrijpen van een ingewikkelde brief. De vrijwilligers van de Papierwinkel en Humanitas zijn ook opgeleid om samen met inwoners De VoorzieningenWijzer te doorlopen. Dit naast medewerkers van het gebiedsteam die ook met inwoners bekijken van welke regelingen ze gebruik kunnen maken.

Vroegsignalering, hulp en nazorg bij schulden

Vanuit de vroegsignalering van schulden ontvangen wij van vastenlastenpartners zoals de woningverhuurders, zorgverzekeraars, energieleveranciers en waterbedrijven signalen van betalingsachterstanden. Wij hebben de samenwerking met woningverhuurders geïntensiveerd om te voorkomen dat woningontruiming aan de orde is.

Inwoners met schulden hebben wijpassende hulp geboden vanuit de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening. Wij hebben hierbij bekeken welke mogelijkheden er zijn om financiën op orde te brengen en te houden, een oplossing gezocht voor schulden en ingezet op het voorkomen van het maken van nieuwe schulden. Wij hebben hiervoor samengewerkt met Humanitas Thuisadministratie, bewindvoerders en partijen die schuldregelingstrajecten uitvoeren.

Er is een landelijke opzet hoe de basisdienstverlening rondom schuldhulpverlening er bij alle gemeenten in Nederland uit zou moeten zien. Om hier beter op aan te sluiten zijn wij gestart met het verder doorontwikkelen van de schuldhulpverlening in onze gemeente. Een van de onderdelen hiervan is het onderzoeken of wij zelf budgetbeheer kunnen uitvoeren, zodat wij niet afhankelijk zijn van externe partijen.

Aan de slag met jeugdhulp

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Wij hebben onze wettelijke taken om op het gebied van jeugdhulp uitgevoerd. De voorzieningen voor Specialistische Jeugdhulp (SJH) wordt door de Friese gemeenten gezamenlijk geregeld via Sociaal Domein Fryslân (SDF).

Het Kader lokaal preventief jeugdbeleid Weststellingwerf is opgesteld. Hierin is aandacht voor het voorliggend veld en preventief aanbod van ondersteuning voor kinderen, jongeren en/ of gezinnen.

Samenwerking tussen onderwijs, jeugd en jeugdhulp wordt versterkt door Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO).

De toegang naar jeugdhulp via ons gebiedsteam hebben wij versterkt met het Regionaal Ondersteunings Plan (ROP) en de Verklarende Analyse (VA). De VA helpt om het onderzoek naar de hulpvraag zorgvuldig te doen. Met het ROP wordt een universeel plan gemaakt voor de hulpverlening. De VA en het ROP wordt in heel Friesland gebruikt.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Sterke basis en preventie

In 2025 hebben wij geïnvesteerd in het goed betrekken van het lokale netwerk rondom OKO en het opzetten van twee werkgroepen. Deze werkgroepen zijn gericht op de domeinen Vrije Tijd en Ouderbetrokkenheid. Beide werkgroepen zijn aan de slag met hun eigen speerpunten en zorgen ervoor dat de acties die zij doen goed uitgedacht en geborgd worden. Dit is een proces van lange adem en veel samenkomen.

Er worden inmiddels structurele en incidentele activiteiten voor jongeren georganiseerd waarbij wij rekening houden met de beschermende- en risicofactoren vanuit OKO. Voor deze activiteiten zijn materialen aangeschaft. Wij maken actief de koppeling met JOGG, NIX18 en Kansrijke Start zodat wij gezamenlijk naar ons doel toewerken.

Ook is er in samenwerking met jongerenwerk een bus aangeschaft om ook de jongeren in de buitendorpen beter te kunnen bereiken en gemakkelijk spullen mee te kunnen nemen. Daarnaast zijn er verschillende ouderavonden georganiseerd in 2025 waar de opkomst en reacties erg positief waren.

Toegang naar jeugdhulp

De samenwerking tussen het schoolmaatschappelijk werk en de jongerenwerkers is verstevigd.

De uren voor de POH GGZ-jeugd zijn uitgebreid zodat er goede bezetting is zowel in Wolvega als in Noordwolde en er dus voor elke huisartsenpraktijk een praktijkondersteuner beschikbaar is.

Ten aanzien van de inkoop voor SJH hebben wij verbeteringen doorgevoerd. Zo is het vervoer naar dagbesteding nu beter geregeld.

Daarnaast hebben wij onze lokale contracten voor vaktherapie verlengd tot 2028 zodat deze weer gelijk lopen met de regionale inkoop.

Jeugdhulp en onderwijs

Binnen de regionale educatieve jeugd agenda (REJA) wordt er op regionaal niveau overleg gepleegd over onderwijs zorg arrangementen in de regio. Uitgangspunten zijn:

- Er wordt samengewerkt tussen onderwijs en gemeente op het gebied van onderwijs en zorg
- Daarbij is er een duidelijke taakverdeling en zijn de verantwoordelijkheden helder
- Wij richten ons op thuisnabij onderwijs
- Ondersteuning is zo licht mogelijk, zo dichtbij mogelijk en zo kort mogelijk

Deze uitgangspunten passen bij onze al bestaande visies op jeugd en onderwijs.

Het schoolmaatschappelijk werk is doorontwikkeld als functie. Duidelijkere taakomschrijving waardoor collega's zich beter kunnen richten op de ambulante ondersteuning op school en (bijna) geen regie meer voeren. Het aantal aanmeldingen neemt toe.

Aan de slag met Wmo

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

In 2025 hebben wij ons samen met aanbieders ingezet om de juiste ondersteuning op de juiste plek te bieden. Er is waar nodig maatwerk geleverd. Ook is waar mogelijk het sociale netwerk en het voorliggende veld ingezet. De zorg en ondersteuning is daarbij zo licht en 'gewoon' mogelijk ingezet.

In mei 2025 is de regionale Woonzorgvisie vastgesteld (zie ook programma 8). Hierin hebben wij op hoofdlijnen de vraagstukken en onze ambities op het gebied van wonen, zorg en welzijn vastgelegd. Onze hoofddambitie is dat inwoners met een zorg- en ondersteuningsbehoefte fijn wonen in de regio Zuidoost Fryslân. In 2025 is gestart met de uitvoeringsagenda waarin wij beschrijven wat wij gaan doen om deze ambitie te bereiken.

In 2025 hebben wij te maken gehad met een overname van onze grootste Wmo-taxivervoerder. In samenwerking met de nieuwe vervoerder hebben wij een informatiefolder voor inwoners gemaakt over de verwachtingen en afspraken rondom Wmo-taxivervoer.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Aan de slag met Wmo

Wij hebben ons ingezet om inwoners met ondersteuningsvragen zo veel mogelijk in staat te stellen zelf de regie te houden. De contracten voor Wmo-voorzieningen lopen in 2026 af. Daarom hebben wij ons in 2025 gericht op de inkoop van deze voorzieningen. Voorbeelden van deze voorzieningen zijn huishoudelijke ondersteuning, begeleiding en hulpmiddelen.

Kwaliteitstoezicht Wmo

In 2025 zijn wij gestart met kwaliteitstoezicht op Wmo-aanbieders door de GGD. Dit heeft ons extra inzicht gegeven in de geleverde kwaliteit van zorg aan onze inwoners en naleving van de contractvoorwaarden. Er zijn in 2025 vier onderzoeken afgerond door de GGD.

Ontwikkelingen eigen bijdrage Wmo/ Abonnementstarief

Wij volgen de landelijke regels voor de verandering in de Wmo. De inkomensafhankelijke eigen bijdrage voor maatwerkvoorzieningen is uitgesteld. Het is niet duidelijk wanneer deze ingaat.

Inzetten op preventie en voorliggende voorzieningen

Wij hebben ingezet op preventie en willen problemen zo vroeg mogelijk aanpakken. Wij hebben in 2025 aandacht besteed aan het (verder) ontwikkelen van voorzieningen en activiteiten die problemen kunnen voorkomen. Een voorbeeld hiervan is de Ketenaanpak valpreventie. Dit is een samenwerking met fysiotherapeuten om vallen te voorkomen. In 2025 hebben wij deze Ketenaanpak verder ontwikkeld en uitgebreid. Dit valt onder de brede SPUK-regeling (zie ook programma 7).

Vitaal ouder worden

Wij verwachten van ouderen dat ze langer zelfstandig thuis blijven wonen. Hiervoor zijn meer andere woonvormen en levensloopbestendige woningen nodig (zie programma 8 Woonzorgvisie).

Inwoners boven de 60 jaar die een aanvraag doen voor een maatwerkvoorziening werden geadviseerd de training Powerful Ageing te volgen. Deze training is gericht op het verbeteren van de fysieke zelfredzaamheid. In 2025 is besloten om het contract met Powerful Ageing op te zeggen omdat dit niet voldeed aan onze verwachtingen en niet altijd aansluit bij de inwoners. Daarom zijn wij gestart met het verkennen van hoe wij hier een andere invulling aan kunnen geven.

Wij hebben ingezet op het verkennen van hoe wij mensen met (beginnende) dementie en hun mantelzorgers kunnen ondersteunen, om te komen tot een dementievriendelijke gemeente. Een voorbeeld van hoe wij hierop hebben ingezet is Welzijn op recept bij beginnende dementie (zie ook Sociale basis).

Bestemming Wolvega

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Bestemming Wolvega: zie paragraaf Regiodeal

Toelichting - Wat mag het kosten

De toelichting op deze cijfers staat bij het onderdeel jaarrekening, overzicht van baten en lasten, programma 6.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2025	Begroting 2025	Primitieve begroting 2025	Vershil begroot - werkelijk
Lasten	-45.422	-45.346	-42.148	-76
Baten	14.265	13.565	11.485	700
Saldo van lasten en baten	-31.157	-31.781	-30.664	624
Onttrekkingen	112	132	0	-20
Stortingen	-732	-732	0	0
Saldo mutatie reserves	-619	-599	0	-20
Resultaat	-31.776	-32.380	-30.664	604

Programma 7 | Volksgezondheid en Milieu

Portefeuillehouder(s)	Den Hartigh, Hartog, Zonderland en Hoen
Organisatie	Beleid en Sport & Leefstijl

Taakvelden

- Riolering
- Volksgezondheid
- Milieubeheer
- Afval
- Begraafplaatsen en crematoria

Beleidsnota's

- 2012 [Geurverordening Weststellingwerf](#)
- 2017 Evenementenbeleid
- 2018 Watergangen waarop via een riooloverstort wordt geloosd
- 2020 [VTH beleidsplan OWO 2020-2024](#)
- [2021 Transitievisie Warmte OWO](#)
- [2021 Gemeentelijk Rioleringsplan \(GRP 2021-2025\)](#)
- [2021 Grondstoffenbeleidsplan](#)
- 2022 Nota Bodembeheer (inclusief bodemkwaliteitskaarten)
- 2022 Notitie Scenario's uitbreiding ecologisch bermbeheer gemeente Weststellingwerf
- 2022 Lokaal gezondheidsbeleid gemeente Weststellingwerf 2022-2025
- 2023 OWO- Uitvoeringsprogramma warmtetransitie
- 2023 Plan van aanpak van GALA Brede SPUK 2023-2026
- 2023 Uitvoeringsprogramma 2024 en Jaarverslag 2023 Fysieke leefomgeving
- 2023 Regioplan Friesland (FrIZA)
- 2023 Plan van Aanpak GALA/Brede SPUK Gemeente Weststellingwerf 2023 - 2026
- 2024 Beleidsbrief Klimaat & Duurzaamheid
- 2024 Communicatieplan Diftar+
- 2025 Plan van Aanpak JOGG in Weststellingwerf 2025
- 2025 Uitvoeringsplan Drank en Alcoholwet NIX18 2025
- 2025 OWO actieplan Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkomen (MVOI)
- 2025 Communicatieplan Klimaat & Duurzaamheid

Actuele ontwikkelingen en gerealiseerd beleid

Riolering

Het Gemeentelijk Rioleringsplan 2021-2025 liep tot en met 31 december 2025. Na de intrede van de Omgevingswet is een GRP wettelijk niet meer verplicht. Het is nu een programma onder het omgevingsplan. Uiterlijk in 2032 moet de gemeente een nieuw omgevingsplan klaar hebben. Dat nieuwe plan zal stapsgewijs tot stand komen door het tijdelijk omgevingsplan in onderdelen aan te vullen en te vernieuwen.

Gezondheid

In 2025 zijn wij begonnen met de evaluevaluatie van het lokaal gezondheidsbeleid 2022-2025. Om inwoners hier goed bij te betrekken, is ervoor gekozen om een magazine te maken voor alle inwoners. Het magazine *Lekker Leven in Weststellingwerf* laat zien welke mogelijkheden de gemeente biedt op het gebied van een gezonde leefstijl, een gezonde leefomgeving en een gezonde geest. Het magazine is bedoeld om inwoners te inspireren.

Onzekerheid toekomstige baten Brede SPUK/AZWA

Vanuit Aanvullend Zorg & Welzijnsakkoord (AZWA) verwachten wij middelen op preventie en interventie onderdelen en voor de basis infrastructuur. Vanuit het transformatieplan Mentale Gezondheid & Veerkracht verwachten wij (in Fries verband) eenmalige transformatiemiddelen op basis van 18 onderdelen die bijdragen aan het verbeteren van de mentale gezondheid en veerkracht van onze inwoners. In 2025 en 2026 maken wij nog gebruik van de baten vanuit de Brede SPUK regeling bij de onderwerpen: kansrijke start, mentale gezondheid, aanpak overgewicht en obesitas, valpreventie, OKO & vroegsignalisering alcoholproblematiek, versterking kennis- en adviesfunctie GGD en coördinatiekosten regionale aanpak preventie. De lasten die hieruit voortvloeien zijn gebaseerd op reeds vastgesteld gemeentelijk beleid, terwijl de mogelijke toekomstige baten uit deze plannen nog onzeker zijn. Wij komen hier in ieder geval op terug bij de voorjaarsnota 2026 en kadernota 2027-2030.

Grondstoffenbeleid - Diftar+

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

VANG-doelstelling

Gemeente Weststellingwerf wil de hoeveelheid restafval per inwoner sterk verminderen, in lijn met de landelijke VANG-doelstelling (Van Afval Naar Grondstof). Het doel hiervan is om minder restafval over te houden en meer afval als grondstof te hergebruiken. Dit is beter voor het milieu én voor de portemonnee van onze inwoners, omdat wij dan minder hoeven te betalen voor de dure verbrandingsbelasting.

In 2025 hebben wij hiervoor een belangrijke stap gezet met de invoering van Diftar+.

Diftar+ is een beproefde manier van afval inzamelen, waarbij inwoners per kilo betalen voor het restafval dat zij aanbieden. Voor gescheiden afvalstromen, zoals GFT-etensresten, hoeven zij geen tarief te betalen. Dit systeem stimuleert inwoners om hun afval beter te scheiden.

Door deze betere scheiding blijft er minder restafval over dat moet worden verbrand. Daarmee komen wij stap voor stap dichterbij het behalen van de VANG-doelstelling.

Strategienota Grondstoffenbeleid Weststellingwerf en Diftar+

Op 7 juni 2021 heeft de gemeenteraad de strategienota Grondstoffen vastgesteld. Hiermee committeerde de raad zich aan het volgen van de VANG-doelstelling en het beperken van onnodige afvalverbranding. In dit kader is besloten tot de invoering van Diftar+. Het jaar 2025 is benut als voorbereidings- en proefjaar voor de uitvoering van dit nieuwe inzamelsysteem.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Invoering Diftar+

Het proefjaar Diftar+ is in 2025 volledig doorlopen en kende diverse belangrijke mijlpalen.

Overgang naar N.V. Fryslân Miljeu

In 2025 is de overstap gemaakt naar de inzameltak van Omrin, N.V. Fryslân Miljeu. De gemeente is aandeelhouder geworden van N.V. Fryslân Miljeu.

De overgang verliep soepel: eerst met voertuigen van de gemeente en daarna met eigen voertuigen. In de eerste weken zijn alle zaken rondom de inzameling verbeterd, waardoor inwoners weinig tot niets merkten van de overstap.

Vervanging inzamelmiddelen

In het voorjaar zijn bij alle huishoudens alle minicontainers vervangen. Deze nieuwe containers hebben een chip, zodat elke container geregistreerd staat en gekoppeld is aan een adres. Hierdoor kan het systeem precies bijhouden hoeveel kilo restafval per huishouden wordt aangeboden. Ook hebben alle inwoners een nieuwe groene Gft-e container van 240 liter ontvangen, ter vervanging van de eerdere 120-liter variant. Vanaf de zomer 2025 werden de containers gewogen en sinds juli werd het aantal gewogen kilo's inzichtelijk voor de inwoners via de Omrin Afvalapp. Bij wooncomplexen zijn de bestaande inzamelmiddelen vervangen voor centrale afsluitbare inzamelmiddelen en draaide dit snel mee in het nieuwe inzamelsysteem. Op enkele locaties bleek hiervoor maatwerk noodzakelijk, wat in afstemming met gemeente, Omrin en inwoners vormgegeven is.

Communicatie en participatie

Ook is er in lijn met het opgestelde communicatieplan in 2025 op verschillende momenten en via verschillende kanalen gerichte informatie gedeeld over onder andere: Containerwissel aan huis, uitbreiding containers Gft-e, de start van het testjaar en hoe het wegen werkt, rondleiding bij afvalverwerking Omrin om te laten zien hoe nascheiding werkt en heeft er op andere manieren participatie plaatsgevonden.

Tarief afvalstoffenheffing

Tot slot is in 2025 onderzocht welke tariefstructuur realistisch en kostendekkend is binnen Diftar+. De resultaten hiervan zijn verwerkt in de Verordening afvalstoffen 2026 en de bijbehorende tarieventabel.

Klimaat en duurzaamheid

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Wij willen in 2050 een energie neutrale gemeente zijn. In 2025 hebben wij het Kaderstellend Adaptief Programmaplan Energietransitie (KAPE) ontwikkeld. Dit document is de basis voor het beleid op de energietransitie en zet de maatregelen uiteen die de gemeente moet nemen om haar ambitie "energieneutraal 2050" te bereiken. Op basis van het KAPE wordt elke 4 jaar een uitvoeringsprogramma opgesteld, hierin worden de concrete acties voor de betreffende 4 jaar uitgewerkt.

Het Programma Klimaat en Duurzaamheid is vanaf 2025 opgesplitst in vier inhoudelijke pijlers: warmtetransitie, klimaatadaptatie, energietransitie en circulaire economie. Het KAPE is het verbindende document en geeft kaders en doelstellingen mee, die doorwerken in de andere beleidsdocumenten. Naast het KAPE, is in 2025 gewerkt aan onderstaande beleidsstukken:

- Warmteprogramma
- Klimaatadaptatieplan
- Uitvoeringsstrategie Circulaire Economie (vastgesteld)
- Communicatie jaaragenda klimaat en duurzaamheid 2026 (vastgesteld)

Inzet van CDOKE middelen

Wij ontvangen rijksmiddelen voor het uitvoeren van klimaat- en duurzaamheidsmaatregelen. Wij hebben deze middelen ingezet voor personele capaciteit. Met deze capaciteit hebben wij de vier beleidspijlers goed neer kunnen zetten.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Circulaire economie

- In 2025 heeft de werkgroep MVOI (Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen) het MVOI-actieplan verder doorontwikkeld. In het najaar is het vernieuwde actieplan officieel vastgesteld. Vervolgens is de werkgroep gestart met de organisatie brede uitrol daarvan. Het doel van het MVOI-actieplan is om naast prijs en kwaliteit, structureel ook de maatschappelijke impact van onze inkoop en aanbestedingen mee te wegen.
- Om uitvoering te geven aan onze ambities rondom circulariteit, hebben wij gewerkt aan de Uitvoeringsstrategie Circulaire Economie. Hierin zijn de doelstellingen en speerpunten opgenomen waarmee wij invulling geven aan de landelijke ambities uit het Nationaal Programma Circulaire Economie (NPCE). Wij richten ons daarbij op drie speerpunten: circulair inkopen en aanbesteden, circulaire bouw en gebiedsontwikkeling en het stimuleren van lokale initiatieven. De uitvoeringsstrategie vormt de inhoudelijke basis voor onze verdere aanpak. In 2025 is deze basis al actief benut in gesprekken met collega's en externe partijen. De speerpunten zijn daarbij gebruikt als richtinggevend kader bij de voorbereiding en uitvoering van projecten in de openbare ruimte en woningbouw, waarmee de eerste stappen in de uitvoering zijn gezet.
- In 2025 hebben wij actief deelgenomen aan diverse provinciale en landelijke bijeenkomsten. Zo zijn wij aangesloten bij de *Opdrachtgeversaanpak* van Vereniging Circulair Friesland en nemen wij deel aan zowel de bestuurlijke als de ambtelijke werkgroepen Circulaire Economie van de VNG. Daarmee hebben wij dit jaar actief ons netwerk opgezet.

Warmtetransitie

- Wij hebben de basis gelegd voor het Warmteprogramma. Dit programma beschrijft de weg naar aardgasvrij verwarmen in Weststellingwerf. Wij hebben onderzoek laten doen naar de haalbaarheid van warmtenetten in Wolvega en Noordwolde en wij hebben een technische analyse laten doen naar de warmteopties in onze gemeente. Hieruit blijkt dat het aanleggen van (grootschalig) collectieve warmtenetten in onze gemeente niet aantrekkelijk is. In het Warmteprogramma zetten wij daarom vooral in op individuele warmtepompen en kleinschalig collectief. Wij zijn gestart met het communicatie- en participatietraject over het warmteprogramma. Hierin nemen wij de belangrijkste stakeholders en de inwoners mee. Met deze stappen hebben wij een goede basis gelegd voor het opstellen van een Warmteprogramma.
- Wij hebben de doelgroep voor de subsidieregeling 'Lokale Aanpak Isolatie' verbreed. De hoogte van de WOZ-waarde, als voorwaarde, is verhoogd waardoor er meer woningeigenaren gebruik van kunnen maken. Voorafgaand aan het stookseizoen hebben wij onze communicatie over de regeling geïntensiveerd, mede door de Slimme Isolatiegids die door de hele gemeente is verzonden. In totaal hebben 437 woningeigenaren in 2025 een subsidieaanvraag gedaan. Daarmee hebben wij 67% meer aanvragen ontvangen ten opzichte van diezelfde periode een jaar eerder.
- Het OWO-Energiebureau is verder doorontwikkeld en versterkt met één extra energieverkenner en de aanstelling van een coördinator. Het Energiebureau ondersteunt inwoners bij het verduurzamen van hun woning en het benutten van beschikbare subsidies en regelingen. Met deze doorontwikkeling is een volgende stap gezet in de professionalisering en borging van de aanpak.
- De witgoedwissel is afgerond. Inwoners konden verouderde witgoed apparaten inwisselen voor duurzamere varianten. Eerder werden in dezelfde actie in 2024 al 342 apparaten ingewisseld. In 2025 kwamen daar nog een 167 apparaten bij op.

- Wij zijn gestart met een pilot voor het oprichten van een FIX-team gestart. Het FIX-team helpt inwoners met het nemen van kleine energiebesparende maatregelen in huis. Het FIX-team bestaat uit een hoofdfixer en één leerling-fixer. Waarbij de leerling-fixer een werk-leertraject volgt. Hiermee krijgen inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt werkervaring onder begeleiding, terwijl zij bijdragen aan lagere energielasten in de gemeente. In november en december zijn er veertien adressen bezocht.

Dorp en wijkuitvoeringsplannen

- In Oldeholtpade hebben wij verder gekeken welke ambities Oldeholtpade heeft en hoe wij deze samen kunnen vormgeven. Onder begeleiding van het Fries Energiehuis werken ze nu hun idee voor een eigen zonnepark uit zodat het dorp in de toekomst energieneutraal kan zijn. In Ter Idzard is een duurzaamheidswerkgroep opgestaan. Samen met hen is verkend waar zij naar toe willen. In 2026 voeren wij samen met het dorp een sociaal en technisch onderzoek uit, om te onderzoeken waar het dorp staat en een visie te formuleren.
- Wij hebben alle benodigde onderzoeken voor het Soorten Management Plan uitgevoerd en het plan is uitgeschreven. Tegelijkertijd zijn er met de provincie goede afspraken gemaakt. Begin 2026 wordt het plan opgeleverd en kan worden gestart met de implementatie.

Energietransitie

- De Friese Energievisie (2024) vormt een belangrijke basis voor regionale keuzes rond duurzame opwek, energiebesparing en een goed ingepaste energie infrastructuur. De Friese Energietafel (FET) werkte in 2025 aan het versnellen van de energietransitie en het aanpakken van netcongestie binnen Fryslân, ter ondersteuning van gemeentelijke opgaven.
- Het Kaderstellend Adaptief Programmaplan Energietransitie (KAPE) is ontwikkeld door het kernteam Klimaat & Duurzaamheid in samenwerking met Berenschot. Het KAPE is het beleidsdocument van de gemeente voor de energietransitie tot 2050. Het document is adaptief en kan aangepast, of aangevuld worden indien bovenlokale regelgeving verandert of nieuwe technologieën beschikbaar zijn.
- Eind 2025 is een idee ontwikkeld voor de aanleg van een groengas supercluster. Waarbij meerdere kleine clusters in het westen van de gemeente gebundeld worden tot een groot cluster. In diezelfde periode zijn stakeholders aangehaakt, waaronder de provincie, Alliander en de betrokken agrariërs. Het plan zit nu in de voorfase en wordt in 2026 verder ontwikkeld.
- Energie-infrastructuur
Voor de uitbreidingen van het stroomnet hanteert Liander een case bij case aanpak. Dit betekent dat middenspanningsruimtes (trafo huisjes) worden geplaatst in buurten met capaciteitsknelpunten. Als dit onvoldoende is om de knelpunten op te lossen, wordt overgegaan op een buurtaanpak.
- In 2025 behielden wij ons CO₂- prestatieladder certificaat. In de CO₂ prestatieladder 2025 keken wij naar de verbruiken van de gemeentelijke organisatie van 2024. Waar het eerste audit jaar de data onzeker en incompleet was, lijkt dat in 2024 wel volledig. Hierdoor zijn nieuwe inzichten ontstaan die wij vertalen naar onze doelen voor de komende jaren.
- Wij hebben de voorverkenning van het landelijke programma Opwek van Energie op Rijksvastgoed (OER) afgerond. Samen met andere Friese gemeenten, Rijkswaterstaat en de RES-regio Fryslân hebben wij onderzoek gedaan naar het benutten van rijksgronden langs snelwegen voor de opwek van zonne-energie. Hieruit blijkt dat er mogelijk in Weststellingwerf een totaal van 2.1 hectare hiervoor beschikbaar is. Wij verkennen de (alternatieve) aansluitmogelijkheden.

Klimaatadaptatie

Wij hebben verdere uitvoering gegeven aan de klimaatmaatregelen die genoemd zijn in het Gemeentelijk Rioleringsplan 2021-2025.

In 2025 is gestart met het opstellen van Water & Klimaatadaptatieplan.

Daarnaast is in 2025 besloten om in te zetten op het waterbewustzijn door in 2026 te starten met een regentonactie en om deel te nemen aan het NK-Tegelwippen 2026.

Aan de slag met gezondheidsbeleid

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

In 2025 is er blijvend ingezet op de drie vastgestelde ambities binnen het lokaal Gezondheidsbeleid 2022 – 2025. Door actief uitvoering te geven aan het vastgestelde beleid zetten wij in op het verkleinen van de sociaaleconomische gezondheidsverschillen, het verbeteren van een gezonde leefomgeving en het bieden van gezondheidsbevorende en beschermende programma's. Dit gebeurt vanuit verschillende preventieprogramma's die zich inzetten op een gezonde leefstijl, gezonde leefomgeving en een gezonde geest. Vanuit het gezondheidsbeleid wordt er actief samengewerkt met andere beleidsterreinen. De ketenaanpakken die vanuit het Gezond en Actief Leven Akkoord zijn ontstaan zijn in 2025 verder vormgegeven.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Een gezonde leefstijl

De huidige uitvoeringsplannen van de programma's gezonde jeugd gezonde toekomst (JOGG) en NIX18 zijn geëvalueerd. De aandachtspunten nemen wij mee in de ontwikkeling van het nieuwe lokale gezondheidsbeleid.

Vanuit de ketenaanpak Kansrijke Start is ingezet op het verder vormgeven van de lokale samenwerking. De verloskundige praktijk houdt een langer kennismakingsgesprek om op tijd te zien of er problemen of extra zorgen zijn tijdens de zwangerschap. In 2025 is er gestart met het ouder kind café.

Vanuit de ketenaanpak Kind naar Gezonder Gewicht is er vanuit de regionale samenwerking gestart met de centrale zorgverlener.

Om overgewicht onder volwassenen terug te dringen zijn er gezondheidschecks gedaan door de leefstijl apotheek.

Om beter aan te sluiten bij de behoefte van opvoeders maken wij gebruik van een maatwerkpakket door de GGD. Het maatwerkpakket helpt opvoeders bij vragen over opvoeden en hoort bij de preventieve ondersteuning vanuit de gemeente.

Voor aanstaande ouders is de gemeente in samenwerking met de verloskundige praktijk Juf Ooievaar, kraamzorg ISIS en GGD Fryslân gestart met het aanbieden van een kosteloze zwangerschapscursus.

Een gezonde leefomgeving

Om spelen, bewegen en elkaar ontmoeten te stimuleren, hebben wij samen met Buitenkans twee nieuwe speelplekken gemaakt in Steggerda. Kinderen, ouders en Dorpsbelang dachten actief mee.

Om gezond drinken te stimuleren, is er in De Hoeve bij de Kontermansbrug een watertappunt geplaatst.

Wij hebben ons ook beziggehouden met het beschermen van de gezondheid. Zo is er onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om nieuwe lelieteelt te beperken, en is hierover advies gegeven (zie ook programma 8).

Verder hebben wij onderzocht aan welke gezondheidsdoelen voor luchtkwaliteit de gemeente voldoet en waar verbetering mogelijk is. Hier wordt later verder aan gewerkt.

Ook is er aandacht besteed aan een gezond binnenmilieu en aan het opnemen van gezondheid in verschillende beleidsplannen.

De Gezonde Leefomgeving-methode is dit jaar nog niet gebruikt. Deze methode kunnen wij inzetten bij het maken van nieuw gezondheidsbeleid, samen met inwoners. Zo kunnen wij goed horen wat zij belangrijk vinden in hun leefomgeving.

Mentale gezondheid

De acties om de mentale gezondheid te verbeteren zijn uitgevoerd binnen programma 6. Deze horen bij het versterken van de sociale basis, het preventieve jeugdbeleid en het armoedebeleid.

Tijdens het maken van de begroting voor 2025 werd rekening gehouden met de komst van de nieuwe Wet integrale suïcidepreventie. De invoering van deze wet is ondertussen uitgesteld tot 1 januari 2026.

De programma's JOGG en NIX18 zijn vanuit programma 7 ondersteunend geweest voor het bevorderen van de mentale gezondheid onder jongeren.

Toelichting - Wat mag het kosten

De toelichting op deze cijfers staat bij het onderdeel jaarrekening, overzicht van baten en lasten, programma 7.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2025	Begroting 2025	Primitieve begroting 2025	Verschil begroot - werkelijk
Lasten	-12.063	-13.560	-10.467	1.497
Baten	8.440	9.669	7.053	-1.229
Saldo van lasten en baten	-3.623	-3.891	-3.413	268
Onttrekkingen	594	553	0	40
Stortingen	-30	-29	-25	-1
Saldo mutatie reserves	564	524	-25	40
Resultaat	-3.059	-3.367	-3.438	308

Programma 8 | Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing

Portefeuillehouder(s)	Zonderland, Hartog en Hoen
Organisatie	Beleid

Taakvelden

- Ruimtelijke ordening
- Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)
- Wonen en bouwen
- Beheer overige gebouwen en gronden

Beleidsnota's

2004 Welstandsnota Weststellingwerf

2011 Handleiding schaalvergroting agrarische sector

2012 Facetbestemmingsplan Kernen Weststellingwerf

2013 Beheersverordening agrarische percelen bestemmingsplan buitengebied

2014 Bestemmingsplan Buitengebied

[2014 Nadere regels Algemene Plaatselijke Verordening \(APV\) voor terrassen en uitstallingen \(2014\)](#)

2016 Bestemmingsplan Buitengebied (versie VA03) aangepast naar aanleiding van uitspraak Raad van State

[2017 Uitvoeringsregels evenementen gemeente Weststellingwerf 2017](#)

2017 Bestemmingsplan Buitengebied intensieve veehouderijen

2017 Notitie strategisch omgaan met gemeentelijk vastgoed

2019 Omgevingsvisie Weststellingwerf

[2022 Facetbestemmingsplan Geitenhouderijen](#)

[2022 Facetbestemmingsplan kleine windturbines Weststellingwerf](#)

[2022 Beleidsnotitie kleinschalige recreatie](#)

[2023 Woonzorgvisie 2024-2028](#)

[2023 Woonvisie 2024-2028](#)

[2025 Algemeen plaatselijke verordening Weststellingwerf 2025](#)

[2025 Beleidsregels Ruimte - voor- ruimte](#)

[2025 Nota grondbeleid](#)

2025 Regionale woonzorgvisie

Actuele ontwikkelingen en gerealiseerd beleid

Betaalbaar bouwen

Lindewijk deelgebied 2

In 2025 is gestart met een ruimtelijke procedure gericht op het toevoegen van extra woningen in deelgebied 2 van de Lindewijk. De hiervoor benodigde aanvraag omgevingsvergunning (BOPA) is medio juni ingediend, gevolgd door een inloopmiddag begin juli 2025. In januari 2026 neemt de raad een besluit over de ontwerp omgevingsvergunning. Naast het bestaande aanbod van vrije kavels is de procedure erop gericht om meer sociale huur- en betaalbare koop- en huurwoningen toe te voegen aan het woningbouwprogramma van de Lindewijk. Dit is mede mogelijk gemaakt door een subsidie vanuit de woningbouw impulsregeling (WBI) van het Rijk.

Herontwikkeling Pieterslaan Wolvega

In 2025 is het bestemmingsplan Pieterslaan 85a Wolvega vastgesteld. In samenwerking met de woningstichting worden op deze locatie 18 sociale huurwoningen gerealiseerd.

Ontwikkeling huurwoningen Heerenveenseweg

Aan de Heerenveenseweg zijn in 2025 gronden verkocht ten behoeve van de ontwikkeling en realisatie van 13 sociale huurwoningen. De bouw van de woningen is gestart en worden opgeleverd in 2026.

Woningbouw in de dorpen

In 2025 is verder gebouwd op de ingezette aanpak om woningbouw in de dorpen te stimuleren en te ondersteunen. Dorpen kunnen met behulp van de woningbouwtoolkit zelf werken aan het ontwikkelen van woningbouwplannen. Deze toolkit biedt praktische handvatten om van een eerste idee te komen tot een concreet initiatief.

De inzet van de woningbouwcoördinator, in combinatie met de toolkit, wordt ondersteund door inzet van de flexpoolmiddelen. Door het beschikbaar stellen van subsidie uit het Dorpenfonds kunnen dorpen een projectplan opstellen en een externe partij inhuren die het dorp begeleidt in het proces richting een uitvoerbaar woningbouwinitiatief.

De dorpen De Blesse, Nijeholtpade en Oldeholtpade zijn in 2024 gestart met het uitwerken van een woningbouwplan. In 2025 is hier een vervolg aan gegeven, waarbij de plannen verder zijn uitgewerkt en verdiept.

Met deze aanpak ondersteunen wij dorpen actief bij het realiseren van passende woningbouw, aansluitend bij de lokale behoefte en met oog voor draagvlak in het dorp.

Regulering lelieteelt en sierteelt

In juni van 2025 is, naar aanleiding van een toezegging, een voorstel aan de raad gedaan voor regulering van lelieteelt. Bij de behandeling van dit voorstel is een amendement aangenomen ten aanzien van deze regulering. Die gaat, onder andere, over het instellen van een sierteeltvrije zone rondom gevoelige functies en vergunningplicht. Het raadsbesluit is vertaald in een voorbereidingsbesluit, dat in december is vastgesteld. Dit betekent dat de zogenaamde 'voorbeschermingsregels' van toepassing zijn terwijl er intussen gewerkt wordt aan het wijzigen van het omgevingsplan (zie ook gezonde leefomgeving, programma 7).

Spreidingswet

Sinds 1 februari 2024 is de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (Spreidingswet) van kracht. Met deze wet hebben gemeenten een wettelijke taak om asielopvang te realiseren. De verdeling van asielplekken wordt afgestemd in de Provinciale Regietafel (PRT) onder leiding van de Commissaris van de Koning. In 2025 heeft Weststellingwerf voldaan aan het verdeelbesluit van de Minister. Het doel van de Spreidingswet is om te komen tot een stabiel en gespreid opvanglandschap.

Het plan was om in 2025 mee te doen aan de noodnachttopvang voor vluchtelingen uit Ter Apel. In mei 2025 heeft het COA besloten geen gebruik meer te maken van deze vorm van opvang.

Huisvesting statushouders

In 2025 heeft Weststellingwerf de wettelijke taakstelling voor het huisvesten van statushouders behaald en is ingelopen op de achterstand op de taakstelling. Daarnaast zijn er voorbereidingen getroffen voor de deelname aan een regionale doorstroomlocatie in Beetsterzwaag.

Betaalbaar wonen

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Goed en betaalbaar wonen in Weststellingwerf. Daar zetten wij ons voor in.

Dat kunnen wij niet alleen. Om uitvoering te geven aan onze woonvisie en woonzorgvisie werken wij samen met onze inwoners en onze stakeholders zoals Vereniging Kleine Dorpen (VKD), Plaatselijke Belangen, corporaties, zorg- en welzijnspartijen en de huurdersvertegenwoordiging.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Woonvisie en woonzorgvisie

In 2025 zijn wij verder gegaan met de uitvoering van de beide visiedocumenten. Zo ondersteunen wij de dorpen actief bij nieuwbouwinitiatieven, onder andere door inzet van onze woningbouwcoördinator. En natuurlijk de toolkit en de subsidie uit het dorpenfonds. Dorpen zijn hierdoor beter in staat om zelf plannen te ontwikkelen die aansluiten bij de lokale woningbehoefte en het dorps karakter.

In 2025 hebben wij gewerkt aan het ontwikkelen van een eigen Impulsregeling Kleinschalige Woningbouw kleine dorpen. Met deze regeling beschikt de gemeente over een aanvullend instrument om woningbouwinitiatieven financieel te ondersteunen en te versnellen, passend binnen de speerpunten van de woonvisie.

- De speerpunten uit de woonvisie en woonzorgvisie zijn in 2025 richtinggevend gebleven: inzet op kwalitatief goede nieuwbouw, waarbij kwaliteit boven kwantiteit gaat;
- het toevoegen van 600 woningen tot 2030;
- werken aan een toekomstbestendige woningvoorraad, zowel in nieuwbouw als in de bestaande voorraad;
- ruimte bieden aan initiatieven van dorpen en inwoners voor passende huisvesting voor mensen met een (toenemende) zorgbehoefte;
- aandacht voor een betekenisvol leven, met samenhang tussen wonen, welzijn en zorg;
- behoud en versterking van de leefbaarheid in de woonomgeving.

Regionale woondeal

Sinds 2023 werkt de gemeente vanuit de regionale woondeal, die is gesloten met het Rijk en de provincie. Met deze woondeal is afgesproken om meer en sneller nieuwe woningen te realiseren. De oorspronkelijke opgave voor Weststellingwerf betrof de bouw van 500 nieuwe woningen tot 2030, waarvan 30 procent sociale huur, 40 procent betaalbaar en 30 procent vrij.

In 2025 is de regionale woondeal herijkt. Aanleiding hiervoor is een aanvullende opgave vanuit het Rijk. In regionaal verband, Ooststellingwerf, Opsterland, Heerenveen en Smallingerland, is gekeken naar de gezamenlijke woningbouwopgave en de mogelijkheden om extra nieuwbouw te realiseren.

Voor Weststellingwerf leidt deze herijking tot een verhoging van de opgave met circa 100 woningen. Daarmee komt de totale nieuwbouwopgave tot 2030 uit op 600 woningen. Deze extra behoefte was al opgenomen in de woonvisie, maar met de herijking van de woondeal is afgesproken dat deze woningen uiterlijk in 2030 gerealiseerd moeten zijn.

Naast de herijking van de aantallen is in 2025 ook het gesprek met de provincie gestart over een afsprakenkader ouderenhuisvesting. Doel hiervan is om gezamenlijk richting te geven aan de ontwikkeling van passende woonvormen voor ouderen, rekening houdend met vergrijzing, doorstroming en de samenhang tussen wonen en zorg.

Met de herijkte woondeal en het overleg over ouderenhuisvesting is in 2025 een stevige basis gelegd om de woningbouwopgave versneld en toekomstgericht uit te voeren.

Regionale woonzorgvisie

In het voorjaar van 2025 is ook de regionale woonzorgvisie door de raad vastgesteld. De visie richt zich op het toekomstbestendig maken van de woonzorginfrastructuur in Zuid Oost Friesland voor kwetsbare groepen, senioren en mensen met een (toenemende) zorgbehoefte. Dit is noodzakelijk gezien de demografische ontwikkelingen, vergrijzing en de wens van onze inwoners om zo lang mogelijk veilig en zelfstandig in hun eigen huis en omgeving te kunnen wonen.

Wij hebben de visie ontwikkeld in samenwerking met onze regionale partners: zorgaanbieders, woningcorporaties, collega- gemeenten, cliëntenorganisaties en zorgkantoren. Door deze brede samenwerking ontstaat een gedragen en uitvoerbare aanpak die rekening houdt met lokale verschillen binnen de gemeenten in onze regio. In 2026 gaan wij aan de slag met de uitvoeringsagenda van deze visie om zowel regionaal als lokaal de visie tot leven te brengen.

Meerjaren prestatieafspraken

In 2025 zijn de meerjarenafspraken met woningcorporaties en huurders verder geconcretiseerd door deze uit te werken in een jaarschijf. Met deze aanpak worden de gezamenlijke ambities uit de meerjarenafspraken vertaald naar concrete, uitvoerbare afspraken per jaar. Dit zorgt voor meer focus, duidelijkheid en bestuurbare stappen in de uitvoering.

De jaarschijf 2026 is in 2025 volledig uitgewerkt. Hierbij is bewust gekozen voor een integrale aanpak binnen de gemeente. Meerdere beleidsterreinen, waaronder wonen, sociaal domein, duurzaamheid en ruimtelijke ontwikkeling, zijn betrokken bij het opstellen van de jaarschijf. Hierdoor sluiten de afspraken beter aan bij elkaar en ontstaat meer samenhang tussen beleid en uitvoering.

Deze werkwijze draagt bij aan een intensievere en stevigere samenwerking met woningcorporaties en huurdersorganisatie. Door jaarlijks samen prioriteiten te stellen en concrete afspraken te maken, ontstaat meer wederzijds begrip, betere afstemming en ruimte om tijdig bij te sturen waar nodig.

Met het werken in jaarschijven is in 2025 een belangrijke stap gezet naar een meer gezamenlijke en programmatische aanpak van wonen, waarbij samenwerking en integraliteit centraal staan.

Wet versterking regie op de volkshuisvesting en het volkshuisvestingsprogramma

In 2025 is de Wet versterking regie op de volkshuisvesting nog niet in werking getreden. Hierdoor is de gemeente in dit jaar nog niet gestart met het opstellen van het verplichte volkshuisvestingsprogramma. Wel zijn in 2025 de noodzakelijke voorbereidingen getroffen om in 2026 voortvarend van start te kunnen gaan met dit programma. De wet schrijft voor dat twee derde van de nieuwbouw betaalbaar moet zijn. Om deze ambitie te realiseren en te kunnen monitoren, is een volkshuisvestingsprogramma nodig waarin wordt vastgelegd wat waar en voor wie gebouwd mag worden.

Met deze voorbereidingen is een basis gelegd om in 2026 te starten met het opstellen van het volkshuisvestingsprogramma. Het doel blijft om te komen tot meer tempo, meer regie en meer betaalbare woningen, passend bij de lokale en regionale volkshuisvestelijke opgave.

Urgentieverordening

De verplichte urgentie verordening maakt deel uit van de wet versterking regie volkshuisvesting. Het invoeren van deze wet heeft vertraging opgelopen, de urgentieverordening is daarom nog niet van kracht. Achter de schermen hebben wij in de provincie Fryslan alles klaarstaan. De proces- en werkafspraken zijn gemaakt en er is een kwartiermaker aangetrokken om het meldpunt verder vorm te geven.

Wet goed verhuurderschap

In 2025 is uitvoering gegeven aan de Wet goed verhuurderschap en de Wet betaalbare huur. Met deze wetten beschikt de gemeente over aanvullende instrumenten om ongewenste verhuurpraktijken tegen te gaan en huurders beter te beschermen. De inzet richt zich onder meer op het bevorderen van goed verhuurderschap, het tegengaan van misstanden en het vergroten van de betaalbaarheid van huurwoningen.

In de praktijk blijkt dat het aantal meldingen en handavingsverzoeken in 2025 beperkt is. Er is geen sprake van een grote toename aan casuïstiek.

Wet betaalbare huur

Voor een toelichting op deze maatregel verwijzen wij naar de toelichting bij Wet goed verhuurderschap.

Verduurzamen gemeentelijk vastgoed Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Bij het beheren van ons gemeentelijk vastgoed maken wij duurzame keuzes.

In 2024 is gestart met het actualiseren van alle Meerjaren Onderhoudsplannen (MJOP's) voor de gebouwen binnen de maatschappelijke vastgoedportefeuille. In 2025 zijn de laatste MJOP's opgeleverd. Vanaf 2026 worden deze MJOP's gebruikt en vormen zij tevens het fundament voor het opstellen van Duurzame Meerjaren Onderhoudsplannen (DMJOP's).

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Het opstellen van duurzame meerjaren onderhoudsplannen

Voor de verduurzaming van het maatschappelijk vastgoed is gebruikgemaakt van de subsidie uit het Ontzorgingsprogramma Verduurzaming Maatschappelijk Vastgoed (KlimOp) van de provincie Fryslân. Deze regeling biedt de mogelijkheid om de geactualiseerde MJOP's om te zetten naar DMJOP's.

De partij die de aanbesteding heeft gewonnen, heeft te maken gehad met vertraging binnen hun organisatie. Hierdoor is de uitvoering vertraagd. Verwacht wordt dat de DMJOP's in 2026 worden opgeleverd.

Deze stappen dragen bij aan een duurzame en kostenefficiënte aanpak van het gemeentelijk vastgoedbeheer.

Werken met de omgevingswet

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

De Omgevingswet is op 1 januari 2024 in werking getreden. Wij hebben ons daar, van tevoren, op voorbereid en zijn druk bezig met de verdere invoering. Een deel van de inspanningen die nodig zijn voor de invoering van de verschillende onderdelen, doen wij gezamenlijk in OWO-verband. Denk daarbij aan het omgevingsplan. Het opstellen van de omgevingsvisie wordt door de gemeenten afzonderlijk gedaan. Deze zogenaamde 'omgevingswetdocumenten' hangen nauw met elkaar samen en vormen dé instrumenten van de raad om te sturen op wat er in de fysieke leefomgeving wel en niet gebeurt. Aan beide is gewerkt in 2025.

Binnen de Omgevingswet is er veel aandacht voor de kwaliteit van de leefomgeving. In 2025 is gestart met het proces om te komen tot een nota Omgevingskwaliteit (opvolger van de welstandsnota).

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Functioneren binnen de Omgevingswet

Omgevingsvisie

In 2025 is uitvoering gegeven aan het procesvoorstel (vastgesteld door de raad eind 2024) om te komen tot een evaluatie en actualisatie van de huidige Omgevingsvisie. Conform dat voorstel is daarbij input gevraagd van experts, belangenorganisaties en dorpsbelangen. De resultaten van de evaluatie zijn besproken met de gemeenteraad op 24 november 2025.

Omgevingsplan

In 2025 zijn wij, in OWO-verband, begonnen met het opstellen van het gebiedsdekkende omgevingsplan. De transitie naar dit plan zal waarschijnlijk tot 2032 in beslag nemen. In 2025 hebben wij gewerkt aan de uitgangspuntennotitie om te komen tot het omgevingsplan. Daarnaast heeft er een inventarisatie plaatsgevonden van beleidsregels en verordeningen.

Ruimtelijke kwaliteit onder de Omgevingswet

De nieuwe sneltoetscriteria (voor het toetsen van welstand) zijn onderdeel geworden van de huidige welstandsnota's. In 2025 zouden wij beginnen met het vernieuwen van de welstandsnota (nota Omgevingskwaliteit onder de Omgevingswet), vanuit de OWO-samenwerking. Dit heeft een langere opstartfase nodig gehad dan verwacht. De aanbesteding voor de aanpassing van de nota is in 2025 opgestart.

Provinciaal wordt er door de adviesorganisatie op het gebied van omgevingskwaliteit Hûs en Hiem en gemeenten gewerkt aan een flexibeler en klantgerichter aanpak om de omgevingskwaliteit te borgen. Er is, vanuit de VFG/Friese Aanpak onderzocht, hoe dit vorm kan krijgen.

Toelichting wat mag het kosten

De toelichting op deze cijfers staat bij het onderdeel jaarrekening, overzicht van baten en lasten, programma 8.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2025	Begroting 2025	Primitieve begroting 2025	Verschil begroot - werkelijk
Lasten	-5.574	-4.855	-2.981	-719
Baten	4.164	1.551	726	2.614
Saldo van lasten en baten	-1.409	-3.304	-2.255	1.895
Onttrekkingen	143	647	58	-504
Stortingen	0	0	0	0
Saldo mutatie reserves	143	647	58	-504
Resultaat	-1.266	-2.657	-2.196	1.391

Overzicht | Algemene dekkingsmiddelen

Portefeuillehouder(s)	Hoer
Organisatie	Advies & Ondersteuning

Taakvelden

- OZB woningen
- OZB niet-woningen
- Belastingen overig
- Economische promotie
- Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds
- Treasury

Actuele ontwikkelingen en gerealiseerd beleid

Algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten die een gemeente vrij kan besteden. Dit in tegenstelling tot de specifieke dekkingsmiddelen zoals de opbrengst afvalstoffenheffing en de rioolheffing. De specifieke dekkingsmiddelen staan opgenomen in de betreffende programma's onder de baten.

Woonlasten

Jaarlijks voert het Coelo een benchmark woonlasten uit. Voor de uitkomsten van de benchmark 2025 verwijzen wij u naar de paragraaf lokale heffingen.

Gemeentefonds

Wij ontvangen ook afgelopen jaar geld van het Rijk uit het gemeentefonds. In 2025 was dat € 72 miljoen (€ 72,3 voor het jaar 2025 en een terugvordering van € 0,3 van voorgaande jaren). Hiervan hebben wij een groot deel van onze uitgaven betaald.

Jaarlijks ontvangen we, volgens een vastgesteld verdeelsysteem, een uitkering uit het gemeentefonds. In het verdeelsysteem wordt rekening gehouden met de onderlinge verschillen in de kosten waar een gemeente voor staat en de draagkracht van gemeenten (de belastingcapaciteit). Dit jaar hebben wij op drie momenten informatie over de gemeentefondsuitkering ontvangen. Wij informeerden de raad via diverse afzonderlijke memo's over uitkering van het gemeentefonds.

Specifieke uitkeringen

Naast de algemene uitkering bestaan er specifieke uitkeringen (SPUK). Deze uitkeringen mogen wij niet vrij besteden. Ze zijn voor een specifiek doel. Omdat deze uitkeringen voor een specifiek doel zijn, verantwoorden wij ze bij het desbetreffende programma. Ook verantwoorden wij ze in de SiSa-verantwoording verderop in deze jaarrekening. Het voormalige kabinet had het voornemen om het aantal SPUK's drastisch te verminderen. Aan dit voornemen heeft men in 2025 nog geen invulling kunnen geven. Wij hadden in 2025 nog 27 SPUK's (3 meer dan in 2024). De totale omvang van de specifieke uitkeringen bedraagt € 17,3 miljoen ten gunste van 2025.

Doelstellingen

Balans tussen gemeentelijke inkomsten en uitgaven

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

In 2025 waren onze inkomsten en uitgaven in balans. Daarmee hebben wij ook voldaan aan de voorwaarden van onze toezichthouder voor een structureel sluitende begroting. Daarmee is het genoemde resultaat behaald.

Maatregelen

Sturen via de reguliere P&C cyclus

De P&C cyclus bestond in 2025 uit een begroting, een voorjaarnota gecombineerd met een kadernota met een meerjarenperspectief, een najaarsnota en nu de jaarrekening. Wij hebben via de P&C cyclus sturing gegeven aan de doelen. Het vasthouden aan een goede balans in gemeentelijke inkomsten en uitgaven vormde daarin een continu kader.

Toelichting

De toelichting op deze cijfers staat bij het onderdeel jaarrekening, overzicht van baten en lasten, algemene dekkingsmiddelen.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2025	Begroting 2025	Primitieve begroting 2025	Verschil begroot - werkelijk
Lasten	-708	-462	-697	-245
Baten	78.285	77.177	73.512	1.109
Saldo van lasten en baten	77.578	76.715	72.815	863
Onttrekkingen	4.626	4.626	0	0
Stortingen	-2.732	-2.732	0	0
Saldo mutatie reserves	1.894	1.894	0	0
Resultaat	79.472	78.609	72.815	863

Overhead, Vennootschapsbelasting en Overige baten en lasten

Overhead kosten

De definitie van overhead uit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) luidt: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Alle bedrijfskosten die direct verbonden zijn aan activiteiten die gericht zijn op de externe klant vallen hier dus niet onder maar zijn in de betreffende taakvelden opgenomen.

De bedrijfskosten die dus gerekend worden tot de overhead zijn:

- Personele kosten (alleen leidinggevenden en interne teams)
- Huisvesting
- OWO (incl. ICT)
- Communicatie
- Overige bedrijfsvoeringskosten.

De toelichting op de cijfers staat in het onderdeel jaarrekening, toelichting op de cijfers per programma

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2025	Begroting 2025	Primitieve begroting 2025	Verschil begroot - werkelijk
Lasten	-24.127	-23.279	-20.527	-848
Baten	9.917	9.472	9.114	445
Saldo van lasten en baten	-14.210	-13.807	-11.414	-403
Onttrekkingen	0	0	0	0
Resultaat	-14.210	-13.807	-11.414	-403

Vennootschapsbelasting

Per 1 januari 2016 is er de Wet belastingplicht overheidsondernemingen. Dit houdt in dat gemeenten Vennootschapsbelasting (Vpb) moeten betalen op het moment dat ze activiteiten uitvoeren waarvoor ze aangemerkt worden als ondernemer. Zie ook het onderdeel toelichting op de baten en lasten, onderdeel Vennootschapsbelasting.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2025	Begroting 2025	Primitieve begroting 2025	Verschil begroot - werkelijk
Lasten	0	0	0	0
Resultaat	0	0	0	0

Onvoorzien uitgaven

Het taakveld 'Overige baten en lasten' is hier verantwoord. De post onvoorzien uitgaven maakt deel uit van dit taakveld.

De toelichting op deze cijfers staat bij het onderdeel jaarrekening, overzicht van baten en lasten, overige baten en lasten.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2025	Begroting 2025	Primitieve begroting 2025	Verschil begroot - werkelijk
Lasten	0	-30	-1.370	30
Resultaat	0	-30	-1.370	30

Jaarverslag - Paragrafen

Paragraaf Lokale heffingen

Portefeuillehouder	Hoer
Organisatie	Advies & Ondersteuning

Inleiding

De lokale heffingen worden onderverdeeld in belastingen en rechten.

Belastingen

De opbrengsten van belastingen vallen onder de algemene middelen en kunnen vrij besteed worden. In onze gemeente geldt dit voor de onroerendezaakbelastingen (OZB), forensenbelasting, (water-)toeristenbelasting en reclamebelasting.

Rechten

Dit zijn vergoedingen voor concrete prestaties, die door de gemeente worden geleverd. Deze opbrengsten zijn niet vrij besteedbaar. In onze gemeente geldt dit voor de afvalstoffenheffing, rioolheffing en de leges burgerzaken. Bij de afvalstoffen- en rioolheffing is het uitgangspunt dat de tarieven kostendekkend zijn.

De tarieven zijn opgenomen in verordeningen, die de gemeenteraad vaststelt. De tarieven in 2025 zijn vastgesteld in de raadsvergadering van 2 december 2024. Voor de heffing van de OZB en de forensenbelasting is jaarlijks een waardering van de onroerende zaken (WOZ waarden) nodig.

Tarievenbeleid 2025

Voor 2025 zijn de belangrijkste heffingen met 2,6% inflatiecorrectie verhoogd, met uitzondering van de riool- en afvalstoffenheffing. In 2025 is de afvalstoffenheffing verhoogd naar € 305 voor meerpersoonshuishoudens en € 203 voor eenpersoonshuishoudens. De stijging komt vooral door hogere verwerkingskosten bij Omrin. De rioolheffing is conform het Gemeentelijk RioleringsPlan 2021 - 2025 verhoogd. Het tarief voor huishoudelijk en bedrijfsafvalwater bedroeg € 145,06 en voor hemel- en grondwater € 55,03. Bij de afvalstoffenheffing en rioolheffing is het uitgangspunt 100% kostendekking gehanteerd.

Zowel voor eenpersoons- als meerpersoonshuishoudens is de totale woonlastendruk ten opzichte van 2024 gestegen. Zo ging de totale woonlast voor meerpersoonshuishoudens in onze gemeente van € 819 in 2024 naar € 843 in 2025. De gemeentelijke woonlasten in Weststellingwerf liggen echter nog wel ruim onder het landelijk gemiddelde van € 1.053 over 2025. Ook wanneer wij de woonlasten in onze gemeente vergelijken met de andere 17 gemeenten in onze provincie dan zien wij dat wij met een derde plek in de ranking laag scoren qua woonlasten.

Tabel opbrengst belangrijkste heffingen

Lokale heffingen	Rekening 2024	Rekening 2025	Actuele begroting	Primitieve begroting	Vershil begroot - werkelijk
Onroerendezaakbelastingen	5.153	5.335	5.226	5.226	109
Forensenbelasting	46	52	54	54	-2
Toeristenbelasting	184	204	170	170	34
Reclamebelasting	102	102	105	105	-2
Afvalstoffenheffing	3.105	3.159	3.152	3.208	7
Rioolheffing	2.313	2.428	2.467	2.467	-39
Marktgelden	17	17	21	21	-4
Leges burgerzaken	558	561	582	421	-21
Leges omgevingsvergunningen (WABO)	898	914	794	529	120
Begraafplaatsen	122	149	145	145	4
Eindtotaal	12.498	12.920	12.715	12.346	205

Totaalopbrengst van de belangrijkste heffingen

Onroerendezaakbelastingen OZB

Wet waardering onroerende zaken (WOZ)

Ieder jaar taxeert de gemeente alle onroerende zaken binnen de gemeente. De WOZ-waarden van woningen zijn in onze gemeente gemiddeld tussen de 1,9% en 2,8% gestegen in 2025 (bron AD.nl). De WOZ-waarde is niet alleen de grondslag voor de OZB en de forensenbelasting, het wordt ook gebruikt voor belastingen van het Rijk en het waterschap. De aanslagen in 2025 zijn gebaseerd op de waardepeildatum 1 januari 2024. Bij het opstellen van de begroting, bepalen wij met het op dat moment bekende bedrag van de WOZ-waarden, het OZB-tarief. Daarna zijn er nog tal van gebeurtenissen die van invloed zijn op de definitieve WOZ-waarden per peildatum, daardoor kan de opbrengst afwijken van de begroting.

Bezwaar en beroep

Over het belastingjaar 2025 zijn in totaal 220 bezwaarschriften ontvangen op basis van de Wet waardering onroerende zaken (wet WOZ). Dat is ongeveer 1,5% van het aantal opgelegde aanslagen onroerendezaakbelasting. De voornaamste redenen van bezwaar zijn de stijging van de waarde ten opzichte van de vorige peildatum. Daarnaast hanteren de no-cure-no-pay bureaus voor meerdere woningen dezelfde motivatie, namelijk gedateerde keuken en sanitair. Van het aantal ontvangen bezwaarschriften hebben wij afgerond 26,8% gegrond verklaard. Over het belastingjaar 2025 zijn tot nu toe 4 beroepszaken ingediend (peildatum: 20 februari 2026).

De opbrengst

De verwachte opbrengst OZB over 2025 was afgerond € 5,2 miljoen. De werkelijke opbrengst is afgerond € 5,3 miljoen.

Forensenbelasting

Voor deze belasting wordt, net als bij de OZB, als grondslag de WOZ-waarde gehanteerd. De werkelijke opbrengst van € 52.000 valt iets lager uit dan onze raming van € 54.000.

Toeristenbelasting

De heffingsmaatstaf van deze belasting is de vergoeding die is verschuldigd voor de overnachting. Voor 2025 is het tarief net als de afgelopen jaren 4% van de logiesomzet. In de begroting 2025 hadden wij een opbrengst geraamd van € 169.600. Over het belastingjaar 2025 hebben wij een meeropbrengst van € 34.000. De definitieve logiesomzet over 2025 is dus hoger dan wij in eerste instantie verwachtten. De definitieve afrekening volgt zoals gebruikelijk een jaar later (de afrekening van 2025 volgt in 2026).

Reclamebelasting

Reclamebelasting wordt geheven voor openbare aankondigingen, zichtbaar vanaf de openbare weg. Wij kennen deze belasting sinds 2016, waarvan de opbrengst ten goede komt aan het ondernemersfonds. Uit dit fonds worden activiteiten voor en door ondernemers en haar bezoekers in Wolvega betaald. De daadwerkelijke opbrengsten liggen in 2025 gelijk aan de uitgaven.

Afvalstoffenheffing

Het uitgangspunt is dat de kosten voor afvalinzameling en -verwerking volledig (100%) worden gedekt door de opbrengst van de afvalstoffenheffing. Bij de start van 2025 werd uitgegaan van een kostendekkendheid van 100%. Op basis van de actuele inzichten is bij de najaarsnota echter een negatief saldo van € 170.400 ontstaan. Dit tekort is gedekt vanuit de reserve afval. De werkelijke kostendekkendheid is uitgekomen op 92%, wat lager is dan de begrote 95%. Voor een nadere toelichting op de onderliggende cijfers wordt verwezen naar de financiële toelichting bij programma 7 van de jaarrekening. Om de lagere kostendekkendheid op te vangen is € 280.000 onttrokken aan de egaliseringsreserve afval. Deze reserve is bedoeld om financiële schommelingen op te vangen en zo te voorkomen dat tariefaanpassingen te abrupt moeten plaatsvinden.

x € 1.000

Kostendekkendheid taakveld afval	Rekening 2025	Begroting 2025*
Kosten taakveld	3.457	3.290
Inkomsten taakveld (exclusief heffingen)	-875	-822
Netto kosten taakveld	2.582	2.468
<u>Toe te rekenen kosten:</u>		
Straatvegen	9	21
Minimabeleid	81	88
Overhead	452	452
Compensabele btw	315	282
Toe te rekenen kosten	857	843
Totale kosten	3.439	3.311
Opbrengst heffingen	-3.159	-3.152
Dekkingspercentage	92%	95%

*Op basis van de geactualiseerde begroting

Rioolheffing

De kosten voor het beheren en onderhouden van het rioolstelsel worden door middel van de rioolheffing bij gebruikers in rekening gebracht. De gemeente heeft hierbij de wettelijke zorgplicht voor afvalwater, hemelwater en grondwater. Net als bij de afvalstoffenheffing is het uitgangspunt dat de rioolheffing 100% kostendekkend is. In 2025 bedraagt de werkelijke kostendekkendheid 95%, wat lager is dan de begrote 97%. Voor een inhoudelijke toelichting op de verschillen wordt verwezen naar de financiële toelichting bij programma 7 van de jaarrekening. Om het tekort op te vangen is € 130.000 onttrokken aan de egaliseringsreserve riolering. Deze reserve is bedoeld om financiële schommelingen op te vangen en zo te voorkomen dat tariefaanpassingen te abrupt moeten plaatsvinden.

x € 1.000

Kostendekkendheid taakveld riolering	Rekening 2025	Begroting 2025*
Kosten taakveld	1.959	1.957
Inkomsten taakveld (exclusief heffingen)	-2	0
Netto kosten taakveld	1.957	1.957
<u>Toe te rekenen kosten:</u>		
Overhead	349	349
Straatreiniging	9	21
Compensabele btw	244	227
Toe te rekenen kosten	602	597
Totale kosten	2.559	2.554
Opbrengst heffingen	-2.428	-2.467
Dekkingspercentage	95%	97%

*Op basis van de geactualiseerde begroting

Markt- en staangelden

Marktgeld wordt geheven voor het innemen van een standplaats voor het uitstellen, aanbieden of verkopen van goederen op locaties die zijn aangewezen voor het houden van de (wekelijkse) warenmarkt, de voorjaarsmarkt en de najaarsmarkt. Staangeld wordt geheven voor het innemen van een (vaste) standplaats op voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond.

Leges

Leges zijn vergoedingen die worden betaald voor een door de gemeente geleverde (meestal administratieve) dienst, waar mensen zelf om vragen. Zo worden bijvoorbeeld leges betaald voor het voltrekken van een huwelijk, de afgifte van een uittreksel uit een bepaald register, reisdocumenten, rijbewijzen of voor vergunningen zoals een omgevingsvergunning.

Kostendekkendheid leges

Binnen de leges zijn er een drietal titels. Titel 1 gaat over diverse burgerzaken (zoals rijbewijzen, reisdocumenten, gezondheidsverklaringen en documenten rondom naturalisatie). Titel 2 richt zich op de leges rondom omgevingsvergunningen. Titel 3 benoemt diensten die vallen onder de Europese dienstenrichtlijn (zoals de APV, drank & horeca wet en de winkeltijdenwet). In onze legesverordening 2025 staan de titels nader toegelicht.

x € 1.000

Algemene legesverordening totaal	Rekening 2025	Begroting 2025
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	1.585	1.562
Inkomsten taakvelden(en), excl. heffingen		
Netto kosten taakveld	1.585	1.562
Toe te rekenen kosten		
Overhead incl. (omslag)rente	817	816
BTW		
Totale kosten	2.402	2.378
Opbrengst heffingen	-1.486	-1.231
Dekkingspercentage	62%	52%

x € 1.000

Algemene legesverordening titel 1	Rekening 2025	Begroting 2025
Algemene dienstverlening		
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	885	876
Inkomsten taakvelden(en), excl. heffingen		
Netto kosten taakveld	885	876
Toe te rekenen kosten		
Overhead incl. (omslag)rente	516	515
BTW		
Totale kosten	1.401	1.390
Opbrengst heffingen	-545	-399
Dekkingspercentage	39%	29%

x € 1.000

Algemene legesverordening titel 2		
Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning	Rekening 2025	Begroting 2025
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	665	665
Inkomsten taakvelden(en), excl. heffingen		
Netto kosten taakveld	665	665
Toe te rekenen kosten		
Overhead incl. (omslag)rente	285	285
BTW		
Totale kosten	950	950
Opbrengst heffingen	-914	-795
Dekkingspercentage	96%	84%

x € 1.000

Algemene legesverordening titel 3		
Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn	Rekening 2025	Begroting 2025
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	35	22
Inkomsten taakvelden(en), excl. heffingen		
Netto kosten taakveld	35	22
Toe te rekenen kosten		
Overhead incl. (omslag)rente	16	16
BTW		
Totale kosten	51	38
Opbrengst heffingen	-27	-37
Dekkingspercentage	54%	99%

Begraafplaatsen

Graf- en begraafrechten

Er worden rechten geheven voor het gebruik van de begraafplaats en voor het verlenen van diensten door de gemeente in verband met de begraafplaats.

De gerealiseerde kostendekkendheid (26%) van het taakveld begraafplaatsen is iets hoger dan begroot (25%).

x € 1.000

Kostendekkendheid begraafplaatsen	Rekening 2025	Begroting 2025
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	348	355
Inkomsten taakvelden(en), excl. heffingen		
Netto kosten taakveld	348	355
Toe te rekenen kosten		
Overhead incl. (omslag)rente	218	218
BTW	11	11
Totale kosten	577	584
Opbrengst heffingen	-149	-145
Dekking	26%	25%

Kwijtschelding

Wij hanteren een kwijtscheldingsbeleid voor inwoners zonder vermogen, die een laag inkomen hebben. Kwijtschelding is mogelijk voor afvalstoffenheffing en onroerende zaakbelasting. De kwijtscheldingsregeling is gebaseerd op landelijke normen, welke met ingang van 2023 zijn verruimd en vastgesteld in de nieuwe “Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen Weststellingwerf 2023”. Op basis van de betaalcapaciteit wordt berekend of inwoners in aanmerking komen voor kwijtschelding. Bij de aanvragen voor 2025 is net als vorig jaar gebruik gemaakt van het Inlichtingenbureau omdat wij als gemeente geen toegang hebben tot alle gegevens zoals inkomen, banktegoed, voertuigenbezit. Hierdoor vindt er een correcte toetsing plaats en worden de juiste toewijzingen voor kwijtschelding gedaan.

In het belastingjaar 2025 was er voor 219 inwoners (2024: 251) sprake van een automatische kwijtschelding na toetsing door het Inlichtingenbureau. Van de 230 beoordeelde aanvragen tot kwijtschelding zijn er 133 toegewezen. Het toewijzingspercentage van 58% in 2025 is hoger dan het percentage in 2024 (54%).

Kwijtscheldingen (aantallen)	2025	2024	Vershil
Automatische kwijtschelding na toets Inlichtingenbureau	219	251	-32
Aantal aanvragen tot kwijtschelding	230	256	-26
Aantal toegewezen kwijtscheldingen na aanvraag	133	137	-4
Totaal aantal kwijtscheldingen (automatisch en na aanvraag)	352	388	-36
Percentage toegewezen kwijtscheldingen na aanvraag	58%	54%	4%

Kwijtschelding in euro's

Het totale bedrag aan verleende kwijtschelding is afgerond € 80.000. Dit is grotendeels voor de afvalstoffenheffing.

x € 1.000

Kwijtschelding (€)	Rekening 2024	Rekening 2025	Begroting 2025	Primitieve begroting 2025	Vershil
Afval	86	80	88	113	8
OZB	0	1	2	2	1
Totaal	86	81	90	115	9

Gemeentelijke woonlasten

Onderstaande tabel geeft een overzicht over 2025 van de woonlasten van de 18 Friese gemeenten. In 2025 staan wij op plek 3. Dit waar het gaat om de laagste woonlasten in onze provincie.

Woonlastendruk 2025	OZB (gem)	Afvalstoffenheffing		Rioolheffing		Totaal woonlasten	
		Eph	Mph	Eph	Mph	Eph	Mph
1 Ameland	265	182	239	150	177	597	681
2 Opsterland	311	209	251	197	259	717	821
3 Weststellingwerf	338	203	305	200	200	741	843
4 Harlingen	330	217	323	202	202	749	855
5 Ooststellingwerf	272	224	290	176	305	672	867
6 De Fryske Marren	350	248	315	131	225	729	890
7 Leeuwarden	367	221	354	144	177	732	898
8 Terschelling	450	254	254	197	197	901	901
9 Súdwest Fryslân	400	244	293	211	211	855	904
10 Noardeast-Fryslân	423	170	242	240	240	833	905
11 Vlieland	353	280	374	127	191	760	918
12 Tytsjerksteradiel	516	212	302	152	169	880	987
13 Dantumadiel	540	209	261	188	188	937	989
14 Smallingerland	382	254	298	321	321	957	1.001
15 Heerenveen	442	234	301	198	263	874	1.006
16 Achtkarspelen	431	239	341	235	235	905	1.007
17 Waadhoeke	365	253	316	278	348	896	1.029
18 Schiermonnikoog	499	264	344	132	192	895	1.035

Toelichting bij de tabellen:

Eph= eenpersoonshuishouden

Mph= meerpersoonshuishouden

Bron: Coelo (Atlas van de lokale lasten 2025)

Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing

Portefeuillehouder	Hoer
Organisatie	Advies & Ondersteuning

Inleiding

Deze paragraaf geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om niet begrote kosten te dekken. Dat wil zeggen: welke capaciteit is nodig om de risico's op te vangen, en wel zodanig dat een tegenvaller in de uitvoering niet direct tot een bezuiniging hoeft te leiden.

De wet geeft aan welke onderwerpen in deze paragraaf aan bod moeten komen:

- het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's;
- een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- een inventarisatie van de risico's;
- de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de risico's uitgedrukt in weerstandsvermogen;
- een vijftal voorgeschreven financiële kengetallen;
- een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

Beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's

De doelstellingen zijn:

1. voldoen aan wet- en regelgeving;
2. inzicht krijgen in de risico's die onze gemeente loopt en daarmee het risicobewustzijn aanmoedigen;
3. een onderbouwing van het berekende weerstandsvermogen;
4. de omvang van het weerstandsvermogen is voldoende.

In de nota financieel beleid zijn over de norm voor de omvang van de incidentele weerstandscapaciteit de volgende uitgangspunten vastgelegd:

De beschikbare incidentele weerstandscapaciteit moet minimaal gelijk zijn aan de benodigde weerstandscapaciteit, oftewel een minimale ratio weerstandsvermogen van 1,0;

Voor de voorgeschreven financiële kengetallen sluiten wij aan bij de signaleringswaarden uit de stresstest voor gemeenten. Het streven van de gemeente is minimaal te voldoen aan categorie B (normaal risico). Dit betekent dat wij streven naar een solvabiliteitspercentage van 20%. De hoogte van de reserves (inclusief de vrije algemene reserve) moet dan minimaal 20% zijn van het totale vermogen (het balanstotaal).

In ons collegeprogramma hebben wij opgenomen dat wij een ratio weerstandsvermogen willen hanteren van 2,0 en een minimale solvabiliteitsratio van 20%.

In deze jaarrekening voldoen wij aan de uitgangspunten van het financieel beleid. Ook het uitgangspunt van een weerstandsratio van 2,0 zoals aangegeven in het collegeprogramma wordt gehaald. Deze is namelijk 2,07.

Inventarisatie weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om eventuele tegenvallers op te vangen. Dit zonder dat de begroting en het beleid aangepast moet worden.

De begrotingsruimte

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bestaat de verplichting om jaarlijks in de begroting een bedrag voor onvoorziene uitgaven op te nemen. Daarbij is geen wettelijk minimum of maximum aangegeven. Hiermee kunnen elk jaar onverwachte incidentele tegenvallers worden opgevangen. In het kader van het project 'ombuigingen 2026 e.v.' hebben wij vanaf 2026 nog een post voor onvoorziene zaken van € 100.000.

De algemene reserve

Het vrij aanwendbare deel van de algemene reserve kan worden ingezet ter dekking van onverwachte incidentele tegenvallers. De algemene reserve bedroeg op 31 december 2025 afgerond € 19 miljoen (voor resultaatbestemming).

De bestemmingsreserves

Voor de middelen van een bestemmingsreserve heeft de raad een specifiek doel vastgelegd. Eventueel kan de bestemming door de raad worden gewijzigd. Wanneer op een bestemmingsreserve geen verplichting rust voegen wij deze reserve toe aan de algemene reserve. Op dat moment vormt het onderdeel van de beschikbare weerstandscapaciteit. Voor het vaststellen van onze weerstandscapaciteit worden de bestemmingsreserves op dit moment niet meegenomen.

De stille reserves

Stille reserves betreffen activa die tegen nul zijn gewaardeerd. Ook kan de boekwaarde lager zijn dan de verkoopwaarde. De mogelijke overwaarde die bij verkoop ontstaat, kan dan worden ingezet voor de opvang van onverwachte tegenvallers. Op dit moment verwachten wij dat de invloed van deze stille reserves op de weerstandscapaciteit nihil is.

De niet-benutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit geeft een indicatie van de mogelijkheden die een gemeente heeft om haar inkomsten via extra belastingopbrengsten te verhogen. Daarbij gaat het om de eigen inkomsten uit:

- de OZB
- de rioolheffing
- de afvalstoffenheffing en reinigingsrechten

Vanaf 2020 heeft het Rijk een benchmark woonlasten ingevoerd om jaarlijks de ontwikkeling van de lokale lasten inzichtelijk te maken. Hierin wordt naast de OZB ook de riool- en afvalstoffenheffing vergeleken. De niet-benutte belastingcapaciteit hebben wij tegen nul gewaardeerd. Bij de onderdelen riolering en reiniging geldt een norm van 100% kostendekkendheid.

Samenvatting

De incidentele weerstandscapaciteit bedroeg ongeveer € 19 miljoen.

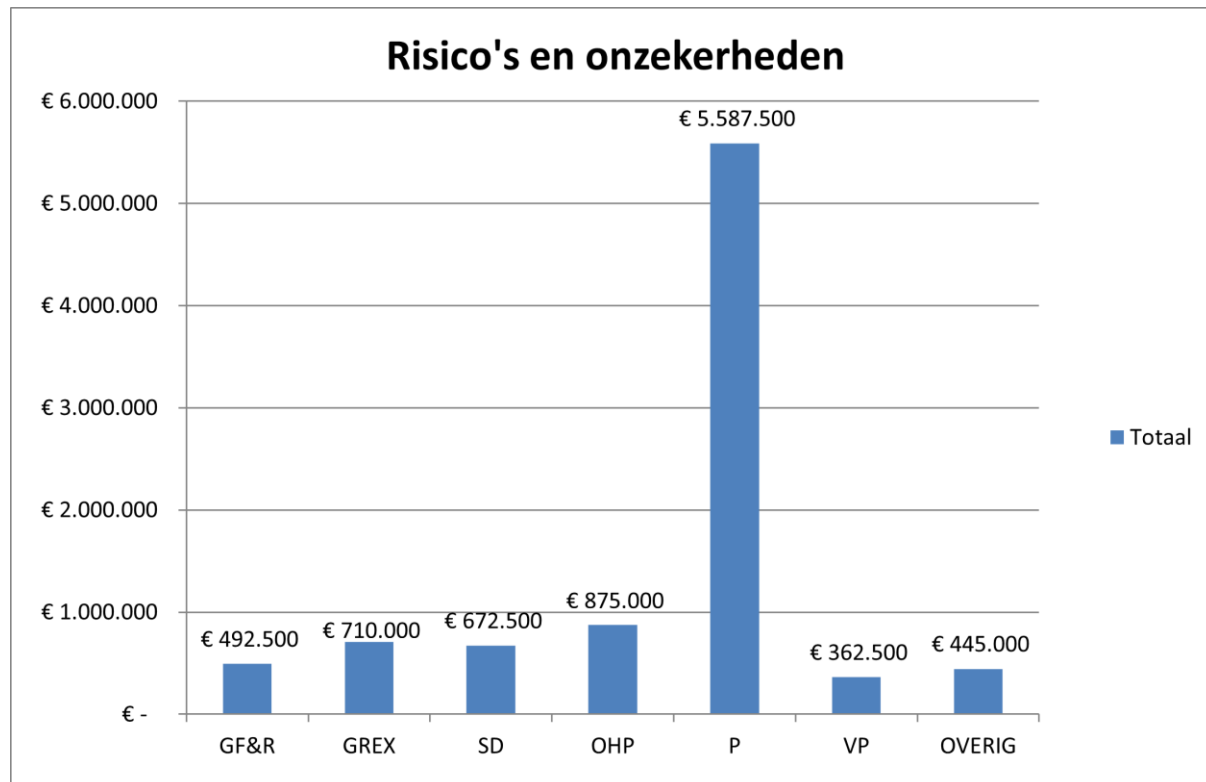
Weerstandscapaciteit		x € 1.000
		31-12-2025
a.	De incidentele begrotingsruimte	100
b.	Algemene reserve (stand 31/12 voor resultaatbestemming)	18.856
c.	Bestemmingsreserves	
d.	De stille reserves	
		18.956

Inventarisatie van de risico's en getroffen beheersmaatregelen

De belangrijkste risico's voor de gemeente zijn in beeld gebracht, voor zover op dit moment bekend. Van belang is te beseffen dat risico's zowel positieve als negatieve effecten kunnen hebben. Wij hebben bij deze inventarisatie vooral gekeken naar mogelijke negatieve risico's en de gevolgen daarvan. Het inschatten van risico's is een momentopname en is geen absolute wetenschap. De inventarisatie is gemaakt in een tweetal domeinen: (relatief) beïnvloedbare risico's en onzekerheden op lokaal en regionaal niveau en landelijke ontwikkelingen en (lastig beïnvloedbare) risico's en/of onzekerheden die daar uit voortvloeien. Vervolgens zijn de risico's en genomen beheersmaatregelen beoordeeld. Op basis hiervan is een inschatting gemaakt van de mogelijke financiële impact van deze risico's. Uiteraard met de kanttekening dat elke inschatting met de nodige onzekerheden is omgeven. De huidige werkwijze bestaat uit vier stappen:

1. per risico wordt een financiële inschatting gemaakt van de initiële klasse waarin het risico valt;
2. daarna wordt beoordeeld, wat de initiële kans is dat het risico zich voordoet en wordt deze vertaald in een wegingsfactor. Op basis hiervan wordt de initiële financiële inschatting verlaagd;
3. vervolgens worden beheersmaatregelen benoemd en waar mogelijk geïmplementeerd;
4. deze beheersmaatregelen zorgen voor een aangepaste inschaling van risicoklasse en risicokans, waartegen 'de onzekere gebeurtenis' (= het risico) wordt gescoord. Op basis hiervan kan de financiële inschatting nogmaals worden verlaagd.

Op basis van deze vier stappen is de verwachte financiële impact (geschatte initiële financiële inschatting x geschatte kans, rekening houdend met beheersingsmaatregelen) van de risico's gemaakt. Het geschatte bedrag aan mogelijke risico's wordt jaarlijks herijkt en is hierbij bepaald op € 9,1 miljoen. De belangrijkste risico's die onze gemeente loopt, worden hierna behandeld.

Onzekerheden gemeentefonds en rente € 492.500 (GF&R)

Gemeentefonds

Een deel van de financiële druk, zoals wij die op ons af zagen komen, is verlicht. Toch blijft de structurele korting op het gemeentefonds voor een groot deel bestaan. Daardoor is de druk nog niet van de ketel. Het ravijn bestaat nog steeds, alleen is in de tijd opgeschoven. Het nieuwe regeerakkoord zegt niets over middelen voor de gemeenten en daardoor blijft het onzeker hoe de toekomst van het gemeentefonds er uit ziet. Ook zit er een risico in de herverdeling van het gemeentefonds. Wij hebben namelijk de volgende stap van de herverdeling gemeentefonds opgenomen in onze begroting (€ 15 per inwoner vanaf 2027). Besluitvorming van het Rijk over deze volgende stap is echter nog niet rond. Tot slot schiet de nieuwe financieringssysteem, op basis van het bbp, met name tekort om de groei van de uitgaven voor zorgkosten op te vangen. Die kosten stijgen namelijk harder dan het gemiddelde bbp. Dit blijft voor ons een risico.

Rente

Rentestijging is een risico waar wij mee te maken kunnen krijgen bij het opnieuw afsluiten van een geldlening. Is de rente hoger dan de rente die wij betaalden, dan heeft dit een nadelig effect op onze begroting. Wij houden de toekomstige noodzakelijke financieringen nauwlettend in de gaten om zo het renterisico te minimaliseren (vaste schuld en kasgeld). De rentes stijgen licht op dit moment en in de komende planperiode verwachten wij een nieuwe lening aan te moeten trekken. Het renterisico is hierdoor iets toegenomen.

Pensioenopbouw (gewezen) wethouders

Jaarlijks wordt bij de jaarrekening de voorziening voor de pensioenen van onze (gewezen) wethouders herijkt. Dit doen wij op basis van de actuariële waardeberekeningen van onze externe adviseur. Zij berekenen op basis van diverse parameters welk bedrag er in de voorziening aanwezig moest zijn op de peildatum 31-12-2025. Een van de belangrijkste parameters is de rekenrente. Deze wordt jaarlijks vastgesteld door De Nederlandse Bank. Dit percentage kan jaarlijks verschillen, waardoor op basis van de wet- en regelgeving een storting of een onttrekking aan de voorziening plaatsvindt. De rekenrente is in 2025 iets gestegen waardoor een klein deel van de voorziening kon vrijvallen. Wij hebben echter ook een grote storting in de voorziening moeten doen ter voorbereiding op de overgang van de wethouderspensioenen naar het nieuwe pensioenstelsel. Omdat de voorziening nu op peil is en wij niet direct een grotere daling van de rekenrente verwachten, blijft het risico beperkt.

Onzekerheden grondexploitaties € 710.000 (GREX)

Hoewel de ramingen van de grondexploitaties zoals gebruikelijk zijn geactualiseerd, blijft het moeilijk te voorspellen of de geraamde verkopen ook daadwerkelijk plaatsvinden. In 2025 is er een nieuwe grondexploitatie toegevoegd, waardoor risico's toenemen. Maar doordat de boekwaarde van de andere exploitaties dalen (door de gerealiseerde verkopen) en er één exploitatie is afgesloten, nemen daarentegen de onzekerheden en risico's ook weer af. Daarnaast is de looptijd van de exploitaties 1 jaar korter. De totale risico inschatting neemt hierdoor af. De winst- en verliesnemingen worden jaarlijks geactualiseerd per grondexploitatie. De verliesvoorzieningen worden berekend op basis van de netto contante waarde (2%). De winstnemingen worden berekend met de Percentage of Completion Methode (POC).

Risico's binnen het Sociaal Domein € 672.500 (SD)

De risico's binnen het Sociaal Domein liggen met name in de open einderegelingen. Dit zijn regelingen die weliswaar een budgettair plafond kennen in de begroting, maar in feite financieel niet zijn begrensd. Als er meer aanspraak op dergelijke regelingen wordt gedaan, zal de gemeente vanuit haar wettelijke taak aanvullend (financiële) middelen beschikbaar moeten stellen. De gemeente kan deze middelen veelal niet verhalen op derden. Wij hebben zoveel mogelijk beheersmaatregelen genomen om te voorkomen dat de beschikbare budgetten worden overschreden, door bijvoorbeeld een zo goed mogelijke inschatting te maken op basis van historische kosten en actuele (beleids)ontwikkelingen.

Wmo

Toenemende vergrijzing, complexer wordende samenleving en de landelijke invoering van het abonnementstarief laten in Weststellingwerf een toename zien van het aantal Wmo-cliënten. Voor de komende jaren is nog een aantal decentraliserende rijksmaatregelen te verwachten die de gemeente raken. Zo wordt gesproken over de decentralisatie van Beschermd Wonen en ook Maatschappelijke Opvang. De gemeente wordt dan verantwoordelijk voor deze taken. De invoering van de decentralisatie van Beschermd wonen is opnieuw uitgesteld. Er is nog geen nieuwe streefdatum bekend. Het blijft daarbij de vraag of het Rijk voldoende middelen beschikbaar gaat stellen. Indexatie van de tarieven en volumestijging nemen wij op als autonome ontwikkeling in de kadernota.

Jeugdwet

De financiering van de Jeugdwet is een zeer complex stelsel. Het onderdeel 'resultaat gestuurde inkoop' is aanbesteed. Deze aanbesteding is ingegaan per 1 januari 2024. De financiële effecten van de aanbesteding zijn nog steeds onvoldoende bekend. Wel zien wij een aantal kostenverhogende effecten van de inkoop op casusniveau. Hoe zich dat in de volle breedte ontwikkelt is nu nog niet volledig in beeld. Het onderdeel hoog specialistische Jeugdhulp kenmerkt zich door een laag aantal cliënten en hoge kosten per cliënt. Lasten kunnen snel fluctueren bij relatief kleine wijzigingen in omvang van het aantal cliënten. Vertraging in afgegeven toewijzingen (berichtenverkeer) in combinatie met grillig declaratiegedrag van zorgaanbieders maakt monitoring complex en lastig. Wij hebben daarom beperkt zicht op de ontwikkeling en de voorspelbaarheid van de lasten. Er is een start gemaakt met het ontwikkelen van een dashboard Jeugd. De eerste versie van de dashboard Jeugd is inmiddels beschikbaar. Indexatie van de tarieven en volumestijging nemen wij op als autonome ontwikkeling in de kadernota.

Hervormingsagenda

De Hervormingsagenda Jeugd bevat een groot pakket afspraken om de jeugdzorg te verbeteren en financieel houdbaar te krijgen. Een deel van de maatregelen uit de hervormingsagenda zijn al geïmplementeerd. Ondanks de reeds genomen maatregelen blijven de kosten Jeugd jaarlijks toenemen en is de besparing vanuit de hervormingsagenda hoogstwaarschijnlijk niet te realiseren. Begin 2025 is het rapport Advies Deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd gepubliceerd. Dit rapport concludeerde dat het niet wenselijk en niet haalbaar is om de beoogde besparingen vanaf 2026, zoals opgenomen in het meerjarig financieel kader in de Hervormingsagenda Jeugd, te handhaven. Het vorige kabinet nam het advies van de commissie Van Ark over de Hervormingsagenda Jeugd serieus en heeft dit verwerkt in de Voorjaarsnota 2025 van het Rijk. Er zijn toen extra middelen toegekend aan het gemeentefonds voor de jaren 2025-2027 om de grootste financiële druk bij gemeenten te verlichten. Daarnaast hebben wij (slechts) een deel van het tekort van € 414 miljoen over 2023 en 2024 teruggekregen. Dat betekende een incidenteel voordeel voor ons. Vanaf 2028 verwacht het kabinet structurele besparingen, maar de VNG vindt deze verwachtingen te ambitieus. Daarom komt er, op verzoek van de VNG, een tweede advies van de commissie Van Ark in het eerste kwartaal van 2027. Dit zal gaan over de voortgang van de hervormingen, financiële compensatie en een realistisch financieel kader vanaf 2028.

Statushouders

De gemeente is bezig met de taakstelling voor de huisvesting van statushouders. Dit begint steeds meer vorm te krijgen waardoor de aantallen toenemen. De huisvesting van statushouders kan op korte termijn leiden tot een toename van het aantal uitkeringen.

Onzekerheden en risico's bij onderhoud kapitaalgoederen € 875.000 (OHP)

Voor uitvoering van onderhoudsplannen zijn vooruitlopend op de onderzoeksrapporten naar de kwaliteit en het integraal beheer van onze kapitaalgoederen, extra middelen beschikbaar gesteld. Op basis van de onderzoeksrapporten blijkt dat de beschikbaar gestelde middelen, voor het onderdeel vervangingsinvesteringen niet toereikend zijn. De onderhoudsbudgetten zijn wel toereikend. Op dit moment wordt gewerkt aan een uitwerking van de vervangingsopgave, zodat de gevolgen hiervan meegenomen kunnen worden in de integrale afweging bij de kadernota. Bij de plannen die de raad voor de langere termijn (10-20 jaar) vaststelt of heeft vastgesteld zien wij prijsrisico's ontstaan. Strategisch beleid hoe om te gaan met vastgoed specifiek en gemeentelijke bezittingen in brede zin, is een maatregel die wordt getroffen om mogelijke risico's op dit onderwerp te beheersen.

Projecten € 5,6 miljoen (P)

De gemeente voert op dit moment diverse projecten uit en bereidt nieuwe projecten voor, waardoor de projectenportefeuille groeit. Ook in de komende jaren starten of worden grote projecten uitgewerkt. Denk hierbij vooral aan de herinrichting van wegen, het Pastorieplein en de verbouw van Kerk op de Hoogte. Voor een aantal projecten hebben wij middelen gereserveerd in de Reserve Investeringsambities, maar deze ramingen zijn niet altijd toereikend. Daarom beoordelen wij per project de haalbaarheid, betaalbaarheid en schaalbaarheid. In de voorbereidingsfase zijn risico's vaak groter omdat veel factoren nog niet vaststaan. Ook ontstaan uitdagingen in de planning zoals netwerkcongestie of stikstof. Zodra wij echter in de uitvoering zitten, worden risico's concreet: ze doen zich daadwerkelijk voor óf ze vallen weg. Tot slot kunnen kosten op het moment van aanbesteding mee- of tegenvallen. Projecten brengen verschillende risico's met zich mee die de voortgang of realisatie kunnen beïnvloeden. Dit betreft risico's in de voorbereiding, de kwaliteit en de volledigheid van de aanbesteding. Denk hierbij aan onverwachte kosten, lagere inkomsten, technische of juridische knelpunten en de complexiteit van samenwerking met meerdere stakeholders.

Risico's en beheersingsmaatregelen met betrekking tot verbonden partijen en gerelateerde projecten € 362.500 (VP)

De paragraaf verbonden partijen vraagt vanuit het oogpunt van risicobeheersing de nodige aandacht omdat de invloed op deze partijen verloopt via besturen van gemeenschappelijke regelingen en stichtingen of de aandeelhouders en de raden van commissarissen en/of toezicht. Dat betekent ook dat de directe invloed op de uitzetting van hun begroting beperkt is, wat weer van invloed is op onze begroting. Ten aanzien van de verbonden partijen blijft extra aandacht noodzakelijk voor de uitvoeringsorganisatie FUMO en de Veiligheidsregio Fryslân (VRF). Deze samenwerkingsverbanden zijn van rijkswege verplicht gesteld en gelden dus voor de 18 Friese gemeenten. De invloed die als individuele gemeente kan worden uitgeoefend is (zeer) beperkt. De OWO-samenwerking heeft een positief effect als vanuit een gezamenlijk belang kan worden opgetrokken. Ook in de overige samenwerkingsverbanden zien wij dat gemeenten elkaar steeds beter vinden.

Een voorbeeld hiervan is de oproep van de gezamenlijke gemeenten aan de verbonden partijen om mee te denken in de mogelijkheden om het ravijnjaar het hoofd te bieden. De VRF heeft hier aan meegewerkt door diverse scenario's uit te werken. Het scenario-denken is daarmee meer gemeengoed geworden binnen de VRF. Dat beperkt vervolgens het risico op een plotselinge verhoging van onze bijdrage aan de VRF.

Overige onzekerheden en risico's: € 445.000 (OVERIG)

Overige risico's in de bedrijfsvoering zijn: frictiekosten personeel, veiligheids- en aansprakelijkheidsrisico's en urenramingen op exploitatie ontlastende onderdelen van de begroting, zoals de grondexploitaties, afval en riolering. Tijdig beheersmaatregelen treffen, door bijvoorbeeld een juiste verhouding vast en flexibel personeel in dienst te hebben, voorkomt structurele risico's in de exploitatie. Ook het treffen van technische beheersmaatregelen en het optimaliseren van bedrijfsprocessen zorgen voor een lager risico.

Toekomstige ontwikkelingen

Wij zien dat de omvang van onze begroting nog altijd toeneemt. Dit is inherent aan de activiteiten waar wij als gemeente voor aan de lat staan. Wij zien meer taken en daarmee ook meer risico's op ons afkomen. Wij noemen hier als voorbeeld het klimaatakkoord en de funderingsaanpak. Ook kunnen ontwikkelingen zoals vertraging bij netwerkbeheerders van energie (NuLelie) gevolgen voor ons hebben. Daarnaast leven wij in een onzekere tijd. Uiteraard houden wij de ontwikkelingen, de gevolgen en de risico's nauwlettend in de gaten. Wij hebben voor de ontwikkelingen ook een bedrag in onze begroting opgenomen. Via onze reguliere planning en controlcyclus sturen wij waar nodig bij.

Weerstandsvermogen

De relatie tussen de weerstandscapaciteit en de risico's wordt uitgedrukt in weerstandsvermogen. De hoogte van het weerstandsvermogen is in onderstaande tabel weergegeven.

	x € 1.000
Weerstandsvermogen	31-12-2025
Weerstandscapaciteit (A)	18.956
Risico's (B)	9.145
Weerstandsvermogen	9.811
Ratio Weerstandsvermogen (A/B)	2,07

Toelichting weerstandsvermogen

Uit bovenstaande tabel blijkt dat ons weerstandsvermogen voldoet aan het uitgangspunt dat de beschikbare incidentele weerstandscapaciteit (A) minimaal gelijk moet zijn aan de benodigde weerstandscapaciteit (B). De ratio weerstandsvermogen is 2,07 en dus groter dan 1,0. Wij voldoen ook aan de door het college gewenste minimale weerstandsratio van 2,0.

Kengetallen

Met ingang van 2016 worden een vijftal financiële kengetallen voorgeschreven. Dit onder andere om de financiële positie van de gemeente voor de raad inzichtelijker en beter vergelijkbaar te maken. Het gaat om de netto schuldquote, de solvabiliteitsratio en indicatoren met betrekking tot de grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit.

Kengetallen hebben een signalerende functie, geven inzicht in de financiële positie en over de weerbaarheid en wendbaarheid van een gemeente. Zoals opgenomen in de nota Financieel beleid sluiten wij voor de verplichte kengetallen aan bij de signaleringswaarden uit de stresstest voor gemeenten. Ons streven is minimaal te voldoen aan categorie B. Over het algemeen kan worden gesteld dat categorie A het minst risicovol is en categorie C het meest.

Kengetal		Categorie A	Categorie B	Categorie C
1. Netto schuldquote	a. zonder correctie doorgeleende gelden	< 90%	90 - 130%	> 130%
	b. met correctie doorgeleende gelden	< 90%	90 - 130%	> 130%
2. Solvabiliteitsratio		> 50%	20 - 50%	< 20%
3. Grondexploitatie ruimte		< 20%	20 - 35%	> 35%
4. Structurele exploitatie ruimte		> 0%	0%	< 0%
5. Belastingcapaciteit		< 95%	95 - 105%	> 105%

Als de uitkomst van één van de kengetallen uit de pas schiet, wil dat niet zeggen dat wij financieel niet (langer) gezond zijn. Het is een mogelijke indicatie dat er (aanvullende) beheersmaatregelen moeten worden getroffen of herijkt. In onderstaand overzicht wordt het verloop van onze kengetallen weergegeven:

Kengetallen	Rekening	Begroot	Rekening	Categorie
	2025	2025	2024	
1 Netto schuldquote	19,63%	21,07%	19,50%	A
Netto schuldquote (gecorrigeerd)	19,61%	21,05%	19,48%	A
2 Solvabiliteitsratio	50,11%	50,93%	48,54%	A
3 Grondexploitatie	8,54%	9,42%	10,51%	A
4 Structurele exploitatieruimte	4,17%	2,18%	5,02%	A
5 Belastingcapaciteit	80,06%	84,73%	82,39%	A

Toelichting tabel kengetallen

1. Netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossing op de exploitatie. Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal terug worden betaald, wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal te berekenen, zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden.

Zoals uit bovenstaande tabel blijkt voldoen wij in deze jaarrekening bij dit kengetal ruimschoots aan ons streven en vallen wij in categorie A.

2. Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio is een kengetal dat weergeeft welk deel van het gemeentelijk vermogen is gefinancierd met eigen vermogen. Ook bij dit kengetal komen wij uit boven ons streefpercentage van minimaal 20% en vallen wij in categorie A.

3. Kengetal grondexploitatie

Het kengetal geeft in een percentage aan hoe groot het geïnvesteerde bedrag is ten opzichte van de totale baten.

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. Door onder andere de verkopen is de balanswaarde van de grondexploitaties gedaald. Dat maakt dat het risico minder groot wordt en wij in categorie A uit komen.

4. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Voorbeelden van structurele lasten zijn de personeelslasten, kapitaallasten en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen, bij structurele baten gaat het onder andere om de Algemene uitkering van het gemeentefonds en eigen belastinginkomsten. Het kengetal 'structurele exploitatieruimte' geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de jaarrekening is. Daarnaast geeft dit kengetal ook aan of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid. In 2025 hadden wij een positief structureel exploitatiesaldo waardoor wij in categorie A vallen.

5. Belastingcapaciteit

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Coelo publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Deze woonlasten zijn de optelsom van de OZB, de rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een woning met een gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t te vergelijken met het landelijk gemiddelde in het jaar t-1 en uit te drukken in een percentage. Zoals uit de tabel van de kengetallen blijkt, zijn de woonlasten in onze gemeente lager dan het landelijk gemiddelde voor een gezin. Als basis hebben wij het landelijk gemiddelde van 2025 (= 100%) genomen. Dat staat op € 1.053. Met een bedrag van € 843 aan woonlasten binnen gemeente Weststellingwerf vallen wij hiermee onder categorie A.

Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen

Portefeuillehouder	Hartog en Hoen
Organisatie	Beleid en Vastgoed, Grondzaken & Facilitair

Beleidsnota's

- 2010 Nota Openbare Verlichting
- 2012 Beleidsplan Kwaliteitsambitie Openbare Ruimte
- [2017 Bomenbeleidsplan 2017 - 2027](#)
- 2017 Notitie Strategisch omgaan met gemeentelijk vastgoed
- [2018 Landschapsvisie Zuidoost Friesland 2018 - 2028](#)
- [2021 Gemeentelijk Rioleringsplan 2021-2025](#)
- [2023 Ecologisch bermbeheer gemeente Weststellingwerf](#)

Inleiding

Onze gemeente heeft een flink aantal vierkante kilometers aan openbare ruimte in beheer. Er wordt gewoond, gewerkt en gerecreëerd. Om dat mogelijk te maken wordt geïnvesteerd in kapitaalgoederen. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningsniveau en uiteraard voor de (jaarlijkse) lasten.

Wij merken dat wij steeds meer last krijgen van extremen in het weer. In de zomer zagen wij droge periodes die het veen onder de wegen aantast. In de herfst hadden wij zoveel neerslag dat de bermen met veel meer dan de gebruikelijke schade te maken kregen. Naast de wegen en bermen hebben de extremen ook een negatieve invloed op de kwaliteit van beplantingen, speelgazons en bomen.

Om meer grip te krijgen op toekomstige investeringen zijn wij gestart met een traject van projectmatig werken. Om meer grip te krijgen op de lopende onderhoudsprogramma's zijn wij begonnen met het vastleggen van onze kwaliteit van de openbare ruimte in het informatie model openbare ruimte (IMBOR).

Kwaliteitsambitie Openbare Ruimte

In 2025 hebben wij de kwaliteitsambitie "Integraal Beheer Openbare Ruimte" vastgesteld (IBOR). De IBOR geeft praktische handvaten om te sturen op de kwaliteit van de openbare ruimte en de daar aan gerelateerde kosten. Voor een uitgebreide toelichting, zie programma 2.

Wegen

De jaarlijkse onderhoudsprogramma's voor asfalt en elementenonderhoud (klinkerwegen) zijn uitgevoerd. Te noemen locaties van (groot) onderhoud zijn onder andere:

- Onderhoud asfaltwegen: Bekhofweg, Boijl; Scheenebospad, Oldeholtspade; Oosterseveldweg, Noordwolde; Dwarsvaartweg, Noordwolde; Pasmalaan, Oldeholtspade; Oostvierdeparten Boijl; Vaartweg, Steggerda; Westvierdeparten Noordwolde; Lindedijk, Nijetrijne; Oosterbroekweg, Blesdijke; Steenwijkerweg, de Blesse;
- Onderhoud klinkerwegen: Trottoirs Stadhouderslaan, Wolvega; Ir Lelylaan, Wolvega; Binnenweg Nijeholtspade; Nieuweweg, Spanga (beton); Nijverheidsstraat/ Industriestraat, Noordwolde; Kwekerije en Hevetille Noordwolde trottoirs;
- Diverse locaties herstel grasstenen;

- Er is 16 kilometer aan asfaltscheuren gedicht;
- Er is klein asfaltonderhoud uitgevoerd: fietspad Markeweg, de Blesse; fietspad Noordwolderweg, Noordwolde; Spoorlaan/Heerenveenseweg /Om den Noort, Wolvega;
- Onze eigen stratenmakers zijn van start gegaan. Ze hebben veel calamiteiten kunnen oppakken en zijn snel en flexibel inzetbaar. Het inzet van eigen stratenmakers is van grote waarde voor onze dienstverlening richting de burger.
- Onze eigen scheuren en gaten vulploeg voor asfaltverharding heeft meer dan 8.000 kilogram reparatieasfalt verwerkt.

Groen

Openbaar groen

Wij hebben 216 bomen aangeplant. Na reguliere inspectie (jaarlijks een derde van het bomenbestand) was gebleken dat 115 bomen gekapt moest worden om aan de zorgplicht (veiligheid) te voldoen.

Weststellingwerf heeft circa 30.000 bomen in beheer.

Wij hebben langs een aantal paden en erfgrenzen wortelschermen geplaatst om overlast en wortelopdruk te voorkomen. Om droogteschade te beperken hebben wij bij het planten van de bomen standaard een watergeefrand geplaatst en hierin is een mulchlaag aangebracht om water langer vast te houden.

Op diverse plekken zijn beplantingsvakken, die aan het eind van hun levensfase waren, gerooid. Hierna is waar nodig grond verbeterd en nieuwe beplanting aangebracht.

Vergroten biodiversiteit

Wij hebben op meerdere locaties bloembollen aangebracht die bijdragen aan het vergroten van biodiversiteit. Waar mogelijk brengen wij gevallen blad terug in de beplantingsvakken. Dit draagt bij aan een betere vochtthuishouding en een beter bodemleven en vruchtbaarheid.

Wij hebben ecologisch berm- en slootonderhoud buiten de bebouwde kommen uitgevoerd. Binnen de bebouwde kommen worden meer gazonstroken ecologisch beheerd.

De effecten van het ecologisch bermbeheer zijn gemonitord en de resultaten zijn met de gemeenteraad gedeeld. Ten opzichte van de nulmeting zijn er nog geen grote veranderingen waargenomen.

Voor een uitgebreide toelichting, zie programma 2.

Bruggen, waterwegen en kades

Bruggen en duikers

In 2025 is het geplande groot onderhoud aan de betonnen verkeersbrug in de Steenwijkerweg tussen Wolvega en De Blesse uitgevoerd. Hierbij zijn de oplegblokken vervangen, betonrot hersteld en de voegovergangen vervangen. Door het onderhoud kan de brug nu weer jarenlang veilig mee. Het jaarlijks onderhoudsprogramma voor de bruggen, steigers en duikers is uitgevoerd.

Kades (oevers)

In 2025 zijn wij gestart met het opstellen van een meerjaren onderhoudsplan voor de oevers. In 2026 wordt dit verder uitgewerkt.

Openbare verlichting

Weststellingwerf heeft in totaal 4.516 lichtmasten in eigendom en beheer. Het onderhoud en beheer van de openbare verlichting is via de Coöperatie Openbare Verlichting & Energie Fryslân aanbesteed. Zie ook paragraaf verbonden partijen.

Het prestatiegerichte contract dat de coöperatie met de aannemer heeft afgesloten geldt vanaf 1 april 2025. Onder onderhoud verstaan wij het oplossen van storingen aan de openbare verlichting. Ook het reinigen en schilderen van masten/armaturen en vervangen van lampen, masten en armaturen valt onder deze aanbesteding.

Resultaten 2025:

- In 2025 zijn 950 lichtmasten gereinigd in 16 dorpen.
- In 2025 zijn 82 armaturen vervangen door led-armaturen. Hiermee is het aantal lichtmasten met ledverlichting toegenomen tot 96%. Ook zijn 19 lichtmasten vervangen.

Riolering

In 2025 hebben wij de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

Reguliere werkzaamheden

Regulier onderhoud aan:

- 416 vuilwatergemalen;
- 9 randvoorzieningen (dit zijn tijdelijke opvangbakken of leidingen voor vuilwater);
- 9 regenwatergemalen.

Daarnaast is er ruim 7 kilometer vrijverval riool gereinigd en geïnspecteerd en hebben wij 11.819 kolken gereinigd.

Projectmatige werkzaamheden

Opgestarte projecten

In 2025 zijn wij gestart met de voorbereiding van de volgende projecten:

- Vervanging riolering en aanleg hemelwaterriool in de Rozenstraat in Wolvega;
- Vervanging van het rioolgemaal Kerkeweg in Langelille;
- Klimaatmaatregel Reitsmastraat in Noordwolde;
- Klimaatmaatregel IJsbaanweg in Noordwolde;
- Klimaatmaatregel Sleeswijkplein in Wolvega;
- Klimaatmaatregel Omgang in Wolvega;
- Klimaatmaatregel Nieuwstraat in De Blesse.

In uitvoering zijnde projecten

In 2025 zijn wij gestart met de uitvoering van de vervanging van de riolering en de aanleg van een hemelwaterriool in de volgende straten in Wolvega:

- Beatrixstraat;
- Irenestraat;
- Margrietstraat;
- Marijkestraat;
- Bernhardlaan.

Bij de werkzaamheden zijn als pilot ook twee opbouwwerkers (Sociaal Domein) betrokken. Het doel is om zichtbaar in de wijk te zijn en met inwoners in gesprek te gaan over hun wijk en eigen situatie. De opbouwwerkers hebben actief de nieuwsbrieven, over wat de opbouwwerkers voor je kunnen betekenen en over de werkzaamheden, verspreid. De eerste reacties zijn positief.

Afgeronde projecten

In 2025 is de uitvoering van de klimaatmaatregel in de Houtstraat afgerond. In de van Harenstraat is het riool vervangen en hemelwaterriool bijgelegd. In de Hoofdstraat Oost is hemelwaterriool bijgelegd. Ook is in 2025 de riolering in de Emmastraat en een deel van de riolering in de Willem III-straat vervangen. Gelijktijdig met het vervangen is een hemelwaterriool aangelegd.

Tractiemiddelen

Bij de vervanging van tractiemiddelen kiezen wij waar mogelijk voor de meest duurzame oplossing. In 2025 hebben wij vier elektrische voertuigen aangeschaft. Deze worden opgeladen met de duurzame stroom die wordt opgewekt door de zonnepanelen op de daken van de gemeentewerf.

Met deze investeringen zetten wij niet alleen stappen richting een schonere en energiezuinigere bedrijfsvoering, maar leveren wij ook een concrete bijdrage aan onze doelstellingen binnen de CO2-prestatieladder.

Gebouwen

In 2025 is de gemeentelijke vastgoedportefeuille uitgebreid met de verwerving van diverse panden. Deze aankopen ondersteunen meerdere beleidsdoelstellingen.

Het onderhoud van de vastgoedportefeuille is grotendeels conform planning uitgevoerd. De gebouwen zijn onderhouden op het vastgestelde kwaliteitsniveau 'sober en doelmatig', zoals vastgelegd in de notitie *Strategisch omgaan met gemeentelijk vastgoed*. Door de uitbreiding van de portefeuille en de daarmee samenhangende extra inzet zijn niet alle geplande werkzaamheden afgerond. Deze werkzaamheden worden in de opvolgende periode alsnog voltooid.

In 2024 is gestart met het actualiseren van alle Meerjaren Onderhoudsplannen (MJOP's) voor de gebouwen binnen de maatschappelijke vastgoedportefeuille. In 2025 zijn de laatste rapporten opgeleverd. In 2025 is deels gewerkt met de nieuwe MJOP-systematiek en deels nog met de voorgaande systematiek. Vanaf 2026 worden deze MJOP's gebruikt en vormen zij tevens het fundament voor het opstellen van Duurzame Meerjaren Onderhoudsplannen (DMJOP's). Bij het aanvragen van de middelen voor 2025 waren nog niet alle nieuwe MJOP's volledig gereed. Door deze transitie is een beperkt aantal werkzaamheden tussen de oude en nieuwe programmering buiten de reguliere planning geraakt. Deze werkzaamheden worden opnieuw geïnventariseerd en opgenomen in de eerstvolgende planning- en controlcyclus.

Werkzaamheden in 2025 vanuit de MJOP'S

Sportcomplex de Steense, renovatie van de zwemhal

- Vervangen van de luchtbehandeling van het zwembad door een duurzame en efficiënte installatie met warmte terugwinning uit afgezogen lucht en vocht;
- Vervangen van de luchtbehandeling van de kleedruimten voor een duurzame ventilatie met warmte terugwinning;
- Vernieuwing van het plafond in de zwemhal, inclusief het toepassen van duurzame ledverlichting;
- Vervangen van de dakbedekking van de kleedruimten, waarbij de isolatie is verhoogd naar de nieuwbouwstandaard.

Zwembad de Dobbe

- Renovatie van de kleedruimten;
- De verlichting vervangen voor duurzame ledverlichting.

Gemeentehuis

- Vervangen van alle bestaande verlichting in de kantoren en verkeersgebieden voor duurzame ledverlichting;
- Toepassing van duurzame ledverlichting met bewegingssensoren in alle toiletgroepen;
- De nood- en vluchtwegverlichting vervangen voor energiezuinige led variant.

Paragraaf Financiering

Portefeuillehouder	Hoer
Organisatie	Advies & Ondersteuning

Inleiding

Het doel van deze paragraaf is om informatie te verstrekken over het treasurybeleid en de beheersing van de financiële risico's. Treasury is het besturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

Wettelijke kaders voor gemeentelijk treasurybeleid vinden wij terug in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido), de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof), de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en in de Gemeentewet met de daaruit afgeleide financiële verordening.

Vanwege de publieke taak van de gemeente gaan wij bedachtzaam om met publieke middelen en zijn wij transparant over de besteding hiervan. Risicobeheersing is daarbij van groot belang. Mogelijke renterisico's beheersen wij via de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Verder stellen wij strikte eisen aan het uitzetten van liquide middelen: leningen en garanties mogen in principe alleen worden verstrekt voor de uitoefening van de publieke taak. Voor het overige houden wij eventuele overtollige middelen aan in 's rijks schatkist (als gevolg van het verplicht schatkistbankieren) zodat deze beschikbaar blijven voor de uitoefening van de publieke taak.

De uitgangspunten

Sinds de invoering van het schatkistbankieren zijn uitzettingen door gemeenten alleen nog toegestaan aan medeoverheden. Door een goede (korte en lange termijn) liquiditeitsprognose te hebben, kunnen gemeenten in het aantrekken van geld sturen op het (tijdig) beschikbaar hebben van lang of kort geld. Met de huidige rentestand zijn de renterisico's die gemeenten daarbij lopen overzichtelijk. Wij hebben momenteel drie geldleningen.

Risicobeheer

De overheid hanteert twee instrumenten, binnen de wet Fido, voor het toetsen van het renterisico: de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Het doel van deze normen is het krijgen van een stabiele rentelast over de jaren.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet vormt de bovengrens waarmee een tijdelijk liquiditeitstekort gefinancierd kan en mag worden met een kortlopende geldlening (korter dan 1 jaar). Als het liquiditeitstekort structureel dreigt te worden, moet er een langlopende geldlening worden aangetrokken. De kasgeldlimiet is vastgesteld op 8,5% van het begrotingstotaal. Het doel van de limiet is de vlottende schuld (kortlopende leningen) te beperken. De ontwikkeling van de kasgeldlimiet over 2025 is hieronder weergegeven. Het schema laat zien dat er voldoende ruimte onder de kasgeldlimiet aanwezig was.

x € 1.000

Kasgeldlimiet	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Netto vlottend (+) of Overschot middelen (-)
1e kwartaal 2025	146	17.376	-17.230
2e kwartaal 2025	0	18.206	-18.206
3e kwartaal 2025	0	25.744	-25.744
4e kwartaal 2025	0	19.905	-19.905
(4) gemiddelde	37	20.308	-20.271
(5) Begrotingstotaal (primaire begroting)			104.859
(6) Percentage regeling			8,5%
(7) = (5 x 6)	Kasgeldlimiet		8.913
(8a) = (7>4)	ruimte onder de kasgeldlimiet		29.184
(8b) = (4>7)	overschrijding van de kasgeldlimiet		

Toelichting kasgeldlimiet

Op dit moment hebben wij voldoende liquide middelen beschikbaar. Deze staan bij de Staat (schatkist). Wij blijven binnen de ruimte van de kasgeldlimiet. Wij houden het komende jaar de uitgaven van onze investeringen in de gaten om zo te bepalen of en wanneer wij een nieuwe langlopende lening nodig hebben.

Renterisicobeheer

De renterisiconorm stelt een grens aan het te lopen renterisico op de vaste schuld. De risiconorm houdt in dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en renteherzelingen niet hoger mogen zijn dan 20% van het begrotingstotaal. Op basis van het werkelijke volume is onze gemeente in 2025 binnen de renterisiconorm gebleven.

x € 1.000

Renterisiconorm en renterisico	Werkelijk 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028	Begroot 2029
Renterisico op vaste schuld					
1a. Renteherziening op vaste schuld o/g					
1b. Renteherziening op vaste schuld u/g					
2. Netto renteherziening op vaste schuld (1a -1b)	0	0	0	0	0
3. Aflossingen	3.345	3.345	3.345	3.345	4.345
4. Renterisico (2 + 3)	3.345	3.345	3.345	3.345	3.345
Renterisiconorm					
5. Volume totale lasten in begroting en rekening (excl. bestemming reserves)	114.949	106.056	105.642	105.655	105.933
6. Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20%	20%	20%	20%	20%
7. Renterisiconorm (5 x 6)	22.990	21.211	21.128	21.131	21.187
Toets renterisiconorm					
8. Ruimte (+) / Overschrijding (-) (7 - 4)	19.645	17.866	17.783	17.786	17.842

Kredietrisico op verstrekte gelden en gegarandeerde leningen

De rentedragende leningen bestaan voornamelijk uit aan (voormalig) ambtenaren verstrekte hypothecaire geldleningen. De portefeuille krimpt omdat gemeenten geen hypothecaire geldleningen meer mogen verstrekken aan hun personeel. Jaarlijks wordt hier op afgelost. Hierdoor stijgen onze geldmiddelen. Het risico op de portefeuille is relatief klein, vanwege de hypothecaire zekerheden die tegenover de geleende gelden staan. Er is wel sprake van een (beperkt) renterisico omdat geldnemers hun rentevoorzwaarden (kosteloos) kunnen aanpassen gedurende de looptijd. Echter, de meeste geldnemers hebben inmiddels hun rechten om de rentevoorzwaarden aan te passen verbruikt.

Daarnaast hebben wij verschillende (indirecte) garanties afgegeven. Op deze garantstellingen wordt in de regel regulier afgelost door de geldnemers. Met betrekking tot de gegarandeerde leningen betreft het veelal geldnemers in de zorg, sociale woningbouw of (sport)verenigingen. Omdat voor de leningen aan de woningcorporaties het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) garant staat, kan het kredietrisico voor de gemeente als minimaal worden beschouwd.

x € 1.000

Kredietrisicobeheer op verstrekte gelden	Restant schuld ultimo 2025
Rentedragende leningen overig	530
Gegarandeerde geldleningen (100%)	1.735
Indirect gegarandeerde geldleningen (WSW-achtervang 50% van € 45.666)	22.833
Totaal	25.098

Gemeentefinanciering

De gemeente hanteert een integrale financieringssysteem. Dat wil zeggen dat wij steeds kijken naar de totale financieringsbehoefte van de gemeente op enig moment. Bij de huidige verwachtingen over de renteontwikkeling wordt goed gekeken naar de liquiditeitsbehoefte en wordt deze afgezet tegen de opgave om de schuldpositie te verbeteren in absolute zin. Uitgangspunt daarbij is een beheersbare schuld waarop op reguliere basis aflossingen plaatsvinden.

x € 1.000

Vaste schuld	Werkelijk	Begroot
Stand 1-1-2025	38.507	38.507
Reguliere aflossing en herfinanciering		
Te herfinancieren op begrotingsbasis		
Reguliere aflossing	3.345	3.345
Stand 31-12-2025	35.162	35.162

Leningenportefeuille

Het verloop van onze leningenportefeuille is hieronder weergegeven.

x € 1.000

Leningenportefeuille	1-1-2025	Aflossing	31-12-2025	Rentepercentage
Leningnummer 201601 (BNG 347)	32.007	2.845	29.162	3,440%
Leningnummer 201602 (BNG 348)	4.000		4.000	1,940%
Leningnummer 200901 (ASN 291)	2.500	500	2.000	4,165%
Totaal	38.507	3.345	35.162	

Financieringsbehoefte

De financieringsbehoefte (financieringstekort of -overschot) geeft een indicatie of het aangaan van vaste geldleningen al dan niet noodzakelijk is. Wij hebben op dit moment geen financieringsbehoefte.

x € 1.000

Financieringsbehoefte	Stand per 31-12-2025 incl. rekening resultaat 2025	31-12-2025	31-12-2024
Reserves	61.677	59.148	53.027
Voorzieningen	7.711	7.711	6.568
Vaste geldleningen	35.162	35.162	38.507
Totaal	104.550	102.021	98.102
Vaste activa	83.098	83.098	95.633
Vorraden	10.152	10.152	11.600
Totaal	93.250	93.250	107.233
Financieringstekort (-) cq. overschot (+)	11.300	8.771	-9.131

Schatkistbankieren

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren
(bedragen x € 1000)

		Verslagjaar 2025			
(1)	Drempelbedrag	2097			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	424	378	448	377
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	1.673	1.720	1.649	1.720
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

(1) Berekening drempelbedrag

		Verslagjaar 2025	
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	104.859	
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	104.859	
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-	
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	Drempelbedrag	2097	

(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen

		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	38.203	34.361	41.244	34.673
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	424	378	448	377

Toelichting schatkistbankieren

Met de gewijzigde wet Fido beoogt de wetgever een bijdrage te leveren aan de vereiste daling van de EMU-schuld voor de Nederlandse overheid door de overtollige liquiditeiten van decentrale overheden voortaan zoveel mogelijk te bundelen binnen de overheidsfeer. Deze consolidatie van schuldverhoudingen tussen overheden onderling kan in de eerste plaats worden bereikt door middel van verplicht schatkistbankieren. In de tweede plaats kan consolidatie worden bereikt doordat decentrale overheden hun overtollige middelen gebruiken om onderling leningen te verstrekken. Dit heeft eenzelfde effect op de EMU-schuld als het aanhouden van overtollige middelen in de schatkist.

Schatkistbankieren betekent dat overheidsorganisaties, zoals gemeenten en provincies, hun geld bij de Nederlandse overheid (de schatkist) bewaren in plaats van bij een gewone bank. Dit zorgt ervoor dat het geld veilig is en helpt de overheid om schulden en rente te beheersen.

Als een gemeente geld over heeft, moet dit naar de schatkist. Als de gemeente geld nodig heeft, kan het daar weer worden opgenomen. Dit systeem voorkomt risico's en zorgt ervoor dat de overheid het geld efficiënter gebruikt.

Voor 2025 is er een drempelbedrag vastgesteld van 2% van het (primitieve) begrotingstotaal. Het drempelbedrag bedraagt € 2.097.000.

Het gehele jaar is gebruik gemaakt van schatkistbankieren. Eind 2025 is het saldo in de schatkist € 14.453.000.

Rentekosten en renteopbrengsten verbonden aan de financieringsfunctie

In het volgende renteschema is uiteengezet hoe voor 2025 de rente is toegerekend. Het saldo tussen de rente die is doorberekend aan de taakvelden en de werkelijk te betalen rente is verantwoord op het taakveld treasury. Het taakveld treasury is opgenomen in het overzicht van algemene dekkingsmiddelen.

x € 1.000

Renteschema		Werkelijk 2025	Begroot 2025
a.	De externe rentelasten over de korte en lange termijn	1.223	1.400
b.	De externe rentebaten	457	375
	Totaal door te berekenen rente	766	1.025
c.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	264	240
	Saldo door te berekenen rente	502	785
d.	Rente over eigen financieringsmiddelen		
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	986	1.212
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury	-484	-427

EMU saldo

Het EMU-saldo is het saldo van inkomsten en uitgaven met derden van de gemeente op transactiebasis in een bepaalde periode. Eenvoudig gezegd geeft het EMU-saldo aan of er in een bepaald jaar met reële transacties meer geld uitgegeven is dan er in dat jaar is binnengekomen, of dat er netto geld overgehouden is. Het EMU-saldo is daarmee een indicatie voor de ontwikkeling van de liquiditeits- en financiële positie (eigen vermogen en schulden) van de gemeente.

Het EMU-saldo van één jaar zegt relatief weinig. Een structureel negatief EMU-saldo is echter wel reden tot zorg; dit geeft aan dat de gemeente jaar-op-jaar meer geld uitgeeft dan de gemeente ontvangt. Andersom kan het ook onwenselijk zijn dat het EMU-saldo enkele jaren op rij een flink positief saldo vertoont. Dit geeft immers aan dat de gemeente mogelijk overhoudt, terwijl het geld besteed kan worden aan voorzieningen in de gemeente.

Het EMU-saldo vervult een rol bij de afspraken die in Europees verband zijn gemaakt over het toegestane maximale tekort ervan op nationaal niveau om de overheidsfinanciën in de Eurozone robuust te houden. In Nederland geldt een macro EMU-tekort voor de decentrale overheden van 0,27 procent van het bruto binnenlands product per jaar.

Vier scenario's uitgelegd

Bij de gemeente kunnen zich vier scenario's voordoen. Hierbij wordt benadrukt dat het bij het beoordelen van de scenario's vooral gaat om de meerjarige ontwikkeling van het EMU-saldo.

Het EMU-saldo is positief:

De gemeente krijgt via reële transacties meer geld binnen dan dat ze uitgeeft. Dit schept ruimte om schulden af te lossen, te sparen en de reservepositie te verhogen. Daarmee draagt de gemeente positief bij aan het EMU-saldo van Nederland.

Het EMU-saldo grenst aan 0:

De gemeente krijgt via reële transacties ongeveer evenveel geld binnen als dat er wordt uitgegeven.

Het EMU-saldo is negatief:

De gemeente geeft via reële transacties meer geld uit dan dat er binnen komt. De gemeente zal schulden moeten maken, leningen moeten aantrekken, of het gespaarde geld moeten aanspreken. Ook kan het zijn dat het eigen vermogen (reserves) afneemt. Hierdoor draagt de gemeente negatief bij aan het EMU-saldo van Nederland.

Maar deze blijft onder de referentiewaarde: aangezien het EMU-saldo onder de referentiewaarde valt, is de bijdrage van de gemeente aan het EMU-saldo geen aandachtspunt mits de andere overheden zich ook aan hun referentiewaarden houden.

Het EMU saldo overschrijdt de referentiewaarde:

Als het EMU-saldo boven de referentiewaarde uitstijgt, is de bijdrage van de gemeente aan het landelijke EMU-saldo een aandachtspunt.

Gemeente Weststellingwerf heeft een negatief EMU-saldo

Het EMU-saldo 2025 voor onze gemeente is - € 1.815.000

EMU-saldo		x € 1.000
		Rekening 2025
1.	(+) Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c).	3.926
2.	(-) Mutatie (im)materiële vaste activa	8.330
3.	(+) Mutatie voorzieningen	1.142
4.	(-) Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-1.447
5.	(-) Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	0
Berekend EMU-saldo		-1.815

Paragraaf Bedrijfsvoering

Portefeuillehouder(s)	Van der Graaf en Hoen
Organisatie	Advies & Ondersteuning

De onderdelen inkoop & aanbesteding en informatisering & automatisering worden toegelicht in de paragraaf OWO-samenwerking.

Privacy en informatieveiligheid

Afgelopen jaar hebben wij onze focus gelegd op het weerbaarder maken van de gemeente op het gebied van informatiebeveiliging. Wij hebben stappen gemaakt op het gebied van de implementatie van de Baseline Informatiebeveiliging 2.0. Deze stappen maken wij in OWO-verband. Op het gebied van privacy hebben wij de organisatie een training gegeven over privacy, een spelvorm aangeboden waarin de collega's vragen over privacy en informatiebeveiliging moesten beantwoorden en een mystery guest op bezoek gehad.

Het vergroten/onderhouden van informatiebeveiliging- en privacy bewustzijn en kennis blijft een doorlopend proces. Tenslotte hebben wij de jaarlijks verantwoording afgelegd via de zelfevaluatie ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit), de zelfevaluatie BRP (Basisregistratie personen) en de zelfevaluatie Reisdocumenten.

Rechtmatigheid

Rechtmatig handelen is voor een overheidsorganisatie een belangrijk uitgangspunt. De gemeentelijke processen zijn ingericht om onder meer de rechtmatigheid te waarborgen en de risico's te beheersen. De verbijzonderde interne controle is er mede op gericht om de rechtmatigheid te onderzoeken en daarmee bij te dragen aan de kwaliteit van onze organisatie.

Interne controle

In 2025 zijn de (verbijzonderde) interne controles uitgevoerd op basis van het door de raad vastgestelde controleprotocol inclusief normenkader en het jaarplan verbijzonderde interne controle 2025. De controles zijn in het jaarplan opgenomen op basis van de financiële omvang, risicoanalyses en relevante wet- en regelgeving en zijn afgestemd met de accountant. De controles in het jaarplan vormen naast overige controlewerkzaamheden de onderbouwing voor de rechtmatigheidsverantwoording over 2025. De aanbevelingen voortkomend uit de verbijzonderde interne controles over 2025 worden gemonitord en worden twee keer per jaar via het actieregister aangeboden aan de controlecommissie.

Uit de (verbijzonderde) interne controles komt naar voren dat wij hebben gehandeld conform de wet Fido. Voor een toelichting volstaan wij met een verwijzing naar de paragraaf financiering. Uit de (verbijzonderde) interne controles komen geen concrete aanwijzingen naar voren van het veelvuldig niet naleven of onjuist documenteren en/of motiveren van de normen gids proportionaliteit.

Accountantscontrole

De accountant heeft in het najaar de interim-controle 2025 uitgevoerd. Naar aanleiding van de bevindingen uit de interim-controle heeft de accountant enkele aanbevelingen meegegeven. De aanbevelingen worden gemonitord en twee keer per jaar via het actieregister aangeboden aan de controlecommissie. In februari 2026 is de controlecommissie geïnformeerd over de uitkomsten van de interim-controle en de hieruit voortgekomen aanbevelingen. De accountant geeft bij de jaarstukken van de gemeente een verklaring over de betrouwbaarheid van de jaarrekening.

Rechtmatigheidsverantwoording

Het college van burgemeester en wethouders legt verantwoording af over de rechtmatigheid in de rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarrekening. De rechtmatigheidsverantwoording valt, als onderdeel van de jaarrekening (zie onderdeel jaarrekening -overig), onder het getrouwheidsoordeel van de accountant. In de rechtmatigheidsverantwoording is opgenomen dat de omvang van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en de balansmutaties niet rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor vastgestelde verantwoordingsgrens van € 2.298.974. Conform de Kadernota rechtmatigheid en op basis van de afspraken met de raad worden de afwijkingen boven de rapportagegrens van €114.949 hieronder toegelicht:

- In de beoordeling van het begrotingscriterium is een aantal begrotingsonrechtmatigheden geconstateerd voor in totaal € 3.903.000.

Er zijn in vijf programma's lastenoverschrijdingen vastgesteld voor in totaal € 3.691.000. Het totaal aan lastenoverschrijdingen dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee als acceptabel is geduid bedraagt 3.375.000. Het resterende saldo aan lastenoverschrijdingen van € 316.000 bestaat uit individuele lastenoverschrijdingen onder de rapportagegrens.

Er zijn drie overschrijdingen van de investeringskredieten vastgesteld voor in totaal € 212.000. Eén overschrijding bedraagt € 164.000 welke niet past binnen het vooraf vastgestelde beleid van de gemeenteraad en groter is dan de rapportagegrens. Voor een toelichting verwijzen wij naar de financiële analyse in programma 5 in de jaarrekening.

- In de uitgevoerde verbijzonderde interne controles is een drietal afwijkingen (onrechtmatigheden) geconstateerd in het proces van inkoop- en aanbestedingen. De onrechtmatigheden bedragen in totaal € 967.000 en zijn veroorzaakt doordat inkopen ten onrechte niet Europees zijn aanbesteed. Het gaat hierbij om één onrechtmatigheid van € 270.000 die in 2024 is geconstateerd en doorwerkt naar 2025. In 2025 is hiervoor de voorbereiding voor een Europese aanbesteding gestart. De overige twee onrechtmatigheden bedragen in totaal € 697.000 en zijn in 2025 ontstaan en hiervoor zijn in 2025 ook acties in gang gezet en deels afgerond om conform de wet- en regelgeving te handelen.

Onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid bestuur

Op basis van de verordening artikel 213A van de Gemeentewet voeren wij intern onderzoek uit naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid. In 2025 hebben wij intern geen specifieke onderzoeken naar doelmatigheid en doeltreffendheid uitgevoerd. De opvolging van de aanbevelingen van eerdere onderzoeken monitoren wij intern. Hierover rapporteren wij de controlecommissie tweemaal per jaar.

Continuïteit

Personeel - Wet DBA

Sinds 1 januari 2025 moeten wij schijnzelfstandigheid van zzp'ers (zelfstandige zonder personeel) actief voorkomen. Sommige tijdelijke functies, zoals ter vervanging bij ziekte, zijn niet meer geschikt voor een zzp'er. Hierdoor is het soms nog lastiger passende tijdelijke krachten te vinden.

Financiële positie

In de risicoparagraaf hebben wij de gemeentelijke risico's beschreven en gekwantificeerd. Daarbij hanteren wij als norm voor het weerstandsvermogen dat wij minimaal tweemaal de omvang van de risico's in de Algemene Reserve hebben. Met deze jaarrekening voldoen wij aan die eigen norm. Verder is de solvabiliteit goed en hebben wij een financieel positief meerjarenperspectief.

Continuïteit ICT

In 2025 is de lijn doorgezet dat ICT-continuïteit ondersteunend is aan, en voortvloeit uit, de bedrijfscontinuïteit. De ingezette koers is verder geconcretiseerd: de cloudmigratie en het uitfasen van legacy-systemen zijn nagenoeg afgerond. Daarnaast hebben wij in 2025 nadrukkelijk gefocust op leveranciersmanagement in samenwerking met Inkoop. Ook is de Procedure Ernstige Verstoringen (PEV) opnieuw beoordeeld en waar nodig aangescherpt. Vanuit de drie OWO-gemeenten wordt gezamenlijk gewerkt aan een opdrachtomschrijving voor een gezamenlijk bedrijfscontinuïteitsplan, waar wij in 2025 verdere stappen in hebben gezet.

De ingezette lijn om de ICT-omgeving te moderniseren en te standaardiseren draagt bij aan een stabielere, veiligere en minder complexe infrastructuur. In 2025 zijn opnieuw geen grote veiligheidsrisico's of ernstige verstoringen in de infrastructuur geconstateerd. De continue aandacht voor security en bewustwording binnen de organisatie blijft een belangrijk aandachtspunt.

De gemeente is (in OWO-verband) gestart met de implementatie van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) door middel van een Information Security Management System (ISMS), waarbij de informatiebeveiligingsorganisatie een cruciale rol speelt in het begeleiden en waarborgen van dit proces. De eerste sessies zijn inmiddels gepland, wat de brede gedragenheid vanuit de directie voor dit belangrijke initiatief onderstreept. Hiermee zijn tevens de eerste stappen gezet richting implementatie NIS2.

Fraude

Fraude is bij voorbaat niet uit te sluiten. Frauderisico's krijgen binnen onze organisatie op verschillende manieren aandacht. Er zijn in onze organisatie diverse maatregelen aanwezig in de processen om fraude zoveel mogelijk te beperken. De maatregelen worden door middel van (verbijzonderde) interne controles getoetst waarmee de kwaliteit van de interne beheersing op het gebied van fraude wordt gewaarborgd.

Over 2025 is de frauderisicoanalyse geactualiseerd (hard-controls) en hebben er frauderisicoanalyse besprekingen plaatsgevonden (soft-controls). Hieruit kan worden geconcludeerd dat er in 2025 op verschillende aspecten binnen de gemeente aandacht is geweest voor frauderisico's.

In het verslagjaar 2025 is de gemeente geconfronteerd met een externe fraude. Naar aanleiding hiervan zijn aanvullende beveiligingsmaatregelen en bewustwordingsacties uitgevoerd ter versterking van de interne beheersing. Het bedrag blijft onder de door de raad vastgestelde verantwoordingsgrens en rapportagegrens en is daarom niet afzonderlijk opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. Wij hebben geen concrete aanwijzingen of vermoedens dat er binnen de gemeentelijke organisatie fraudes hebben voorgedaan in boekjaar 2025.

Organisatieontwikkeling

Organisatieplan 2025 Welzijn in Weststellingwerf

De missie Welzijn in Weststellingwerf is gedurende het management development traject tot stand gekomen. De missie Welzijn in Weststellingwerf luidt als volgt: *"Met onze diensten dragen wij bij aan een veilige, gezonde en prettige samenleving. We zijn betrouwbaar en we tonen lef en daadkracht. We nemen eigenaarschap voor ons werk en we kijken reflectief naar ons handelen."*

Onze strategie: We zetten in op de doorontwikkeling van onze dienstverlening en de wendbaarheid en professionaliteit van onze medewerkers. Dit hebben we gedaan door te werken met onze kernwaarden:

1. Betrouwbaarheid: Het nakomen van afspraken, consistent handelen en zorgen voor transparantie in werk en communicatie.
2. Lef en daadkracht: Actief initiatief tonen, beslissingen nemen en handelen, zelfs in uitdagende situaties.
3. Eigenaarschap: Verantwoordelijkheid nemen voor taken en doelen, en het proactief aanpakken van uitdagingen en kansen.

4. Reflectief vermogen: Kritisch naar eigen handelen kijken, leren van ervaringen en bijdragen aan persoonlijke- en teamontwikkeling.

5. Wendbaarheid en professionaliteit: Snel en effectief kunnen reageren op veranderende omstandigheden, met een focus op kwaliteit en verbetering van de dienstverlening.

Uitvoering Human Resources Management (HRM)

Op het gebied van HR-dienstverlening is er in 2025 een aantal ontwikkelingen geweest.

Wij hebben een aantal HRM-processen gedigitaliseerd en verbeterd. Leidinggevenden en medewerkers kunnen steeds meer zelf aanvragen via self service. Een aantal aanvragen kan zelfs heel eenvoudig via een app op de mobiel.

In 2025 is het aanbod binnen het Individueel Keuzebudget verruimd, onder andere om persoonlijke gezondheid te verbeteren.

Verder is er een nieuw wervings- en selectiebeleid opgesteld. Hierin staat onder andere beschreven op welke manier de organisatie nieuw personeel kan aantrekken (vinden) en behouden (binden en boeien).

Samen met Ooststellingwerf is besloten om met het functiewaarderingsstelsel HR21 te werken. Afgelopen jaar is al het voorwerk gedaan om per 1 januari 2026 over te kunnen. Hierdoor sluiten wij aan bij andere gemeentelijk organisaties die al over zijn gestapt naar HR21. Deze systematiek wordt voorgeschreven vanuit de Cao. Dit verkleint onderlinge concurrentie en bevordert eenduidigheid binnen gemeenten.

In de gesprekcycclus stond de missie "Welzijn in Weststellingwerf" centraal.

Ziekteverzuim

Het verzuimpercentage over 2025 is uitgekomen op 6,84%. Het verzuim is aan de hoge kant, maar ten opzichte van vorig jaar is er een dalende tendens gaande. Wij blijven inzetten om het ziekteverzuimcijfer te verlagen.

Personeelsbudget

Op het beschikbare salarisbudget (eigen personeel en inhuur) en begrote personele budgetten (zoals opleidingsbudget) hebben wij een kleine overschrijding. Daarnaast heeft er een storting plaatsgevonden in de voorziening RVU (Regeling Vervroegde Uittreding) en de voorziening Verlofsparen.

Paragraaf OWO-samenwerking

Portefeuillehouder(s)	Van der Graaf
Organisatie	OWO Bedrijfsvoering

Inleiding

De OWO-samenwerking werkt aan drie opdrachten: de samenwerking vanuit de OWO-afdeling aan met name uitvoerende taken, de samenwerking aan complexe opgaven en de bestuurlijke samenwerking in de regio. Deze OWO-paragraaf kijkt terug op welke wijze er in 2025 gewerkt is aan deze drie opdrachten.

Samenwerking vanuit de OWO-afdelingen

Algemeen

In 2025 is het onderzoek naar de toekomstbestendigheid van de OWO-afdelingen VTH en B&R afgerond. Het onderzoek laat zien dat er behoefte is aan een herijking van de opdracht van deze OWO-afdelingen, om duidelijkheid te creëren over welke taken in OWO-verband worden uitgevoerd en welke binnen de afzonderlijke gemeenten, en hoe de onderlinge samenwerking is ingericht. Aanleiding hiervoor zijn onder meer de toenemende complexiteit van wet- en regelgeving en maatschappelijke ontwikkelingen. In het najaar van 2025 is het proces gestart om te komen tot een vernieuwde opdrachtbeschrijving voor de OWO-afdelingen.

OWO-Beheer & registratie

Belastingen

De overstap naar de nieuwe Belastingapplicatie is in 2025 nagenoeg afgerond. Hiermee hebben we een stap gezet in de dienstverlening naar inwoners die nu gemakkelijker inzicht kunnen krijgen in bijvoorbeeld hun WOZ-waarde.

Backoffice Sociaal domein

De overstap naar de drie kernapplicaties van het Sociaal Domein is weerbarstig en vraagt veel van de organisaties. Het betekent dat systemen en processen worden aangepast, dat er duidelijke werkafspraken komen en dat medewerkers nieuwe kennis en vaardigheden opdoen. In samenwerking met de aanbieder is hard gewerkt deze grote overstap voor te bereiden en uit te voeren. Dit is in 2025 niet gelukt. We verwachten de overstap in 2026 af te ronden.

OWO-Bedrijfsvoering

Digitale dienstverlening

Digitale dienstverlening is een structureel en doorlopend onderdeel van de bedrijfsvoering van de OWO-gemeenten. In samenhang met de Wet open overheid (Woo) en de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) werd ook in 2025 continue gewerkt aan het borgen, verduidelijken en doorontwikkelen van bestaande digitale kanalen en werkwijzen. In het aanwijzingsbesluit leggen we vast via welke digitale kanalen inwoners en bedrijven officiële berichten aan ons kunnen sturen. Dit besluit is in 2025 voorbereid en wordt in het voorjaar 2026 aan u voorgelegd.

In 2025 is het informatiebeveiligingsbeleid vastgesteld en is gestart met de implementatie van de BIO2, als basis voor een veilige en betrouwbare digitale dienstverlening.

Datagedreven werken

Vanuit OWO-Bedrijfsvoering richt het cluster Datamanagement zich op het vergroten van bewustwording, kennis en vaardigheden van alle medewerkers, zodat data op een verantwoorde manier kan worden benut in het dagelijks werk. Daarnaast is gewerkt aan een toekomstgerichte datastrategie die aansluit bij de informatiebehoefte van de organisaties en bijdraagt aan een duurzame informatievoorziening.

Inkoop, aanbesteden en verzekeren

In 2025 zijn 50 aanbestedingen doorlopen, waaronder de aanbesteding van een aantal grote verzekeringen. Hierbij is ingezet op uniformering voor de drie gemeenten. Ook is meer ingezet op het verhalen van schade veroorzaakt door derde partijen. Het verzekeringsbeleid is geactualiseerd en wordt in het 1^e half jaar van 2026 vastgesteld.

OWO-Vergunningverlening, toezicht en handhaving

Uitvoerings & handhavingsstrategie (U&H strategie)

Het voormalige VTH-beleidsplan gaat door invoering van de Omgevingswet verder als de Uitvoerings & Handhavingsstrategie. Dit is de basis voor de werkzaamheden vanuit de OWO-afdeling VTH. In 2025 is de U&H-strategie voorbereid en in afstemming met beleidsafdelingen en bestuurders opgesteld. De strategie wordt in het voorjaar van 2026 vastgesteld door de colleges.

In de bijlage (nr. 5) van deze jaarstukken is een overzicht van (een deel van) het verzette werk 'OWO-afdelingen in cijfers' opgenomen.

Samenwerking aan complexe opgaven

Omgevingswet

In 2025 hebben de OWO-gemeenten verdere routine ontwikkeld in het werken onder de Omgevingswet. Waar 2024 nog vooral gericht was op het op orde houden van de vergunningverlening en het mogelijk maken van initiatieven via wijzigingen van het omgevingsplan, is dit inmiddels uitgegroeid tot een stabiel en voorspelbaar proces. Tegelijkertijd is in OWO-verband gewerkt aan de gebiedsdekkende omgevingsplannen, wat heeft geresulteerd in een definitieve uitgangspuntennotitie die begin 2026 door de drie gemeenteraden is vastgesteld. Ook wordt de juridische basis verder versterkt, onder meer door de evaluatie van het Verzamelbesluit bevoegdheden Omgevingswet, waarmee een belangrijke stap wordt gezet in de verdere professionalisering van de uitvoering.

APV

De jaarlijkse actualisatie van de APV wordt in gezamenlijkheid opgepakt waarbij jaarlijks een andere OWO-gemeente de coördinatie op zich neemt. Op deze wijze is het mogelijk met beperkte capaciteit toch jaarlijks de APV te actualiseren. De samenwerking aan de APV betekent niet dat er geen gemeente specifieke onderdelen mogelijk blijven.

Evenementenbeleid

In 2025 zijn we begonnen met het opstellen van gezamenlijk OWO-evenementenbeleid. Dit is een omvangrijk project waarbij we samen optrekken met zowel partners (waaronder veiligheidsregio en politie) en organisatoren. Afronding verwachten we eind 2026.

Ondermijning

Afgelopen jaar is veel aandacht geweest voor de bestrijding van ondermijning. Samen met bijvoorbeeld politie, RIEC en belastingdienst hebben we ingezet op bewustwording en zo nodig handhaving. Er zijn controles uitgevoerd bij bijvoorbeeld horeca, vakantieparken en garageboxen.

Energietransitie

Via het OWO-energiebureau hebben we ook in 2025 stappen gezet in de energietransitie. Drie energiecoaches werken vanuit het energiebureau aan het adviseren van inwoners. In 2025 is er een onderzoek opgestart wat we nog meer vanuit het energiebureau kunnen oppakken. Naar verwachting wordt dit in 2026 duidelijk.

Bestuurlijke samenwerking

Binnen OWO-verband vindt structurele afstemming plaats tussen de colleges van de drie gemeenten op portefeuilleniveau. Dit versterkt de positie van OWO als regionale gesprekspartner richting onder andere FUMO en het Sociaal Domein Fryslân. Beleidsontwikkeling vanuit provincie, Wetterskip en Rijk wordt gezamenlijk besproken en indien gewenst gecoördineerd beantwoord.

Paragraaf Verbonden Partijen

Portefeuillehouder(s)	College
Organisatie	Advies & Ondersteuning

Inleiding

Wij hebben een aantal taken ondergebracht in samenwerkingsverbanden waarin meerdere gemeenten en/of andere instellingen participeren. Het gaat hier bijvoorbeeld om deelnemingen in vennootschappen, gemeenschappelijke regelingen en stichtingen. De samenwerkingsvormen worden aangeduid met het begrip "verbonden partijen". Hieronder wordt verstaan een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan dat de gemeente zeggenschap heeft, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht. Het financiële belang is het bedrag dat ter beschikking is gesteld en dat niet verhaalbaar is of waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij failliet gaat of haar verplichtingen niet nakomt.

Visie op verbonden partijen

Onze visie op verbonden partijen is gebaseerd op het uitgangspunt dat onze gemeente alleen participeert in verbonden partijen als daarmee de publieke taak is gediend. Er zijn diverse redenen om deel te nemen aan een verbonden partij. In de gemeenschappelijke regeling of in de statuten (van een stichting of vennootschap) staat telkens de doelstelling van de betreffende rechtspersoon geformuleerd. Hoewel dat niet bij elke samenwerkingsvorm expliciet wordt vermeld, gaat het veelal om:

- Efficiency voordeel door grotere schaal;
- Risicospreiding;
- Grotere machtspositie ten opzichte van andere partijen in de markt;
- Onvoldoende capaciteit (kwalitatief en kwantitatief) in eigen huis;
- Beter kunnen voldoen aan wet- en regelgeving.
- Wettelijke verplichting.

Zeggenschap in de praktijk

De invloed van de gemeenten verloopt via besturen van stichtingen, gemeenschappelijke regelingen, aandeelhouders en de raden van commissarissen en toezicht. In het bestuur van die stichtingen en ondernemingen zijn wij vertegenwoordigd. Via dat bestuur wordt onze invloed aangewend als het gaat om sturing op onder andere financiën, risico's en toekomstvisie. Het zijn vormen van verlengd lokaal bestuur en dat brengt met zich mee dat de directe invloed per definitie beperkt is. Als zich een meerderheid vormt voor of tegen een voorstel dan is de stem van de enkeling niet doorslaggevend en zal de minderheid zich ook moeten schikken. De democratische controle op de in dit overzicht genoemde 'partijen' waarmee de gemeente zich verbonden heeft, ligt bij de gemeenteraad. In de besturen zitten in de meeste gevallen leden van ons college en die verantwoorden zich tegenover de raad op de gebruikelijke wijze.

Financieel belang

Het financiële belang dat is gemoeid met de deelneming in verbonden partijen staat per instelling in de tabel onderaan deze paragraaf.

Beleidsontwikkelingen enkele samenwerkingsverbanden

Gemeenschappelijke Regelingen

Veiligheidsregio Fryslân

Gezondheid

In 2025 werkte GGD Fryslân verder aan de landelijke plannen om gezondheid en preventie te versterken. Dit gebeurde in het kader van het Integraal Zorgakkoord (IZA), het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het nieuwe Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA). Door deze akkoorden kregen publieke gezondheid en preventie een duidelijkere positie in het nationale zorgbeleid. GGD Fryslân speelde hierbij een actieve rol en werkte nauw samen met gemeenten en verschillende partners.

In 2024 en 2025 had GGD Fryslân te maken met stijgende kosten, vooral voor huisvesting en noodzakelijke aanpassingen in functies en salarissen. Daardoor ontstond een structureel begrotingstekort. De bestuurscommissie gezondheid heeft gevraagd om verschillende scenario's uit te werken voor efficiëntere huisvesting en taakuitvoering. In 2025 zijn deze scenario's ontwikkeld en besproken. Voor de jeugdgezondheidszorg (JGZ) werd gekeken naar slimmer gebruik van locaties, aangepaste huurafspraken en mogelijkheden voor samenwerking met publieke organisaties. Belangrijk uitgangspunt was dat consultatiebureaus goed bereikbaar blijven. De uitkomsten vormen de basis voor het nieuwe strategisch huisvestingsplan.

Ondanks de financiële druk bleef GGD Fryslân investeren in belangrijke preventietaken. Programma's zoals Gezond Zwanger en ondersteuning van jonge kwetsbare kinderen werden voortgezet. De bestuurscommissie gezondheid benadrukte dat deze activiteiten waardevol zijn en dat bezuinigingen op jeugdgezondheidszorg uiteindelijk kunnen leiden tot hogere maatschappelijke kosten. Een deel van het tekort werd binnen de organisatie opgevangen door efficiënter te werken. Gemeenten droegen bij om het resterende tekort te dekken.

Daarnaast versterkte GGD Fryslân in 2025 haar rol als adviseur en kennispartner voor gemeenten. De Volksgezondheid Toekomstverkenning (VTV) werd gebruikt om inzichten te delen over toekomstige gezondheidsontwikkelingen. Ook werd het Ambtelijk Overleg Publieke Gezondheid ingericht als nieuw platform om met gemeenten te spreken over uitdagingen en oplossingen.

GGD Fryslân was betrokken bij diverse netwerken, waaronder Seker en Sûn, de bestuurscommissie van het Fries Integraal Zorgakkoord (FrIZA) en de stuurgroep Strong Teens and Resilient Minds (STORM). Deze samenwerkingen zijn belangrijk om grote gezondheidsopgaven gezamenlijk aan te pakken.

Crisisbeheersing

In 2025 heeft de Veiligheidsregio Fryslân te maken gehad met verschillende typen crises, waarvan sommige grootschalig of langdurig. Een voorbeeld hiervan is het ongeval met de luchtballon.

Voor het borgen en professionaliseren van de crisisbeheersing hebben alle 25 Veiligheidsregio's structureel extra BDUR-middelen (Brede Doel Uitkering Rampenbestrijding) ontvangen. Deze gelden zorgen voor het versterken van de afdeling crisisbeheersing en de crisisorganisatie in Fryslân. De extra toegekende BDUR-middelen zijn ook bedoeld voor het versterken van de informatiepositie van Veiligheidsregio's.

De Veiligheidsregio Fryslân heeft bijgedragen aan het voorkomen van crisis door het maken en actualiseren van bestrijdingsplannen en informatiekaarten. Hierdoor kan de crisisfunctionaris rekenen op actuele plannen.

In 2025 is verder gewerkt aan de inrichting van een 24/7 informatiepositie bij kwetsbaarheden, dreigingen en incidenten/crises die permanent ondersteunt bij het proces van risicomonitoring.

Brandweer

Het programma van Brandweer Fryslân heeft in 2025 een bijdrage opgeleverd aan de veiligheid van de inwoners van Fryslân. Zij richten zich op het voorkomen en beheersen van risico's; het bestrijden van brand; en hulp bij ongevallen.

De Brandweer Fryslân had, wat betreft het aantal incidenten, een vergelijkbaar jaar ten opzichte van 2024. De brandweerposten oefende risicogericht. Als structurele input voor deze oefeningen gebruikten zij de uitkomsten uit het repressief overleg, de ontwikkelingen in het kader van de energietransitie en een betere deling van informatie over risico's.

In 2025 heeft de brandweer een nieuw dekkingsplan voorgelegd aan het bestuur. Het dekkingsplan wordt in 2026 ter zienswijze aan de gemeenteraden voorgelegd.

In 3Noord-verband is in 2025 een pilot met drones uitgevoerd. Naar aanleiding van deze pilot zal een analyse worden opgemaakt of deze drones van meerwaarde zijn bij een veiliger en effectiever optreden in het geval van bijvoorbeeld een brand.

Friese Uitvoeringsdienst Milieu en Omgeving (FUMO)

De FUMO (Fryske Utfieringstsjinst Milieu en Omjouwing) is de Friese omgevingsdienst. Het aantal taken dat aan de FUMO wordt toebedeeld, wordt deels door de rijksoverheid bepaald (de basistaken) en is deels een bevoegdheid van de gemeente (de plustaken). In 2025 heeft de FUMO intensief gewerkt aan het versterken van de organisatie om tijdig te kunnen voldoen aan de landelijke robuustheidscriteria voor omgevingsdiensten. Hiervoor zijn interne verbeteringen doorgevoerd en processen verder geprofessionaliseerd, in lijn met de landelijke monitoring van de voortgang richting 1 april 2026.

Daarnaast is er in 2025 een onderzoek naar de FUMO gestart waarin de toekomstbestendigheid van de organisatie wordt verkend. Dit onderzoek richt zich specifiek op de bestuurlijke en strategische positionering van de FUMO. De conclusies hiervan zijn nog niet beschikbaar. Daarnaast loopt er een traject in relatie tot de robuustheidscriteria.

Verder is in samenwerking met alle Friese deelnemers de provinciebrede Uitvoerings- en Handhavingstrategie Fryslân 2025–2028 (UHF) vastgesteld. Deze strategie geeft richting aan de uitvoering door sterk te sturen op risicogericht en outcome-gericht werken.

De Marrekrite

Voor de aanleg en het onderhoud van recreatieve voorzieningen in de provincie Fryslân is de Gemeenschappelijke Regeling 'Recreatieschap Marrekrite' ingesteld. De belangrijkste taak van 'Recreatieschap Marrekrite' is het onderhoud en beheer van meer dan 3.800 gratis aanlegplaatsen voor boten, en het wandel- en fietsknooppuntennetwerk. Het gebruikelijke onderhoud van fiets- en wandelpaden blijft een taak van de provincie en de gemeenten.

Daarnaast is in 2025 besloten de taken van 'Recreatieschap Marrekrite' uit te breiden met het Routebureau Fryslân. Hiermee is de coördinatie, ontwikkeling en promotie van de recreatieve routenetwerken binnen de provincie, ondergebracht binnen één organisatie. Routebureau Fryslân draagt hiermee zorg voor een samenhangend, kwalitatief en actueel routenetwerk.

In de regio Zuidoost Friesland wordt samengewerkt aan het ontwikkelen en verbeteren van specifieke routenetwerken, zoals rutterroutes en ATB-routes. De expertise van 'Recreatieschap Marrekrite' op het gebied van landrecreatie wordt hierbij ingeschakeld.

Verder wordt door onze gemeente samen met 'Recreatieschap Marrekrite' gewerkt aan de realisatie van drie TOP's (Toeristische Overstappunten) in de gemeente. De eerste TOP bij de Driewegsluis is gerealiseerd en geplaatst. De ontwikkeling van de andere twee TOP's, in Noordwolde en Wolvega, is inmiddels opgestart.

Welstandszorg Hûs en Hiem

De Gemeenten en Hûs en Hiem werken gezamenlijk aan een meer flexibele en klantgerichte werkwijze, zoals beoogd onder de Omgevingswet. Hiervoor is in 2024 een opdracht opgesteld voor de uitvoering van een onderzoek over de toekomstige borging omgevingskwaliteit Fryslân. In 2025 is het advies 'Een moaier Fryslân voor en van iedereen' gepresenteerd. Er wordt ingezet op een breed kennis- en adviescentrum waarbij het Monumentensteunpunt en de Provincie betrokken worden.

In 2024 zijn de nieuwe sneltoetscriteria vastgesteld door de drie gemeenteraden van de OWO-gemeenten. De nieuwe sneltoetscriteria zijn hierdoor een onderdeel van de huidige welstandsnota's geworden. De oude sneltoetscriteria werden al lang niet meer gebruikt, omdat ze verouderd waren. In 2025 zouden wij beginnen met het aanpassen van de rest van de welstandsnota (nota Omgevingskwaliteit) van de gemeente Weststellingwerf. Dit heeft een langere opstartfase nodig gehad dan verwacht. De aanbesteding voor de aanpassing van de nota wordt begin 2026 afgerond en daarna start de uitvoering. Het incidentele budget dat voor deze nota is gereserveerd wordt hiervoor benut in de komende twee jaar.

Gemeenschappelijke Regeling (GR) Sociale werkvoorziening Fryslân en Caparis NV

Voor de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) neemt de gemeente Weststellingwerf deel aan de GR Sociale werkvoorziening Fryslân. De GR is een samenwerkingsverband van de gemeenten Achtkarspelen, Heerenveen, Leeuwarden, Ooststellingwerf, Opsterland, Smallingerland, Tytsjerksteradiel en Weststellingwerf. Als uitkomst van de herstructurering SW-bedrijf in 2019 is de GR SW Fryslân omgevormd tot een bedrijfsvoeringsorganisatie. De GR heeft jaarlijks minimale kosten voor bijvoorbeeld het opstellen van de jaarrekening en de facilitering van de bestuursvergaderingen. Samen met Ooststellingwerf, Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel behoort Weststellingwerf tot de niet-aandeelhoudende gemeenten.

Met ingang van 2020 is door de gemeente een dienstverleningsovereenkomst (DVO) met Caparis aangegaan voor de duur van vijf jaar. In 2024 is besloten de DVO te verlengen. De looptijd is van 2025 tot en met 2029. In het kader van deze overeenkomst organiseert Caparis passende werkzaamheden voor inwoners met een Wsw-indicatie. Caparis rapporteert per kwartaal aan de gemeente over de uitvoering van de overeenkomst.

In 2025 heeft besluitvorming plaatsgevonden om de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in de gemeenschappelijke regeling te verwerken.

Naamloze Vennootschappen

Afvalsturing Friesland N.V.

Afvalsturing Friesland N.V. handelend onder de naam Omrin, houdt zich bezig met de verwerking van huishoudelijk afval. De bedrijfsvoering van Afvalsturing Friesland N.V. is gericht op bewerking en verwerking van huishoudelijk afval, het terugwinnen van grondstoffen en de productie van duurzame energie. Op Ecopark de Wierde (gemeente Heerenveen) bevindt zich de scheidings- en bewerkingsinstallatie, waar machines zoveel mogelijk herbruikbare materialen uit het afval halen. Hiermee levert Omrin een belangrijke bijdrage aan de circulaire economie, in lijn met de VANG-doelstellingen (Van Afval Naar Grondstof). De afvalverwerking vindt plaats op basis van nascheiding.

In 2025 richtte de strategie zich net als de komende jaren onder andere op maximaal terugwinnen van grondstoffen en duurzame energie, verlagen van de CO₂eq voetafdruk.

N.V. Fryslân Miljeu

N.V. Fryslân Miljeu eveneens handelend onder de naam Omrin, is sinds 2025 verantwoordelijk voor de inzameling van huishoudelijk afval.

Sinds januari 2025 is de gemeente aandeelhouder van N.V. Fryslân Miljeu en heeft Omrin de inzameling van het GFT- en restafval van de Gemeente Weststellingwerf overgenomen.

Bank Nederlandse Gemeenten

BNG Bank is een Nederlandse financiële instelling die zich richt op het verstrekken van krediet aan de publieke sector. De bank is in handen van Nederlandse overheden, waaronder gemeenten, provincies en de Staat. De missie van BNG Bank is het versterken van de publieke sector door financiering te bieden voor maatschappelijke opgaven en zo bij te dragen aan een duurzaam en toekomstbestendig Nederland.

In 2025 heeft BNG Bank opnieuw solide resultaten geboekt en haar maatschappelijke rol verder versterkt:

Financiële resultaten

In het halfjaarbericht 2025 rapporteerde BNG Bank een nettowinst van €142 miljoen. Ondanks economische onzekerheden en schommelingen op de financiële markten bleef de kapitaal- en liquiditeitspositie sterk. De groei van de leningportefeuille onderstreept de blijvende vraag naar publieke financiering en de relevante rol van BNG Bank voor gemeenten en andere publieke instellingen.

Kredietverlening en publieke investeringen

In de eerste helft van 2025 verstrekte de bank €5,3 miljard aan nieuwe langlopende leningen, voornamelijk aan woningcorporaties en voor publieke infrastructuur. De totale kredietportefeuille groeide hierdoor naar €94,2 miljard.

Duurzaamheid en maatschappelijke impact

BNG Bank blijft inzetten op het vergroten van haar maatschappelijke impact, onder meer door financiering van duurzame projecten en het verder uitvoeren van haar klimaatdoelstellingen. De bank benadrukt dat zij wil bijdragen aan een toekomstbestendige publieke sector en een duurzamer Nederland.

Stichtingen

Stichting Kredietbank

De Kredietbank wordt door ons ingezet voor schuldregelingstrajecten voor inwoners van onze gemeente. Vanuit de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening bieden wij inwoners een oplossing voor hun schuld.

Stichting Comprix

Stichting Comprix is verantwoordelijk voor het openbaar basisonderwijs in de gemeenten Weststellingwerf, Ooststellingwerf en Opsterland. Zij bieden onderwijs aan circa 4000 leerlingen verspreid over 35 scholen, waarvan 14 in Weststellingwerf. Onder de 35 scholen vallen ook twee scholen voor speciaal basisonderwijs en zes samenwerkings- of identiteitsrijke basisscholen. Stichting Comprix streeft naar toekomstbestendig onderwijs van hoge kwaliteit voor zoveel mogelijk kinderen in de landelijke regio Zuidoost Fryslân. Dit doen zij door algemeen toegankelijk, passend en thuisnabij onderwijs te bieden. Hiervoor werken zij jaarlijks aan de speerpunten die geformuleerd staan in het strategisch beleidsplan 2023-2026.

Coöperaties

Coöperatie Openbare Verlichting & Energie Fryslân U.A.

Weststellingwerf is lid van de OVEF. De OVEF is de energieleverancier voor Friese overheden en aangesloten instellingen. Hij beheert de energievoorziening, inclusief openbare verlichting en publieke laadpalen in Fryslân. Sinds 1 januari 2024 levert OVEF energie aan haar leden via het zelfleveringsmodel, waarbij wordt gestreefd naar een optimale afstemming van vraag en aanbod binnen Fryslân, met lokaal opgewekte elektriciteit uit wind en zon. Indien nodig wordt aanvullende energie ingekocht.

In 2025 maakt OVEF structureel gebruik van een Energie Management Systeem (EMS) om verbruiksdata te registreren, analyseren en rapporteren aan leden, met als doel efficiënter energiegebruik en betere afstemming van vraag en aanbod.

Ook heeft de Algemene Ledenvergadering van OVEF in 2025 gesproken over de toekomstige inrichting van de publieke laadinfrastructuur. Besloten is om geen integrale concessie te vergeven aan een commerciële marktpartij die het gehele proces op zich neemt. De Friese overheden gaan hierin meer zelf doen. Vervolgbesluitvorming over de financiële dekking en de te kiezen structuur vindt op een later moment plaats.

Centrumregelingen

Centrumregeling Sociaal Domein Friese Gemeenten (Uitvoeringsorganisatie Sociaal Domein Friesland) (SDF)

De Friese gemeenten streven naar maximale efficiëntie en effectiviteit in de uitvoering van de aan hen opgelegde wettelijke taken in het sociaal domein. Het algemene doel van SDF is specialistische zorg en ondersteuning leveren aan inwoners van alle Friese gemeenten. Alle 18 Friese gemeenten nemen deel aan deze GR. De inzet van SDF is opgebouwd uit een aantal onderdelen, waaraan de gemeenten naar verhouding bijdragen:

- dienstverlening voor derden (bedrijfsvoering: instandhouding SDF, Zorg voor Jeugd Friesland, Foar Fryske Bern)
- sociale integratie en achterstandsgroepen (maatschappelijke opvang en vrouwenopvang)
- maatschappelijke ondersteuning (beschermd wonen)
- zorg voor jeugd (regionale jeugdzorg)

De inhoudelijke ontwikkelingen zijn verwerkt in programma 6, sociaal domein.

Overzicht verbonden partijen

Wij nemen deel in de volgende gemeenschappelijke regelingen, stichtingen, vennootschappen en centrumregeling:

1. Overzicht Gemeenschappelijke regelingen waarin de gemeente deelneemt

Veiligheidsregio Fryslân (VRF)		
Vestigingsplaats	Leeuwarden	
Doel deelname	Efficiencyvoordeel door schaalvergroting	
Deelnemers buiten Weststellingwerf	De Friese gemeenten	
Belang	Integrale deelnemersbijdrage 2025 Gezondheid € 1.377.259 Crisisbeheer € 157.953 Brandweer € 1.735.080	
Risico's	De VRF kent het inherente risico dat eventuele afwijkingen ten opzichte van de begroting achteraf bij de deelnemende gemeenten in rekening worden gebracht. Daarnaast neemt de gemeentelijke bijdrage structureel toe door autonome kostenontwikkelingen, waaronder prijsstijgingen en opgaves rondom taken en capaciteit. We beheersen de risico's door periodieke monitoring, deelname aan bestuurlijke en ambtelijke overleggen. Daarnaast bespreken we de begroting en de jaarrekening van de VRF in de planning- en control cyclus van de VRF.	
Vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
1-1-2024	€ 8.868.000	€ 82.448.000
31-12-2024	€ 10.661.592	€ 87.343.698
Resultaat 2024	€ 3.643.126	
Portefeuillehouder	Van der Graaf (Veiligheid), Zonderland (Gezondheid)	
FUMO (Friese Uitvoeringsdienst Milieu en Omgeving)		
Vestigingsplaats	Grou	
Doel deelname	Regionale Uitvoerings Dienst (RUD), expertisebundeling door samenwerken	
Deelnemers buiten Weststellingwerf	De Friese gemeenten	
Belang	Integrale deelnemersbijdrage 2025 € 575.327	
Risico's	De Gemeenschappelijke Regeling brengt het inherente risico mee dat deelnemers moeten bijspringen bij eventuele tekorten. De gemeente houdt toezicht via bestuurlijke vertegenwoordiging in het Algemeen Bestuur en ambtelijke deelname aan de Controllersgroep en het Opdrachtgeversoverleg. Voor onze gemeente zijn alleen de wettelijke basistaken ondergebracht; daardoor dragen we geen risico voor de uitvoering van plustaken. De gewijzigde financieringssysteem (betalen per afgenomen dienst) heeft geleid tot een hogere gemeentelijke bijdrage.	
Vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
1-1-2024	€ 1.278.771	€ 5.326.624
31-12-2024	€ 839.506	€ 4.783.724
Resultaat 2024	€ -361.794	
Portefeuillehouder	Den Hartigh	
GR Hûs en Hiem		

Vestigingsplaatss	Leeuwarden	
Doel deelname	Kennis, inwinnen van deskundige en onafhankelijke adviezen	
Deelnemers buiten Weststellingwerf	De Friese gemeenten, behalve Tytsjerksteradiel	
Belang	De Gemeenschappelijke Regeling is budgetneutraal. Leges die de GR - Hûs en Hiem bij de gemeente in rekening brengt worden één op één doorberekend naar de aanvrager.	
Risico's	De financiële risico's voor de gemeente zijn zeer beperkt. Kosten worden één-op-één doorberekend aan de aanvrager en de regeling heeft een gezonde financiële positie. Wel blijven maatschappelijke ontwikkelingen relevant om te monitoren.	
Vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
1-1-2024	€ 256.743	€ 452.937
31-12-2024	€ 382.955	€ 425.448
Resultaat 2024	€ 123.212	
Portefeuillehouder	Zonderland	
Recreatieschap voor het Friese Waterland 'De Marrekrite'		
Vestigingsplaats	Uitwellingerga	
Doel deelname	Efficiencyvoordeel, machtspositie en kennisconcentratie	
Deelnemers buiten Weststellingwerf	Provincie Fryslân en diverse Friese gemeenten	
Belang	Exploitatiebijdrage 2025 € 33.804 inclusief bijdrage baggerfonds. Het eigen vermogen is onderverdeeld in diverse fondsen: onderhouds-, bagger- en ontwikkelingsfondsen. Deze fondsen zijn bestemmingsreserves en worden aangewend voor de uitvoer van taken, bijvoorbeeld groot vervangingsonderhoud. Er is door Marrekrite in 2025 een winstuitkering gedaan van € 5.961.	
Risico's	Het risico voor de gemeente is beperkt. Zoals bij elke gemeenschappelijke regeling bestaat het inherente risico dat deelnemers moeten bijdragen aan tekorten.	
Vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
1-1-2024	€ 4.328.380	€ 4.893.971
31-12-2024	€ 4.256.355	€ 6.861.369
Resultaat 2024	€ 127.975	
Portefeuillehouder	Hoen	

GR SW Fryslân		
Vestigingsplaats	Drachten	
Doel deelname	Uitvoering van de Wet sociale voorziening en de uit deze wet voortvloeiende wettelijke voorschriften	
Deelnemers buiten Weststellingwerf	Achtkarspelen, Heerenveen, Leeuwarden, Ooststellingwerf, Opsterland, Smallingerland en Tytsjerksteradiel	
Belang	Integrale deelnemersbijdrage 2025 € 0	
Risico's	De gemeente is verantwoordelijk voor de overige kosten van de GR SW Fryslân. Hiermee is sprake van een financieel risico wanneer deze kosten stijgen.	
Vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
1-1-2024	€ 0	€ 4.210.000
31-12-2024	€ 0	€ 2.088.000
Resultaat 2024	€ 0	
Portefeuillehouder	Den Hartigh	

2. Lijst met stichtingen en coöperaties waarin de gemeente deelneemt

Stichting Kredietbank Nederland (KBNL)		
Vestigingsplaats	Leeuwarden	
Doel deelname	Op maatschappelijke en zakelijk verantwoorde wijze voorzien in de behoefte aan onder andere geldkrediet, schuldhulpverlening, budgetbeheer, bewindvoering, wettelijke schuldsanering van natuurlijke personen	
Belang	Uitgeleend werkkapitaal € 90.000	
Risico's	De gemeente loopt beperkte financiële risico's, voornamelijk door mogelijke exploitatietekorten in de uitvoering van schuldhulpverlening en kredietverstrekking. Onvoorziene fluctuaties in instroom kunnen leiden tot hogere kosten, die via de deelnemende gemeenten moeten worden opgevangen.	
Vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
1-1-2024	€ 3.209.000	€ 47.553.000
31-12-2024	€ 2.499.000	€ 48.295.000
Resultaat 2024	Niet bekend	
Portefeuillehouder	Den Hartigh	

Stichting Comprix (openbaar primair onderwijs)		
Vestigingsplaats	Wolvega	
Doel deelname	Voldoen aan wettelijke taak inzake instandhouding van kwalitatief goed openbaar primair onderwijs in een genoegzaam aantal scholen.	
Belang	Indirect in relatie tot onder doel genoemde wettelijke taak, alsmede financieel toezicht door goedkeuring van begroting en rekening van de stichting.	
Risico's	De risico's voor de gemeente zijn beperkt. We beschikken over voldoende beleidsmatige vertegenwoordiging en invloed. Comprix heeft een gezonde financiële positie, waardoor de financiële risico's minimaal zijn.	
Vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
1-1-2024	€ 6.470.458	€ 11.358.717
31-12-2024	€ 6.848.478	€ 12.741.163
Resultaat 2024	€ 378.022	
Portefeuillehouder	Hartog	
Coöperatie Openbare Verlichting & Energie Fryslân U.A. (OVEF)		
Vestigingsplaats	Sneek	
Doel deelname	Samenwerkingsverband op het gebied van beheer en onderhoud van openbare verlichting en gezamenlijke inkoop van duurzame energie.	
Belang	Mede-eigenaar van de energievoorziening en openbare verlichting, waardoor we duurzaam, lokaal en kostenbewust kunnen opereren.	
Risico's	Sinds 1 januari 2024 levert OVEF energie aan haar leden via het zelfleveringsmodel, waarbij wordt gestreefd naar een optimale afstemming van vraag en aanbod binnen Fryslân, met lokaal opgewekte elektriciteit uit wind en zon. Indien nodig wordt aanvullende energie ingekocht. Hierdoor zijn de risico's toegenomen. Belangrijke risico's betreffen prijsvolatiliteit op de energiemarkt, contractuele verplichtingen en de mogelijke financiële gevolgen bij ongunstige marktontwikkelingen. Operationele risico's, zoals leveringsproblemen of administratieve afwijkingen, kunnen eveneens impact hebben op de financiële positie van OVEF en daarmee op de gemeente.	
Vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
1-1-2023	€ 426.347	€ 102.980
31-12-2023	€ 128.948	€ 2.575.442
Resultaat 2023	€ -297.399	
Portefeuillehouder	Hartog	

3. Lijst deelnemingen in vennootschappen

NV Bank Nederlandse Gemeenten		
Vestigingsplaats	Den Haag	
Doel deelname	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.	
Belang	Deelname 58.071 aandelen à € 2,50 = € 145.178	
Risico's	BNG beschikt over topratings en een strak kapitalisatiebeleid, waardoor de financiële positie sterk is en de bank tegen gunstige voorwaarden kan lenen. Hierdoor is het risico voor de gemeente als aandeelhouder zeer beperkt.	
Vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
1-1-2024	€ 4.721.000.000	€ 110.819.000.000
31-12-2024	€ 4.777.000.000	€ 123.164.000.000
Resultaat 2024	€ 294.000.000	
Portefeuillehouder	Hoen	

OMRIN (Afvalsturing Friesland NV)		
Vestigingsplaats	Leeuwarden	
Doel deelname	Het afval van overheden en bedrijven op een professionele en milieuhygiënisch verantwoorde manier inzamelen, bewerken en verwerken.	
Belang	Deelname 120 aandelen à € 450 = € 54.000	
Risico's	De risico's zijn beperkt. De gemeente is goed vertegenwoordigd op beleidsniveau en de onderneming beschikt over een gezonde financiële positie.	
Vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
1-1-2024	€ 78.528.000	€ 106.366.000
31-12-2024	€ 83.562.000	€ 131.694.000
Resultaat 2024	€ 7.130.000	
Portefeuillehouder	Den Hartigh	

OMRIN (Friesland Miljeu NV)		
Vestigingsplaats	Leeuwarden	
Doel deelname	Het afval van overheden en bedrijven op een professionele en milieuhygiënisch verantwoorde manier inzamelen, bewerken en verwerken.	
Belang	Deelname 10.500 aandelen à € 65,87 = € 691.635	
Risico's	De risico's zijn beperkt. De gemeente is goed vertegenwoordigd op beleidsniveau en de onderneming beschikt over een gezonde financiële positie.	
Vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
1-1-2024	€ 11.572.000	€ 26.299.000
31-12-2024	€ 13.030.000	€ 30.506.000
Resultaat 2024	€ 1.621.000	
Portefeuillehouder	Den Hartigh	

4. Overzicht Centrumregelingen waarin de gemeente deelneemt

Centrumregeling Sociaal Domein Friese Gemeenten (Uitvoeringsorganisatie Sociaal Domein Friesland) (SDF)		
Vestigingsplaats	Leeuwarden	
Doel deelname	De Friese gemeenten streven naar maximale efficiëntie en effectiviteit in de uitvoering van de aan hen opgelegde wettelijke taken in het sociaal domein. Het algemene doel van SDF is specialistische zorg en ondersteuning leveren aan inwoners van alle Friese gemeenten. Alle 18 Friese gemeenten nemen deel aan deze GR.	
Belang	De centrumgemeente berekent de integrale kosten voor haar dienstverlening door aan gemeenten. De kosten voor de dienstverlening bestaan uit kosten voor instandhouding en kosten voor taakuitvoering. De kosten voor instandhouding worden onder gemeenten verdeeld op basis van inwoneraantal van elke gemeente met peildatum 1 januari van jaar t-1. De kosten voor uitvoering van taken worden verdeeld onder gemeenten op basis van het percentuele aandeel dat een gemeente toekomt in het totaal van aantallen cliënten op basis van de Jeugdwet. Het voorschot van de bijdrage voor 2025 bedroeg € 251.760	
Risico's	Er bestaat een financieel risico doordat de gemeenten achteraf alsnog worden geconfronteerd met eventuele tekorten wanneer Sociaal Domein Fryslân de afgesproken begroting niet realiseert. Dit risico beheersen we intern door de uitgaven periodiek te monitoren en actief input te leveren in zowel bestuurlijk als ambtelijk overleg. Daarnaast wordt de begroting van het SDF besproken in de planning- en control cyclus van het SDF.	
Vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
1-1-2024	€ -	€ -
31-12-2024	€ -	€ -
Resultaat 2024	€ -	
Portefeuillehouder	Tom Hartog en Hanneke Zonderland	

Paragraaf Grondbeleid

Portefeuillehouder	Hartog en Zonderland
Organisatie	Vastgoed, Grondzaken & Facilites

Algemeen

Grondbeleid is een middel om de ruimtelijke opgaven die voortvloeien uit beleidsdoelstellingen en ambities te verwezenlijken. Het staat daarmee ten dienste van deze ruimtelijke opgaven. In deze paragraaf wordt verantwoording afgelegd over het gevoerde grondbeleid in 2025.

Beleid

In juni 2025 heeft de gemeenteraad een nieuwe Nota Grondbeleid vastgesteld. Met het nieuwe grondbeleid geeft de gemeente richting aan de rol die de gemeente hierin wil nemen en welke instrumenten hiervoor kunnen worden gebruikt onder de Omgevingswet. In de nota is opgenomen dat indien een gewenste ruimtelijke ontwikkeling vereist dat actief grondbeleid gevoerd moet worden, wordt overgaan tot verwerving van de benodigde gronden. Indien een ruimtelijke ontwikkeling in beperkte mate bijdraagt, wordt gekeken naar de mate van medewerking die van de gemeente wordt gevraagd. De gemeente maakt dan de afweging vanuit haar publiekrechtelijke taak en toetsende rol. Deze afweging leidt tot een faciliterende rol of het besluit tot niet meewerken aan de ruimtelijke ontwikkeling. De gemeente werkt niet mee aan een ruimtelijke ontwikkeling indien deze niet bijdraagt aan de realisatie van de beleidsdoelstellingen en ambities.

Conform de Nota Grondbeleid hebben wij de Grondprijzenbrief 2025 vastgesteld. In de Grondprijzenbrief zijn de geldende grondprijzen opgenomen en de uitgangspunten zoals de gemeente die hanteert voor de uitgifte van gronden met verschillende functies. Het belangrijkste uitgangspunt is dat grond wordt uitgegeven tegen marktconforme prijzen.

Uitvoering

Een belangrijk deel van de ambities in het Coalitieakkoord 2022-2026 op het gebied van wonen vult de gemeente actief in door de ontwikkeling van de Lindewijk. In het kader van de doelstelling voor het realiseren van meer betaalbare woningen zijn in 2025 de voorbereidingen getroffen voor het toevoegen van extra woningen in fase 2 van de Lindewijk 2. Ook wordt aan deze doelstelling invulling gegeven middels het in 2025 vastgestelde bestemmingsplan Pieterslaan met bijbehorende grondexploitatie ten behoeve van de realisatie van 18 sociale huurwoningen.

Vanuit een faciliterende rol stimuleert de gemeente onder andere woningbouwinitiatieven van dorpen. De gemeente heeft hiervoor eind 2023 een toolkit beschikbaar gesteld. Conform de mogelijkheden die de Omgevingswet biedt, worden de door de gemeente te maken ambtelijke kosten bij een faciliterende rol via een anterieure overeenkomst verhaald op de initiatiefnemer. In 2025 is één intentieovereenkomst gesloten met een initiatiefnemer voor het onderzoeken van de mogelijkheden om te komen tot een anterieure overeenkomst voor de ontwikkeling van woningbouw op een inbreidingslocatie in Wolvega.

Op het gebied van economie pakt de gemeente ook een actieve rol. In het project Centrumontwikkeling Wolvega is in 2025 het instrument Wet voorkeursrecht gemeenten ingezet om een betere ontsluiting van het centrum mogelijk te kunnen maken. Daarnaast heeft de gemeenteraad in 2025 het bestemmingsplan vastgesteld voor fase 2 van het bedrijventerrein Uitbreiding Schipsloot. Dit levert een nieuw aanbod van bedrijfskavels op voor reeds gevestigde en/of nieuwe ondernemers. De uitgifte hiervan start in 2026.

Parameters

De grondexploitaties zijn beoordeeld en geactualiseerd. In 2025 waren de parameters voor kosten- en opbrengstenstijging respectievelijk 2% en 1,5%. Voor de actualisatie voor de jaren 2026 en daaropvolgend zijn de parameters voor kosten- en opbrengstenstijging gewijzigd in respectievelijk 3% en 2%. Het rentepercentage bedraagt 1,5%. Dit is alleen van toepassing op grondexploitaties waar sprake is van een verliesvoorziening. De disconteringsvoet voor de berekening van de toekomstige waarde van een grondexploitatie en daarmee de omvangbepaling van de te nemen winst of verlies, bedraagt 2%.

Marketing

Bij de verkoop van woningbouwkavels en de bedrijventerreinen is het belangrijk om ons aanbod bij een zo groot mogelijk publiek onder de aandacht te brengen.

Hiervoor zijn diverse communicatiemiddelen en promotie ingezet. Hieronder een samenvatting van de acties die wij in 2025 hebben uitgevoerd:

- De marketingcampagne 'Klaar voor de stap?' wordt doorlopend ingezet om de bedrijfskavels op de bedrijventerreinen in de gemeente onder de aandacht te brengen. Kopers van bedrijfskavels ontvangen vanuit deze campagne de inmiddels bekende rode laarzen.
- Actueel houden van de informatie op de websites www.bedrijventerreinwolvega.nl, www.weststellingwerf.nl en www.lindewijk.nl;
- Diverse advertenties van de woningbouwkavels in verschillende kranten en gidsen;
- Ondersteuning bij uitgifte van nieuwe particuliere kavels aan de Monarchvlinder met o.a. advertenties en een inloopbijeenkomst;
- De vernieuwde website voor de Lindewijk met een 3d-visualisatie is up-to-date gehouden met sfeerfoto's van de wijk en van de deelprojecten;
- Diverse PR voor Lindewijk met bijvoorbeeld acties/advertenties social media, nieuwsbrieven belangstellenden en inwoners, PR-doeken en PR-borden op locatie, free publicity – onder andere persberichten, faciliteren Rondje Lindewijk.

Vennootschapsbelasting

Jaarlijks wordt getoetst of er Vennootschapsbelasting (VPB) betaald moet worden over ondernemingsactiviteiten. Het verkopen van grond kan namelijk gezien worden als een ondernemingsactiviteit.

Bouwgrond in exploitatie (BIE)

Woningbouwlocaties

Lindewijk Deelgebied 1

Alle beschikbare kavels (zowel projectmatig en particulier) zijn verkocht. Het Icarusblauwtje is woonrijp gemaakt. De bouw van het appartementengebouw aan het Tijgerblauwtje is in september 2025 gestart. Het woonrijp maken van dit laatste deel van deelgebied 1 staat gepland voor 2027. Dit betreft ook het opheffen van de bouwweg in deelgebied 1, de definitieve inrichting van het omliggende openbare gebied en het realiseren van de laatste brug.

Lindewijk Deelgebied 2

Voor 2025 is wederom zo veel mogelijk ingezet op projectmatige bouw kavels gericht op betaalbaar wonen en natuurlijk ook op de uitgifte van particuliere kavels.

Er is een bouw kavel verkocht voor 7 projectmatige rijwoningen in de vorm van een landhuis aan het einde van de centrale groene as (Oranjetipje). Daarnaast is er een bouw kavel voor 16 projectmatige seniorenwoningen verkocht aan de Rotsvlinder en de Distelvlinder.

In april 2025 zijn 7 nieuwe particuliere kavels aan de Monarchvlinder in de verkoop gegaan. Deze zijn inmiddels allemaal onder optie. Daarnaast zijn er 5 particuliere kavels aan de IJsvogelvlinder verkocht. De overige particuliere kavels aan de IJsvogelvlinder (4 per 1-1-2026) zijn onder optie.

De geplande 44 woningen zijn niet allemaal verkocht, mede doordat de verkoop van een bouw kavel voor 10 starterswoningen aan het Koevinkje is doorgeschoven naar januari 2026.

Het bouwrijp maken van fase 3 voor de ontwikkel kavels 41, 42, 43 en 76 is in 2025 aanbesteed en gestart. Om meer betaalbare woningen mogelijk te maken is het woningbouwprogramma verhoogd van 247 woningen naar 280 woningen. Daarnaast is het Oranjetipje woonrijp gemaakt en is het geluidscherm gerealiseerd.

De bestaande verliesvoorziening wordt met circa € 142.000 verhoogd, als gevolg van het toevoegen van meer betaalbare woningen in het programma.

Locatie voormalige Renbaanschool te Noordwolde

De grondexploitatie van deze ontwikkeling is per 31 december 2025 afgesloten. Alle werkzaamheden zijn afgerond. Met de afsluiting van deze grondexploitatie kan een winstneming plaatsvinden van circa € 94.000.

Herontwikkeling Pieterslaan Wolvega

In 2025 is het bestemmingsplan Pieterslaan 85a Wolvega vastgesteld alsmede bijbehorende grondexploitatie. In samenwerking met de woningstichting worden op de locatie 18 sociale huurwoningen gerealiseerd. In verband met de volledige inzet van deze locatie voor sociale huurwoningen is er geen sluitende grondexploitatie. Een voorziening is gevormd van circa € 385.000. De werkzaamheden worden naar verwachting in 2026 gestart.

Ontwikkeling 13 sociale huurwoningen Heerenveenseweg

Aan de Heerenveenseweg zijn in 2025 gronden verkocht ten behoeve van de ontwikkeling en realisatie van 13 sociale huurwoningen. De bouw van de woningen is eind 2025 gestart. De woningen worden opgeleverd in 2026. De locatie maakt onderdeel uit van de grondexploitatie van bedrijventerrein De Plantage, zie onderstaande toelichting.

Bedrijventerreinen

Uitbreiding Schipsloot te Wolvega

In 2025 zijn de laatste twee woon-werk kavels en één zichtkavel verkocht. Daarnaast zijn voor drie zicht kavels in fase 1 de koopovereenkomsten in december 2025 ondertekend. De juridische levering van deze kavels vindt plaats in 2026, waardoor de bijbehorende verkoopopbrengsten in dat jaar worden verantwoord. De verkoopprocedure voor fase 2 start enkele maanden later dan oorspronkelijk gepland, namelijk in januari 2026. Als gevolg van deze verschuivingen vallen de geraamde opbrengsten voor 2025 lager uit dan eerder begroot. De gerealiseerde kosten in 2025 zijn daarentegen licht hoger dan geraamd.

De geactualiseerde raming van kosten en opbrengsten voor de resterende looptijd van de exploitatie levert een financieel voordeel op. Dit wordt veroorzaakt door de hogere verkoopprijzen van de nog te verkopen kavels in fase 1 en de nieuwe kavels in fase 2. Deze prijsverhoging is doorgevoerd op basis van een extern adviesrapport. De bestaande voorziening kan hierdoor met circa € 264.000 worden verlaagd.

Een potentieel risico voor de nog te verkopen kavels is de netcongestie.

De Plantage te Wolvega

In 2025 is één zichtkavel verkocht, evenals de grond aan de Heerenveenseweg ten behoeve van de ontwikkeling en realisatie van 13 sociale huurwoningen. De verwachting was dat tevens de laatste niet-zichtlocatie aan de Ruige Weegbree in 2025 zou worden verkocht. De verkoopprocedure hiervoor is echter begin 2026 gestart. Op het bedrijventerrein resteren thans nog één zichtlocatie en één niet-zichtlocatie.

De gerealiseerde kosten in 2025 zijn hoger uitgevallen dan geraamd. Dit wordt veroorzaakt door de start van het bouwrijp maken van de kavel aan de Heerenveenseweg. Deze werkzaamheden waren later in de tijd voorzien.

De geactualiseerde raming van kosten en opbrengsten voor de resterende looptijd van de exploitatie levert een financieel voordeel op. Dit wordt mede veroorzaakt door de hogere verkoopprijzen van de nog te verkopen kavels. Deze prijsverhoging is doorgevoerd op basis van een extern adviesrapport. De bestaande voorziening kan daarom met circa € 18.000 worden verlaagd.

Een potentieel risico voor de nog te verkopen kavels is de netcongestie.

Noord West III te Wolvega

De bebouwing van de laatste kavel is in 2025 gestart. Als gevolg hiervan kunnen de laatste werkzaamheden voor het woonrijp maken worden uitgevoerd in 2026. De looptijd van de grondexploitatie is hierdoor met één jaar verlengd tot en met 2026. Als gevolg van deze langere looptijd ontstaat een beperkt financieel nadeel binnen de exploitatie. De bestaande voorziening dient daarom met circa € 7.000 te worden verhoogd.

Boekwaarde bouwgronden

x
€ 1.000

Grondexploitaties per 31-12-2025	Resterende looptijd in jaren	Boekwaarde 31-12-2025	Nog te maken kosten	Nog te ontvangen opbrengsten	Eindwaarde nominaal (einde looptijd)	Eindwaarde NCW 2,00%	Verliesvoorziening totaal	Winstuitname totaal
Woningbouwterreinen								
Wolvega Lindewijk	5	10.705	11.037	19.915	1.849	1.675	1.675	-
Noordwolde Renbaanschool	-	-287	-	-	-287	-287	-	287
Wolvega Pieterslaan	2	60	660	320	401	385	385	-
totaal		10.479	11.697	20.235	1.963	1.773	2.060	287
Bedrijventerreinen								
Wolvega Noord West III	1	409	188	-	597	586	586	-
Wolvega Uitbreiding Schipsloot	5	1.738	991	2.708	20	18	18	-
Wolvega De Plantage	4	3.302	1.221	842	3.680	3.400	3.400	-
totaal		5.449	2.399	3.550	4.298	4.004	4.005	-
Totaal		15.927	14.096	23.786	6.260	5.777	6.065	287

Toelichting tabel

- De boekwaarde is het totaalbedrag van alle investeringen en opbrengsten uit het verleden.
- Balanswaarde is de gerealiseerde waarde inclusief de verliesvoorzieningen en winstnemingen.
- Verliesvoorzieningen worden jaarlijks geactualiseerd per grondexploitatie en berekend op basis van de netto contante waarde (NCW) van 2%.
- Winstnemingen worden jaarlijks berekend over de winstgevende grondexploitaties met de Percentage of Completion Methode (POC).
- De POC-methode is de opbrengsten en kosten naar rato van de prestatie verwerken. Hierdoor ontstaat er inzicht in de financiële gevolgen tijdens een boekjaar en worden de opbrengsten en kosten in de winst- en verliesrekening verantwoord.

In de toelichting op de balans onder de vlottende activa worden de prognoses van kosten, opbrengsten, eindwaardes en resterende looptijd getoond.

Paragraaf Regiodeal Zuidoost Friesland

Portefeuillehouder(s)	Van der Graaf
Organisatie	Projecten

Algemeen

In juli 2020 is de Regio Deal Zuidoost Friesland gesloten met het Rijk. Een samenwerking tussen 7 partners in Zuidoost Friesland (Opsterland, Weststellingwerf, Ooststellingwerf, Heerenveen, Smallingerland, Wetterskip en Provincie Friesland) en het Rijk waarmee € 30 miljoen is geïnvesteerd vanuit Rijk en regio. Op 1 oktober 2025 zijn de laatste projecten in de Regio Deal Zuidoost Friesland afgerond. Deze projecten hadden verlenging gekregen om hun gelden te besteden. Het ging onder andere om de projecten *Water voor natuur en landbouw* en *Bestemming Wolvega*.

In de periode van 1 oktober 2025 tot 15 juli 2026 vindt de laatste administratieve afhandeling van de deal plaats. Door de verlenging was er logischerwijs langere inzet van onze gemeente nodig voor de coördinatie en afronding. De benodigde middelen waren opgenomen in de begroting 2025.

Bestemming Wolvega

Weststellingwerf voerde van maart 2022 tot 1 oktober 2025 het project Bestemming Wolvega uit binnen de pijler Vitale Kernen van de Regiodeal. Bestemming Wolvega richtte zich op de sociale structuren in Wolvega en op het verhaal van het dorp zelf. Wat kenmerkt Wolvega en haar inwoners? En welke stappen kunnen we, samen met de inwoners, zetten om van Wolvega een levendig, inclusief en divers dorp te maken — op een manier die recht doet aan de kracht van de gemeenschap?

In 2025 zijn de laatste drie deelprojecten van Bestemming Wolvega afgerond.

Buurtverbinders

Doel was om buurtverbinders in kaart te brengen en te onderzoeken welke ideeën er leven en waar behoefte is aan ondersteuning. Het resultaat is een netwerk van 45 actieve buurtverbinders in Wolvega. Deze groep komt 2 keer per jaar samen, onder begeleiding van het opbouwwerk.

Wolvest the Movie

Tijdens het Lindefestival was in Theater op de Hoogte de film *Wolvest the Movie* te zien. Deze film vormde een vervolg op het Wolfestival 2023. Het initiatief en de organisatie van *Wolvest the Movie* lagen volledig in handen van inwoners van Wolvega.

Centrale ontmoetingsplek

In 2025 presenteerde de opbouwgroep, een groep enthousiaste inwoners, een organisatie- en exploitatieplan aan de raad. Aan de hand van dit plan is de subsidie voor Huis op de Hoogte en Theater op de Hoogte vastgesteld. In mei 2025 organiseerde de opbouwgroep een grote informatiebijeenkomst in Theater op de Hoogte. Op deze avond werd het beeldmerk van de Stichting Ontmoetingscentrum Op de Hoogte en de plannen onthuld. In augustus is het bestuur geïnstalleerd en is de Stichting Ontmoetingscentrum Op de Hoogte ingeschreven bij KvK.

De voormalige Kerk op de Hoogte krijgt de functie van theaterkerk: Theater op de Hoogte. Een werkgroep ontwikkelt plannen voor theater-, muziek- en filmactiviteiten in het gebouw. De werkgroep heeft hiervoor een programma van eisen opgesteld en werkt samen met een architect en de gemeente aan de verbouwplannen. Vanwege het monumentale karakter van het gebouw vergt de renovatie de nodige tijd; de verwachting is dat de werkzaamheden eind 2026 of begin 2027 van start gaan.

Rond de zomer werd Huis op de Hoogte verbouwd en opgeknapt. Het jongerenwerk van de gemeente ging samen met een groep enthousiaste jongeren aan de slag om een eigen jongeren ontmoetingscentrum in te richten en plannen te maken voor de programmering.

Vanaf 1 november 2025 heeft Huis op de Hoogte een betaalde beheerder. Deze is in 2025 en 2026 in dienst van de gemeente. Eind 2026 wordt gekeken naar een constructie waarbij de beheerder in dienst komt van de Stichting Ontmoetingscentrum Op de Hoogte.

Op 7 november vond de feestelijke opening plaats van Huis op de Hoogte. Deze opening markeerde het einde van het project Bestemming Wolvega.

Voor de borging van het project is het volgende geregeld:

- 2-jaarlijks bestuurlijk overleg tussen bestuur Stichting Ontmoetingscentrum op de hoogte en bestuur gemeente.
- Vaststelling begrotingssubsidie
- Huisvestingsvragen, huurcontracten, beheer en onderhoud via team vastgoed
- Opbouwwerk geeft ondersteuning op vraagstukken rondom vrijwilligers, werkgroepen, maatschappelijke doelstellingen.
- Jongerenwerk ondersteunt jongerencentrum NEXUS

Zie ook programma 6 en voor de aankoop PKN-percelen programma 5.

Water voor natuur en landbouw

Dit project van Wetterskip Fryslân vond deels plaats in Weststellingwerf: in Oldelamer/Nijelamer. Er is met relevante partijen een aanpak opgesteld om het waterpeil meer getrapt met het maaiveld te laten verlopen en te kunnen laten variëren. Dit biedt kansen om de waterhuishouding in het landelijke gebied te verbeteren, voor zowel de natuur als de landbouw. Om ecologische redenen was verlenging verleend tot 1 oktober 2025. De werkzaamheden zijn succesvol afgerond in september 2025 en hiermee draagt het project bij aan de verbetering van natuurwaarden en versterking van het regionale watersysteem.

Ontwikkeling samenwerking Zuidoost Friesland

De samenwerking in Zuidoost Friesland richtte zich op de lopende regiodeal. In 2024 werd bekend dat onze regio mee ging doen aan het Rijks-initiatief 'Elke regio telt!'. In dit Nationaal programma Vitale Regio's werkten wij in 2025 mee aan de totstandkoming van een overkoepelend Regioplan voor de komende 20 jaar.

Financieel

De Regiodeal omvatte in totaal een bedrag van € 30 miljoen. Daarvan werd € 15 miljoen door het Rijk geïnvesteerd en de regio stond garant voor € 15 miljoen cofinanciering. In 2025 hebben wij alleen nog uitgaven gedaan voor het project Bestemming Wolvega. Deze zijn ten laste van de Rijksbijdrage gebracht. Wij hebben in de loop van 2025 nog een extra bijdrage vanuit de Regiodeal ontvangen van € 33.500 voor het project Bestemming Wolvega. Het totale budget voor het project is daarmee op € 963.500 gekomen. In totaal is er € 982.000 besteed voor Bestemming Wolvega, waardoor een relatief klein tekort van € 18.500 is ontstaan.

In de voorgaande jaren (2021 t/m 2024) hebben wij voldoende middelen ingebracht als cofinanciering voor de Regiodeal. Om die reden hebben wij in 2025 geen middelen ingebracht voor de cofinanciering.

De organisatiekosten voor de Regiodeal bedroegen in 2025 € 17.500.

Paragraaf Dynamisch investeringsprogramma

Portefeuillehouder(s)	Van der Graaf, Hoen, Zonderland, Den Hartigh en Hartog
Organisatie	Projecten

Inleiding

Het dynamisch investeringsprogramma

Vijf jaar geleden, bij de kadernota 2020, stelden wij een dynamisch investeringsprogramma in. Inmiddels zijn de nodige investeringen vanuit het dynamische investeringsprogramma gestart en hebben wij onder andere bij het collegeprogramma 2022-2026 middelen voor nieuwe investeringen toegevoegd. In het overzicht hierna is het volledige programma opgenomen. Als zich nieuwe kansen voordoen, dan voegen wij deze toe aan de dynamische investeringsprogramma. De financiële vertaling van de projecten wordt pas in de begroting opgenomen als de projecten gereed zijn voor uitvoering. De financiële projectvoorstellen worden afzonderlijk voorgelegd aan de gemeenteraad.

Dynamische investeringskalender

Overzicht ontwikkeling dynamisch investeringsprogramma			
Reserve investeringsambities			
	stand 1-1-2025	14.268.534	
Onttrekking verbetering zwemgelegenheden		-518.000	
Onttrekking voorbereidingskrediet Lycklamaweg		-60.000	
Onttrekking herinrichting Lycklamaweg		-2.498.000	
	stand 31-12-2025	11.192.534	
Wat is al toegezegd om te dekken uit deze gelden			
Kosten 2026 beheerder Op de Hoogte		-50.000	
	Totaal toegezegd		-50.000
Waar moet nog een raadsbesluit over komen			
Fietspad fase 3		-580.000	
Motie Energiefonds		-500.000	
Ander gebruik gemeentehuis		-250.000	
Onderhoud wegen en fietspaden		-500.000	
Verbeteren verkeerscirculatie Wolvega		-1.000.000	
Gebiedsontwikkeling Spokedam		-500.000	
Verbetering van zwemgelegenheden		-141.000	
Centrum Wolvega project 2: ontwikkeling Groene Hart		-2.275.000	
Centrum Wolvega project 3: Acht-Pilarenplein		-2.000.000	
Betaalbaar wonen		-1.000.000	
Rentecomponent (voor dekking kap.1st uit reserve inv.ambities)		-2.396.534	
	Totaal nog over te beslissen		- 11.142.534
Verwacht saldo Reserve investeringsambities			0

Toelichting op Dynamische investeringskalender

Het afgelopen jaar hebben wij diverse mutaties doorgevoerd in de dynamische investeringsagenda naar aanleiding van afzonderlijke raadsvoorstellen. Zo onttrokken wij de middelen voor de verbetering van de zwemgelegenheden. Ook onttrokken wij de middelen voor de voorbereidingen van het project 'Lycklamaweg' en voor het project (definitief ontwerp) 'herinrichting Lycklamaweg' zelf. In totaal zit er nu nog ongeveer € 11 miljoen in de dynamische investeringsagenda. Hieronder wordt elk project dat nog in de dynamische investeringsagenda is opgenomen, apart toegelicht.

Fietspad fase 3

Fase drie van het Fietspad langs de Linde omvat de ontbrekende schakel tussen de Kontermansbrug en Lolkema's Laene. De provincie probeert de desbetreffende percelen aan te kopen voor het fietspadtracé. In 2025 zijn er duidelijke afspraken gemaakt met de provincie.

Motie energiefonds

Medio 2024 is gestart met een maatwerk- en financieel-advies voor een beperkt aantal huishoudens. In 2025 is hier verder op doorgegaan. De focus ligt nu op een groep inwoners die door het Rijk zijn voorgedragen. Als de ervaringen positief zijn, kan besloten worden het aantal huishoudens uit te breiden. Eventueel vervolfinanciering voorzien wij vanuit het door uw raad gereserveerde bedrag.

Ander gebruik gemeentehuis

Vanuit de visie op Dienstverlening (vastgesteld in mei 2025) is een verkenning gestart voor een mogelijke herinrichting van de publiekshal. Toegankelijkheid en gastvrijheid zijn hierbij belangrijke pijlers. In 2026 worden de resultaten opgeleverd.

Onderhoud wegen en fietspaden

In 2025 zijn er in samenwerking met Liander voorbereidingen getroffen voor het aanleggen van kabels langs en onder het fietspad langs de Pepergaweg en Steggerdweg.

Verbeteren verkeerscirculatie Wolvega

In 2025 is gewerkt aan een stedenbouwkundig plan en een verkeerskundig onderzoek om een doorbraak te realiseren tussen het Acht-Pilarenplein en de Heerenveenseweg.

Zie verder ook programma 3.

Gebiedsontwikkeling Spokedam

Voor de gebiedsontwikkeling Spokedam in Noordwolde doen zich verschillende mogelijke ontwikkelingen voor op het gebied van recreatie en toerisme. Door in te zetten op integrale gebiedsontwikkeling sluit de gemeente aan bij deze dynamiek en wordt ruimte gecreëerd om koppelkansen binnen het gebied optimaal te benutten. Hiermee speelt de gemeente proactief in op toekomstige mogelijkheden.

In 2025 hebben zich nog geen concrete kansen voorgedaan die tot uitvoering hebben geleid. Wel wordt actief gewerkt aan verdere verkenning en voorbereiding van de gebiedsontwikkeling. Mogelijkheden worden in kaart gebracht en er worden gesprekken gevoerd met betrokken partijen. Ook wordt onderzoek gedaan naar het uitwerken van scenario's.

Verbetering van zwemgelegenheden

Dit bedrag blijft beschikbaar voor de verbetering van zwemgelegenheden. Voor de ontwikkelingen voor zwemgelegenheden de Dobbe en de Steense verwijzen wij naar programma 5.

Centrum Wolvega project 2: ontwikkeling Groene Hart

De tweede project van het Centrumplan is de realisatie van het Groene Hart Wolvega. De voorbereiding van deze fase is in 2024 gestart en in 2025 voortgezet.

Deze fase omvat in grote lijnen:

- de voorbereiding voor aankoop en sloop van de 3 panden in het Middenblok;
- de voorbereiding en realisatie van de herinrichting van een deel van de openbare ruimte (voorzijde) van Huize Lindenoord;
- de voorbereiding voor aanleg van een de Tuin van Jufvrouw Sikkinga , rondom Kerk op de Hoogte en rondom Huize Lindenoord;
- realisatie door projectontwikkelaar van nieuwe historiserende panden rondom Huize Lindenoord

Zie verder ook programma 3.

Centrum Wolvega project 3: Acht-Pilarenplein

Conform de lange termijn agenda van de Raad zijn hier voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd. Hiervoor is een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld.

Zie verder ook programma 3.

Betaalbaar wonen

Betaalbaar wonen op kleinere ontwikkellocaties is, in verhouding, kostbaar. In 2025 is gewerkt aan een regeling om initiatiefnemers tegemoet te komen. Zie verder ook programma 8.

Paragraaf Wet open overheid (Woo)

Inleiding

De Wet open overheid (Woo) regelt het recht op informatie over alles wat de overheid doet. Het is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) en wordt vanaf 2022 stapsgewijs ingevoerd.

De Woo kent drie doelstellingen:

1. Het actief openbaar maken van informatie.
2. Het tijdig openbaar maken van informatie dat opgevraagd wordt.
3. Het duurzaam toegankelijk maken van digitale documenten.

Wat hebben we gedaan?

Het actief openbaar maken van informatie

Door de Wet open overheid (Woo) moet de overheid steeds meer informatie actief openbaar maken. De actieve openbaarmaking wordt landelijke stapsgewijs uitgerold in de vorm van tranches met informatiecategorieën. De verplichting tot openbaarmaking geldt als de Koninklijke Besluiten (per informatiecategorie) genomen zijn.

De eerste tranche is actief vanaf 1 november 2024 en bevat de informatiecategorieën:

- Wetten en algemeen verbindende voorschriften
- Overige besluiten van algemene strekking
- Organisatie en werkwijze
- Bereikbaarheidsgegevens

In afwachting van het koninklijk besluit over de volgende tranche hebben de OWO-gemeenten in 2025 voorbereidingen getroffen voor het publiceren van de resterende informatiecategorieën:

De tweede tranche:

- Ontwerpen van wet en regelgeving met adviesaanvraag
- Bij vertegenwoordigde organen ingekomen stukken
- Vergaderstukken decentrale overheid
- Agenda's en besluitenlijsten bestuurscolleges
- Adviezen
- Jaarplannen en verslagen

De derde tranche:

- Convenanten
- Woo-verzoeken en -besluiten
- Onderzoeksrapporten
- Klachtoordelen

De vierde tranche:

- Beschikkingen

Het ministerie van BZK verwacht de eerste helft van 2026 hier meer duidelijkheid over te kunnen geven. De voorbereidingen hiervoor pakten we in OWO-verband in samenwerking met de 3 gemeentes op.

Het tijdig openbaar maken van informatie die opgevraagd wordt

Naast het actief openbaar maken van informatie, kan er vanuit de Woo specifieke overheidsinformatie opgevraagd worden. Uitgangspunt hierbij is: alles is openbaar, tenzij.

De gemeente heeft een Woo-contactpersoon aangesteld die inwoners en ondernemers kan helpen bij de beantwoording van verzoeken om openbaarmaking van publieke informatie.

In de gemeente Weststellingwerf zijn in 2025 in totaal 23 Woo-verzoeken binnengekomen.

Hiervan waren 5 verzoeken geen Woo-verzoeken, maar verzoeken om informatie. Eén verzoek viel niet onder de Woo, maar onder de Wet waardering onroerende zaken.

Van de daadwerkelijke 17 Woo-verzoeken zijn 4 verzoeken ingetrokken en één verzoek is niet in behandeling genomen.

Ten aanzien van de overblijvende 12 verzoeken zijn er 5 binnen de wettelijke termijn afgehandeld en de overige 7 niet. Oorzaken hiervoor zijn onder meer de omvang en complexiteit van de verzoeken en de beschikbare personele capaciteit.

In 8 gevallen zijn de gevraagde documenten geheel of ten dele verstrekt.

In 4 gevallen werd gevraagd om documenten die de gemeente niet onder zich heeft of om documenten die reeds openbaar waren.

Het duurzaam toegankelijk maken van digitale documenten

De actieve openbaarmaking van de verplichte Woo categorieën en overige publicaties wordt gedaan via de website van de gemeente. We gebruiken hierin waar mogelijk en/of nodig bestaande publicatiekanalen van de landelijke overheid en/of de gemeente zelf. Er is een oriëntatie uitgevoerd naar de mogelijkheden rond een Woo platform. Dit platform werkt als een subsite binnen de gemeentelijke website en bevat straks de publicaties met een openbaar karakter (waaronder de Woo-documenten). Bezoekers van de website kunnen hierin straks alle openbare documenten (of verwijzingen er naar toe) vinden. De link naar de Woo publicaties op dit platform worden zodra dit gerealiseerd is ook opgenomen in de landelijke Woo index.

Een gemeente die haar informatiehuishouding op orde heeft, weet welke documenten ze heeft en kan die documenten vinden wanneer hier om gevraagd wordt. Er is daarnaast een gecontroleerd proces waarmee documenten na de voorgeschreven bewaartermijn vernietigd worden of gereed zijn om te worden overgedragen aan een archiefbewaarplaats.

In 2024 hebben de OWO-gemeenten zich reeds voorbereid op aansluiting bij het e-depot. Met de aansluiting op het e-depot regelt de OWO de duurzame toegankelijkheid van digitale informatie zodat de te bewaren digitale informatie in de toekomst toegankelijk, vindbaar en raadpleegbaar blijft.

Jaarrekening - Balans

Grondslagen voor waardering en resultaat bepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), relevante wet- en regelgeving. Waaronder de gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader 2025. Ook de financiële verordening 2024 (ex artikel 212 Gemeentewet), waarin door de gemeenteraad de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

- De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij desbetreffende post anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.
- De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.
- Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baten genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.
- Eventuele schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. Dit betekent dat bij de waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat moet worden uitgegaan van de veronderstelling dat de activiteiten waarvoor deze dienen worden voortgezet.
- Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling, die doorgaans is opgenomen in de septembercirculaire van het boekjaar.
- Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen dan wel schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken.
- Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenbegroting, te weten 4 jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.
- Voor verlofsparen is een voorziening opgenomen. Aangezien er bij verlofsparen sprake is van arbeidskosten gerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, moet hier een voorziening voor gevormd te worden.
- Voor Regeling voor Vervroegde Uittreding (RVU) is een voorziening opgenomen. Bij de RVU nemen medewerkers ontslag en volgt er een (maandelijks) ontslagvergoeding die de medewerker in staat stelt om te overbruggen tot aan de AOW-leeftijd. Aangezien de medewerker in die periode geen activiteiten/prestaties voor de gemeente verricht, moet een voorziening worden getroffen voor de financiële verplichting die de gemeente heeft tegenover de medewerker en de fiscus.

- Wij waarderen de bedrijfscontinuïteit als essentieel voor het waarborgen van de continuïteit van onze dienstverlening aan de gemeenschap en het minimaliseren van de impact van noodsituaties op de gemeenschap.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Algemeen

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- dan wel de vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag (artikel 62 lid 2 BBV). Hierbij wordt de verkregen bijdrage als bate verantwoord.

Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden

Bijdragen aan activa van derden worden, mits dit financieel haalbaar is, in één keer ten laste van de exploitatie gebracht en kunnen worden gedekt uit de algemene reserve, dan wel een daartoe bestemde reserve. Indien dit financieel niet haalbaar is, kunnen zij worden geactiveerd met een afschrijvingstermijn van 15 jaar. Dergelijke geactiveerde bijdragen zijn gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met de afschrijvingen.

Materiële vaste activa

Algemeen

Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak die aan de vervaardiging van het actief worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze kosten worden geactiveerd.

Investerings met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.

Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Gronden en terreinen	n.v.t.
Woonruimten	20 - 40 jaar
Bedrijfsgebouwen	20 - 40 jaar
Aanleg/reconstructie parkeerterrein, (kunst)grasveld en begraafplaats	15 - 30 jaar
Vervoermiddelen	8 - 10 jaar
Machines, apparaten en installaties	5 - 15 jaar
Riolering	15 - 50 jaar

Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere alsook voor rechten die op grond van artikel 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in deze categorie.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Investerings met een maatschappelijk nut worden, evenals investeringen met een economisch nut, geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Speelvoorzieningen	15 jaar
Reconstructie/aanleg wegen, fietspaden en voetpaden	25 jaar
Beschoeiing, tunnels, duikers, steigers en bushaltes	25 jaar
Openbare verlichting	20/40 jaar
Bruggen	10 - 25 jaar
Openbaar groen (beplanting)	15 jaar

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn - tenzij hierna anders vermeld - opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of een BV.

Vlottende activa

Voorraden

Onderhanden werk, gronden in exploitatie

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken) alsmede de rentekosten berekend zoals voorgeschreven in het BBV en de administratie- en beheerskosten.

Voor winstneming geldt de Percentage Of Completion (POC) methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Indien aan de voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat;
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht;
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Zolang daar geen sprake van is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Gereed product

Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich vooral voor indien voorraden incurant worden. De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd. De gehanteerde rekenrente is gebaseerd op de jaarlijks door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninklijkrelaties (BZK) gepubliceerde circulaire. Conform de in december 2025 gepubliceerde stellige uitspraak van de Commissie BBV is de voorziening voor APPA-pensioenen per 31 december bepaald op basis van de meest recente actuariële prognose van de overdrachtswaarde (dekkingsgraad 123,5%). De noodzakelijke dotatie voortvloeiend uit deze prognose zijn in het verslagjaar ten laste van het resultaat gebracht (zie programma 0). Hiermee wordt aangesloten bij de gewijzigde verplichtingen die voortkomen uit de APPA-wetgeving en wordt verzekerd dat de voorziening toereikend is voor een toekomstige waardeoverdracht.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Overzicht van baten en lasten

In alle gepresenteerde tabellen met de cijfers van de jaarrekening versus begroting staan kolommen met de namen actuele begroting en primitieve begroting.

Met actuele begroting wordt bedoeld de begroting ná wijzigingen en met primitieve begroting wordt bedoeld de begroting zoals die oorspronkelijk is vastgesteld door de raad in november 2024.

Gemeentefonds

De basis voor de hoogte van de gemeentefondsuitkering is de laatste circulaire over 2025 die wij in december hebben ontvangen.

Vennootschapsbelasting (Vpb)

Met ingang van 1 januari 2016 is de Wet Vpb gewijzigd en zijn overheden belastingplichtig voor de Vpb. Deze wijziging betekent dat de gemeente vanaf 1 januari 2016 vennootschapsbelasting moet gaan betalen over de winst op bepaalde activiteiten. Deze winst moet bepaald worden op basis van fiscale waarderingsgrondslagen. Deze wijken op bepaalde punten af van de grondslagen uit het BBV. Fiscaal zullen resultaten dus afwijken van de resultaten in de jaarrekening. Dit betekent dat een afzonderlijke fiscale administratie gevoerd wordt om de waarde van de bezittingen, schulden en het resultaat te bepalen.

De koepelorganisaties en de Belastingdienst hebben zich verenigd in de Samenwerking Vennootschapsbelasting Lokale Overheden (SVLO) met als doel overeenstemming te bereiken met betrekking tot handreikingen voor de praktijk voor de fiscale waarderingsgrondslagen. Op basis van onze berekeningen hebben wij een bedrag Vpb opgenomen in de jaarrekening, zie het betreffende onderdeel bij de jaarstukken.

Resultaatbestemming

Alle mutaties in reserves zijn gedekt door een vóór 31 december van het jaar genomen raadsbesluit dan wel principebesluit van de raad om bepaalde (toekomstige) baten en/of lasten te muteren in een bepaalde reserve.

Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld volgens de Kadernota rechtmatigheid 2025 van de commissie BBV, de financiële verordening 2024 en controleverordeningen 2023 van de gemeente. Daarnaast geldt het door de raad op 1 december 2025 vastgestelde normenkader van gemeente Weststellingwerf als toetsingskader voor de rechtmatigheidsverantwoording.

De uitgangspunten betreft onder meer de volgende:

1. De verantwoordingsgrens bedraagt 2% van de lasten exclusief reservemutaties. Voor 2025 is dat een bedrag van € 2.298.974.
2. Afwijkingen zijn tijdig gerapporteerd indien sprake is van een nadere uitleg in de jaarstukken.
3. Onderschrijdingen van de lasten, over- en onderschrijdingen van de baten zijn alleen onrechtmatig indien deze niet tijdig zijn gemeld aan de gemeenteraad.

Balans per 31 december 2025

x € 1.000

Activa	31-12-2025	31-12-2024	Passiva	31-12-2025	31-12-2024
Vaste activa			Vaste passiva		
Immateriële Vaste Activa	708	865	Eigen vermogen	61.677	57.750
Materiële Vaste Activa	80.861	72.374	Voorzieningen	7.711	6.569
Financiële Vaste Activa	1.528	22.393	Vaste Schuld	35.162	38.507
Totaal Vaste activa	83.097	95.632		104.550	102.826
Viottende activa			Viottende passiva		
Vorraden	10.151	11.599	Viottende schuld	7.585	6.445
Uitzettingen	22.677	6.868	Overlopende passiva	10.946	9.693
Liquide middelen	490	371			
Overlopende activa	6.666	4.494			
Totaal Viottende activa	39.984	23.332		18.531	16.138
Totaal Activa	123.081	118.964		123.081	118.964

Uitgebreide balans activa

x € 1.000

Activa	31-12-2025	31-12-2024
Vaste Activa		
Immateriële Vaste Activa		
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	223	301
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	485	564
Totaal Immateriële Vaste Activa	708	865
Materiële Vaste Activa		
Economisch nut	44.215	43.019
Economisch nut, dekking door heffing	18.368	16.699
Maatschappelijk nut	18.278	12.656
Totaal Materiële Vaste Activa	80.861	72.374
Financiële Vaste Activa		
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	981	981
Leningen aan deelnemingen	17	17
RC-verhouding met het Rijk		20.816
Overige langlopende leningen	530	579
Totaal Financiële Vaste Activa	1.528	22.393
Totaal Vaste Activa	83.097	95.632
Flottende Activa		
Voorraden		
Onderhanden werk (bouwgronden in exploitatie woningen)	8.705	9.799
Onderhanden werk (bouwgronden in exploitatie bedrijventerrein)	1.445	1.799
Gereed product en handelsgoederen	1	1
Totaal Voorraden	10.151	11.599
Uitzettingen		
Vorderingen op openbare lichamen	7.228	6.141
Overige vorderingen	996	727
RC-verhouding met het Rijk	14.453	
Totaal Uitzettingen	22.677	6.868
Liquide Middelen		
Banken	490	371
Totaal Liquide Middelen	490	371
Overlopende Activa		
Overige overlopende activa	6.666	4.494
Totaal Overlopende Activa	6.666	4.494
Totaal Flottende Activa	39.984	23.332
Totaal Activa	123.081	118.964
Verschuldigde VPB	nihil	nihil

Uitgebreide balans passiva

x € 1.000

Passiva	31-12-2025	31-12-2024
Vaste Passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	18.856	14.277
Bestemmingsreserves	40.292	38.750
Gerealiseerd resultaat	2.529	4.723
Totaal Eigen vermogen	61.677	57.750
Vorzieningen		
Vorzieningen	7.711	6.569
Totaal Voorzieningen	7.711	6.569
Vaste Schuld		
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	35.162	38.507
Totaal Vaste Schuld	35.162	38.507
Totaal Vaste Passiva	104.550	102.826
Vlottende Passiva		
Vlottende Schuld		
Overige vlottende schulden	7.585	6.445
Totaal Vlottende Schuld	7.585	6.445
Overlopende Passiva		
Overige overlopende passiva	10.946	9.693
Totaal Overlopende Passiva	10.946	9.693
Totaal Vlottende Passiva	18.531	16.138
Totaal Passiva	123.081	118.964
Niet uit de balans blijvende verplichtingen:		
Gewaarborgde leningen en garantstellingen	24.568	24.952
Huur en leasecontracten	4.701	2.093
	29.269	27.045

Toelichting op de balans per 31 december 2025

De toelichting op de balans per 31 december 2025 is te vinden in de onderdelen toelichting op de activa en passiva.

Toelichting op de activa

Vaste activa

De vaste activa bestaan uit immateriële vaste activa, materiële vaste activa en financiële vast activa. Per onderdeel wordt een nadere toelichting/specificatie gegeven.

x € 1.000

Vaste activa	Boekwaarde 31-12-2024	Investerings	Vermindering	Subsidie	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2025
Immateriële vaste activa	865	-	-	-	157	708
Materiële vaste activa	72.374	14.537	26	1.428	4.596	80.861
Financiële vaste activa	22.393	-	-	-	49	1.528
Totaal	95.632	14.537	26	1.428	4.802	83.097

Immateriële vaste activa

x € 1.000

Immateriële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2024	Investerings	Desinvestering	Herschikking	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2025
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	301	-	-	-	78	223
Activa in eigendom van derden	564	-	-	-	79	485
Totaal	865	-	-	-	157	708

Specificatie immateriële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2024	Investerings	Desinvestering	Herschikking	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2025
<u>Kosten van onderzoek en ontwikkeling</u>						
Vorbereidingskosten aanpak Lycklamaweg	66					66
Vorbereidingskosten centrumontwikkeling Wolvega	235				78	157
<u>Activa in eigendom van derden betreffen:</u>						
Een bijdrage voor nieuwbouw dorpsaccommodatie De Hoeve in 2012	30				10	20
Een bijdrage voor de onderdoorgang Om den Noort	429				61	368
Drinkvoorziening voor vee	105				8	97
	865	0	0	0	157	708

Materiële vaste activa

De materiële activa worden onderverdeeld in economisch nut, economisch nut met dekking door heffing en maatschappelijk nut.

x € 1.000

Materiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2024	Investerings	Desinvestering	Subsidie	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2025
Economisch nut						
Bedrijfsgebouwen	29.621	3.130	-	166	1.482	31.103
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	3.423	-	-	-	153	3.270
Overige machines	1.502	855	-	13	349	1.995
Overige materiele vaste activa	3.035	148	-	-	729	2.454
Vervoermiddelen	1.578	165	-	-	308	1.435
Gronden en terreinen	1.982	67	10	-	-	2.039
Woonruimten	1.878	1.625	-	1.227	357	1.919
Totaal Economisch nut	43.019	5.990	10	1.406	3.378	44.215
Economisch nut, dekking door heffing						
Gronden en terreinen	60	-	-	-	-	60
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	16.577	2.229	16	-	534	18.256
Vervoersmiddelen	62	-	-	-	10	52
Totaal Economisch nut, dekking door heffing	16.699	2.229	16	-	544	18.368
Maatschappelijk nut						
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	11.770	5.808	-	-	629	16.949
Overige materiele vaste activa	886	510	0	22	45	1.329
Totaal Maatschappelijk nut	12.656	6.318	-	22	674	18.278
Totaal	72.374	14.537	26	1.428	4.596	80.861

Investerings

Alle investeringen staan per programma toegelicht bij het onderdeel overzicht baten en lasten.

Financiële vaste activa

x € 1.000

Financiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2024	Vermeerderingen	Verminderings	Aflossingen	Presentatiecorrectie	Boekwaarde 31-12-2025
Kapitaalverstrekkings aan deelnemings	981	-	-	-	-	981
Leningen aan deelnemings	17	-	-	-	-	17
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer. *	20.816	-	-	-	20.816	-
Overige langlopende lenings	579	-	-	49	-	530
Totaal	22.393	-	-	49	20.816	1.528

* In de jaarrekening 2024 werden de uitzettingen in 's Rijks schatkist gerapporteerd als financiële vaste activa met een rentetypische looptijd van één jaar of langer. Na overleg met de accountant blijken dit tegoeden zijn met een rentetypische looptijd korter dan een jaar. Deze worden vanaf nu verantwoord als vlottende financiële activa.

Kapitaalverstrekkingen

x € 1.000

Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	31-12-2025	31-12-2024
Deelneming Afvalsturing Friesland BV	54	54
Deelneming Fryslan Miljeu BV	692	692
Deelneming BNG	145	145
Kap.verstrekkingen Volkskredietbank	90	90
Totaal	981	981

Verstreckte leningen

x € 1.000

Verstreckte leningen	Oorspr. Bedrag	Begin looptijd	Einde looptijd	Boekwaarde 31-12-2024	Opname 2025	Aflossing 2025	Boekwaarde 31-12-2025	Aflossing totaal	Rente 2025
A. Leningen aan Woningbouwcorporaties									
Totaal leningen aan Woningbouwcorporaties									
B. Overige langlopende geldleningen									
Overgedr.hypotheken aan Comprix	1.532	2009		116		6	110	1.422	1
Hyp. geldleningen ambtenaren		div.	div.	463		43	420		13
Totaal overige langlopende geldleningen	2.122			579		49	530	1.422	14
C. Renteloze leningen									
Totaal renteloze leningen									
Totaal verstreckte geldleningen	2.122			579	-	49	530	1.422	14
Voorzieningen									
Totaal getroffen voorzieningen voor verstreckte geldleningen									
Totaal bedrag balans	2.122			579		49	530	1.422	14

Vlottende activa

De vlottende activa bestaan uit voorraden, uitzettingen, liquide middelen en overlopende activa. Per onderdeel wordt een nadere toelichting/specificatie gegeven.

x € 1.000

Vlottende activa	31-12-2025	31-12-2024
Voorraden	10.151	11.599
Uitzettingen	22.677	6.868
Liquide Middelen	490	371
Overlopende Activa	6.666	4.494
Totaal	39.984	23.332

Vorraden

De voorraden worden nader toegelicht in de paragraaf Grondbeleid. Het verloop van de boekwaarden staat hieronder vermeld.

x € 1.000

Vorraden	31-12-2025	31-12-2024
Gereed product en handelsgoederen	1	1
Onderhanden werk (bouwgronden in exploitatie bedrijventerrein)	1.445	1.799
Onderhanden werk (bouwgronden in exploitatie woningen)	8.705	9.799
Totaal	10.151	11.599

Boekwaarden grondexploitaties

x € 1.000

Grondexploitaties boekwaarden (BW)	Boekwaarde 31-12-2024	Verliesvoorziening cumulatief	Winstuitname cumulatief	Balanswaarde 31-12-2024	Investeringen 2025	Opbrengsten 2025	Opbrengsten 31-12-2025	Verliesvoorziening 2025	Winstuitname 2025	Balanswaarde 31-12-2025
Woningbouwterreinen										
Wolvega Lindewijk totaal	11.493	1.533	0	9.960	2.228	3.016	10.705	142	0	9.030
Noordwolde Locatie Renbaanschool	-353	0	193	-160	150	83	-287	0	94	0
Wolvega Pieterslaan	0	0	0	0	60	0	60	385	0	-325
Totaal	11.139	1.533	193	9.799	2.438	3.099	10.479	527	94	8.705
Bedrijventerreinen										
Wolvega Noord West III	397	578	0	-181	13	0	409	7	0	-176
Wolvega Uitbreiding Schipsloot	2.154	282	0	1.872	149	566	1.738	-264	0	1.719
Wolvega De Plantage	3.526	3.418	0	108	242	466	3.302	-18	0	-99
Totaal	6.077	4.278	0	1.799	404	1.031	5.449	-274	0	1.445
Totaal	17.216	5.811	193	11.598	2.842	4.130	15.927	253	94	10.150

Prognose grondexploitaties

x € 1.000

Grondexploitaties per 31-12-2025	Resterende looptijd in jaren	Boekwaarde 31-12-2025	Nog te maken kosten	Nog te ontvangen opbrengsten	Eindwaarde nominaal (einde looptijd)	Eindwaarde NCW 2,00%	Verliesvoorziening totaal	Winstuitname totaal
Woningbouwterreinen								
Wolvega Lindewijk	5	10.705	11.037	19.915	1.849	1.675	1.675	-
Noordwolde Renbaanschool	-	-287	-	-	-287	-287	-	287
Wolvega Pieterslaan	2	60	660	320	401	385	385	-
totaal		10.479	11.697	20.235	1.963	1.773	2.060	287
Bedrijventerreinen								
Wolvega Noord West III	1	409	188	-	597	586	586	-
Wolvega Uitbreiding Schipsloot	5	1.738	991	2.708	20	18	18	-
Wolvega De Plantage	4	3.302	1.221	842	3.680	3.400	3.400	-
totaal		5.449	2.399	3.550	4.298	4.004	4.005	-
Totaal		15.927	14.096	23.786	6.260	5.777	6.065	287

Uitzettingen < 1 jaar

x € 1.000

Uitzettingen < 1 jaar	31-12-2025	Presentatiecorrectie	31-12-2024
Vorderingen op openbare lichamen	7.228	-	6.141
Overige vorderingen	996	-	727
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.*	14.453	14.453	-
Totaal	22.677	14.453	6.868

* In de jaarrekening 2024 werden de uitzettingen in 's Rijks schatkist gerapporteerd als financiële vaste activa met een rentetypische looptijd van één jaar of langer. Na overleg met de accountant blijken dit tegoeden zijn met een rentetypische looptijd korter dan een jaar. Deze worden vanaf nu verantwoord als vlottende financiële activa.

x € 1.000

Specificatie overige vorderingen	31-12-2025	31-12-2024
Debiteuren algemeen	316	314
Debiteuren belastingen	581	248
Voorziening dubieuze debiteuren	- 138	- 71
Debiteuren administratief	63	63
Debiteuren VS Bijstandszaken	0	- 27
Debiteuren WWB	594	638
Voorziening oninbaarheid WWB	- 416	- 447
Kapitaalsverstrekking BBZ	- 4	9
Overige	0	0
	996	727

Liquide middelen

De kasgeldlimiet wordt nader toegelicht in de Paragraaf Financiering.

x € 1.000

Liquide middelen	31-12-2025	31-12-2024
Banken	490	371
	490	371

Overlopende activa

x € 1.000

Overlopende activa	31-12-2025	31-12-2024
Nog te ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel	119	149
Overige overlopende activa	6.547	4.345
Totaal	6.666	4.494

x € 1.000

Betreft:	31-12-2025	31-12-2024
Afrekening BZF Tozo (met het Rijk)	119	149
Nog te ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel	119	149
Vooruitbetaalde kosten/voortuiontvangen facturen	2.364	2.643
Nog te ontvangen bedragen	3.229	1.588
Voorschotkassen AD	4	4
Overige overlopende activa	-2	8
Tussenrekening AV Friso /SD	21	12
Nog te ontvangen doeluitkeringen	931	90
Overige overlopende activa	6.547	4.345

Nog te ontvangen doeluitkeringen

x € 1.000

Nog te ontvangen doeluitkeringen	Code SiSa	31-12-2025	31-12-2024
Regeling specifieke uitkering stimulering sport	VWS H4	94	90
Realisatiestimulans	VRO J17	336	
Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	AenM M16	501	
		931	90

Toelichting op de passiva

Vaste passiva

De vaste passiva bestaan uit eigen vermogen, voorzieningen en vaste schuld. Per onderdeel wordt een nadere toelichting/specificatie gegeven.

x € 1.000

Vaste passiva	31-12-2025	31-12-2024
Eigen Vermogen	61.677	57.750
Voorzieningen	7.711	6.569
Vaste Schuld	35.162	38.507
Totaal	104.550	102.826

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit het resultaat van de rekening en de reserves. Het resultaat wordt nader toegelicht in onderdeel Jaarrekening op hoofdlijnen.

x € 1.000

Resultaat van de rekening	31-12-2025	31-12-2024
Resultaat van rekening	2.529	4.723
Totaal	2.529	4.723

Reserves

x € 1.000

Reserves	Saldo 31-12-2024	Resultaat 2024	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2025
Algemene Reserve	14.277	3.603	2.500	1.524	18.856
Totaal Algemene Reserve	14.277	3.603	2.500	1.524	18.856
Bestemmingsreserves					
Reserve afvalstoffenverwijdering	588			280	308
Reserve vervanging/onderhoud riolering	727			131	596
Reserve spoedzoekers	34	1.120		732	423
Reserve investeringsambities	14.268			3.076	11.193
Reserve energietransitie	384		30		414
Dekkingsreserves kapitaallasten	22.748	-	4.978	368	27.358
Totaal Bestemmingsreserves	38.750	1.120	5.008	4.586	40.292
Totaal	53.027	4.723	7.508	6.110	59.148

+ = storting - = onttrekking

x 1.000

Structurele reservemutaties	Stortingen	Onttrekkingen
Bestemmingsreserves		
Reserve energietransitie	30	
Dekkingsreserves kapitaallasten		-368
Totaal structurele reservemutaties	30	-368

Toelichting reserves

Algemene reserve

Algemene reserve

Van het rekeningresultaat 2024 is € 3,6 miljoen toegevoegd aan de algemene reserve. Daarnaast is er bij de najaarsnota 2025 een storting van € 2,5 miljoen in de Algemene Reserve gedaan. De onttrekking in 2025 is ruim € 1,5 miljoen. Deze bestaat voor een bedrag van € 646.000 uit de onttrekking van incidentele uitgaven van de budgetten die bij de jaarrekening 2023 en 2024 zijn overgegaan naar het begrotingsjaar 2025. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om de middelen voor de verkeerskundige knelpunten, de implementatie omgevingswet, de uitvoering van het klimaatakkoord, enzovoort. Daarnaast bestaat deze uit een onttrekking van € 878.000 voor het project herinrichting Lycklamaweg.

Bestemmingsreserves

Reserve afvalstoffenverwijdering

Het uitgangspunt is dat de kosten van afvalinzameling en -verwerking voor 100% worden opgevangen uit de opbrengst afvalstoffenheffing. De werkelijke kostendekkendheid (92%) is lager dan de begroette kostendekkendheid (100%). Met name de kosten waren hoger dan verwacht. Het bedrag dat wordt onttrokken aan de reserve is € 280.000. De exploitatie afvalstoffenverwijdering wordt in programma 7 en de paragraaf lokale heffingen nader toegelicht.

Reserve vervanging/onderhoud riolering

Net als bij de afvalstoffenheffing geldt bij riolering het uitgangspunt van 100% kostendekkendheid. De werkelijke kostendekkendheid van het taakveld riolering is echter iets lager dan verwacht (95%). Om die reden is er een bedrag (€ 130.000) onttrokken uit de reserve. In de analyse op de cijfers van programma 7 en de paragraaf lokale heffingen lichten wij de exploitatie riolering nader toe.

Reserve spoedzoekers

Van het rekeningresultaat 2024 is € 1,1 miljoen gestort in de nieuwe reserve spoedzoekers. Dit betreft het restant van de middelen voor opvang ontheemden uit Oekraïne. Hiermee reserveren wij middelen voor het huisvesten van spoedzoekers. Er is in 2025 een bedrag van € 732.000 onttrokken uit deze reserve voor het project Tjongerpad.

Reserve investeringsambities

In 2025 is een bedrag van € 518.000 onttrokken aan de reserve investeringsambities voor de verbetering van de zwemgelegenheden, € 2,5 miljoen voor het project herinrichting Lycklamaweg en € 60.000 voor de voorbereidingskosten van datzelfde project.

Reserve energietransitie

Bij de Voorjaarsnota 2019 is de bestemmingsreserve energietransitie ingesteld, zodat wij het klimaat- en duurzaamheidsbeleid in Weststellingwerf verder invulling kunnen geven. De structurele voeding van de reserve bestaat uit de jaarlijkse huuropbrengsten van de twee zonneparken in onze gemeente, voor 2025 € 30.000.

Dekkingsreserve kapitaallasten

Deze reserve is ingesteld voor de dekking van de kapitaallasten van diverse projecten. Op het moment dat wij een project afsluiten, gaan de kapitaallasten op de exploitatie drukken. Deze lasten worden gedekt door een onttrekking aan deze bestemmingsreserve. In 2025 is er voor een onttrekking geweest aan deze reserve van € 368.000 voor kapitaallasten. Daarnaast zijn er diverse stortingen gedaan voor de dekking van de kapitaallasten: voor het project herinrichting De Blesse (€ 85.000), huisvesting Oekraïense ontheemden - Tjongerpad (€ 732.000), project centrumontwikkeling Noordwolde (€ 36.000), project aankoop vastgoed Wolvega (€ 232.000), project verbeteren zwemgelegenheden (€ 518.000) en project herinrichting Lycklamaweg (€ 3,4 miljoen).

Structurele mutaties

De voorschriften vragen om een overzicht van alle structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. Dit om beter inzicht te krijgen in het structureel en reëel evenwicht. Alle mutaties binnen onze reserves zijn van incidentele aard, met uitzondering van de toevoeging van de huuropbrengsten zonneparken aan de bestemmingsreserve energietransitie en de onttrekking uit de dekkingreserve kapitaallasten.

Voorzieningen

x € 1.000

Voorzieningen	Saldo 31-12-2024	Stortingen	Aanwen- dingen	Vrijval	Saldo 31-12-2025
Voorziening Nalatenschap Dames Hofstee	151				151
Voorziening Verlofsparen	359	112			471
Voorziening RVU	152	445	147		449
Voorziening Uitkering Pensioenen Gewezen Wethouders	4.531	1.041	337	160	5.074
Voorziening Opbouw Pensioenen Gewezen Wethouders	846	279		62	1.062
Voorziening Ontslaguitkeringen Wethouders	13			13	00
Voorziening afkoopsom onderhoud graven	518	64	77		504
Totaal	6.569	1.940	561	236	7.711

Toelichting voorzieningen

Voorziening nalatenschap dames Hofstee

Deze voorziening is gevormd uit een legaat met als verplichting dat de rente-opbrengsten ten gunste komen van de Triade. Jaarlijks bepalen wij bij het opstellen van de begroting wat de rente is en dat rentebedrag wordt op verzoek uitbetaald aan Triade. De stand van de voorziening blijft € 150.655.

Voorziening verlofsparen

In de cao 2022 was de invoering van spaarverlof opgenomen. Medewerkers kunnen bovenwettelijke verlof, overwerkvergoeding, gekochte bovenwettelijke uren, verlofuren uit onregelmatig werken en beschikbaarheidsdienst omzetten in spaarverlof. Voor dit spaarverlof, zoals dit vanaf 2022 van toepassing is, moet voor de verplichting een voorziening worden opgenomen. In 2025 is een extra bedrag van € 112.000 in deze voorziening gestort. Daarmee groeit de voorziening gestaag.

Voorziening Regeling vervroegd uittreden (RVU)

In de cao is de RVU opgenomen. Bij de RVU nemen medewerkers ontslag en volgt er een (maandelijkse) ontslagvergoeding die de medewerker in staat stelt om te overbruggen tot aan de AOW-leeftijd. Aangezien de medewerker in die periode geen activiteiten/prestaties voor de gemeente verricht, moet volgens het BBV, een voorziening worden getroffen voor de financiële verplichting die de gemeente tegenover de medewerker en de fiscus heeft op basis van deze regeling. Deze voorziening is in 2023 in het leven geroepen. In 2025 zijn diverse nieuwe RVU-overeenkomsten afgesloten waardoor een extra dotatie aan de voorziening nodig is. Daarnaast zijn de uitgaven vanuit reeds lopende RVU-overeenkomsten uit de voorziening onttrokken. Op basis van de verplichtingen is een bedrag van € 445.000 in deze voorziening gestort.

Algemene informatie over pensioenen wethouders

Het pensioen voor wethouders is geregeld in de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa). Ook bewindspersonen, leden van de Tweede Kamer, gedeputeerden en leden van het dagelijks bestuur van een waterschap (behalve de dijkgraaf) bouwen op grond van die wet pensioen op. De Appa-pensioenpremie wordt op het salaris van de wethouder ingehouden. Deze wordt gestort in de kas van de gemeente in plaats van bij een pensioenfonds. Gemeenten hebben op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) de taak om hiervoor een voorziening te vormen. Daarmee is zichtbaar voor welk bedrag oud- en zittende wethouders pensioen hebben opgebouwd. De gehanteerde rekenrente is gebaseerd op een jaarlijkse circulaire van het ministerie van BZK hierover. Vanaf 1 januari 2028 gaan de pensioenen van politieke ambtsdragers over naar het nieuwe pensioenstelsel en wordt het overgedragen aan het ABP. Nu de inwerkingtreding van de nieuwe pensioenwet een zekerheid is, zijn wij op basis van een stellige uitspraak van de Commissie BBV verplicht om een extra storting in de voorziening te doen. Deze extra storting moet voldoende zijn om in de toekomst de benodigde overdrachtswaarde te kunnen dekken. Hierbij is gebruikgemaakt van de dekkingsgraad ABP van december 2025: 123,5%. De voorziening moet tot het moment van overdracht aan het ABP jaarlijks worden herzien met als uitgangspunt de benodigde overdrachtswaarde. Dat betekent ook dat de mogelijkheid bestaat dat er, bij bijvoorbeeld een stijgende rente, een vrijval mogelijk is.

Voorziening Uitkering Pensioenen Gewezen Wethouders

Oud-wethouders, die intussen met pensioen zijn, ontvangen uit deze voorziening hun pensioen. De hoogte van de voorziening wordt bepaald aan de hand van actuariële berekeningen. Ten opzichte van vorig jaar is de rekenrente gestegen van 2,325% naar 2,954%. In de circulaire van BZK is bepaald dat de ABP-pensioenen met ingang van 1 januari 2026 worden verhoogd met 2,84%. Dat betekent dat ook de Appa pensioenen met ingang van 1 januari 2026 worden verhoogd met 2,84%. De indexatie is opgenomen in de waardeberekeningen.

In 2025 is uit de voorziening €337.000 aan pensioenen uitgekeerd. Door de aanpassing van de rekenrente en de indexatie van de pensioenen verandert het benodigde saldo in deze voorziening. Op basis van de actuariële berekeningen kan er een vrijval van € 160.000 plaatsvinden. Naast de reguliere dotatie (€ 75.000), moet er zoals hierboven is beschreven een extra dotatie van € 966.000 voor de waardeoverdracht worden gedaan. De voorziening komt hiermee eind 2025 uit op € 5.074.000.

Voorziening Opbouw Pensioenen Gewezen Wethouders

Voor onze huidige wethouders en oud-wethouders die op dit moment nog niet met pensioen zijn, moeten wij een voorziening vormen die op termijn toereikend moet zijn om ieders pensioen te kunnen betalen. Voor de bepaling van de hoogte van deze voorziening moeten wij gebruik maken van actuariële berekeningen. Hierbij is rekening gehouden met de actuele rekenrenten en indexering van de pensioenen. Ten opzichte van vorig jaar is de rekenrente verhoogd van 2,325% naar 2,954%. In de circulaire van BZK is bepaald dat de ABP-pensioenen met ingang van 1 januari 2026 worden verhoogd met 2,84%. Dat betekent dat ook de Appa pensioenen met ingang van 1 januari 2026 worden verhoogd met 2,84%. De indexatie is opgenomen in de waardeberekeningen. Op basis van de actuariële berekeningen is er per saldo in 2025 € 14.000 in de voorziening gestort. Naast deze dotatie, moet er zoals hierboven is beschreven een extra dotatie van ongeveer € 200.000 voor de waardeoverdracht worden gedaan. De voorziening komt hiermee eind 2025 uit op € 1.062.000.

Voorziening Ontslaguitkeringen Wethouders

Wethouders, die niet hun volledige termijn afmaken, hebben recht op een ontslaguitkering. Dit wordt ook wel wachtgeld genoemd. Een voormalig wethouder heeft recht op een volledige uitkering tot het moment dat hij of zij een nieuwe baan heeft gevonden of een aanvullende uitkering als het salaris in de nieuwe baan lager is. In 2025 is € 13.000 vrijgefallen omdat er op dit moment geen wachtgeldverplichtingen zijn. De voorziening komt hiermee eind 2025 uit op € 0.

Voorziening afkoopsom onderhoud graven

Deze voorziening is bedoeld om het onderhoud van graven te kunnen betalen. De storting is de afkoopsom, die nabestaanden hebben betaald voor het onderhoud van graven in toekomstige jaren. De aanwending betreft de bijdrage aan de exploitatie 2025 om dit onderhoud te kunnen betalen.

Vaste schuld

Onze vaste schuld met rentetypische looptijd groter dan 1 jaar bestaat uit drie geldleningen.

x € 1.000

Vaste schulden > 1 jaar	Oorspr. Bedrag	Rente %	Einde looptijd	Boekwaarde 31-12-2024	Opname 2025	Aflossing 2025	Boekwaarde 31-12-2025	Aflossing totaal	Rente 2025
Opgenomen leningen									
201601 (BNG 347)	56.901	3,440%	2036	32.007		2.845	29.162	27.739	1.044
201602 (BNG 348)	4.000	1,940%	2037	4.000			4.000	-	78
200901 (ASN 291)	10.000	4,165%	2029	2.500		500	2.000	8.000	101
Totaal	70.901			38.507	-	3.345	35.162	35.739	1.223

Flottende passiva

De flottende passiva bestaan uit netto-flottende schulden met een looptijd korter dan 1 jaar en overlopende passiva. Met name de overlopende passiva zijn toegenomen. Dit heeft te maken met alle ontvangen doeluitkeringen (specifieke uitkeringen) die wij op dit moment ontvangen.

x € 1.000

Flottende passiva	31-12-2025	31-12-2024
Flottende schuld	7.585	6.445
Overlopende passiva	10.946	9.693
Totaal	18.531	16.138

x € 1.000

Specificatie flottende schuld	31-12-2025	31-12-2024
Crediteuren algemeen	2.413	3.188
Crediteuren belastingafdrachten	289	236
Crediteuren Werk en Inkomen	2.226	1.796
Crediteuren SD	299	303
Overig	2.358	922
	7.585	6.445

Overlopende passiva

x € 1.000

Overlopende passiva	31-12-2025	31-12-2024
Verplichtingen die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	2.864	3.500
Ontvangen voorschotten voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van volgende begrotingsjaren	8.082	6.193
Totaal	10.946	9.693

x € 1.000

Betreft:	31-12-2025	31-12-2024
Transitorische rente	237	261
Diverse afdrachten december salarissen	2.282	2.073
BTW nog te betalen	278	250
Nog te betalen kosten	69	914
Vooruit ontvangen bedragen	0	2
Overige	-2	0
Verplichtingen die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	2.864	3.500
Vooruitontvangen doeluitkeringen	8.082	6.193
Ontvangen voorschotten	8.082	6.193

Vooruit ontvangen doeluitkeringen

x € 1.000

Vooruit ontvangen doeluitkeringen	Code SiSa	31-12-2024	Toevoegingen	Uitgaven	Vrijval	31-12-2025
Van het Rijk:						
Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	OCW D8	30	538	387	1	180
Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen (NPO)	OCW D14	145	-	129		16
Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp aan gedupeerden kinderopvangtoeslagproblematiek 2021	FIN B2	11	99	84		26
Preventieakkoord	VWS H12	23		23		-
Wet inburgering	SZW G10	611	560	268		903
Onderwijsroute	SZW G13	2	53	55		-
Aanpak energiearmoede	VRO J55	472		214		258
Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)	KGG K28	419	1.014	759		674
Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	VWS H30	292	539	484		347
Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming	VRO J94	3.556	1.634	327		4.863
Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	AenM M16	-	2.015	1.227		788
Meerkosten Energie Openbare Zwembaden	VWS H32	157		157		-
Regeling specifieke uitkering stimulering sport	VWS H4	8		8		-
		-				-
Van overige Nederlandse overheidslichamen:						
Regeling specifieke uitkering versnelling natuurinclusief isoleren (SiSa tussen medeoverheden)	VRO J117B	12	141	153		-
Regiodeals 3e tranche (SiSa tussen medeoverheden)	VRO J75B	455	33	488		-
Flexibele inzet woningbouw	VRO J210B	-	71	43		28
Totaal		6.193	6.697	4.806	1	8.082

Onderwijsachterstandsbeleid (OAB)

Wij krijgen een Rijksbijdrage voor de OAB die wij voor meerdere jaren moeten inzetten. Het saldo van de baten en lasten van deze rijksbijdrage is toegevoegd aan deze post en als zodanig gereserveerd voor latere jaren omdat het geormerkte gelden zijn.

Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

Het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) heeft als doel om leerlingen te helpen die vertraging hebben opgelopen in hun leerontwikkeling. Deze regeling liep tot eind juli 2025.

Gemeentelijke hulp aan gedupeerden kinderopvangtoeslagproblematiek 2021

SPUK gemeentelijke hulp aan gedupeerden kinderopvangtoeslagproblematiek 2021 gaat over de specifieke uitkering die gemeenten ontvangen om lokale ondersteuning te bieden aan ouders die gedupeerd zijn door de toeslagenaffaire. Deze vergoedt de kosten die gemeenten maken voor brede ondersteuning aan gedupeerde ouders. Het gaat om maatwerk en kan per gezin verschillen.

Nationaal preventieakkoord

Wij hebben meegedaan aan het Nationaal Preventieakkoord. Dit betrof een jaarlijkse Rijksbijdrage van € 20.000 van 2021 tot en met 2023. Deze middelen zijn gebruikt door de gemeente om preventief in te zetten op het terugdringen van roken, overgewicht en problematisch alcoholgebruik in samenwerking met lokale partners.

Wet inburgering

Per 1 januari is de nieuwe Wet inburgering van kracht. Voor de uitvoering hiervan hebben wij in een SPUK uitkering van het Rijk gekregen. Het restant van deze rijksbijdrage is toegevoegd aan de balans om in te kunnen zetten voor 2026.

Onderwijsroute

De onderwijsroute inburgering is een route vooral voor jongeren. Zij leren de Nederlandse taal op niveau B1 of hoger. Ook worden zij dan voorbereid op het volgen van een mbo-, hbo- of universitaire opleiding. Er is door het Rijk een specifieke uitkering verstrekt voor het realiseren van aanbod voor de onderwijsroute en voor voorzieningen die voor de doelgroep worden getroffen. Dit is in 2025 volledig uitgegeven.

Aanpak energiearmoede

De gemeente heeft een specifieke uitkering ontvangen voor aanpak energiearmoede. Tot en met 31 december 2026 heeft de gemeente de tijd om deze middelen uit te geven. Met deze SPUK middelen kunnen gemeenten huishoudens ondersteunen met het nemen van kleine en grote energiebesparende maatregelen. Hierbij is het mogelijk aan te sluiten bij een bestaande aanpak. Deze aanpak kan variëren van kleine maatregelen, zoals energiedisplays en radiatorfolie, tot aan een bijdrage aan grotere isolatiemaatregelen zoals vloer- en spouwmuurisolatie. Het doel van deze maatregelen is directe verlaging van het energieverbruik of de energierekening.

Capaciteit klimaat en Energiebeleid CDOKE

Deze doeluitkering betreft personele (90%) en bijbehorende materiële kosten (10%) voor het uitvoeren van het Nationaal Klimaatakkoord (Regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid/CDOKE). Het bedrag is als SPUK ontvangen voor 3 jaar (2023, 2024 en 2025). In 2026 ontvangen wij dit als decentralisatie uitkering (algemeen middel) en daarna waarschijnlijk als Brede Fondsuitkering. Omdat de aard een structurele taak is mogen wij deze ontvangen middelen van het Rijk en de provincie als structureel bestempelen.

Brede SPUK regeling voor gezondheid en sport BR0039

Deze SPUK regeling is ten behoeve van sport-bewoegstimulering, het bevorderen van cultuurparticipatie, gezondheidsbevordering en het versterken van de sociale basis voor de jaren 2023 – 2026. Deze regeling is onderverdeeld in diverse projecten, in programma 5, 6 en 7 lichten wij deze per onderdeel toe.

Lokale aanpak Isolatie

Voor de periode tot en met 2028 heeft het Rijk de gemeente een SPUK toegekend voor het isoleren van particuliere woningen met de slechtste energie-labels (D, E, F of G) en een WOZ-waarde die lager is dan € 429.300. In samenwerking met de andere Friese gemeenten en de provincie Fryslân wordt een regeling uitgewerkt en in uitvoering gebracht.

Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne

De Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne vergoedt de kosten die gemeenten maken voor het bieden van opvang aan Oekraïense ontheemden. De regeling is gebaseerd op de *Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne*. De vergoeding bestaat uit normbedragen per opgevangen persoon, aangevuld met specifieke vergoedingen. De belangrijkste onderdelen zijn:

- Leefgeld — voor voedsel, kleding en persoonlijke uitgaven van ontheemden.
- Wooncomponent — voor vervoer, activiteiten buitenshuis en bijdragen aan particuliere huishoudens.
- Kosten van opvangvoorzieningen — zoals huisvesting, inrichting, energie, beveiliging en beheer.
- Overige uitvoeringskosten — afhankelijk van de landelijke normbedragen en eventuele wijzigingen (zoals herijkingen in 2024)

Regeling specifieke uitkering versnelling natuurinclusief isoleren

De regeling Specifieke uitkering versnelling natuurinclusief isoleren is een landelijke SPUK die gemeenten en provincies ondersteunt bij het versnellen van isolatiemaatregelen op een manier die rekening houdt met beschermde diersoorten. De regeling is bedoeld om vertraging bij isolatieprojecten te voorkomen doordat beschermde diersoorten (zoals vleermuizen, gierzwaluwen en huismussen) in gebouwen verblijven.

Regiodeal Zuidoost Friesland

De Regiodeal omvatte in totaal een bedrag van € 30 miljoen. Daarvan werd € 15 miljoen door het Rijk geïnvesteerd en de regio stond garant voor € 15 miljoen cofinanciering. In 2025 hebben wij alleen nog uitgaven gedaan voor het project Bestemming Wolvega. Deze zijn ten laste van de Rijksbijdrage gebracht. Wij hebben in de loop van 2025 nog een extra bijdrage vanuit de Regiodeal ontvangen van € 33.500 voor het project Bestemming Wolvega. De Regiodeal is in 2025 afgerond.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

De gemeente is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijvende, financiële verplichtingen. Naast de vaste schulden (opgenomen geldleningen) staat de gemeente Weststellingwerf garant voor onderstaande leningen. Bij de indirect gegarandeerde leningen staat het Rijk voor 50% garant en de gemeente voor 50%.

x € 1.000

Niet uit de balans blijvende verplichtingen	31-12-2025	31-12-2024
Huur - en leasecontracten	4.701	2.093
Gewaarborgde geldleningen 100% garantstelling	1.735	2.034
Gewaarborgde geldleningen 50% garantstelling	22.833	22.918
Totaal	29.269	27.045

x € 1.000

Gegarandeerde geldleningen Waarborg 100%	Geldnemer	Datum laatste aflossing	Rent e %	Oorspr Bedrag	Restant lening 31-12-2024	Restant lening 31-12-2025
BNG						
Verzelfstandiging Soolstede	Stichting Alliade	19-06-2030	3,850	2.050	680	577
Verzelfstandiging Soolstede	Stichting Alliade	23-10-2030	3,945	3.779	1.262	1.072
ING						
089-004069	W.G. Leurs			76	51	51
Rabobank						
F.C. Wolvega	Stichting Sportpark Molenwiek	08-03-2033	6,600	125	41	35
Totaal				6.030	2.034	1.735

x € 1.000

Indirect gegarandeerde geldleningen* Waarborg 50%	Geldnemer	Datum laatste aflossing	Rent e %	Oorspr Bedrag	Restant lening 31-12-2024	Restant lening 31-12-2025
BNG						
<i>Indirect gegarandeerde geldleningen vorig jaar</i>						
40103017	Stichting WoonFriesland			3.100	3.100	3.100
40114339	Woningst. Weststellingwerf			3.000	3.000	3.000
FLEX.465.02	Woningst. Weststellingwerf			5.000	2.000	-
40112530	Woningst. Weststellingwerf			3.500	3.500	3.500
40114907	Woningst. Weststellingwerf			5.000	5.000	5.000
40113856	Woningst. Weststellingwerf			4.000	4.000	4.000
40113857	Woningst. Weststellingwerf			4.000	4.000	4.000
408027503	Woningst. Weststellingwerf			1.900	1.735	1.566
FLEX.701.03	Woningst. Weststellingwerf			3.500	1.500	-
FLEX.465.03	Woningst. Weststellingwerf			5.000	-	3.000
FLEX.701.04	Woningst. Weststellingwerf			3.500	-	3.500
Ned. Waterschaps Bank						
WSW 41770	Woningst. Weststellingwerf	29-01-2025	4,450	3.000	3.000	-
WSW 39219	Woningst. Weststellingwerf	21-06-2027	4,849	5.000	5.000	5.000
Aegon						
WSW 49842	Stichting WoonFriesland	03-03-2070	0,260	10.000	10.000	10.000
Totaal				59.500	45.835	45.666
	Hiervan 50% indirect gegarandeerd			29.750	22.918	22.833

Jaarrekening - Overzicht van baten en lasten

Overzicht baten en lasten

x € 1.000

Overzicht van baten en lasten	Baten			Lasten			Saldo		
	Rekening 2025	Actuele begroting	Prim. begroting	Rekening 2025	Actuele begroting	Prim. begroting	Rekening 2025	Actuele begroting	Prim. begroting
Saldo van baten en lasten									
0 Bestuur en Ondersteuning	892	621	448	-5.252	-3.988	-4.060	-4.361	-3.367	-3.612
1 Veiligheid	10	16	16	-2.378	-2.479	-2.477	-2.368	-2.463	-2.461
2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat	292	215	200	-9.448	-9.576	-9.022	-9.156	-9.361	-8.822
3 Economie	689	21	21	-745	-325	-337	-56	-304	-316
4 Onderwijs	1.015	990	912	-4.026	-4.051	-4.177	-3.011	-3.062	-3.265
5 Sport, Cultuur en Recreatie	905	812	805	-5.205	-5.087	-4.689	-4.300	-4.275	-3.884
6 Sociaal Domein	14.265	13.565	11.485	-45.422	-45.346	-42.148	-31.157	-31.781	-30.664
7 Volksgezondheid en Milieu	8.440	9.669	7.053	-12.063	-13.560	-10.467	-3.623	-3.891	-3.413
8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening	4.164	1.551	726	-5.574	-4.855	-2.981	-1.409	-3.304	-2.255
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	78.285	77.177	73.512	-708	-462	-697	77.578	76.715	72.815
Overzicht kosten overhead	9.917	9.472	9.114	-24.127	-23.279	-20.527	-14.210	-13.807	-11.414
Overzicht vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overzicht onvoorziene uitgaven	0	0	0	0	-30	-1.370	0	-30	-1.370
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	118.875	114.109	104.294	-114.949	-113.040	-102.955	3.926	1.069	1.339
Mutaties reserves									
2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat	636	867	443	-3.461	-3.461	0	-2.825	-2.594	443
3 Economie	0	0	0	-36	-36	0	-36	-36	0
5 Sport, Cultuur en Recreatie	0	0	65	-518	-518	0	-518	-518	65
6 Sociaal Domein	112	132	0	-732	-732	0	-619	-599	0
7 Volksgezondheid en Milieu	594	553	0	-30	-29	-25	564	524	-25
8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening	143	647	58	0	0	0	143	647	58
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	4.626	4.626	0	-2.732	-2.732	0	1.894	1.894	0
Gerealiseerd totaal saldo van mutaties reserves	6.110	6.825	565	-7.508	-7.507	-25	-1.398	-682	540
Resultaat	124.985	120.934	104.859	-122.457	-120.547	-102.980	2.529	387	1.880

Programma 0 Bestuur en Ondersteuning

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2025	Begroting 2025	Primitieve begroting 2025	Verschil begroot - werkelijk
Lasten				
0-1 Bestuur	-3.352	-2.098	-2.098	-1.254
0-2 Burgerzaken	-1.900	-1.890	-1.962	-10
Totaal Lasten	-5.252	-3.988	-4.060	-1.264
Baten				
0-1 Bestuur	349	61	49	288
0-2 Burgerzaken	542	560	399	-17
Totaal Baten	892	621	448	271
Saldo van lasten en baten	-4.361	-3.367	-3.612	-993
Onttrekkingen				
0-10 Mutaties reserves	0	0	0	0
Resultaat	-4.361	-3.367	-3.612	-993

Toelichting hoeveel heeft het gekost?

Jaarrekening 2025 ten opzichte van actuele begroting 2025

Bestuur

De commissie BBV (Besluit begroting en verantwoording) heeft eind 2025 een stellige uitspraak gedaan over de verwerking van de APPA-pensioenen (Algemene pensioen- en uitkeringswet politieke ambtsdragers) in de gemeentelijke jaarrekening. Dit heeft ertoe geleid dat er een extra bedrag in de voorziening opbouw en voorziening gewezen wethouders is gestort van € 1.167.683. Daarnaast zijn er enkele kleinere posten overschreden. Dit komt vooral door kleine overschrijdingen op kosten accountant en op het werkbudget bestuurlijke vernieuwing.

De hogere baten worden veroorzaakt door een vrijval in de voorziening gewezen wethouders naar aanleiding van de actuariële berekening. De hoogte van deze vrijval is € 255.350.

Investeringen

x € 1.000

Investeringen	Totaal krediet	Realisatie	Restant 31/12/2025	Overschot / tekort 2025	Naar 2026
Multifunctioneel meubilair raadzaal	156	199	-43	-43	
Eindtotaal	156	199	-43	-43	0

Toelichting op investeringen

Multifunctioneel meubilair raadzaal

De nieuwe inrichting van de raadzaal is afgerond. De uiteindelijke kosten vallen € 43.000 hoger uit dan geraamd. Dit komt door marktprijsstijgingen en aanvullende ontwerp- en uitvoeringskosten die tijdens de verdere uitwerking van het inrichtingstraject noodzakelijk bleken. Hiermee voldoet de raadzaal weer aan de gewenste functionaliteit en uitstraling.

Programma 1 Veiligheid

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2025	Begroting 2025	Primitieve begroting 2025	Verschil begroot - werkelijk
Lasten				
1-1 Crisisbeheersing en brandweer	-2.039	-2.108	-2.108	69
1-2 Openbare orde en veiligheid	-339	-371	-370	32
Totaal Lasten	-2.378	-2.479	-2.477	101
Baten				
1-2 Openbare orde en veiligheid	10	16	16	-6
Saldo van lasten en baten	-2.368	-2.463	-2.461	95
Resultaat	-2.368	-2.463	-2.461	95

Toelichting hoeveel heeft het gekost?

Jaarrekening 2025 ten opzichte van actuele begroting 2025

Crisisbeheersing en brandweer

De onderschrijding wordt met name veroorzaakt doordat de bijdrage aan Veiligheidsregio Fryslân in 2025 lager is uitgevallen dan begroot (€ 38.500).

Openbare orde en veiligheid

De kosten openbare orde en veiligheid zijn lager uitgevallen dan begroot (€34.000).

Programma 2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2025	Begroting 2025	Primitieve begroting 2025	Verschil begroot - werkelijk
Lasten				
2-1 Verkeer en vervoer	-6.945	-7.062	-6.504	118
2-3 Recreatieve havens	-106	-91	-65	-16
2-4 Economische havens en waterwegen	-13	-46	-50	32
2-5 Openbaar vervoer	-3	-4	-4	1
5-7 Prog 2 Openbaar groen (openlucht)recr.	-2.380	-2.374	-2.400	-7
Totaal Lasten	-9.448	-9.576	-9.022	128
Baten				
2-1 Verkeer en vervoer	143	106	106	38
2-3 Recreatieve havens	57	46	31	11
2-5 Openbaar vervoer	3	6	6	-3
5-7 Prog 2 Openbaar groen (openlucht)recr.	88	58	58	31
Totaal Baten	292	215	200	76
Saldo van lasten en baten	-9.156	-9.361	-8.822	205
Onttrekkingen				
0-10A Mutaties reserves	636	867	443	-231
Stortingen				
0-10A Mutaties reserves	-3.461	-3.461	0	0
Saldo mutatie reserves	-2.825	-2.594	443	-231
Resultaat	-11.982	-11.955	-8.380	-26

Toelichting hoeveel heeft het gekost

Jaarrekening 2025 ten opzichte van actuele begroting 2025

Verkeer en vervoer

Het verschil op het taakveld verkeer en vervoer kent diverse oorzaken. Zo is het budget voor verkeerskundige knelpunten in 2025 niet volledig uitgegeven (€ 221.000). Eind 2023 is een start gemaakt met de aanpak van een aantal verkeerskundige knelpunten die door middel van kleinschalige maatregelen kunnen worden opgelost. Dit zetten wij door in 2026 (zie ook incidentele middelen van 2025 naar 2026). Ook hebben wij aandacht voor knelpunten die wat complexer zijn en waarvoor eerst nader onderzoek nodig is.

Daarnaast hebben wij in 2025 minder geld uitgegeven aan onderhoud bruggen en duikers. Oorzaak hiervan is dat er opdrachten zijn uitgezet, maar nog niet tot uitvoering zijn gekomen (€ 58.000). Ook vielen de kosten voor straatreiniging mee (€ 55.000).

Tegenover deze onderrealisatie stonden ook meerkosten. Zo hebben wij in 2025 meer geld moeten uitgeven aan de afvoer van sloot- en bermmaaisel als gevolg van ecologisch bermonderhoud. Daarnaast hebben wij meer walbeschoeiingen moeten aanbrengen langs slootkanten. Wij hebben een aantal bermen laten verlagen om de afvoer van regenwater te kunnen herstellen (€ 131.000). Ook de doorbelastingen op dit taakveld (tractie en uren) waren hoger dan begroot (€ 47.000).

Tenslotte zijn er op diverse budgetten kleine overschrijdingen (€ 38.000).

Mutaties reserves

De onttrekking uit de reserve betreft de dekking van de kapitaallasten (€ 267.000), de onttrekking uit de reserve investeringsambities voor de voorbereidingskosten van het project Lycklamaweg (€ 60.000) en de dekking van de overheveling incidentele budgetten uit 2023 en 2024 (€ 540.000). De eerste twee mutaties zijn volgens de begroting uitgevoerd. Voor de overgehevelde incidentele budgetten is slechts € 309.000 uitgegeven. Dit bedrag is daadwerkelijk aan de algemene reserve onttrokken.

Investeringsen

x € 1.000

Investeringsen	Totaal krediet	Realisatie	Restant 31/12/2025	Overschot / tekort 2025	Naar 2026
Meerjarig invest. budget kwaliteit wegen	850	389	461		461
Openbare verlichting	178	97	81		81
Vervanging walbeschoeiing Tjonger	75	2	73		73
Vervangen Duikers	125	90	35	35	
Planontwikkeling Groene hart	5.275	1.298	3.977		3.977
Planontwikkeling Acht Pilarenplein	150	143	7		7
Project Lycklamaweg	2.825	235	2.590		2.590
ISHP - infrastructuur	640	0	640		640
Eindtotaal	10.118	2.254	7.864	35	7.829

Toelichting op investeringen

Meerjarig investeringsbudget kwaliteit wegen

In 2025 is op verschillende wegen in het veengebied groot onderhoud uitgevoerd. Dit is betaald uit het investeringskrediet.

Daarnaast is een onderzoek gestart naar veenwegen en de gevolgen van droge zomers voor het diepere veen onder deze wegen. De resultaten van dit onderzoek worden in juni 2026 verwacht.

Het investeringskrediet wordt ook ingezet om de kwaliteit van de wegen verder te verbeteren en om lokale, gevaarlijke verzakkingen aan te pakken.

Openbare verlichting

In 2025 zijn 82 armaturen vervangen door led-armaturen. Hiermee is het aantal lichtmasten met ledverlichting gestegen naar 96%. Om de doelstelling te behalen (het volledig vervangen van oude verlichting door ledverlichting) is het nodig om het resterende krediet vanuit 2025 mee te nemen naar 2026.

Vervanging walbeschoeiing Tjonger

Bij de fietspont in de Tjonger is een walbeschoeiing aangebracht. Deze walbeschoeiing was aan beide zijden van de Tjonger aan vervanging toe. Deze wordt eind 2026 vervangen. De werkzaamheden worden in samenwerking met De Fryske Marren aanbesteed en zijn uitgesteld o.a. vanwege problemen met de vergunningverlening.

Vervangen Duikers

De werkzaamheden zijn in 2025 afgerond. Het krediet kan worden afgesloten.

Planontwikkeling Groene hart

Voor een toelichting op de ontwikkelingen rondom het Groene hart verwijzen wij naar programma 3.

Planontwikkeling Acht Pilarenplein

Voor een toelichting op de ontwikkelingen rondom het Acht Pilarenplein verwijzen wij naar programma 3.

Project Lycklamaweg

Vooruitlopend op de integrale herinrichting van de Lycklamaweg zijn tijdelijke maatregelen genomen. Op basis van positieve ervaringen blijven deze maatregelen van kracht totdat de herinrichting van de Lycklamaweg start.

Het betreft belijning voor fietsers, zebrapaden en drie verkeersdrempels. Na het raadsbesluit is in 2025 verder gewerkt aan de voorbereiding van het bestek.

Integraal Strategisch HuisvestingsPlan - deel infrastructuur

Bij de raadsvergadering van oktober 2025 is het ISHP vastgesteld en krediet beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het ISHP. Het beschikbare krediet voor 2025 is € 11.464.000. Van dit krediet is € 640.000 beschikbaar voor infrastructuur, dit wordt in bovenstaande overzicht gepresenteerd. Het resterende bedrag € 10.824.000 wordt in programma 4 gepresenteerd aangezien dit onderwijs betreft. Er zijn nog geen kosten voor gemaakt.

Centrumontwikkeling Noordwolde en Wolvega zijn door de iv3-indeling verplaatst naar programma 3.

Programma 3 Economie

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2025	Begroting 2025	Primitieve begroting 2025	Vershil begroot - werkelijk
Lasten				
3-1 Economische ontwikkeling	-72	-68	-68	-4
3-2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-401	-3	-3	-398
3-3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-191	-173	-172	-18
3-4A Economische promotie	-81	-81	-94	1
Totaal Lasten	-745	-325	-337	-420
Baten				
3-2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	672	0	0	672
3-3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	17	21	21	-4
Totaal Baten	689	21	21	668
Saldo van lasten en baten	-56	-304	-316	248
Onttrekkingen				
0-1I Mutaties reserves	0	0	0	0
Stortingen				
0-1I Mutaties reserves	-36	-36	0	0
Saldo mutatie reserves	-36	-36	0	0
Resultaat	-92	-340	-316	248

Toelichting hoeveel heeft het gekost?

Jaarrekening 2025 ten opzichte van actuele begroting 2025

Lasten en baten

Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Dit taakveld betreft de gemeentelijke bedrijventerreinen (grondexploitaties). In de jaarrekening treffen wij de hiervoor benodigde voorzieningen en eventuele winstnemingen, conform de geldende regelgeving met betrekking tot grondexploitaties. Een nadere toelichting is opgenomen in de *paragraaf Grondbeleid* en in de *toelichting op de activa* (voorraden, boekwaarden grondexploitaties en prognose grondexploitaties).

Investeringsen

x € 1.000

Investeringsen	Totaal krediet	Realisatie	Restant 31/12/2025	Overschot / tekort 2025	Naar 2026
Centrumontwikkeling Noordwolde	615	463	152		152
Herinrichting centrum Wolvega	6.663	5.961	702	702	
Eindtotaal	7.278	6.424	854	702	152

Toelichting investeringen

Centrumontwikkeling Noordwolde

In 2025 is verder gewerkt aan de centrumontwikkeling van Noordwolde. De werkzaamheden op het Manaplein zijn afgerond. Het resterende budget is bestemd voor de restauratie en verplaatsing van de muziekkoepeel.

Herinrichting centrum Wolvega

De werkzaamheden voor de herinrichting van het centrum Wolvega zijn in 2025 afgerond (zie toelichting programma 3), daarom wordt het krediet afgesloten. Er worden in 2026 nog wel wat kosten gemaakt, waardoor het daadwerkelijke restant van dit krediet lager is. Deze kosten kunnen echter niet op dit krediet worden geboekt omdat het kosten zijn die volgens het BBV niet onder een investering vallen. Deze kosten worden in 2026 verantwoord.

Programma 4 Onderwijs

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2025	Begroting 2025	Primitieve begroting 2025	Verschil begroot - werkelijk
Lasten				
4-2 Onderwijshuisvesting	-2.341	-2.243	-2.532	-98
4-3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-1.685	-1.808	-1.645	123
Totaal Lasten	-4.026	-4.051	-4.177	25
Baten				
4-2 Onderwijshuisvesting	441	445	445	-4
4-3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	574	545	467	29
Totaal Baten	1.015	990	912	26
Saldo van lasten en baten	-3.011	-3.062	-3.265	51
Resultaat	-3.011	-3.062	-3.265	51

Toelichting hoeveel heeft het gekost?

Jaarrekening 2025 ten opzichte van actuele begroting 2025

Onderwijshuisvesting

De lasten op het taakveld onderwijshuisvesting zijn € 98.000 hoger dan begroot. Dit komt door hogere energiekosten en extra onderhoudskosten.

Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

De Specifieke uitkering OAB (Onderwijs Achterstanden Beleid) heeft zowel aan de batenkant als aan de lastenkant een saldo van € 125.000. De Specifieke uitkering NPO (Nationaal Programma Onderwijs) heeft aan de lastenkant een saldo van € 146.000 en aan de batenkant een saldo van € 129.000. Per saldo is dit € 17.000. Daarnaast wordt het verschil op het taakveld veroorzaakt door lagere kosten voor leerlingvervoer (€ 91.000).

Investerings

x € 1.000

Investerings	Totaal krediet	Realisatie	Restant 31/12/2025	Overschot / tekort 2025	Naar 2026
ISHP Matthijsje	2.664	2.664	0		0
ISHP - gebouwen	10.824	0	10.824		10.824
MJOP 2024 en 2025	1.457	138	1.318		1.318
Eindtotaal	14.945	2.802	12.143	0	12.143

Toelichting investeringen

ISHP Matthijsje

Het gehele investeringskrediet is uitbetaald aan Matthijsje, dit is in 2025 afgerond.

Integraal Strategisch HuisvestingsPlan - deel gebouwen

Bij de raadsvergadering van oktober 2025 is het ISHP vastgesteld en krediet beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het ISHP. Het beschikbare krediet voor 2025 is € 11.464.000. Van dit krediet is € 10.824.000 beschikbaar voor de gebouwen, dit wordt in bovenstaande overzicht gepresenteerd. Het resterende bedrag € 640.000 wordt in programma 2 gepresenteerd aangezien dit infrastructuur betreft. Er zijn nog geen kosten voor gemaakt.

Investeringsbudget gemeentelijke gebouwen op basis van het Meerjarig Onderhoudsplan (MJOP) 2024 en 2025

In 2025 zijn diverse onderhoudsinvesteringen uitgevoerd, maar een aanzienlijk deel van de geplande werkzaamheden is doorgeschoven naar 2026. Dit komt doordat binnen het ISHP nog onduidelijk was welke schoolgebouwen behouden zouden blijven. Om onnodige uitgaven te voorkomen, is het onderhoud tijdelijk stopgezet. Nu het ISHP is vastgesteld, kan het uitgestelde werk in 2026 worden hervat en uitgevoerd.

Programma 5 Sport, Cultuur en Recreatie

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2025	Begroting 2025	Primitieve begroting 2025	Verschil begroot - werkelijk
Lasten				
5-1 Sportbeleid en activering	-577	-618	-611	41
5-2 Sportaccommodaties	-2.595	-2.300	-1.990	-295
5-3 Cultuurpresentatie cultuurproductie en	-522	-577	-524	55
5-4 Musea	-96	-112	-97	17
5-5 Cultureel erfgoed	-71	-64	-150	-7
5-6 Media	-721	-721	-621	0
5-7A Prog 5 Openbaar groen (openlucht)recr.	-623	-695	-694	72
Totaal Lasten	-5.205	-5.087	-4.689	-118
Baten				
5-1 Sportbeleid en activering	184	202	195	-18
5-2 Sportaccommodaties	673	565	565	108
5-5 Cultureel erfgoed	3	0	0	3
5-6 Media	27	27	27	0
5-7A Prog 5 Openbaar groen (openlucht)recr.	18	17	17	0
Totaal Baten	905	812	805	93
Saldo van lasten en baten	-4.300	-4.275	-3.884	-25
Onttrekkingen				
0-10B Mutaties reserves	0	0	65	0
Stortingen				
0-10B Mutaties reserves	-518	-518	0	0
Saldo mutatie reserves	-518	-518	65	0
Resultaat	-4.818	-4.793	-3.819	-25

Toelichting hoeveel heeft het gekost?

Jaarrekening 2025 ten opzichte van actuele begroting 2025

Sportaccommodaties

Voor zwembad en sporthal (en kiosk) de Dobbe en de Steense is meer uitgegeven aan gas (€ 77.000), electriciteit (€ 60.000), dagelijkse exploitatie (€ 93.000) en onderhoud (€ 40.000) dan begroot. Het structurele effect hiervan nemen wij mee bij de voorjaarsnota 2026 en kadernota 2027-2030. De kosten van dagelijkse exploitatie zijn ook grotendeels de inkopen, waar meer baten tegenover staan dan begroot (€ 108.000). Daarnaast zijn er nog een paar nabetalingen gedaan (€ 20.000) vanuit de subsidieregeling verduurzaming dorpshuizen en sportaccommodaties (SVDS).

Cultureel- presentatie, productie en participatie

Er zijn voor muziekonderwijs minder subsidies verstrekt dan begroot, daarnaast zijn er na vaststelling ook enkele terugvorderingen gedaan (€ 32.000).

Openbaar groen (openlucht)recreatie

Voor het beleidsveld recreatie & toerisme zijn minder uitgaven gedaan dan begroot (€ 91.000).

Investeringsen

x € 1.000

Investeringsen	Totaal krediet	Realisatie	Restant 31/12/2025	Overschot / tekort 2025	Naar 2026
MJOP 2024 en 2025	1.673	1.837	-164	-164	
Project Driewegsluis	1.140	975	165		165
Grond PKN	68	68	0		0
Pastoriewoning PKN	480	480	0		0
Aankoop Ark en Kerk	486	490	-5	-5	
Renovatie Kerk op de Hoogte	890	1	889		889
Verbetering zwemgelegenheden de Steense	159	120	39		39
Verbetering zwemgelegenheden de Dobbe	300	0	300		300
Eindtotaal	5.194	3.970	1.224	-169	1.393

Toelichting op investeringen

Investeringsbudget gemeentelijke gebouwen op basis van het Meerjarig Onderhoudsplan (MJOP) 2024 en 2025

In 2025 zijn de resterende onderhouds- en vervangingswerkzaamheden uitgevoerd. Hiermee zijn fase 2 en 3 van de renovatie van Zwembad De Steense afgerond, waarbij onder andere de luchtbehandelingsinstallatie is vervangen door een duurzaam en energie-efficiënt systeem. De kosten overschrijden het geautoriseerde krediet. Dit is het gevolg van het feit dat een deel van het krediet in de jaarrekening 2024 ten onrechte is afgesloten. Daarnaast is bij de dekking uitgegaan van SPUK-middelen, die uiteindelijk niet inzetbaar bleken voor deze uitgaven.

Project Driewegsluis

Op het westelijke eiland zijn de civieltechnische werkzaamheden voor de herinrichting van de Driewegsluis afgerond. Op het oostelijke eiland staat de bouw van het nieuwe sanitair gebouw als laatste onderdeel van de realisatie op de planning voor 2026. De voorbereidingsfase is inmiddels volledig afgerond. De benodigde offertes zijn gegund en alle voorbereidingen zijn getroffen.

Grond PKN/Pastoriewoning PKN/Aankoop Ark en Kerk

In de raadsvergadering van 10 juni 2024 heeft de raad besloten tot aankoop van de PKN panden, waaronder de Kerk op de Hoogte en het ontmoetingscentrum de Ark. Beide panden zijn in januari 2025 aangekocht.

Renovatie Kerk op de Hoogte en De Ark

Voor het onderhoud en om de Kerk op de Hoogte en De Ark geschikt te maken voor de verschillende doeleinden is een renovatie nodig. Hiervoor heeft de raad een krediet beschikbaar gesteld. In 2025 zijn diverse onderzoeken uitgevoerd. In 2026 wordt hier verder uitvoering aan gegeven.

Verbetering zwemgelegenheden de Steense

Conform het Raadsvoorstel van 7 april 2025 worden de zwembaden geüpgraded. In 2025 is er gestart met de upgrade voor zwembad De Steense en is 75% van het budget geïnvesteerd.

Verbetering zwemgelegenheden de Dobbe

Conform het Raadsvoorstel van 7 april 2025 worden de zwembaden geüpgraded. In 2026 wordt er gestart met de upgrade van zwembad De Dobbe.

Programma 6 Sociaal domein

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2025	Begroting 2025	Primitieve begroting 2025	Vershil begroot - werkelijk
Lasten				
6-1 Samenkracht en burgerparticipatie	-5.722	-6.529	-4.988	807
6-21 Toegang en eerstelijnsvoorziening WMO	-96	-38	-38	-59
6-22 Toegang en eerstelijnsvoorziening Jeugd	-24	-12	-12	-12
6-23 Toegang en eerstelijnsvoorziening Integr	-3.755	-3.709	-3.709	-46
6-3 Inkomensregelingen	-12.141	-12.103	-10.770	-38
6-4 WSW en beschut werk	-4.080	-4.217	-4.046	137
6-5 Arbeidsparticipatie	-1.239	-1.216	-1.414	-23
6-60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	-1.083	-948	-946	-135
6-711 Huishoudelijke hulp (WMO)	-3.121	-3.434	-3.165	313
6-712 Begeleiding (WMO)	-1.718	-1.681	-1.540	-36
6-713 Dagbesteding (WMO)	-806	-914	-836	108
6-714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-70	-140	-140	69
6-751 Jeugdhulp ambulans lokaal	-1.167	-136	-136	-1.031
6-752 Jeugdhulp ambulans regionaal	-5.816	-5.240	-5.240	-575
6-753 Jeugdhulp ambulans landelijk	-73	-100	-100	27
6-761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	-64	-500	-500	436
6-762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	-2.424	-2.000	-2.000	-424
6-763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	-143	-500	-500	357
6-791 PGB WMO	-79	-134	-134	55
6-792 PGB Jeugd	-115	-150	-150	35
6-811 Beschermd wonen (WMO)	449	478	478	-29
6-812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	-32	-73	-73	41
6-821 Jeugdbescherming	-708	-772	-772	64
6-822 Jeugdreclassering	-57	-25	-25	-32
6-91 Coördinatie en beleid WMO	-798	-803	-873	5
6-92 Coördinatie en beleid Jeugd	-541	-452	-522	-89
Totaal Lasten	-45.422	-45.346	-42.148	-76
Baten				
6-1 Samenkracht en burgerparticipatie	4.735	4.159	2.944	576
6-22 Toegang en eerstelijnsvoorziening Jeugd	46	38	38	9
6-23 Toegang en eerstelijnsvoorziening Integr	83	0	0	83
6-3 Inkomensregelingen	9.152	9.169	8.308	-18
6-5 Arbeidsparticipatie	3	3	0	0
6-60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	8	6	6	2
6-711 Huishoudelijke hulp (WMO)	238	190	190	48
Totaal Baten	14.265	13.565	11.485	700
Saldo van lasten en baten	-31.157	-31.781	-30.664	624
Onttrekkingen				
0-10C Mutaties reserves	112	132	0	-20
Stortingen				
0-10C Mutaties reserves	-732	-732	0	0
Saldo mutatie reserves	-619	-599	0	-20
Resultaat	-31.776	-32.380	-30.664	604

Lasten en baten per beleidsveld

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2025	Begroting 2025	Primitieve begroting 2025	Verschil begroot - werkelijk
Lasten				
6A Soc.domein Samenkracht en burgerpart.	-5.722	-6.529	-4.988	807
6B Soc.domein Toegang en 1e lijnsvoorz.	-3.875	-3.758	-3.758	-117
6C Soc.domein Participatie	-17.460	-17.536	-16.230	76
6D Soc.domein WMO	-7.258	-7.648	-7.228	391
6E Soc.domein Jeugd	-11.107	-9.874	-9.945	-1.233
Totaal Lasten	-45.422	-45.346	-42.148	-76
Baten				
6A Soc.domein Samenkracht en burgerpart.	4.735	4.159	2.944	576
6B Soc.domein Toegang en 1e lijnsvoorz.	129	38	38	92
6C Soc.domein Participatie	9.155	9.173	8.308	-17
6D Soc.domein WMO	245	196	196	50
Totaal Baten	14.265	13.565	11.485	700
Saldo van lasten en baten	-31.157	-31.781	-30.664	624
Onttrekkingen				
6A Soc.domein Samenkracht en burgerpart.	112	132	0	-20
Stortingen				
6A Soc.domein Samenkracht en burgerpart.	-732	-732	0	0
Saldo mutatie reserves	-619	-599	0	-20
Resultaat	-31.776	-32.380	-30.664	604

Toelichting hoeveel heeft het gekost?

Jaarrekening 2025 ten opzichte van actuele begroting 2025

Samenkracht en burgerparticipatie

Op de budgetten voor de opvang van Oekraïners hebben wij € 1.162.000 over (€ 917.000 minder uitgaven en € 245.000 meer baten). Conform werkwijze van voorgaande jaar stellen wij voor dit te storten in de reserve voor spoedzoekers. Dit betreft het restant van de werkelijke ontvangen middelen voor opvang ontheemden uit Oekraïne. Hiermee reserveren wij middelen voor het huisvesten van spoedzoekers. Zie hiervoor het bestemmingsvoorstel in het onderdeel Jaarrekening op hoofdlijnen.

Voor het renovatie- en verduurzamingsproject van dorps huis Oosterstreek is een incidentele subsidie beschikbaar gesteld in 2025, deze is nog niet volledig uitbetaald (zie ook incidentele middelen van 2025 naar 2026). Ook hebben wij SPUK inburgering nog niet volledig uitgegeven. De middelen die wij in 2025 niet uit hebben gegeven mogen bij deze SiSa-regelingen later worden ingezet en worden overgeheveld via de balans. In 2026 gaan wij hiermee verder aan de slag. Bij de tabel 'vooruitontvangen doeluitkeringen' staan de totale bestedingen van deze regelingen.

Toegang en eerstelijnsvoorziening

Wij hebben meer baten voor de Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek ontvangen dan begroot, hier staan uitgaven tegenover. Daarnaast hebben wij meer uitvoeringskosten gemaakt voor de aanbesteding Wmo (€37.000) en Powerfull Aging (€ 22.000) dan begroot.

Participatie

Wij hebben meer uitgaven gedaan voor de inkomensregelingen (€ 38.000), ook hebben wij hier minder baten (€ 18.000) voor gekregen dan begroot. De uitgaven voor de sociale werkvoorziening zijn minder dan begroot (€ 137.000), daartegenover zijn de uitgaven voor arbeidsparticipatie hoger dan begroot (€ 23.000).

Wmo

Voor dagbesteding (€ 108.000) en huishoudelijke hulp (€ 313.000) is minder uitgegeven, daarnaast zijn er ook meer baten ontvangen voor de eigen bijdrage Wmo (€ 48.000) dan begroot.

Jeugd

Het aantal jeugdigen is licht toegenomen maar wij zien vooral dat de kosten per jeugdige elk jaar fors toenemen. Het blijft moeilijk om grip te houden op de zorgkosten en dit goed te monitoren. Dit komt vooral door de ingewikkelde financieringssysteematiek en de directe verwijzingen waar wij geen invloed op hebben. Ook kunnen complexe gevallen van grote invloed zijn. Er is in 2025 € 1.233.000 meer uitgegeven dan is begroot. Wij onderzoeken of hier een structureel component in zit en nemen dit mee bij de voorjaarsnota 2026 en kadernota 2027.

Investeringsen

x € 1.000

Investeringsen	Totaal krediet	Realisatie	Restant 31/12/2025	Overschot / tekort 2025	Naar 2026
MJOP 2024 en 2025	210	138	71		71
Chalets Tjongerpad	2.700	1.625	1.075		1.075
Eindtotaal	2.910	1.763	1.146	0	1.146

Toelichting op investeringen

Investeringsbudget gemeentelijke gebouwen op basis van het MJOP 2024 en 2025

In 2025 is gewerkt aan het verbeteren van de klimaatinstallatie in MFC Vlindertuin. Het merendeel van de werkzaamheden is uitgevoerd; het resterende deel volgt in 2026.

Chalets Tjongerpad

In 2025 zijn wij gestart met het realiseren van een opvanglocatie voor Oekraïners aan het Tjongerpad in Oldeholtwolde. Deze locatie wordt begin 2026 opgeleverd. Daarom nemen wij het resterende krediet mee naar 2026.

Programma 7 Volksgezondheid en Milieu

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2025	Begroting 2025	Primitieve begroting 2025	Vershil begroot - werkelijk
Lasten				
7-1 Volksgezondheid	-2.186	-2.232	-2.197	46
7-2 Riolering	-2.307	-2.306	-2.219	-2
7-3 Afval	-3.932	-3.842	-3.234	-91
7-4 Milieubeheer	-3.226	-4.779	-2.429	1.553
7-5 Begraafplaatsen en crematoria	-411	-402	-387	-10
Totaal Lasten	-12.063	-13.560	-10.467	1.497
Baten				
7-1 Volksgezondheid	263	261	197	1
7-2 Riolering	2.430	2.467	2.467	-37
7-3 Afval	4.034	3.974	3.637	60
7-4 Milieubeheer	1.487	2.757	543	-1.270
7-5 Begraafplaatsen en crematoria	226	209	209	17
Totaal Baten	8.440	9.669	7.053	-1.229
Saldo van lasten en baten	-3.623	-3.891	-3.413	268
Onttrekkingen				
0-10E Mutaties reserves	594	553	0	40
Stortingen				
0-10E Mutaties reserves	-30	-29	-25	-1
Saldo mutatie reserves	564	524	-25	40
Resultaat	-3.059	-3.367	-3.438	308

Toelichting hoeveel heeft het gekost?

Jaarrekening 2025 ten opzichte van actuele begroting 2025

Riolering

Bij de voorjaarsnota is een incidenteel budget beschikbaar gesteld voor de riolering Emmastraat (€ 41.000) en bij najaarsnota heeft een herberekening tractie (€ 45.000) plaatsgevonden. De baten uit de rioleringsheffing vallen lager uit (€ 37.000). Een verdere toelichting op dit taakveld en de kostendekkendheid van de tarieven is opgenomen in de Paragraaf Lokale heffingen.

Afval

De verwerkingskosten van het restafval en grof huishoudelijk afval zijn in het laatste kwartaal hoger uitgevallen. Daarnaast hebben wij een zwerfafvalvergoeding over 2023 en 2024 uitgekeerd gekregen (€ 100.000).

Van het incidenteel budget ondersteunend afval beleid is € 75.000 niet uitgegeven in 2025. Met een pakket van flankerende en compensatiemaatregelen vindt invoering plaats van diftar+ in de gemeente Weststellingwerf. Vanaf 2025 is er een structureel budget opgenomen voor ondersteunende maatregelen. Zie ook incidentele middelen van 2025 naar 2026.

Een verdere toelichting op dit taakveld en de kostendekkendheid van de tarieven is opgenomen in de Paragraaf Lokale heffingen.

Milieubeheer

Aan zowel de lasten als de batenkant zijn middelen begroot voor de SPUK Lokale aanpak isolatie, SPUK aanpak energiearmoede en CDOKE. Deze begroten wij in het jaar waar wij deze verwachten te ontvangen. De middelen die wij in 2025 niet uit hebben gegeven (€ 1.980.000) mogen bij deze SiSa-regelingen later worden ingezet en worden overgeheveld via de balans. In 2026 gaan wij hiermee verder aan de slag. Bij de tabel 'vooruitontvangen doeluitkeringen' staan de totale bestedingen van deze regelingen. Daarnaast gaan wij verder met klimaat & duurzaamheid (€ 120.000), zie ook incidentele middelen van 2025 naar 2026.

Mutaties reserves

Exploitatie afval

Uitgangspunt is een 100% kostendekking. De werkelijke exploitatie sluit af met een nadelig saldo van € 280.000 waar € 170.000 nadelig was begroot. Dit werkelijke saldo wordt onttrokken aan de reserve afvalstoffenverwijdering. Zie hiervoor ook de Paragraaf Lokale heffingen.

Exploitatie riolering

Uitgangspunt is een 100% kostendekking. Het werkelijke exploitatieresultaat sluit met een nadelig saldo van € 131.000. Het werkelijke saldo op de exploitatie is onttrokken aan de reserve vervanging/onderhoud riolering. Zie hiervoor ook de Paragraaf Lokale heffingen.

Overheveling incidentele budgetten

Voor de dekking van de overheveling incidentele budgetten uit 2024 was begroot dat wij € 383.000 uit de reserve nodig hadden. In 2025 hebben wij slechts € 183.000 uitgegeven. Dit bedrag is daadwerkelijk uit de algemene reserve onttrokken.

Investeringsen

x € 1.000

Investeringsen	Totaal krediet	Realisatie	Restant 31/12/2025	Overschot / tekort 2025	Naar 2026
Vervangen riolering 2022	952	233	719		719
Vervanging riolering 2023	200	165	35		35
Vervanging riolering 2024	280	211	69		69
Vervanging riolering 2025	370	70	300		300
Vervangen rioolgemalen (elektromechanisch) 2022	109	131	-22	-22	
Vervangen rioolgemalen (elektromechanisch) 2024	162	2	160		160
Vervangen rioolgemalen (elektromechanisch) 2025	63	0	63		63
Aanleg hemelwaterriool (GRP na herziening)	7.082	2.165	4.917		4.917
Eindtotaal	9.217	2.977	6.240	-22	6.263

Toelichting op investeringen

In 2025 zijn diverse rioleringsprojecten uitgevoerd op basis van het Gemeentelijk Rioleringsplan 2021–2025, dat liep tot en met 31 december 2025. Door de inwerkingtreding van de Omgevingswet is het opstellen van een rioleringsplan niet langer wettelijk verplicht. De voorbereiding van een nieuw uitvoeringsprogramma is gestart. Het nieuwe uitvoeringsprogramma kan grotendeels worden gedekt binnen de bestaande kredieten, maar voor enkele onderdelen is aanvullend budget nodig. Dit aanvullende budget wordt in de voorjaarsnota/kadernota aangevraagd.

Vervanging riolering 2022 + 2023 + 2024 + 2025

In 2025 is gestart met de rioleringswerkzaamheden in de Emmastraat in Wolvega. Deze werkzaamheden lopen door in 2026 en worden in dat jaar afgerond en financieel afgewikkeld. Ook is in 2025 gestart met de voorbereiding voor de vervanging van de riolering in de Rozenstraat in Wolvega. Daarnaast wordt in 2026 begonnen met de voorbereiding van de riolering langs een deel van de Grindweg in Scherpenzeel; de uitvoering hiervan wordt in 2027 afgerond.

Vervanging rioolgemalen (elektromechanisch) 2022

Dit betreft het rioolgemaal in Oosterstreek. De laatste werkzaamheden zijn in 2025 uitgevoerd. De vervanging is € 22.000 hoger uitgevallen dan begroot.

Vervanging rioolgemalen (elektromechanisch) 2024 + 2025

In 2025 is er een start gemaakt met de voorbereiding van het vervangen van het rioolgemaal in Langelille. Daarnaast wordt in 2026 wordt het rioolgemaal Lindedijk 3 gerenoveerd.

Aanleg hemelwaterriool (GRP na herziening)

Hieronder vallen de klimaatmaatregelen die in het Gemeentelijk Rioleringsplan worden genoemd. In 2025 zijn van de volgende klimaatmaatregelen de voorbereiding opgestart:

- de Reitsmastraat in Noordwolde;
- de Omgang in Wolvega;
- het Kolkplein in Wolvega;
- de Nieuwstraat in De Blesse;
- de IJsbaanweg in Noordwolde.

De uitvoering van deze projecten starten in 2026 en worden in 2027 afgerond.

Daarnaast zijn wij in 2025 gestart met de uitvoering van de vervanging en de aanleg van een hemelwaterriool in de Beatrixstraat, Bernhardlaan, Margrietstraat, Irenestraat en Marijkestraat te Wolvega. De werkzaamheden worden in 2026 afgerond.

Programma 8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing

Hoeveel heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2025	Begroting 2025	Primitieve begroting 2025	Verschil begroot - werkelijk
Lasten				
0-3 Beheer overige gebouwen en gronden	-301	-311	-258	10
8-1 Ruimtelijke ordening	-1.141	-2.215	-1.149	1.073
8-2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreine	-2.537	-700	0	-1.837
8-3 Wonen en bouwen	-1.594	-1.629	-1.575	35
Totaal Lasten	-5.574	-4.855	-2.981	-719
Baten				
0-3 Beheer overige gebouwen en gronden	50	35	1	15
8-1 Ruimtelijke ordening	0	0	0	0
8-2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreine	2.104	320	0	1.784
8-3 Wonen en bouwen	2.010	1.195	725	814
Totaal Baten	4.164	1.551	726	2.614
Saldo van lasten en baten	-1.409	-3.304	-2.255	1.895
Onttrekkingen				
0-10F Mutaties reserves	143	647	58	-504
Stortingen				
0-10F Mutaties reserves	0	0	0	0
Saldo mutatie reserves	143	647	58	-504
Resultaat	-1.266	-2.657	-2.196	1.391

Toelichting hoeveel heeft het gekost?

Jaarrekening 2025 ten opzichte van actuele begroting 2025

Lasten

Ruimtelijke ordening

De voorbereidingen voor de start van de werkzaamheden van de implementatie omgevingswet (€ 455.000) en omgevingsplan (€ 223.000) hebben langer geduurd dan verwacht. Hierdoor is er in 2025 aanzienlijk minder uitgegeven dan begroot (€ 678.000). Het resterende budget 2026 is nodig gedurende de transitiefase welke duurt tot 2032. Zie ook incidentele middelen van 2025 naar 2026.

Wij ontvangen vanuit het Rijk voor de periode 2025–2027 jaarlijks € 350.000 voor het Nationaal Programma Vitale Regio's. De middelen die in 2025 zijn ontvangen, zijn deels ingezet voor de organisatie van regionale bijeenkomsten en het opstellen van het Regioplan. Het resterende deel (€ 223.000) wordt in 2026 ingezet voor de aanstelling van een kwartiermaker. Zie ook incidentele middelen van 2025 naar 2026.

Ook de incidentele middelen voor implementatie en uitwerken van het huisvestingsprogramma zijn niet volledig uitgegeven. Dit wordt in 2026 verder opgepakt/vormgegeven. Er resteert nog € 71.000. Zie ook incidentele middelen van 2025 naar 2026.

Tenslotte zijn er op diverse budgetten kleine onderschrijdingen (€ 99.000).

Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)

Dit taakveld betreft de gemeentelijke woningbouwlocaties (grondexploitaties). In de jaarrekening treffen wij de hiervoor benodigde voorzieningen en eventuele winstnemingen, conform de geldende regelgeving met betrekking tot grondexploitaties. Een nadere toelichting is opgenomen in de Paragraaf Grondbeleid en in de Toelichting op de activa (voorraden, boekwaarden grondexploitaties en prognose grondexploitaties).

Baten

Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)

Dit taakveld betreft de gemeentelijke woningbouwlocaties (grondexploitaties). In de jaarrekening treffen wij de hiervoor benodigde voorzieningen en eventuele winstnemingen, conform de geldende regelgeving met betrekking tot grondexploitaties. Een nadere toelichting is opgenomen in de Paragraaf Grondbeleid en in de Toelichting op de activa (voorraden, boekwaarden grondexploitaties en prognose grondexploitaties).

Wonen en Bouwen

Er zijn meer leges en rechten ontvangen dan wij hadden begroot (€ 146.000). Daarnaast ontvangen wij van uit het Rijk een specifieke uitkering genaamd Realisatiestimulans. Voor iedere woning binnen een bepaalde prijscategorie waarvan de bouw is gestart in 2025 ontvangen wij een bedrag van € 7.000. In 2025 ontvangen wij hiervoor een bedrag van € 336.000. Ook voor het huisvesten van statushouders hebben wij meer geld ontvangen dan begroot (€ 355.000).

Mutaties reserves

Voor de dekking van de overheveling incidentele budgetten uit 2024 was begroot dat wij € 647.000 uit de reserve nodig hadden. In 2024 hebben wij slechts € 143.000 uitgegeven. Dit bedrag is daadwerkelijk uit de algemene reserve onttrokken.

Overzicht Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2025	Begroting 2025	Primitieve begroting 2025	Verschil begroot - werkelijk
Lasten				
0-5 Treasury	-36	112	48	-148
0-61 OZB woningen	-269	-243	-319	-26
0-62 OZB niet-woningen	-264	-243	-319	-21
0-64 Belastingen overig	-125	-76	-95	-49
0-7 Algemene uitkering en overige uitkeringe	0	0	0	0
0-8 Overige baten en lasten	-14	-13	-13	-1
3-4 Economische promotie	0	0	0	0
Totaal Lasten	-708	-462	-697	-245
Baten				
0-5 Treasury	605	487	487	118
0-61 OZB woningen	3.306	3.258	3.258	48
0-62 OZB niet-woningen	2.029	1.968	1.968	61
0-64 Belastingen overig	131	140	140	-8
0-7 Algemene uitkering en overige uitkeringe	71.959	71.100	67.436	858
0-8 Overige baten en lasten	0	0	0	0
3-4 Economische promotie	256	224	224	32
Totaal Baten	78.285	77.177	73.512	1.109
Saldo van lasten en baten	77.578	76.715	72.815	863
Onttrekkingen				
0-10G Mutaties reserves	4.626	4.626	0	0
Stortingen				
0-10G Mutaties reserves	-2.732	-2.732	0	0
Saldo mutatie reserves	1.894	1.894	0	0
Resultaat	79.472	78.609	72.815	863

Toelichting

Jaarrekening 2025 ten opzichte van actuele begroting 2025

Treasury

Op het taakveld treasury staat de rente die wij moeten betalen over de korte en langlopende geldeningen die zijn aangegaan. De rente die wij aan de grondexploitatie en overige investeringen mogen toerekenen worden hierop in mindering gebracht. Wat resteert is het renteresultaat. Ook staan op dit taakveld de ontvangen dividenduitkeringen.

Onze liquiditeitspositie is positief, dat houdt in dat wij onze overtollige middelen bij de Schatkist hadden staan. Door de wet Fido zijn de decentrale overheden verplicht, boven het voor dat jaar geldende drempelbedrag, hun liquide middelen aan te houden in de schatkist. Er is meer rente ontvangen vanuit het schatkistbankieren dan wij bij de najaarsnota hadden voorzien (€ 82.000). Een voordeel voor onze exploitatie. Daarnaast is iets meer dividend ontvangen (€ 35.000). Daar tegenover staat dat wij aan de lastenkant een nadeel hebben van ongeveer € 150.000. Dit wordt onder andere veroorzaakt doordat er iets meer rente is betaald over onze leningen, minder rente is toegerekend aan de investeringen en iets meer is toegerekend aan de grondexploitatie.

OZB woningen en niet-woningen

De verwachte opbrengst OZB over 2025 was afgerond € 5,2 miljoen. De werkelijke opbrengst blijkt € 109.000 hoger. Dit is een afwijking van slechts 2%. Wij hebben in 2025 veel minder bezwaarschriften ontvangen en daardoor ook minder verminderingen en proceskostenvergoedingen toegekend. Daar tegenover staat dat wij ook iets meer kosten hadden dan begroot.

Belastingen overig

Wij hebben een dotatie aan de voorziening dubieuze debiteuren moeten doen (€ 70.000). Hierdoor is dit budget overschreden.

Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds

Het gemeentefonds is onze grootste inkomstenpost. In 2025 hebben wij € 72 miljoen aan algemene uitkering ontvangen, zo'n € 0,9 miljoen meer dan wij hadden begroot bij de najaarsnota. Belangrijke reden hiervoor is dat er via de septembercirculaire en de decembercirculaire van het gemeentefonds nog middelen in 2025 beschikbaar werden gesteld door het Rijk. De gemeenteraad is over de financiële gevolgen van de septembercirculaire en de decembercirculaire geïnformeerd. Ook hebben wij afrekeningen van voorgaande jaren ontvangen.

Reserve mutatie

De reservemutaties betroffen stortingen in de algemene reserve van € 2,5 miljoen (geraamd bij de najaarsnota) en € 232.000 in de dekkingsreserve kapitaallasten voor de aankoop van vastgoed in Wolvega. De onttrekkingen betroffen € 878.000 uit de algemene reserve voor de herinrichting van de Lycklamaweg, € 732.000 uit de reserve huisvesting spoedzoekers voor het project Tjongerpad, € 518.000 uit de reserve investeringsambities voor de verbetering van de zwemgelegenheden en € 2,5 miljoen uit diezelfde reserve voor de herinrichting van de Lycklamaweg. Deze reservemutaties zijn volgens de begroting uitgevoerd.

x € 1.000

Gemeentefonds (- = nadelig)	2025
Raming conform Najaarsnota 2025	
Algemene uitkering	71.100
Totaal raming gemeentefonds Najaarsnota 2025	71.100
Uitkering 2025 (realisatie)	
Algemene uitkering	72.258
Totaal realisatie gemeentefonds 2025	72.258
Afrekening 2023	102
Afrekening 2024	- 402
Totaal in jaarrekening 2025	71.958

Overzicht kosten overhead

De definitie van overhead uit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) wordt nader gedefinieerd (2023) als: het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Hiertoe behoren ook de systemen en aanverwante lasten die deze functies ondersteunen.

Alle bedrijfskosten die direct verbonden zijn aan activiteiten die gericht zijn op de externe klant vallen hier dus niet onder maar zijn in de betreffende taakvelden opgenomen.

De bedrijfskosten die wel gerekend worden tot de overhead zijn:

- Personele kosten (alleen leidinggevenden en interne teams)
- Huisvesting
- OWO (incl. ICT)
- Communicatie
- Overige bedrijfsvoeringskosten

Toerekening aan kostendekkende activiteiten

Alle directe kosten zijn rechtstreeks toegerekend aan de taakvelden. Voor taakvelden waar kostendekkende tarieven het uitgangspunt zijn, zoals bij de exploitatie afvalinzameling en riolering, wordt een opslag voor de overheadkosten toegepast. De opslag is een percentage van de directe salariskosten. Het percentage waarmee wij in 2025 hebben gerekend is 83%.

x € 1.000

Overhead	Werkelijk 2025	Actuele begroting 2025	Primaire begroting 2025	Verschil begroot - werkelijk
Personeel	9.393	8.847	7.420	-546
Huisvesting	1.575	1.484	1.564	-91
OWO (incl. ICT)	12.655	12.479	11.118	-176
Overige bedrijfsvoeringskosten	415	370	327	-45
Communicatie	90	99	99	9
Totale Lasten	24.127	23.279	20.527	-848
Personeel	-1.075	-813	-647	262
Huisvesting	-34	-13	-13	21
OWO (incl. ICT)	-8.776	-8.646	-8.454	130
Overige bedrijfsvoeringskosten	-32	0	0	32
Communicatie	0	0	0	0
Totale Baten	-9.917	-9.472	-9.114	445
Resultaat	14.210	13.807	11.414	-403

Toelichting op overheadkosten

Personeel

Het saldo van alle salariskosten staat bij de paragraaf bedrijfsvoering. De kosten personeel bij overhead bestaan uit salarissen van de leidinggevenden en de interne teams. Zowel voor het vaste personeel als ook voor inhuur. Ook de kosten van onder andere opleiding, werving en selectie zijn onderdeel van de overheadkosten personeel.

Wij hebben meer uitgegeven op het onderdeel personeel van begroot. Dit komt met name doordat aan het einde van jaar stortingen in de voorziening RVU (€ 370.000) en Verlofsparen (€ 37.000) gedaan zijn die hoger waren dan begroot. Deze waren ten tijde van het opstellen van de najaarsnota nog niet bekend. Tegenover de overige lasten (€ 139.000) stonden extra baten (€ 262.000), dit zijn onder andere vergoedingen voor personeel en overdrachten van het Rijk.

Huisvesting

Voor de huisvesting (inclusief facilitair) is € 91.000 meer uitgegeven aan schoonmaakkosten, gas, electriciteit en onderhoud dan begroot.

OWO (incl. ICT)

Voor de werkzaamheden in OWO-verband zijn meer kosten gemaakt dan begroot (€ 176.000), hier tegenover staan extra baten (€ 130.000). De extra lasten werden met name veroorzaakt door vertraging in de oplevering van het project kernapplicaties. Daarnaast is er een toename in de kosten voor licenties. Doordat wij meer kosten hebben gemaakt, is de bijdrage vanuit de twee andere OWO-gemeenten ook hoger (extra baten).

Investerings

x € 1.000

Investerings	Totaal krediet	Realisatie	Restant 31/12/2025	Overschot / tekort 2025	Naar 2026
Vervangingsbudget automatisering 2021 (deel afgesloten)	438	315	123		123
Vervangingsbudget automatisering 2024 en 2025	728	510	218		218
Roadmap (deel afgesloten)	64	25	39	5	34
Budget informatisering 2023, 2024 en 2025 (deel afgesloten)	238	145	94	21	72
Laptops OWO	90	82	8	8	
Tractie 2024	240	238	2	2	
Tractie 2025	308	81	227		227
Herinrichting diverse ruimtes	110	29	81		81
MJOP gemeentehuis 2024 (incl. restant MJOP 2022 en 2023)	809	354	455		455
Eindtotaal	3.025	1.778	1.247	36	1.210

Toelichting op investeringen

Vervangingsbudget automatisering 2021

Dit restantkrediet is bestemd voor de deelprojecten uit de EU-aanbesteding kernapplicaties en de EU-aanbesteding van e-HRM. In verband met het uitstellen van de livegang van het Sociaal Domein kan er nog geen decharge worden verleend. Youforce zit in de afrondende fase en de laatste facturen worden in 2026 betaald.

Vervangingsbudget automatisering 2024 en 2025

Dit krediet kan met een klein overschot worden afgesloten, dit wordt gebruikt om het tekort voor vervangingsbudget automatisering 2025 (onderdeel hardware) mee te verrekenen.

Vervangingsbudget automatisering 2025

De Implementatie IaaS is in volle gang, de planning is eind maart volledig gemigreerd te zijn. IaaS (Infrastructure as a Service) is een cloud-dienstmodel waarbij IT-infrastructuur wordt gehuurd in plaats van zelf te bezitten.

Roadmap

De projecten die onderdeel uitmaakten van de Roadmap zijn grotendeels afgerond, deze worden afgesloten. Alleen het deelproject SSO (Single Sign On) is nog in de afrondende fase, deze verwachten wij in 2026 af te ronden.

Budget informatisering 2023, 2024 en 2025

Een groot aantal projecten is in 2025 afgerond, deze worden afgesloten. Voor de deelprojecten: Fries Archiefnet, kwaliteitssysteem, NIS2, Co-pilot, CityControl, Debiteuren iFinanciën zijn de nodige voorbereidingen getroffen, dit verwachten wij in 2026 af te ronden.

Laptops 2025

Dit is een verzamelkrediet voor aanschaf van laptops voor nieuw personeel. De uitgaven hierop zijn afhankelijk van het aantal nieuwe medewerkers. Eenmaal aangeschafte laptops en schermen worden vervolgens opgenomen in het gezamenlijke vervangingsschema. Bij vacatures voor bestaande functies worden de laptops van vertrekkende medewerkers ingezet.

Tractie 2024 en 2025

In 2025 hebben wij vier elektrische voertuigen aangeschaft. Deze worden opgeladen met de duurzame stroom die wordt opgewekt door de zonnepanelen op de daken van de gemeentewerf. Tractie 2024 kan worden afgesloten. Door goed te kijken naar de technische levensduur van onze tractiemiddelen kunnen wij deze langer gebruiken. Het restant voor tractie 2025 dient dan ook naar 2026 te worden meegenomen.

MJOP gemeentehuis 2024

In 2025 is verder gewerkt aan de vernieuwing van de technische installaties van het gemeentehuis. Na ingebruikname van de nieuwe energiecentrale in 2024 zijn in 2025 onder meer de LED-verlichting, nood- en vluchtwegverlichting en de brandmeldcentrale vernieuwd. De resterende werkzaamheden aan de warmte-koudeopslag en aanverwante installaties worden, na afronding van de benodigde procedures, in 2026 uitgevoerd.

Vennootschapsbelasting

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2025	Begroting 2025	Primitieve begroting 2025	Verschil begroot - werkelijk
Lasten				
0-9 Vennootschapsbelasting	0	0	0	0

Toelichting

De afvalinzameling en -verwerking wordt gedaan door Omrin. Omrin heeft geen vaststellingsovereenkomst (VSO) met de Belastingdienst gesloten met betrekking tot de opbrengsten uit huishoudelijke afvalstromen. Deze opbrengsten verlagen de aan de gemeente doorbelaste kosten en Omrin geeft deze opbrengsten niet zelf aan. Daarom moet de gemeente deze opbrengsten aangeven als belaste bate. In 2025 hebben wij € 176 betaald. Dit betreft de definitieve aanslag over 2023 en de voorlopige aanslag van 2025.

Overige baten en lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2025	Begroting 2025	Primitieve begroting 2025	Verschil begroot - werkelijk
Lasten				
0-8B Overige baten en lasten	0	-30	-1.370	30

Toelichting

Jaarrekening 2025 ten opzichte van actuele begroting 2025

De stelpost onvoorziene uitgaven (€ 30.000) is in 2025 niet ingezet.

Jaarrekening - Overig

Rechtmatigheidsverantwoording

Toelichting

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 1 december 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 2% (dit mag ook maximaal 2% zijn) van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 2.298.974. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 4.869.173 bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 2.298.974. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 3.374.683 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Begrotingscriterium	x € 1.000
1A. Overschrijding lasten programma's	3.691
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	212
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	0
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld	0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	3.903
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid vermelden en verwijzen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	3.375
5. Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden (inhoudelijk hier toelichten en in de paragraaf bedrijfsvoering)	528
Voorwaarden criterium	
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed (inhoudelijk hier toelichten en in de paragraaf bedrijfsvoering)	967
M&O criterium	
Geen bevindingen	0

Toelichting tabel

De begrotingsonrechtmatigheden die niet binnen het vooraf vastgestelde beleid van de raad passen bedragen in totaal € 528.000. Deze begrotingsonrechtmatigheden bestaan enerzijds uit een overschrijding van € 164.000 van een investeringskrediet groter dan de rapportagegrens. Deze overschrijding is toegelicht in de financiële analyse in programma 5 in de jaarrekening. Anderzijds bestaan de overige begrotingsonrechtmatigheden van in totaal € 364.000 uit vijf lastenoverschrijdingen op programmaniveau onder de rapportagegrens en twee overschrijdingen van investeringskredieten onder de rapportagegrens. Voor een toelichting verwijzen wij naar de financiële analyses per programma.

In de uitgevoerde verbijzonderde interne controles is een drietal afwijkingen (onrechtmatigheden) geconstateerd in het proces van inkoop- en aanbestedingen. De onrechtmatigheden bedragen in totaal € 967.000 en zijn veroorzaakt doordat inkopen ten onrechte niet Europees zijn aanbesteed. Het gaat hierbij om één onrechtmatigheid van € 270.000 die in 2024 is geconstateerd en doorwerkt naar 2025. In 2025 is hiervoor de voorbereiding voor een Europese aanbesteding gestart. De overige twee onrechtmatigheden bedragen in totaal € 697.000 en zijn in 2025 ontstaan en hiervoor zijn in 2025 ook acties in gang gezet en deels afgerond om conform de wet- en regelgeving te handelen.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie zij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Wet WNT

Topinkomens in de (semi) publieke sector

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi publieke sector (WNT) kortweg: Wet normering topinkomens, is in 2013 in werking getreden.

Het doel van de WNT is het tegengaan van excessieve beloningen en ontslagvergoedingen bij instellingen in de (semi) publieke sector. In de WNT worden inkomens en ontslagvergoedingen van topfunctionarissen bij instellingen met een publieke taak, genormeerd en openbaar gemaakt. Jaarlijks worden de bezoldigingsnormen in een ministeriële regeling vastgesteld.

WNT-norm in 2025

Op grond van de WNT mag het inkomen van topfunctionarissen in de (semi) publieke sector in 2025 maximaal 100% van het ministersalaris zijn, wat neerkomt op € 246.000 inclusief belaste onkostenvergoedingen en pensioenbijdrage. Voor bestaande contracten geldt het overgangsrecht.

In 2025 hebben zowel bij vast als bij tijdelijk personeel geen bezoldigingen boven deze bezoldigingsnorm plaatsgevonden.

De WNT geeft ook aan dat de gemeente verplicht is om jaarlijks in het financieel jaarverslag de bezoldiging van iedere topfunctionaris en gewezen topfunctionaris op persoonsnaam op te nemen, ongeacht een eventuele overschrijding van de bezoldigingsnorm. De gemeentesecretaris en de griffier van onze gemeente zijn aan te merken als topfunctionaris in de zin van de WNT en zijn daarom in onderstaande tabel opgenomen.

Tabel 1a

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Gegevens 2025	J.A. Kampinga	S.J.P. Vuist	W. Mutter
Functiegegevens	Griffier	Loco-Gemeentesecretaris	Gemeentesecretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2025	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 28-2	1-3 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	100.526	17.871	120.819
Beloningen betaalbaar op termijn	15.698	3.770	17.222
<i>Subtotaal</i>	<i>116.224</i>	<i>21.641</i>	<i>138.041</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	246.000	39.764	206.236
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t	n.v.t.	n.v.t
Totale bezoldiging	116.224	21.641	138.041
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2024	J.A. Kampinga	S.J.P. Vuist	
Functiegegevens	Griffier	Loco-Gemeentesecretaris	
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01-01 t/m 31-12	1-11 tm 31-12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	
Dienstbetrekking?	ja	ja	
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	96.587	31.277	
Beloningen betaalbaar op termijn	15.144	3.067	
<i>Subtotaal</i>	<i>111.731</i>	<i>34.345</i>	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000	38.833	
Totale bezoldiging	111.731	34.345	

* De WNT-tabel is met terugwerkende kracht aangepast naar aanleiding van een administratieve herinterpretatie door de accountant. De feitelijke omstandigheden zijn ongewijzigd; het betreft uitsluitend een correctie in de verslaglegging.

Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen (SiSa)

Wat is SiSa

Jaarlijks moet door een bijlage bij de jaarrekening verantwoording worden afgelegd over de besteding van een aantal specifieke uitkeringen aan de verstrekkers van deze uitkeringen. Door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties wordt aangegeven welke gegevens moeten worden ingevuld.

SiSa overzichten

ocw

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026									
Verstr ekker	Uitkerin gcode	Specifieke uitkering	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	
		Juridische grondslag							
		Ontvanger							
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)	Normbedragen voor e (ja/nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			<i>Aard controle D2</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>		
			<i>Indicator: B2/01</i>	<i>Indicator: B2/02</i>	<i>Indicator: B2/03</i>	<i>Indicator: B2/04</i>	<i>Indicator: B2/05</i>		
			1	12	Ja	Ja	Nee		
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten					
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>					
			<i>Indicator: B2/06</i>	<i>Indicator: B2/07</i>					
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten	
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	
			<i>Indicator: B2/08</i>	<i>Indicator: B2/09</i>	<i>Indicator: B2/10</i>	<i>Indicator: B2/11</i>	<i>Indicator: B2/12</i>	<i>Indicator: B2/13</i>	
€24.248	€ 82.676			€1.382	€1.382				
Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x				

ocw

			aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)	aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)	aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	aantal PvA's (jaar T) (artikel 3)	aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)
			Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
			<i>Indicator: B2/14</i>	<i>Indicator: B2/15</i>	<i>Indicator: B2/16</i>	<i>Indicator: B2/17</i>	<i>Indicator: B2/18</i>	<i>Indicator: B2/19</i>
			€1.608	€19.479	€3.673	€42.326	€1.901	€21.906
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling	
			Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>		
			<i>Indicator: B2/20</i>	<i>Indicator: B2/21</i>	<i>Indicator: B2/22</i>	<i>Indicator: B2/23</i>	<i>Indicator: B2/24</i>	
			€50.829	€148.221	€0	€ 400	€83.641	
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>				
			<i>Indicator: C62/01</i>	<i>Indicator: C62/02</i>				
			€ 0	Nee				
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen	
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
			<i>Indicator: C92/01</i>	<i>Indicator: C92/02</i>	<i>Indicator: C92/03</i>	<i>Indicator: C92/04</i>	<i>Indicator: C92/05</i>	

ocw

			€ 27.341	€ 0	1	222	2		
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)	
			Gemeenten	Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04	Aard controle R Indicator: D8/05	Aard controle R Indicator: D8/06
				€ 283.971	€ 38.349	€ 64.404	€ 0	€ 28.833	€ 180.303
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen				
			Bedrag	Bedrag					
			Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07	Aard controle R Indicator: D8/08	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/09	Aard controle R Indicator: D8/10			
			1						
			2						
			100						
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs				

ocw

			Aard controle R Indicator: D14/01	Aard controle R Indicator: D14/02	Aard controle R Indicator: D14/03			
			€ 129.257	€ 0	€ 0			
			Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve (jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: D14/04	Aard controle R Indicator: D14/05	Aard controle R Indicator: D14/06	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/07		
			€ 0	€ 144.787	€ 15.530	Ja		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	Aard controle R Indicator: D14/09	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/10	Aard controle R Indicator: D14/11		
1								
2								
10								
IenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/02	Aard controle R Indicator: E44B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/04	Aard controle R Indicator: E44B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06
		1	030002 Provincie Friesland	IENW/BSK-2021/304466	€ 144.789	€ 249.664	€ 289.578	€ 499.327
		2	030002 Provincie Friesland	IENW/BSK-2021/304466	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		3	030002	IENW/BSK-202	€ 13.310	€ 13.310	€ 26.620	€ 26.620

ocw

			Provincie Friesland	1/304466				
4	030002 Provincie Friesland	IENW/BSK-202 1/304466	€ 15.660	€ 15.660	€ 31.320	€ 31.320		
5	030002 Provincie Friesland	IENW/BSK-202 1/304466	€ 17.060	€ 17.060	€ 34.120	€ 34.120		
6								
7								
8								
9								
10								
11								
12								
13								
14								
15								
16								
17								
18								
19								
20								
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09</i>			
1	030002 Provincie Friesland	IENW/BSK-202 1/304466			Nee			
2	030002 Provincie Friesland	IENW/BSK-202 1/304466			Nee			
3	030002 Provincie Friesland	IENW/BSK-202 1/304466			Nee			
4	030002 Provincie Friesland	IENW/BSK-202 1/304466			Nee			
5	030002 Provincie Friesland	IENW/BSK-202 1/304466			Nee			
6								
7								
8								
9								
10								
11								
12								
13								
14								
15								

ocw

16				
17				
18				
19				
20				
	Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel
	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>
	<i>Indicator: E44B/10</i>	<i>Indicator: E44B/11</i>	<i>Indicator: E44B/12</i>	<i>Indicator: E44B/13</i>
1	030002 Provincie Friesland	IENW/BSK-202 1/304466	Vergroten afvoer capaciteit van regenwaterriool en oppervlakte water, Houtstraat in Wolvega, nr 22	Nee
2	030002 Provincie Friesland	IENW/BSK-202 1/304466	aanleg groene berging, Ijsbaanweg in Noordwolde, nr 23	Nee
3	030002 Provincie Friesland	IENW/BSK-202 1/304466	Vergroening en afvoer capaciteit vergroten, Kolksplein in Wolvega, nr 24	Nee
4	030002 Provincie Friesland	IENW/BSK-202 1/304466	Vergroening (met als doel water vasthouden) en afvoer capaciteit vergroten, Omgang in Wolvega, nr 25	Nee
5	030002 Provincie Friesland	IENW/BSK-202 1/304466	aanleg groene berging, Reitsmastraat in Noordwolde, nr 26	Nee
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				

ocw

		20					
lenW	E115	Tijdelijke regeling specifieke uitkering duurzame en circulaire infrastructuur	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Beschikking kenmerk	
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E115/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E115/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E115/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E115/04</i>	
			1 € 21.986	€ 21.986	Ja	31206576-450 0427403	
		2					
lenW	E120	Regeling specifieke uitkering stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2025-2030	Totale besteding (Jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) t/m Jaar T?(ja/nee)	
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E120/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E120/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E120/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E120/04</i>	
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond t/m (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, indien noodzakelijk	
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E120/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E120/06</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E120/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E120/08</i>	
			1 431 Drempel , aantal in st	Nee	0		
			2 432 Wegversmalling, aantal in st	Nee	0		
			3 402 Aanleg vrijliggend voetpad (≥2,0m), aantal in m	Nee	0		
			4 430 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 30km/h, aantal in st	Nee	0		
			5 455 Aanleg van een gebiedsontsluitingsweg 30 km/u (GOW30), aantal in m	Nee	0		
6 440 Saneren van	Nee	0					

ocw

			langsparkere n of parkeerstroke n langs de rijbaan, aantal in st					
			7 460 Aanleg van een kruispuntplate au ETW-ETW 60 km/h, aantal in st	Nee	0			
			8 464 Aanleg van een fietsoversteek via een middeneiland, alleen bij een kruispunt op 60-wegen, aantal in st	Nee	0			
			9					
			50					
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet geme entedeel 2025	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente I.1 Participatiewe t (PW)	Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorzie ning oudere en gedeeltelijk arbeidsongesc hikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorzi ening oudere en gedeeltelijk arbeidsongesc hikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorzie ning oudere en gedeeltelijk arbeidsongesc hikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoor ziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongesc hikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
			<i>Indicator: G2/01</i>	<i>Indicator: G2/02</i>	<i>Indicator: G2/03</i>	<i>Indicator: G2/04</i>	<i>Indicator: G2/05</i>	<i>Indicator: G2/06</i>
			€ 7.884.220	€ 127.342	€ 190.721	€ 0	€ 54.143	€ 1.285
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderh oud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderho ud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensub sidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubs idie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloei en uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewe t in (jaar T) i.v.m. de hersteloperati e kinderopvangt oeslagaffaire
			Gemeente I.4 Besluit bijstandverlen ing zelfstandigen 2004 (levensonder houd) (Bbz 2004)	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlenin g zelfstandigen 2004 (levensonderho ud) (Bbz 2004)	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente Participatiewe t (PW)

ocw

			Aard controle R Indicator: G2/07	Aard controle R Indicator: G2/08	Aard controle R Indicator: G2/09	Aard controle R Indicator: G2/10	Aard controle R Indicator: G2/11	Aard controle R Indicator: G2/12
			€ 59.619	€ 6.383	€ 0	€ 1.419.637	€ 4.648	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) Aard controle D2 Indicator: G2/13	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14				
			€ 0	Ja				
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_ gemeentedeel 2025 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoordden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking Gemeente Aard controle R Indicator: G3/01	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G3/02	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G3/03	Besteding (jaar T) Bob Gemeente Aard controle R Indicator: G3/04	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G3/05	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente Aard controle R Indicator: G3/06
			€ 0	€ 25.090	€ 44.605	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstreking (exclusief BOB) Gederfde baten die	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstreking (BOB) Gederfde baten die voortvloeien	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstreking Gederfde baten die	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	

ocw

			voortvloeiën uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/07	voortvloeiën uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/08	uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/09	voortvloeiën uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/10	Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2025 Alle gemeenten verantwoordt hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking Gemeente	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (aflossing) Gemeente	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (overig) Gemeente
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Aard controle R Indicator: G4/02	Aard controle R Indicator: G4/03	Aard controle R Indicator: G4/04	Aard controle R Indicator: G4/05	Aard controle R Indicator: G4/06
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	-€ 263	€ 0	€ 0	€ 44.358	€ 2.519
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 1.940	€ 70
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	-€ 85	€ 0	€ 0	€ 12.857	€ 333
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 2.268	€ 112
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0		€ 0	€ 0	€ 0
			6 Totaal	-€ 348	€ 0	€ 0	€ 61.423	€ 3.034
Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente	Aantal besluiten kapitaalverstreking (jaar T) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente					

ocw

	Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07	Aard controle R Indicator: G4/08	Aard controle R Indicator: G4/09	Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10	
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja	
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja	
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja	
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja	
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja	
6	Totaal	0	0	N.v.t.	
	Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)
	Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11	Aard controle R Indicator: G4/12	Aard controle R Indicator: G4/13	Aard controle R Indicator: G4/14	Aard controle R Indicator: G4/15
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie	Levensonderhoud - Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden	Kapitaalverstrekingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstre	

ocw

				kinderopvangtoeslagaffaire	levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	kkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
			<i>Indicator: G4/16</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle D2</i>	<i>Aard controle R</i>	
				<i>Indicator: G4/17</i>	<i>Indicator: G4/18</i>	<i>Indicator: G4/19</i>	
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
		6	Totaal	0	0	0	
SZW	G10	Wet inburgering 2021 gemeentedeel 2025	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
		Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>		
			<i>Indicator: G10/01</i>	<i>Indicator: G10/02</i>	<i>Indicator: G10/03</i>		
			€ 268.803	€ 397	Ja		
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2025	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		

ocw

		Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G12/01</i>	Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G12/02</i>	Gemeente <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G12/03</i>			
			€ 0	€ 0	Ja			
SZW	G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2025 Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G13/01</i>	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G13/02</i>	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G13/03</i>	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G13/04</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G13/05</i>	
			€ 57.723	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025 Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H4/01</i>	Totale werkelijke berekende uitkering <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H4/02</i>				
			€ 181.415	€ 275.791				
			Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H4/03</i>	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H4/04</i>	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H4/05</i>	Toelichting <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H4/06</i>		
			€ 179.200	€ 96.591	€ 0			
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport	Totaalbedrag (jaar T)	Reservering 2025 voor 2026	Besteding ten laste van	Cumulatieve besteding ten	Voldaan aan afspraken in	Toelichting

ocw

		en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	toegekend	(maximaal 10% van toegekende budget 2025 kan worden meegenomen naar 2026)	Rijksmiddelen (jaar T)	laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	akkoorden (Ja/Nee/ n.v.t.)?	
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H30/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H30/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H30/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H30/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H30/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H30/06</i>
			€ 538.501	€ 53.850	€ 483.958	€ 1.252.303	Ja	
			Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H30/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H30/08</i>				
			Ja	Nee				
VWS	H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T)				
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H35B/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H35B/02</i>				
			1 060090 Gemeente Smallingerland	€ 83.928				
			2					
			3					
VRO	J9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls	Projectnaam/nummer	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Afgesproken datum van start bouw van de eerste woning uit de projectaanvraag binnen 3 jaar na toekenning gehaald? (Ja/Nee)	Aantal woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Aantal gerealiseerde woningen (t/m jaar T)
		Tranche 1 t/m 7 Gemeenten	<i>Aard controle</i>	<i>Aard controle</i>	<i>Aard controle D1</i>	<i>Aard controle</i>	<i>Aard controle</i>	<i>Aard controle</i>

ocw

			<i>n.v.t.</i> <i>Indicator: J9/01</i>	<i>n.v.t.</i> <i>Indicator: J9/02</i>	<i>n.v.t.</i> <i>Indicator: J9/03</i>	<i>n.v.t.</i> <i>Indicator: J9/04</i>	<i>n.v.t.</i> <i>Indicator: J9/05</i>	<i>n.v.t.</i> <i>Indicator: J9/06</i>
			1 2024-000004 6358	Ja	Ja	36	26	20
			2					
			20					
			Kopie projectnaam/ nummer	Uitvoering WBI-maatregel en verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Opbrengsten (jaar T)	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T)
			<i>Aard controle</i> <i>n.v.t.</i> <i>Indicator: J9/07</i>	<i>Aard controle</i> <i>n.v.t.</i> <i>Indicator: J9/08</i>	<i>Aard controle R</i> <i>n.v.t.</i> <i>Indicator: J9/09</i>	<i>Aard controle</i> <i>n.v.t.</i> <i>Indicator: J9/10</i>	<i>Aard controle R</i> <i>n.v.t.</i> <i>Indicator: J9/11</i>	<i>Aard controle</i> <i>n.v.t.</i> <i>Indicator: J9/12</i>
			1 2024-000004 6358	Ja	€ 1.721.469	€ 2.982.920	€ 913.527	€ 1.263.527
			2					
			20					
			Kopie projectnaam/ nummer	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Toelichting afwijking(en)	Eindverantwoor ding/ project afgerond (ja/nee)		
			<i>Aard controle</i> <i>n.v.t.</i> <i>Indicator: J9/13</i>	<i>Aard controle</i> <i>n.v.t.</i> <i>Indicator: J9/14</i>	<i>Aard controle</i> <i>n.v.t.</i> <i>Indicator: J9/15</i>	<i>Aard controle</i> <i>n.v.t.</i> <i>Indicator: J9/16</i>		
			1 2024-000004 6358	Ja		Nee		
			2					
			20					
VRO	J17	Realisatiestimulans	Aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrek, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Geprognostiseer de aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T+1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrek, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Correctie aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T-1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrek, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.			
			<i>Aard controle</i> <i>D1</i> <i>Indicator: J17/01</i>	<i>Aard controle</i> <i>n.v.t.</i> <i>Indicator: J17/02</i>	<i>Aard controle D1</i> <i>n.v.t.</i> <i>Indicator: J17/03</i>			

ocw

			48	0	0			
			Aantal betaalbare woningen bouw gestart in jaar T in het NPLV-gebied, waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1 van de regeling.	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling (excl. Compensabele Btw) .	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling.	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling (excl. Compensabele Btw).	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling.	
			Aard controle n.v.t. Indicator: J17/04	Aard controle R Indicator: J17/05	Aard controle R Indicator: J17/06	Aard controle R Indicator: J17/07	Aard controle R Indicator: J17/08	
			1					
			2					
VRO	J55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemeoide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemeoide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemeoide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemeoide kosten
			Aard controle n.v.t. Indicator: J55/01	Aard controle R Indicator: J55/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/04	Aard controle R Indicator: J55/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/06
			157	€ 95.710	€ 403.912	35	€ 23.756	€ 111.503
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning – bijvoorbeeld via advies aan huiseeften – gekregen in de vorm van advies over vermindering van het	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemeoide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemeoide kosten			

ocw

			energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.					
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/07</i>	<i>Aard controle R n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/08</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/09</i>			
			90	€ 94.901	€ 246.146			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/10</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/11</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/12</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/13</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/14</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/15</i>
			14	11	0	167	0	0
VRO	J75B	Regiodeals 3e tranche	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Kenmerk/ beschikingsnummer	Betreft pijler	Besteding per pijler (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cofinanciering per pijler (jaar T)	
		SiSa tussen medeoverheden			Een pijler per regel			
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J75B/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J75B/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J75B/03</i>	<i>Aard controle R n.v.t.</i> <i>Indicator: J75B/04</i>	<i>Aard controle R n.v.t.</i> <i>Indicator: J75B/05</i>	
			1 060086 Gemeente Opsterland	DGNVLG 20208478	Vitale Kernen	€ 488.537	€ 0	
			2 060086 Gemeente Opsterland	DGNVLG 20208478	Veerkrachtig Landschap	€ 0	€ 0	
			100					
			Hieronder verschijnt de	Totale cumulatieve	Totale cumulatieve	Toelichting		

ocw

			code conform de keuzes gemaakt bij indicator J75B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	besteding per pijler (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	cofinanciering per pijler (t/m jaar T)			
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J75B/06</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J75B/07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J75B/08</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J75B/09</i>		
		1	060086 Gemeente Opsterland	€ 964.570	€ 1.269.037			
		2	060086 Gemeente Opsterland	€ 260.950	€ 780.030			
		100						
			Totale cumulatieve uitvoeringskosten (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Totale compensabele BTW (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J75B/10</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J75B/11</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J75B/12</i>			
			€ 0	€ 168.505	Ja			
VRO	J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikkingnummer	Besteding (jaar T), in J94/06 t/m J94/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2024) of een WOZ-waarde van boven € 477.000	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III en bijlage IV besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, tweede lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2 en tranche 3).	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel b
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J94/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J94/02</i>	<i>Aard controle D1</i> <i>Indicator: J94/03</i>	<i>Aard controle D1</i> <i>Indicator: J94/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J94/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J94/06</i>
		1	LA/23-034771 29	€ 325.726	153	0	€ 0	€ 0

ocw

			2	LA/24-037265 74	€ 1.368	1	0	€ 1.368	€ 0
			3	LA/25-038238 68	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
			4						
			100						
				Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel c	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)			
				<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J94/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J94/08</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J94/09</i>			
			1	€ 0	€ 325.726	Nee			
			2	€ 0	€ 1.368	Nee			
			3	€ 0	€ 0	Nee			
			4						
			100						
VRO	J97	Regeling huisvesting grote gezinnen vergunninghouders 2023	Beschikkingnummer	Besteding per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding per project (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Project is volgens aanvraag, artikel 2, lid 1 uitgevoerd (Ja/Nee) Indicator 05 verplicht als hier 'Nee' wordt ingevuld	Eventuele toelichting op niet volgens aanvraag uitgevoerde projecten Verplicht als bij indicator 04 'Nee' is ingevuld	Plaatsingsnummer van het grote gezin dat in het object is gehuisvest	
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J97/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J97/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J97/03</i>	<i>Aard controle D1</i> <i>Indicator: J97/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J97/05</i>	<i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: J97/06</i>	
			1	HGGV25-038 34613	€ 34.213	€ 34.213	Ja	n.v.t.	200379020
			2						
			10						
			Kopie beschikkingnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J97/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J97/08</i>					
			1	HGGV25-038	Ja				

ocw

		34613												
		2												
		10												
VRO	J117B	Regeling specifieke uitkering versnelling natuurinclusief isoleren	Hieronder per regel één provincie(cod e) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordin gsinformatie voor die provincie invullen	Besteding (jaar T)	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T)									
								SiSa tussen medeoverheden	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R			
									Indicator: J117B/01	Indicator: J117B/02	Indicator: J117B/03			
									1	030002 Provincie Friesland	€ 153.972	€ 166.336		
									2					
									Kopie provinciecode	Status SMP (nog niet gestart/in ontwikkeling/af gerond)	Gebruik van pre-SMP (Ja/Nee)	Verwachte opleverdatum SMP(dd/mm/jj)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
Aard controle n.v.t.	Aard controle D2	Aard controle D2	Aard controle D2	Aard controle n.v.t.										
Indicator: J117B/04	Indicator: J117B/05	Indicator: J117B/06	Indicator: J117B/07	Indicator: J117B/08										
1	030002 Provincie Friesland	in ontwikkeling	Ja	31-12-2026	Nee									
2														
VRO	J210B	Meerjarige regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw	Hieronder per regel één provincie(cod e) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordin gsinformatie voor die provincie invullen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Aantal projecten dat in (jaar T) is geholpen met middelen	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd	Eindverantwoording (Ja/Nee)						
									Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.
									Indicator: J210B/01	Indicator: J210B/02	Indicator: J210B/03	Indicator: J210B/04	Indicator: J210B/05	Indicator: J210B/06
1	030002 Provincie Friesland	€ 42.664	€ 14.221	11	113	Nee								
2														

ocw

			3						
			4						
			5						
KGG	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	
			Aard controle R Indicator: K28/01	Aard controle R Indicator: K28/02	Aard controle R Indicator: K28/03	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/04	Aard controle R Indicator: K28/05	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/06	
			€ 124.800	€ 633.962	€ 0	€ 1.482.369	€ 0	€ 0	
			Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: K28/07 Nee						
AenM	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne Gemeenten	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO)	
			Aard controle R Indicator: M16/01	Aard controle R Indicator: M16/02	Aard controle n.v.t. Indicator: M16/03	Aard controle R Indicator: M16/04	Aard controle R Indicator: M16/05	Aard controle R Indicator: M16/06	
			€ 2.577.520			€ 1.382.501		€ 192.450	
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T)	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten en per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T)	Periode vanaf wanneer de eigen bijdrage is ingevoerd	Periode vanaf wanneer de verhoging eigen bijdrage is ingevoerd		
Aard controle R Indicator:	Aard controle R Indicator:	Aard controle R Indicator:	Aard controle D2 Indicator:	Aard controle D2 Indicator:					

ocw

			M16/07	M16/08	M16/09	M16/10	M16/11
			€ 0	€ 3.456	€ 117.216	1-1-2025	1-10-2025
		Berekening totale besteding (jaar T)		Cumulatieve besteding (t/m jaar T)			
		Som indicatoren 01/02/04/05/0 6/07/08 verminderd met 09					
		<i>Aard controle n.v.t.</i>		<i>Aard controle n.v.t.</i>			
		<i>Indicator: M16/12</i>		<i>Indicator: M16/13</i>			
			€ 4.038.711	€ 11.932.073			

Taakvelden overzicht

Lasten per taakveld

x € 1.000

Lasten	Taakvelden	Realisatie 2025	Actuele begroting	Primitieve begroting	Verschil begroot - werkelijk
WES_0-1.25	Bestuur	3.352	2.098	2.098	-1.254
WES_0-2.25	Burgerzaken	1.900	1.890	1.962	-10
WES_0-3.25	Beheer overige gebouwen en gronden	301	311	258	10
WES_0-4.25	Overhead	24.127	23.279	20.527	-848
WES_0-5.25	Treasury	36	-112	-48	-148
WES_0-61.25	OZB woningen	269	243	319	-26
WES_0-62.25	OZB niet-woningen	264	243	319	-21
WES_0-64.25	Belastingen overig	125	76	95	-49
WES_0-8.25	Overige baten en lasten	14	429	3.262	415
WES_0-9.25	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0
WES_0-10.25	Mutaties reserves	7.508	7.507	25	-1
WES_1-1.25	Crisisbeheersing en brandweer	2.039	2.108	2.108	69
WES_1-2.25	Openbare orde en veiligheid	339	371	370	32
WES_2-1.25	Verkeer en vervoer	6.945	7.062	6.504	118
WES_2-3.25	Recreatieve havens	106	91	65	-16
WES_2-4.25	Economische havens en waterwegen	13	46	50	32
WES_2-5.25	Openbaar vervoer	3	4	4	1
WES_3-1.25	Economische ontwikkeling	72	68	68	-4
WES_3-2.25	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	401	3	3	-398
WES_3-3.25	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	191	173	172	-18
WES_3-4.25	Economische promotie	81	81	94	1
WES_4-2.25	Onderwijshuisvesting	2.341	2.243	2.532	-98
WES_4-3.25	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.685	1.808	1.645	123
WES_5-1.25	Sportbeleid en activering	577	618	611	41
WES_5-2.25	Sportaccommodaties	2.595	2.300	1.990	-295
WES_5-3.25	Cult.presentatie, -productie en -partic.	522	577	524	55
WES_5-4.25	Musea	96	112	97	17
WES_5-5.25	Cultureel erfgoed	71	64	150	-7
WES_5-6.25	Media	721	721	621	0
WES_5-7.25	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.003	3.068	3.094	65
WES_6-1.25	Samenkracht en burgerparticipatie	5.550	6.529	4.988	979
WES_6-21.25	Toegang en eerstelijnsvoorziening WMO	96	38	38	-59
WES_6-22.25	Toegang en eerstelijnsvoorziening Jeugd	24	12	12	-12
WES_6-23.25	Toegang en eerstelijnsvoorziening Integr	3.755	3.709	3.709	-46
WES_6-3.25	Inkomensregelingen	12.313	12.103	10.770	-210
WES_6-4.25	WSW en beschut werk	4.080	4.217	4.046	137
WES_6-5.25	Arbeidsparticipatie	1.239	1.216	1.414	-23
WES_6-60.25	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	1.083	948	946	-135
WES_6-711.25	Huishoudelijke hulp (WMO)	3.121	3.434	3.165	313
WES_6-712.25	Begeleiding (WMO)	1.718	1.681	1.540	-36
WES_6-713.25	Dagbesteding (WMO)	806	914	836	108
WES_6-714.25	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	70	140	140	69
WES_6-751.25	Jeugdhulp ambulant lokaal	1.167	136	136	-1.031
WES_6-752.25	Jeugdhulp ambulant regionaal	5.816	5.240	5.240	-575
WES_6-753.25	Jeugdhulp ambulant landelijk	73	100	100	27
WES_6-761.25	Jeugdhulp met verblijf lokaal	64	500	500	436

WES_6-762.25	Jeugdhulp met verblijf regionaal	2.424	2.000	2.000	-424
WES_6-763.25	Jeugdhulp met verblijf landelijk	143	500	500	357
WES_6-811.25	Beschermd wonen (WMO)	-449	-478	-478	-29
WES_6-812.25	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	32	73	73	41
WES_6-791.25	PGB WMO	79	134	134	55
WES_6-792.25	PGB Jeugd	115	150	150	35
WES_6-821.25	Jeugdbescherming	708	772	772	64
WES_6-822.25	Jeugdreclassering	57	25	25	-32
WES_6-91.25	Coördinatie en beleid WMO	798	803	873	5
WES_6-92.25	Coördinatie en beleid Jeugd	541	452	522	-89
WES_7-1.25	Volksgezondheid	2.186	2.232	2.197	46
WES_7-2.25	Riolering	2.307	2.306	2.219	-2
WES_7-3.25	Afval	3.932	3.842	3.234	-91
WES_7-4.25	Milieubeheer	3.226	4.779	2.429	1.553
WES_7-5.25	Begraafplaatsen en crematoria	411	402	387	-10
WES_8-1.25	Ruimte en leefomgeving	1.141	2.215	1.149	1.073
WES_8-2.25	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreine	2.537	700	0	-1.837
WES_8-3.25	Wonen en bouwen	1.594	1.629	1.575	35
Totaal		122.457	120.934	104.859	-1.523

Baten per taakveld

x € 1.000

Baten	Taakvelden	Realisatie 2025	Actuele begroting	Primitieve begroting	Vershil begroot - werkelijk
WES_0-1.25	Bestuur	-349	-61	-49	288
WES_0-2.25	Burgerzaken	-542	-560	-399	-17
WES_0-3.25	Beheer overige gebouwen en gronden	-50	-35	-1	15
WES_0-4.25	Overhead	-9.917	-9.472	-9.114	445
WES_0-5.25	Treasury	-605	-487	-487	118
WES_0-61.25	OZB woningen	-3.306	-3.258	-3.258	48
WES_0-62.25	OZB niet-woningen	-2.029	-1.968	-1.968	61
WES_0-64.25	Belastingen overig	-131	-140	-140	-8
WES_0-7.25	WES.uitkeringen en ov. uitkeringen GF	-71.959	-71.100	-67.436	858
WES_0-10.25	Mutaties reserves	-6.110	-6.825	-565	-715
WES_1-2.25	Openbare orde en veiligheid	-10	-16	-16	-6
WES_2-1.25	Verkeer en vervoer	-143	-106	-106	38
WES_2-3.25	Recreatieve havens	-57	-46	-31	11
WES_2-5.25	Openbaar vervoer	-3	-6	-6	-3
WES_3-2.25	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-672	0	0	672
WES_3-3.25	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-17	-21	-21	-4
WES_3-4.25	Economische promotie	-256	-224	-224	32
WES_4-2.25	Onderwijshuisvesting	-441	-445	-445	-4
WES_4-3.25	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-574	-545	-467	29
WES_5-1.25	Sportbeleid en activering	-184	-202	-195	-18
WES_5-2.25	Sportaccommodaties	-673	-565	-565	108
WES_5-5.25	Cultureel erfgoed	-3	0	0	3
WES_5-6.25	Media	-27	-27	-27	0
WES_5-7.25	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-106	-75	-75	31
WES_6-1.25	Samenkracht en burgerparticipatie	-4.618	-4.159	-2.944	459
WES_6-22.25	Toegang en eerstelijnsvoorziening Jeugd	-46	-38	-38	9
WES_6-23.25	Toegang en eerstelijnsvoorziening Integr	-83	0	0	83
WES_6-3.25	Inkomensregelingen	-9.269	-9.169	-8.308	100
WES_6-5.25	Arbeidsparticipatie	-3	-3	0	0
WES_6-60.25	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	-8	-6	-6	2
WES_6-711.25	Huishoudelijke hulp (WMO)	-238	-190	-190	48
WES_7-1.25	Volksgesondheid	-263	-261	-197	1
WES_7-2.25	Riolering	-2.430	-2.467	-2.467	-37
WES_7-3.25	Afval	-4.034	-3.974	-3.637	60
WES_7-4.25	Milieubeheer	-1.487	-2.757	-543	-1.270
WES_7-5.25	Begraafplaatsen en crematoria	-226	-209	-209	17
WES_8-1.25	Ruimte en leefomgeving	0	0	0	0
WES_8-2.25	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreine	-2.104	-320	0	1.784
WES_8-3.25	Wonen en bouwen	-2.010	-1.195	-725	814
Totaal		-124.985	-120.934	-104.859	4.052

Controle verklaring

Volgt na vaststelling.

Overzicht incidentele budgetten

Incidentele Baten

x € 1.000

Incidentele baten	Rekening 2025	Actuele begroting	Begroot - werkelijk
5 Sport, Cultuur en Recreatie			
Buitenkans Steggerda (zie ook baten)	55	55	0
6 Sociaal domein			
Opvang vluchtelingen (Oekraïne), zie ook lasten	3.367	3.122	-245
7 Volksgezondheid en Milieu			
Opstellen Soortenmanagementplan (zie ook lasten)	141	141	0
Bijdrage Friza voor OKO (zie ook lasten)	84	84	0
Overhead			
OWO bijdrage van Ooststellingwerf en Opsterland voor OWO-BV	133	133	0
Algemeen			
Onttrekking reserves	5.742	6.457	715
Totaal incidentele baten	9.522	9.992	470

Incidentele Lasten

x € 1.000

Incidentele lasten	Rekening 2025	Actuele begroting	Begroot - werkelijk
0 Bestuur en Ondersteuning			
EU-leader programma	19	19	0
2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat			
Verkeers- en vervoersplan	0	10	10
Brug Steenwijkerweg	223	205	-18
Verkeerskundige knelpunten	204	425	221
Vervangen kasseien stroken De Blesse	34	49	15
Vorbereiding Lycklamaweg	60	60	0
5 Sport, Cultuur en Recreatie			
80-jarige vrijheid en watersnoodramp	35	35	0
Sportpark VV Oosterstreek	350	350	0
Buitenkans Steggerda (ook baten)	52	55	3
Extra bijdrage bibliotheek	100	100	0
6 Sociaal domein			
Deelname MDT divers	75	75	0
Hoofdlijnenakkoord GGZ inzetten	86	86	0
Versterking van de uitvoering, maatwerk en service	0	16	16
Opstellen MJOP dorpshuizen	11	15	4
Renovatie en verduurz. dorpshuis Oosterstreek	120	200	80
Opvang vluchtelingen (Oekraïne), zie ook baten	2.205	3.122	917
Alleenverdienersproblematiek	12	59	47
Toekomstbestendige sociale infrastructuur	0	40	40
7 Volksgezondheid en Milieu			
Ondersteunend afval beleid	23	100	77
Uitvoering klimaatakkoord	68	70	2
Uitvoeren OWO-Transitievisie Warmte	48	153	105
Quick scan warmtenetten	12	25	13
Systeemstudie	35	35	0
Opstellen Soortenmanagementplan (zie ook baten)	141	141	0
Opgroeien kansrijke omgeving (OKO)	62	102	40
Verharding Emmastraat Wolvega	43	41	-2
8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke Vernieuwing			
HIOR	0	10	10
Implementatie Omgevingswet	112	567	455
Beeldkwaliteitsprogramma Openbare Ruimte (IBOR)	21	40	19
Huisvestingsprogramma	9	80	71
Welstandsnota	0	100	100
Omgevingsplan (OWO)	42	264	222
Nationaal Programma Vitale Regio's	66	289	223
Overhead			
Privacy scan	9	12	3
Project achterstanden archief	200	200	0
Algemeen			
Storting reserves	7.478	7.478	0
Totaal incidentele lasten	11.955	14.628	2.673

Incidentele middelen van 2025 naar 2026

x € 1.000

Incidentele middelen beschikbaar te stellen in latere jaren	Werkelijk Begroot Restant			Nodig in	Nodig in	Algemene reserve
	2025	2025	2025	2026	2027	
2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat						
Verkeerskundige knelpunten	204	425	221	221	0	221
6 Sociaal Domein						
Renovatie en verduurz. dorps huis Oosterstreek	120	200	80	80	0	80
Alleenverdienersproblematiek	12	59	47	47	0	47
7 Volksgezondheid en Milieu						
Klimaat & Duurzaamheid	128	248	120	120	0	120
8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke Vernieuwing						
Implementatie Omgevingswet	112	567	455	455	0	455
Huisvestingsprogramma	9	80	71	71	0	71
Welstandsnota	0	100	100	50	50	100
Omgevingsplan (OWO)	42	264	222	222	0	222
Nationaal Programma Vitale Regio's	66	289	223	223	0	223
Totaal incidentele lasten	693	2.232	1.539	1.489	50	1.539

Toelichting incidentele middelen 2025 beschikbaar te stellen in 2026

Voor diverse projecten waren incidentele budgetten beschikbaar in 2025. Het niet gebruikte deel valt vrij ten gunste van het rekeningsaldo. Enkele projecten zijn echter nog niet volledig uitgevoerd. In de nota financieel beleid van onze gemeente is gesteld dat overheveling van budgetten naar een volgend jaar alleen kan door middel van een begrotingswijziging bij de jaarrekening van het af te sluiten boekjaar. De over te hevelen budgetten worden dan, gelijktijdig met het vaststellen van de jaarrekening, middels een begrotingswijziging in 2026 geactualiseerd en geautoriseerd.

Programma 2 Verkeer en Vervoer

Verkeerskundige knelpunten

Er wordt verder gewerkt aan de maatregelen voor verkeerskundige knelpunten in 2026.

Programma 6 Sociaal Domein

Renovatie en verduurzaming dorps huis Oosterstreek

Voor de renovatie- en verduurzamingsproject van dorps huis Oosterstreek is een incidentele subsidie beschikbaar gesteld in 2025. Er is afgesproken de subsidie in termijnen uit te betalen bij tussentijdse opleveringen van het project. Momenteel zijn de werkzaamheden in volle gang en de verwachting is dat het project medio 2026 zal worden opgeleverd met bijbehorend laatste termijn van de subsidie.

Alleenverdienersproblematiek

Wij gaan verder aan de slag met de middelen die wij van het Rijk hebben ontvangen in de meicirculaire voor de alleenverdienersproblematiek (€ 59.000). Wij moeten wettelijk € 1.000 geven aan inwoners die onder deze regeling vallen. Het proces om over te kunnen gaan tot betaling is pas in december 2025 gereed gekomen. Om die reden is deze vergoeding nog niet aan alle inwoners, die hier recht op hebben, verstrekt.

Programma 7 Volksgezondheid en Milieu

Klimaat & duurzaamheid

Het budget is onder andere ingezet voor het OWO-energiebureau, onderzoek naar haalbaarheid warmtenetten en externe ondersteuning voor het warmteprogramma. Dit is een transitie pad wat nog jaren duurt, daar willen wij de resterende middelen voor gebruiken.

Programma 8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke vernieuwing

Implementatie omgevingswet

Wij ontvingen de afgelopen jaren van het Rijk een bijdrage in de transitiekosten die wij maken in aanloop naar de invoering van de Omgevingswet. Hoewel de omgevingswet daadwerkelijk in werking is getreden per 1 januari 2024 gaat de implementatie en de transitie ook de komende jaren nog door. Om deze kosten te dekken en de eventuele financiële effecten op te kunnen vangen, stellen wij voor het restant budget van € 455.000 over te hevelen naar 2026.

Huisvestingsprogramma

Dit betreft de kosten voor implementatie en uitwerken van het huisvestingsprogramma. Dit wordt in 2026 verder opgepakt/vormgegeven.

Welstandsnota

Er wordt in OWO-verband, vanuit het project Omgevingswet, gewerkt aan het opstellen van nieuw beleid voor welstand. Omdat de Omgevingswet een meer integrale benadering vraagt wordt er niet meer gesproken over een welstandsnota maar over een nota Omgevingskwaliteit. De gezamenlijke aanpak door de OWO gemeenten wordt begin 2026 opgeleverd. Aan de hand van die aanpak werken wij in 2026 aan de drie nieuwe nota's omgevingskwaliteit, te starten met de gemeente Weststellingwerf. Het eindresultaat is een Nota Omgevingskwaliteit voor Weststellingwerf. Wij maken voor het opstellen van de nota gebruik van een deskundig bureau. Door de beschikbare ambtelijke capaciteit en prioritering is het niet gelukt om in 2025 te starten met het opstellen van de nota Omgevingskwaliteit.

Omgevingsplan (OWO)

De voorbereidingen voor de start van de werkzaamheden van externe partijen hebben langer geduurd dan verwacht. Hierdoor is er in 2025 aanzienlijk minder uitgegeven dan begroot. Het resterend budget 2025 is nodig gedurende de transitiefase welke duurt tot 2032.

Nationaal Programma Vitale Regio's (NPVR)

Vanuit het Rijk is voor de periode 2025–2027 jaarlijks € 350.000 aan procesmiddelen beschikbaar gesteld in het kader van het Nationaal Programma Vitale Regio's. De Rijksmiddelen zijn expliciet bedoeld voor proces- en voorbereidingskosten en kunnen binnen de periode 2025–2027 worden ingezet voor zowel het Regioplan als de voorbereiding van de eerste uitvoeringsagenda.

De middelen die in 2025 zijn ontvangen, zijn deels ingezet voor de organisatie van regionale bijeenkomsten en het opstellen van het Regioplan. Voorgesteld wordt het resterende deel over te hevelen naar 2026 en in te zetten voor de aanstelling van een kwartiermaker. Deze kwartiermaker krijgt opdracht om de eerste uitvoeringsagenda op te stellen en daarbij de verdere uitwerking van de organisatie, governance en het financieringsvraagstuk van het NPVR voor te bereiden.

Bijlagen

Bijlage 1: Beleidsindicatoren

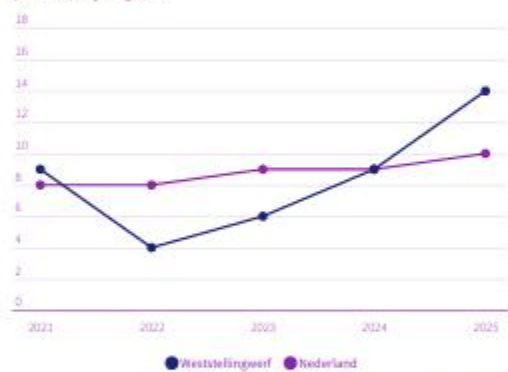

Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Gemeenten nemen een uniforme basisset beleidsindicatoren op in hun begroting en jaarverslag. De set behandelt een breed spectrum van onderwerpen, van misdrijven en afval tot bijstandsuitkeringen en nieuwbouwwoningen. Zo kunt u zich een helder beeld vormen van de beleidsresultaten van de gemeente.

Veiligheid

Verwijzingen Halt per 1.000 jongeren

Economie

Funciemenging

46,3%
Weststellingwerf

54,5%
Nederland

Meerdere bronnen | 2024

Vestigingen (van bedrijven) per 1.000 inw.15 t/m 64jr

204,6
Weststellingwerf

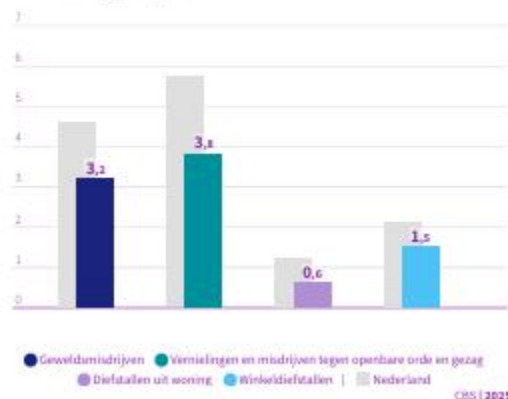
191,4
Nederland

USA | 2024

Onderwijs

Misdrijven

Weststellingwerf, per 1.000 inwoners

Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen

3,4
Weststellingwerf

6,3
Nederland

DUO/Ingrado | 2023

Relatief verzuim per 1.000 leerlingen

15
Weststellingwerf

28
Nederland

DUO/Ingrado | 2024

Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)

2,3% Weststellingwerf **2,3%** Nederland

DUO/Ingrads | 2024

Sport, cultuur en recreatie

Niet-sporters

50,1% Weststellingwerf **42,5%** Nederland

Gezondheidsmonitor | 2024

Sociaal domein

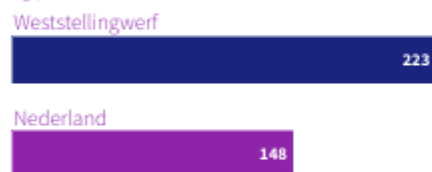
Banen
per 1.000 inwoners van 15-64 jaar

655,6 Weststellingwerf **850,2** Nederland

Meerdere bronnen | 2024

Volksgezondheid en Milieu

Omvang huishoudelijk restafval
kg per inwoner

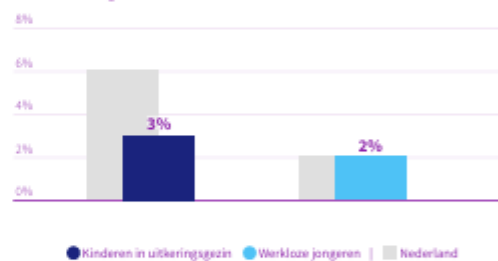
CBS | 2024

Jongeren met een delict voor de rechter

1% Weststellingwerf **1%** Nederland

CBS | 2023

Achterstand onder jeugd
Weststellingwerf

CBS | 2024

Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit

41,2% Weststellingwerf **32,5%** Nederland

berekening | 2022

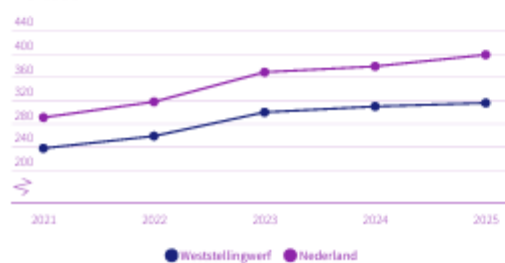
Netto arbeidsparticipatie

72,0% Weststellingwerf **73,2%** Nederland

CBS | 2025

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Gemiddelde WOZ-waarde
x €1.000

CBS | 2021 - 2025

Personen met een bijstandsuitkering
per 10.000 inwoners

CBS | 2025

Nieuw gebouwde woningen

per 1.000 woningen

3,2

Weststellingwerf

8,4

Nederland

BAG/WBF | 2024

Lopende re-integratievoorzieningen

per 10.000 inwoners van 15-64 jaar

410,5

Weststellingwerf

203,1

Nederland

CBS | 2024

Demografische druk

Weststellingwerf

Nederland

CBS - ABF | 2025

Jongeren met jeugdhulp

% van alle jongeren tot 18 jaar

Weststellingwerf

Nederland

CBS | 2024

Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden

€ 741

Weststellingwerf

€ 957

Nederland

COELO | 2025

Jongeren met jeugdbescherming

1,3%

Weststellingwerf

1,0%

Nederland

CBS | 2024

Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden

€ 843

Weststellingwerf

€ 1.050

Nederland

COELO | 2025

Jongeren met jeugdreclassering

X

Weststellingwerf

0,4%

Nederland

CBS | 2024

Clënten met een maatwerkvoorziening Wmo

per 10.000 inwoners

630

Weststellingwerf

660

Nederland

CBS GMSD Wmo | 2025

Bijlage 2: Verstrekte subsidies

Beleidsproduct	Preferente organisatie	Primair	Actueel plafond	Werkelijk
Veiligheid				
Veiligheid	Stichting Scala	€ 20.560	€ 20.560	€ 20.560
Verkeer, Vervoer en Waterstaat				
Waterwegen	Ijswegen Centrale Weststellingwerf	€ 1.731	€ 1.731	€ -
Onderwijs				
Heemkunde	Stichting Comprix	€ 10.436	€ 10.436	€ 10.122
Sport, Cultuur en Recreatie				
Bibliotheekwerk	Stichting Bibliotheken Zuidoost Fryslân	€ 575.243	€ 675.243	€ 675.243
SPUK IDO Informatiepunt DigitaleOverheid	Stichting Bibliotheken Zuidoost Fryslân	€ 27.400	€ 27.400	€ 27.341
Ontwikkelingssamenwerking	Stichting Wereldwinkel Wolvega e.o.	€ 3.515	€ 3.515	€ 3.515
Ontwikkelingssamenwerking	Stichting Gered Gereedschap Wolvega	€ 5.928	€ 5.928	€ 5.920
Cultuurbevordering (bevordering Stellingwerfs)	Subsidie Schrieversronte	€ 45.601	€ 63.101	€ 63.100
Cultuurbevordering	Stichting Opera Spanga	€ 45.234	€ 45.234	€ 42.000
Cultuurbevordering	Stichting Beheer Cultuurcluster Vlechtwerk	€ 5.000	€ 5.000	€ -
Cultuurbevordering	Stichting Intermezzo (Opera Nijetrijne)	€ 2.617	€ 2.617	€ 2.500
Cultuurbevordering	Arcadia, triënnale	€ 67.500	€ 67.500	€ 50.700
Oudheidkunde en musea	Stichting Nationaal Vlechtmuseum Noordwolde	€ 90.281	€ 105.281	€ 90.281
Oudheidkunde en musea	Vereniging Oudheidkamer Weststellingwerf	€ 5.470	€ 5.470	€ 5.470
Heite Schaaktoernooi	Vereniging Oudheidkamer Weststellingwerf	€ 5.543	€ 5.543	€ -
Muziekonderwijs - Doorlopende leerlijn Jeugd en jongeren (hafabra)	Stichting Comprix	€ 41.154	€ 41.154	€ 38.946
	Terra	€ 10.401	€ 10.401	€ 10.383
	Stichting Voortgezet Onderwijs Steenwijkerland-Weststellingwerf	€ 41.034	€ 41.034	€ 31.759
	Stichting Catent	€ 3.045	€ 3.045	€ 3.045
	Stichting De Tjongerwerven Christelijk Primair Onderwijs	€ 4.172	€ 4.172	€ 4.172
	Stichting Matthijsje	€ 1.980	€ 1.980	€ 1.979
	De Bisschop Möller Stichting (BMS)	€ 12.485	€ 12.485	€ 12.485
	Muziekvereniging "Woudklank"	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000
	Muziekvereniging de Harmonie	€ 15.000	€ 15.000	€ 7.600
	Christelijke Muziekvereniging Euphonia	€ 13.658	€ 13.658	€ 13.658
Buurtsportwerk	Stichting Sport Fryslân	€ 264.159	€ 264.159	€ 262.938
Sportstimulering	Volwassenenfonds sport en recreatie	€ 56.000	€ 56.000	€ 56.000
Multifunctionele accommodaties (onderhoud)	Stichting Harten Tien	€ 58.625	€ 88.510	€ 88.510
	Stichting ontmoetingscentrum		€ 20.000	€ 20.000
Recreatie & toerisme	Toerisme Regiomarketing Zuidoost Friesland	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000
Lokale omroep	Stichting Radio Weststellingwerf Centraal	€ 18.833	€ 18.833	€ 18.779
Sociaal Domein				
Armoedebeleid	Stichting Leergeld Heerenveen e.o.	€ 123.050	€ 123.050	€ 123.050
Armoedebeleid	Stichting voedselbank Weststellingwerf	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
WMO	Tuindienst Meijo	€ 4.351	€ 4.351	€ 6.000
Schuldhelpverlening	Humanitas	€ 6.000	€ 6.000	€ 2.450
Maatschappelijke dienstverlening	Stichting Slachtofferhulp Nederland	€ 10.243	€ 10.243	€ 10.243
Maatschappelijke dienstverlening	Stichting Tûmba	€ 27.811	€ 27.811	€ 24.103
Versterking Sociale Basis	Stichting Breuningslaan	€ 2.000	€ 2.000	€ 1.500
Versterking Sociale Basis	Stichting Home-start Nederland	€ 36.063	€ 36.063	€ 36.063

* Deze plafonds zijn per abuis gewisseld, dit wordt vanaf boekjaar 2026 hersteld

Bijlage 3: Lijst met afkortingen

A

AI	Artificiële intelligentie
APPA	Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
ASS	Autisme Spectrum Stoornis
ATB	All Terrain Bicycle (terreinfiets)
AVE	Aanpak Voorkoming Escalatie
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
AWB	Algemene wet bestuursrecht
AWBZ	Algemene wet bijzondere ziektekosten

B

B1	Eenvoudig Nederlands
B&W	Burgemeester en Wethouders
BAB	Baanafsprakbanen
BAD	Brede aanpak dakloosheid Fryslân
BADO	Besluit Accountantscontrole decentrale overheden
BAG	Basisregistraties adressen en gebouwen
BBP	Bruto Binnenlands Product
BBV	Besluit begroting en verantwoording
BBZ	Besluit bijstandverlening zelfstandigen
BDUR	Brede Doel Uitkering Rampenbestrijding
BGT	Basisregistratie Grootschalige Topografie
BIE	Bouwgrond in exploitatie
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
BKP	Beeldkwaliteitsplan
BNG	Bank Nederlandse gemeenten
BOA	Buitengewoon opsporingsambtenaar
BOPA	Buitenplanse omgevingsactiviteit
BOSD	Backoffice Sociaal Domein
BRO	Basisregistratie ondergrond
BRP	Basisregistratie Personen
BTW	Belasting over de toegevoegde waarde
BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorziening Gemeenten
BV	Besloten vennootschap
BVI	Team Belasting & VastgoedInformatie
BW	Beschemd wonen
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

C

CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CCW	Commerciële club Weststellingwerf
CEO	Cliëntervaringsonderzoek
CISO	Chief information security officer
COA	Centrum Orgaan opvang asielzoekers
COVID-19	Corona
CV	Centrale verwarming

D

DHW	Drank- en horeca wet
Dib	Dienst in bedrijf
DigiD	Digitale persoonsidentificatie
DIOR	Duurzame inrichtingskwaliteit openbare ruimte
DIV	Documentatie informatievoorziening
DMJOP	Duurzaam Meerjarenonderhoudsplan
DOM	Dorpsontwikkelingsmaatschappij

DPAN	Digitale Platform Aansluiting Nazorg
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
E	
EMU	Europese Economische en Monetaire Unie saldo
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit
e.o.	En omgeving
EPA	Energieprestatieadvies
Eph	Eenpersoonshuishouden
EPR	Eiken Processie Rups
ESF	Europees Sociaal Fonds
Excl	Exclusief
F	
FEA	Friese Energie Alliantie
FET	Friese Energie Tafel
Fido	Wet financiering decentrale overheden
FK2050+	Het Fries Klimaatplan
FMI	Functievermengingsindex
FPLG	Provinciale Programma Landelijk Gebied
FrIZA	Fries Integraal Zorgakkoord
Fte	Fulltime Equivalent
Fumo	Friese Uitvoeringsdienst Milieu en Omgeving
Fww	Financiële-verhoudingswet
G	
GALA	Gezond en Actief Leven Akkoord
GAP	Gemeentelijk afvalstoffen plan
GF&R	Gemeentefonds & rente
GFT	Groente-, fruit- en tuinafval
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GGK	Gemeentelijk Gegevensknooppunt
GIDS	Gezond in de stad
GLI	Gecombineerde Leefstijlinterventie
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GREX	Grondexploitaties
GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
GVVP	Gemeentelijk verkeer en vervoerplan
H	
HBH	Hulp bij huishouden
Hof	Wet houdbare overheidsfinanciën
HRM	Human Resource Management (Personeelszaken)
HSJ	Hoog specialistische jeugdhulp
I	
I&A	Afdeling Informatisering en Automatisering
IBOR	Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte
IDO	Informatiepunt Digitale Overheid
ICT	Informatie en Communicatie Technologie
I.h.k.v.	In het kader van
IHP	Integraal Huisvesting Plan
IKC	Integraal kind centrum
IND	Immigratie- en Naturalisatiedienst
IMBOR	Informatie model openbare ruimte
IOAW	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
IPOR	Inrichtingsplan openbare ruimte
ISHP	Integraal Strategisch Huisvestingsplan
ISMS	Information Security Management System

ISPH	Integraal strategisch huisvestingsplan
IW	Impulsaanpak Winkelgebieden
J	
JGZ	Jeugd gezondheidszorg
JOGG	Jongeren op gezond gewicht
K	
KCC	Klant Contact Centrum
KNGG	Kind naar Gezonder Gewicht
KTO	Klant tevredenheidsonderzoek
L	
LEJA	Lokaal educatieve jeugd agenda
LKS	Loonkostensubsidie
LOAB	Lokaal Onderwijs Achterstanden Beleid
LTA	Lange Termijn Agenda
LTO	Land en Tuinbouworganisatie
LVB	licht verstandelijk beperking
M	
MAP	Module Arbeidsparticipatie
MBO	Middelbaar beroeps onderwijs
M.b.t	Met betrekking tot
MDD	Monitor Doelgerichte Digitalisering
MDT	Maatschappelijke DienstTijd
MFC	Multifunctioneel centrum
MJOP	Meerjarenonderhoudsplan
MKB	Midden en kleinbedrijf
MOP	De Mobiele Ontmoetingsplek
Mph	Meerpersoonshuishouden
MRT	Motorisch Remedial Teaching
MSZ	Medische Specialisten Zorg
MUP	Punten menstruatieproducten
MVOI	Maatschappelijk verantwoord opdrachtgeverschap
MVI	Maatschappelijk verantwoord inkopen
N	
NAL	Nationale Agenda Laadinfrastructuur
NCW	Netto Contant Waarde
NIEGG	Niet in exploitatie genomen (bouw)grond
NOW	Noodmaatregel overbrugging werkgelegenheid
NPCE	Nationaal Programma Circulaire Economie
NPLG	Nationaal Programma Landelijk Gebied
NPO	Nationaal programma onderwijs
NPVR	Nationaal programma vitale regio's
NS	Nederlandse Spoorwegen
NV	Naamloze Vennootschap
NVVB	Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken
O	
O.a.	Onder andere
OAB	Onderwijs achterstanden beleid
OBS	Openbare basisschool
OER	Open einde regelingen
OLA	operational level agreement
OKO	Opgroeien in een Kansrijks Omgeving
OHP	Onderhoud Kapitaalgoederen
OSW	Onafhankelijke seniorenvereniging Weststellingwef
OVEF	Coöperatie Openbare Verlichting & Energie Fryslân U.A.
OVN	Ondernemersvereniging Noordwolde

OWO	Gemeenten Ooststellingwerf, Weststellingwerf en Opsterland
OZB	Onroerende- zaakbelastingen
P	
P&C	Planning & Control
PB	Plaatselijke belangen
PGA	Persoonsgerichte aanpak
PGB	Persoonsgebonden budget
PKN	Protestante Kerk in Nederland
PIM	Professionele dienstbaarheid, Integraliteit en Maatwerk
PNIK	Paspoorten en Nederlandse Identiteitskaarten
PO	Privacy officer
POC	Percentage Of Completion
POH	Praktijkondersteuner voor huisartsen
POVI	Provinciale Omgevingsvisie
PPS	Publiek Private Samenwerking
PRT	Provinciale Regietafel
PSB	Platform Slappe Bodem
R	
RC	Rekening-courant
RES	Regionale Energie Strategie
REJA	Regionale educatieve jeugd agenda
REVA	Ruimtelijk-economische verkenning en advies
RIEC	Regionaal Informatie- en Expertise Centrum
Rli	Raad voor leefomgeving
RMC	Regionaal Meld-en Coördinatiefunctie
ROB	Raad voor het openbaar Bestuur
ROP	Regionaal Ondersteunings Plan
RRE	Regeling Reductie Energieverbruik
RREW	Regeling Energiegebruik Woningen
RTGB	Regeling Toetsing Geweldbeheersing Buitengewoon Opsporingsambtenaren
RUD	Regionale Uitvoeringsdienst
RVS	Raad voor Volksgezondheid & Samenleving
S	
SD	Sociaal domein
SDF	Sociaal domein Fryslân
SISA	Single information single audit
SMP	Soorten Management Plan
SOR	Samenhangende objectenregistratie
SOVF	Stichting Openbare Verlichting Fryslân
SOW	Stichting Ondernemersfonds Weststellingwerf
SPBW	Stichting Parkmanagement Bedrijventerreinen Wolvega
SPUK	specifieke uitkering stimulering
Suwinet	Structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen
SVLO	Samenwerking Vennootschapsbelasting Lokale Overheden
SW	Sociale werkvoorziening
T	
T.b.v.	Ten behoeve van
TONK	Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten
TOP	Toeristische overstap punten
TOZO	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers
TRZF	Stichting Toerisme Regiomarketing Zuidoost Friesland
U	
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
V	
VA	Verklarende Analyse

VANG	Rijks uitvoeringsprogramma Van Afval Naar Grondstof
VFG	Vereniging Friese Gemeenten
VKD	Vereniging kleine dorpen
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VNN	Verslavingszorg Noord Nederland
VO	Voortgezet onderwijs
VOI	Veranderopdracht inburgering
VP	Verbonden partijen
VPB	Vennootschapsbelasting
VRF	Veiligheidsregio Fryslân
VSO	Vaststellingsovereenkomst
VTH	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
VV	Voetbalvereniging
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
VVN	Veilig Verkeer Nederland
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
W	
WABO	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Wbi	Woningbouwimpuls-regeling
Wgr	Wet gemeenschappelijke regelingen
Wlz	Wet Langdurige Zorg
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WNT	Wet Normering Topinkomens
WOR	Welzijn op Recept
WOW	Winkeliers- en Ondernemersvereniging Wolvega
Woo-regels	Wet Open Overheid regels
WOZ	Waardering Onroerende zaken
WPG	Wet Publieke Gezondheid
WsW	Wet sociale Werkvoorziening
WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
Wvggz	Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg
WWB	Wet werk en bijstand
Z	
Z route	Intensieve route in het inburgeringsstelsel
ZOF	Zuidoost Friesland

Bijlage 4: Lijst met financiële begrippen

A

Aanbesteding	Een inkoopmethode om offertes te krijgen voor het uitvoeren van een openbare opdracht. Vaak gaat het om werkzaamheden in de openbare ruimte, zoals onderhoud van wegen.
Activa	De (financiële) bezittingen van de gemeente. Activa staan aan de linkerkant van een balans. Aan de rechterkant staan dan de passiva (schulden).
Algemene reserve	Een soort spaarpot van de gemeente, waarvoor nog geen bestemming is bepaald.
Algemene uitkering	Geld dat gemeenten krijgen van de Rijksoverheid uit het Gemeentefonds. Gemeenten mogen zelf bepalen waar ze dit geld aan besteden. Hoeveel geld gemeenten krijgen, is afhankelijk van maatstaven zoals het aantal inwoners, aantal uitkeringsgerechtigden en oppervlakte. Zie ook: Gemeentefonds.

B

Balans	Een overzicht van alle bezittingen (activa) en schulden (passiva) op één moment. De balans is een verplicht onderdeel van de jaarrekening. De geprognosticeerde balans in de begroting is een schatting van de financiële situatie op 31 december.
Baten	De inkomsten van de gemeente. De gemeente werkt met een stelsel van baten en lasten. Dat betekent dat inkomsten en uitgaven boekhoudkundig horen bij het begrotingsjaar waarop zij betrekking hebben. Het gaat dus niet om het jaar waarin de betaling is gedaan (kasstelsel).
Begroting	De plannen die de gemeente voor een jaar heeft, wat die plannen kosten en welke inkomsten de gemeente verwacht.
Begrotingssaldo	Het begrotingssaldo is het verschil tussen de in de begroting verwachte opbrengsten en de verwachte kosten (baten en lasten).
Belastingcapaciteit	Hoeveel belastinggeld een gemeente jaarlijks kan ontvangen.
Benchmark	Een meetpunt om gelijksoortige zaken of diensten met elkaar te vergelijken.
Bestemmingsreserve	Geld dat apart is gezet voor een bepaalde bestemming.

C

Circulaire	Brief of mededeling aan meerdere personen tegelijk. De Rijksoverheid informeert de gemeenten via circulaire in mei, september en december over de omvang en de verdeling van het gemeentefonds.
------------	---

E

Exploitatieruimte	Zie Begrotingssaldo.
-------------------	----------------------

F

Financieringsbehoefte	Een begrotingstekort dat ontstaat als de uitgaven in een jaar hoger liggen dan de inkomsten. Er is dan behoefte aan meer geld om plannen te financieren.
-----------------------	--

G

Gemeentefonds	Fonds van de Rijksoverheid waaruit gemeenten via een bepaalde verdeelsleutel (maatstaven) uitkeringen ontvangen. Gemeenten mogen zelf bepalen waar ze dit geld aan besteden. Zij leggen daarover verantwoording af aan de gemeenteraad. Hoeveel geld gemeenten krijgen, is bijvoorbeeld afhankelijk van het aantal inwoners, aantal uitkeringsgerechtigden en de oppervlakte. Zie ook: Algemene uitkering.
Grondexploitatie	Is (soms afgekort tot grex) een begroting om grondkosten en grondopbrengsten van een ruimtelijk ontwikkelingsplan in beeld te brengen.

H

Heffingsmaatstaf/heffingsgrondslag	Bedrag op basis waarvan een belasting wordt berekend. De heffingsgrondslag en het belastingtarief bepalen samen hoeveel belasting je moet betalen.
Herijking	iets opnieuw iken, opnieuw bepalen aan welke normen iets moet voldoen.

I

Incidentele uitgave	Een uitgave die niet regelmatig voorkomt.
Inflatiecorrectie	Het bijstellen van de tarieven door inflatie. Inflatie is een economisch proces waarbij geld minder waard wordt door het stijgen van de gemiddelde prijzen (het algemeen prijspeil).

J

Jaarstukken	Bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. De gemeente verantwoord hiermee inhoudelijk en financieel het gevoerde beleid.
-------------	--

K

Kadernota	Document met de hoofdpunten van beleid en de financiële kaders voor de komende jaren.
Kapitaalgoederen	Middelen zoals gebouwen, machines, voorraden die de gemeente heeft gekocht om de taken uit te kunnen voeren.
Kengetal	Een getal waarmee je een financiële situatie kunt beoordelen en vergelijken. Hiermee maak een situatie of ontwikkeling zichtbaar.

Kredietrisico	De kans op financieel verlies omdat een partij zijn financiële verplichtingen niet kan nakomen.
L	
Lasten	De uitgaven van de gemeente. De gemeente werkt met een stelsel van baten en lasten. Dat betekent dat inkomsten en uitgaven boekhoudkundig horen bij het begrotingsjaar waarop zij betrekking hebben. Het gaat dus niet om het jaar waarin de betaling is gedaan (kasstelsel).
Liquide middelen	Geld waar je direct over beschikt.
Liquiditeitstekort	Er is onvoldoende geld beschikbaar om op korte termijn schulden en andere financiële verplichtingen (af) te betalen.
N	
Najaarsnota	Document met de stand van zaken in het najaar van de uitgaven en inkomsten van de gemeente in het lopende boekjaar.
O	
Ombuigingsvoorstel	Een voorstel om beleid aan te passen.
Omslagrente	De gemeente leent geld (uit) en betaalt (en ontvangt) daarvoor rente. Om deze rente boekhoudkundig te verdelen, berekent de gemeente voor alle taakvelden een gemiddelde rente. Deze omslagrente wordt aan het begin van elk jaar vastgesteld.
Open einde regeling	Regeling die personen recht geeft op een financiële bijdrage wanneer zij voldoen aan bepaalde criteria. Er is geen maximaal bedrag of een maximaal aantal personen dat van de regeling gebruik mag maken.
Overhead	Geld dat de gemeente aan de eigen organisatie besteedt, bijvoorbeeld voor personeel & organisatie, gebouwkosten en verzekeringen.
P	
Passiva	De schulden van de gemeente, waarmee de bezittingen gefinancierd zijn. Passiva staan aan de rechterkant van een balans. Aan de linkerkant staan dan de activa (bezittingen).
R	
Renterisiconorm	De rekenformule om het renterisico op vaste schulden te bepalen. De gemeente betaalt rente voor het lenen van geld. Omdat het rentepercentage kan veranderen, loopt de gemeente financieel risico. Het risico voor leningen met een looptijd van een jaar of langer mag volgens de wet niet meer zijn dan 20% van het totale bedrag van de begroting.
S	
Schatkistbankieren	Al het geld voor publieke taken die de gemeente niet meteen nodig heeft, worden bewaard in de schatkist van het Rijk. Hiervoor wordt elke dag het saldo van de bankrekening afgeroomd naar nul.
Schuldratio/schuldquote	Een percentage dat aangeeft in hoeverre de langlopende schulden worden gedekt door het eigen vermogen. Een ratio van minder dan 100% betekent dat de gemeente alle langlopende schulden kan betalen met het eigen vermogen.
Solvabiliteitsratio	De verhouding tussen het eigen vermogen en de schulden, dit geeft aan hoe gezond de gemeente financieel is.
Stelpost	Een ingeschat bedrag omdat de werkelijke opbrengsten/kosten nog niet bepaald kunnen worden.
Structurele uitgave	Een uitgave die jaarlijks voorkomt.
T	
Taakveld	Een aandachtsgebied binnen een programma (thema). De financiële en beleidsstukken Weststellingwerf zijn ingedeeld in negen thema's of programma's, met daaronder taakvelden. Binnen al deze taakvelden voert de gemeente taken uit en legt daarover verantwoording af aan de gemeenteraad.
Treasurybeleid	Beleid gericht op het beheersen van de financiën en het beperken van de risico's voor het geld van de gemeente.
V	
Voorjaarsnota	Document met de stand van zaken in het voorjaar van de uitgaven en inkomsten van de gemeente in het lopende boekjaar.
W	
Weerstandsvermogen	Het geld dat beschikbaar is voor het opvangen van calamiteiten (of financiële gevolgen hiervan).

Bijlage 5: OWO-afdeling in cijfers 2025

OWO-samenwerking
samen sterker!

gemeente
Weststellingwerf

De OWO-afdeling in cijfers 2025

Het hele jaar door zetten collega's zich met energie en vakmanschap in voor inwoners, ondernemers en medewerkers van de gemeenten Ooststellingwerf, Weststellingwerf en Opsterland. Soms zichtbaar in de samenleving, vaak onmisbaar achter de schermen, maar altijd met betrokkenheid en met de mens centraal.

Deze factsheet geeft een inkijkje in het werk waar we met elkaar aan bouwen binnen de OWO-afdelingen. Het is slechts een kleine selectie van de vele taken en resultaten waar de OWO-collega's dagelijks aan werken.

Factsheet

Beheer & registratie

42.361

gebouwen, bouwterreinen, garageboxen e.a. hebben een nieuwe WOZ-waarde ontvangen.

In de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG)

Zijn **11.668 wijzigingen** doorgevoerd waaronder 549 verleende vergunningen.

Zo houden we onze BAG actueel!

Sociaal domein

Inkomen	3.963 huishoudens	€ 22.341.972
Wmo	7.175 voorzieningen	€ 20.508.829
Jeugzorg	1.986 voorzieningen	€ 29.699.550
Leerlingenvervoer	495 kinderen	€ 2.236.766

13.919.128,45 euro

Aan Onroerend zaakbelasting is opgelegd. Dit zijn **46.323 beschikkingen** in totaal.

357 personen zijn begeleid bij de inburgering

Vergoeding bij de re-integratie

686 personen

De OWO-afdeling B&R verzorgt voor de drie OWO-gemeenten de uitvoering van gemeentelijke belastingen, het beheer van vastgoedinformatie en basisregistraties (zoals WOZ, BGT en BAG) en de administratieve en ondersteunende backoffice-taken binnen het sociaal domein.

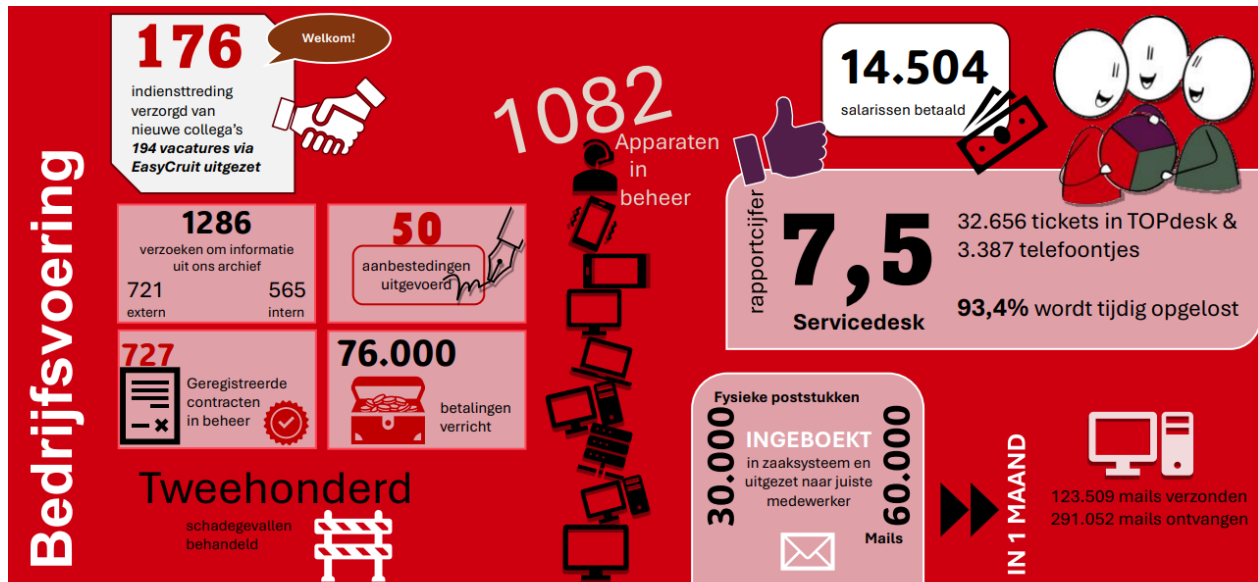
De **53 medewerkers** zorgen voor een juiste, tijdige en rechtmatige verwerking van gegevens en besluiten en ondersteunt daarmee zowel inwoners als de primaire gemeentelijke processen.

OWO-samenwerking
samen sterker!

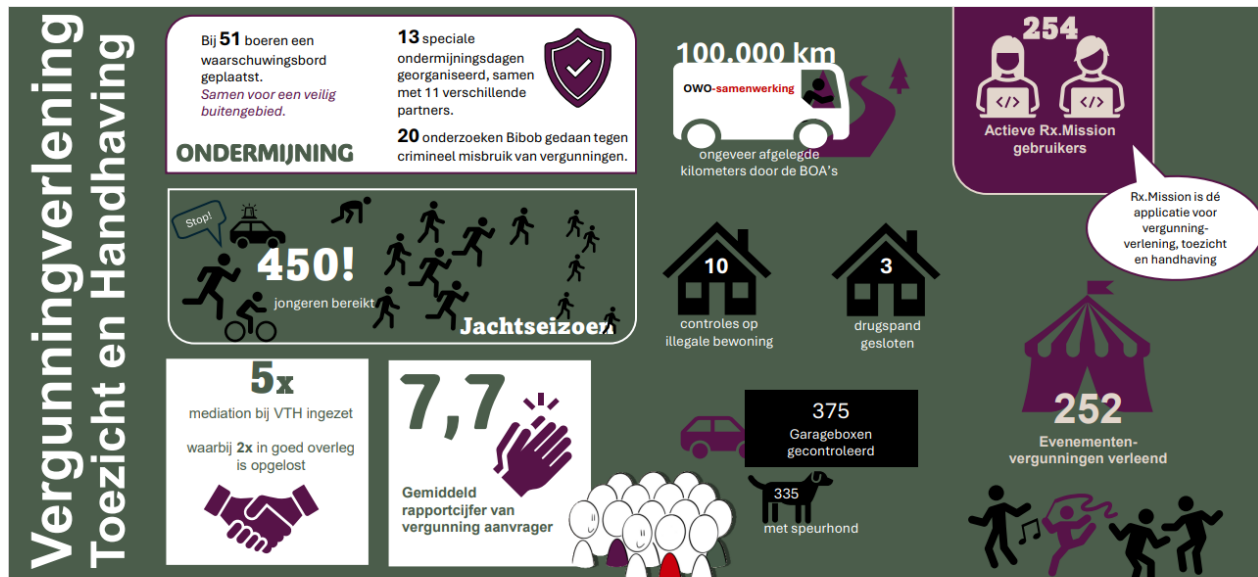
gemeente
Weststellingwerf

Dag in, dag uit zorgen **90 collega's** achter de schermen dat de OWO-organisaties goed kunnen functioneren. Met professionaliteit, betrokkenheid en oog voor kwaliteit ondersteunen zij alle medewerkers en het bestuur, zodat zij hun werk voor inwoners en ondernemers optimaal kunnen doen door het op orde houden van de personeelsadministratie en financiële administratie, het beheer van de gehele ICT, informatiemanagement en verzekeringsportefeuille, advisering op het gebied van inkoop, data en A.I.

OWO-samenwerking
samen sterker!

Dagelijks werken collega's vanuit de OWO-afdeling VTH aan een veilige, leefbare en rechtvaardige omgeving voor inwoners en ondernemers van Ooststellingwerf, Weststellingwerf en Opsterland. Soms zichtbaar in de wijk of bij bedrijven, soms zorgvuldig achter de schermen, maar altijd met professionaliteit, zorgvuldigheid en oog voor de menselijke maat.

De **61 medewerkers** zetten zich in voor het tijdig verlenen van vergunningen, houden toezicht en handhaven waar nodig, zodat deze regio een veilige en prettige leefomgeving blijft voor iedereen.

OWO-samenwerking
samen sterker!

